

Lin Kai-yu

Katarzyna Pawlak

Mówimy po chińsku

我们说汉语

**Z zeszytem
do pisania znaków
i płytą CD**

**WIEDZA
POWSZECHNA**

Objaśnienie terminów gramatycznych

Skrót	Pełna nazwa chińska (znaki uproszczone)	Pełna nazwa chińska (znaki tradycyjne)	Pinyin	Nazwa polska
名	名词	名詞	míng cí	rzeczownik
介	介词	介詞	jiè cí	przyimek
代	代词	代詞	dài cí	zaimек
助	助词	助詞	zhù cí	partykuła
动	动词	動詞	dòng cí	czasownik
助动	助动词	助動詞	zhù dòng cí	czasownik posiłkowy
动受	动受词	動受詞	dòng shòu cí	czasownik-dopełnienie (zob. Lekcja 7)
形容	形容词	形容詞	xíng róng cí	przymiotnik
指示代名	指示代名词	指示代名詞	zhǐ shì dài míng cí	zaimек wskazujący
特性动	特性动词	特性動詞	tè xìng dòng cí	czasownik-przymiotnik (zob. Lekcja 2)
副	副词	副詞	fù cí	przysłówek
量	量词	量詞	liàng cí	klasyfikator (zob. Lekcja 4)
疑问代	疑问代词	疑問代詞	yí wèn dài cí	zaimек pytający
惯用语	惯用语	慣用語	guàn yòng yǔ	zwrot, idiom
数	数词	數詞	shù cí	liczebnik
连接	连接词	連接詞	lián jiē cí	łącznik

Kolejność pisania kresek w znaku

1. od góry do dołu

2. od lewej do prawej

3. kreski lewoskośne przed prawoskośnymi

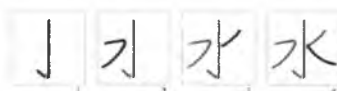
4. poziome kreski przed przecinającą je kreską pionową

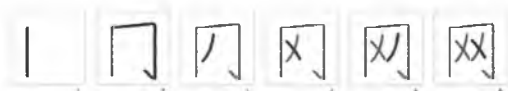
5. dolna pozioma kreska na końcu

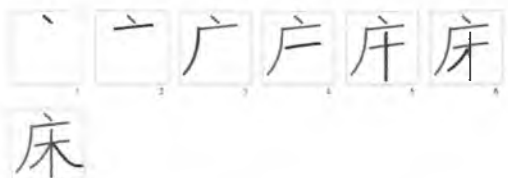
6. kreska środkowa przed mniejszymi kreskami od niej odchodzącymi

7. lewa pionowa kreska przed odchodzącą od niej kreską górną poziomą

8. jeśli jeden z elementów jest otoczony przez inny od góry i z prawej, od góry i z lewej lub od góry i z lewej i prawej, ale bez domknięcia na dole, kreski otaczające zazwyczaj pisane są jako pierwsze

9. nie domykamy znaków zawierających w środku element przed ukończeniem tego elementu

10. jeśli jeden z elementów jest otoczony przez inny od dołu i z lewej lub od lewej, od dołu i z prawej, element otaczający zwykle pisze się jako ostatni

11. najmniejsze kreski znaku piszemy na końcu

O podręczniku

Oddajemy w Państwa ręce *Mówimy po chińsku* – podręcznik do nauki języka chińskiego na poziomie podstawowym. Językiem chińskim nazywamy tutaj standardowy język mandaryński, będący językiem urzędowym w Chinach (nazywany putonghua *mowa powszechna*), na Tajwanie (*guoyu język państwowy*) oraz będący jednym z oficjalnych języków Singapuru (*huayu język chiński*). Rodzina języków chińskich jest niezwykle rozbudowana i obejmuje dialekty oraz narzecza różniące się między sobą nie mniej niż poszczególne języki europejskie. Obecnie jednak przyswojenie języka mandaryńskiego pozwala na porozumiewanie się na niemalże całym obszarze ChRL, na Tajwanie i w Singapurze.

Proponowany przez nas kurs stawia sobie za cel możliwie pełne przybliżenie Państwu podstaw języka chińskiego – tak, aby nabyta wiedza była jak najbardziej praktyczna i przydatna w codziennej komunikacji, a jednocześnie stanowiła solidną bazę do kontynuowania nauki.

Podręcznik ten powstał z myślą o każdym, kto chce rozpocząć swoją przygodę z językiem chińskim i kulturą chińską, zarówno w grupie prowadzonej przez nauczyciela, jak i poprzez samodzielną naukę. Mając na względzie potrzeby uczących się samodzielnie, na końcu książki umieszczono **Klucz do ćwiczeń**.

Każda z 15 lekcji podręcznika stworzona jest według stałego wzoru, na który składają się następujące części:

- ♦ **Dialogi** – poruszające zagadnienia życia codziennego (zakupy, egzamin, rozmowa kwalifikacyjna, zdrowie, sytuacje towarzyskie itd.). Każda wypowiedź została zapisana znakami uproszczonymi (drukem czarnym) i znakami tradycyjnymi (drukem zielonym) oraz przetłumaczona na język polski. W odrębnej ramce poniżej dialogów podano ich zapis fonetyczny w oficjalnej transkrypcji języka chińskiego zwanej pinyinem¹.
- ♦ **Czytanka** – to dodatkowy element pojawiający się w Lekcjach 10 i 12–15. Jego funkcją jest zaznajomienie uczących się z dłuższymi formami pisanymi. Dwie ostatnie lekcje mają także dodatkowe czytanki o znacznym stopniu trudności (**Lektury nadobowiązkowe**), umieszczone w końcowej części lekcji. Celem uczącego się powinno być nie tyle dogłębne zrozumienie tych czytanek, ile przede wszystkim ćwiczenie umiejętności ogólnego zrozumienia (idei) tekstu, co, wobec ogromnego bogactwa języka chińskiego, jest umiejętnością niezbędną.

¹ Zapis fonetyczny języka chińskiego – zob. s. 17n.

Teksty wszystkich dialogów, czytańek i lektury nadobowiązkowej z Lekcji 14 zostały nagrane na CD, a numery odpowiadających im ścieżek audio podano na marginesie.

- ♦ **Słówka** – objaśnienie pojawiających się w dialogach nieznanych wyrazów. Pierwsza kolumna to numer porządkowy, w drugiej kolumnie podano wyrazy zapisane znakami uproszczonymi (drukem czarnym) i znakami tradycyjnymi (drukem zielonym) – znaki tradycyjne pominięto, jeśli nie różnią się od uproszczonych. W trzeciej kolumnie podano kategorię gramatyczną chińskiego hasła. Dla wyrazów wymagających w określonych kontekstach użycia klasyfikatorów (zob. Lekcja 4) po symbolu 量 i dwukropku podano te klasyfikatory. W kolumnie 4 podano zapis fonetyczny hasła w pinyinie, a po kresce dzielącej – przykłady użycia wyrazów wraz z tłumaczeniem (oraz pinyinem do Lekcji 4 włącznie). Ostatnia kolumna tabeli zawiera polski odpowiednik hasła. Czasami nowe słówka pojawiają się także w innych częściach lekcji (np. w ćwiczeniach). Ich wymowę i znaczenie podano w przypisach. Znajomość tych słówek, choć pożądana, nie jest jednak niezbędna dla zrozumienia treści dalszych lekcji.
- ♦ **Gramatyka** – objaśniająca (poprzez krótkie wyjaśnienie, analizę składniową i przykłady) nowe konstrukcje gramatyczne wprowadzone w dialogach. Każdej wprowadzonej konstrukcji towarzyszą **Ćwiczenia**. Przykłady do Lekcji 4 włącznie opatrzone są pinyinem i tłumaczeniem. Aby wyzwolić u uczących się nawyk samodzielnego czytania i rozumienia tekstu, w dalszych lekcjach podano tylko zapis znakami chińskimi.
- ♦ **Ćwiczenia utrwalające** – wymagające zintegrowanego użycia słówek, jak i konstrukcji poznanych w danej lekcji.
- ♦ **Ćwiczenia wymowy** – przeznaczone do nauki wymowy z wykorzystaniem nagrań.
- ♦ **Zwróć uwagę** – część zawierająca dodatkowe informacje leksykalne, gramatyczne i fonetyczne.
- ♦ **Czy wiesz, że...** – omówienie zagadnień, powiązanych z tematyką lekcji, z pogranicza języka i kultury. Poprzez ukazanie ścisłych, często fascynujących zależności istniejących między kulturą a językiem uczący się może znacznie poszerzyć swoją znajomość kultury chińskiej oraz docenić jej bogactwo i złożoność.

Części mowy w słówkach i tabelach gramatycznych podane są w formie skróconej nazwy chińskiej. Ich wykaz z tłumaczeniem na język polski znajduje się na dołączonej wkładce. Ze względu na rozbieżności między składnią chińską a polską chińska część mowy nie zawsze pokrywa się z polską częścią mowy. W tabelach gramatycznych stosujemy często zapis mieszany – polskie terminy określające części zdania (np. podmiot) oraz chińskie terminy określające części mowy (np. 动词 czasownik).

Na końcu podręcznika znajdują się trzy słowniki zawierające słówka wprowadzone w podręczniku: słownik polsko-chiński oraz dwa słowniki chińsko-polskie, umożliwiające wyszukiwanie haseł według zapisu fonetycznego wyrazów oraz według liczby kresek w szukanym znaku. Ze względu na stosunkowo niedużą liczbę znaków w słowniku zrezygnowaliśmy z typowego dla dużych słowników sposobu porządkowania znaków (zob. **Czy wiesz, że...** w Lekcji 4).

Podręcznik oparty jest na uproszczonym zapisie znaków języka chińskiego, stosowanym w ChRL i w Singapurze. Zapis ten dominuje we współczesnej dydaktyce języka chińskiego, co jest odbiciem dominującej pozycji ChRL jako ośrodka kultury chińskiej na świecie. Nasz podręcznik stwarza też solidne podstawy do zapoznania się z tradycyjnym zapisem chińskich znaków, stosowanym np. na Tajwanie czy wśród mniejszości chińskich na świecie. W tekście podręcznika zapis tradycyjny (nieuproszczony) oznaczony jest kolorem zielonym. W naszym przekonaniu nawet tak wstępne zapoznanie się z zapisem tradycyjnym nie tylko pomaga uświadomić sobie bogactwo i różnorodność chińszczyzny, ale także otwiera drogę do wielkiego obszaru, jakim jest literatura klasyczna i dawna sztuka chińska (kaligrafia, inskrypcje na budynkach świątynnych itp.), oparta na zapisie tradycyjnym.

Wbrew obiegowym przekonaniom nauka języka chińskiego na poziomie podstawowym nie musi przebiegać wolniej niż nauka języków europejskich. Przyswojenie treści naszego kursu, przewidzianego na 60 godzin nauki, pozwala na porozumiewanie się w różnorodnych sytuacjach życia codziennego. Przy okazji pragniemy podkreślić, że pojedynczej lekcji naszego podręcznika nie należy traktować jako materiału do opanowania na raz, ale jako spójną porcję materiału leksykalnego, gramatycznego i kulturowego, który powinien być zgłębiany jako całość, zawsze jednak według tempa uczących się, wyznaczonego przez nich samych lub przez nauczyciela.

Oprócz podręcznika nasz kurs zawiera zeszyt do pisania znaków oraz płytę CD. Układ zeszytu pozostawia uczącym się wybór pomiędzy ćwiczeniem pisania znaków uproszczonych i tradycyjnych. Taka właśnie zawartość kursu odzwierciedla nasze przekonanie, że język chiński powinien być zgłębiany harmonijnie w całym jego bogactwie – także graficznym i fonetycznym. Tylko takie podejście pozwala w pełni docenić jego piękno i logiczność.

Autorki

Spis treści – zagadnienia gramatyczne

Lekcja wstępna	13
I Pismo.....	13
II Tony.....	17
III Pinyin.....	17
IV Wymowa chińska i jej zapis w pinyinie.....	18
1 Jak masz na imię? 你叫什么名字? Nǐ jiào shén me míng zì?	21
I Zdania z czasownikami 姓, 叫 i 是.....	27
II Zdania pytające z partykułą pytającą 吗.....	28
III Zdania pytające z zaimkami pytającymi 谁, 什么 i 哪.....	30
IV Krótkie pytania z partykułą 呢.....	31
2 Zapraszam panią na herbatę! 我请您喝茶! Wǒ qǐng nín hē chá!	35
I Zdania z czasowniko-przymiotnikami (特性动): 忙, 好, 高兴 itp.....	42
1. Zdania oznajmujące, przeczące i pytające z partykułą 吗.....	43
2. Pytania przez przeczenie z czasowniko-przymiotnikami.....	44
II Zdania oznajmujące, pytające z partykułą 吗 i przeczące typu: podmiot + 动 + dopełnienie.....	45
III Zdania porównawcze z wyrazem 也 <i>też</i>	46
1. Podmiot + czasowniko-przymiotnik (特性动).....	46
2. Podmiot + czasownik (动) + dopełnienie.....	47
IV Zaimki osobowe w liczbie mnogiej: 我们, 你们, 他们, 她们.....	48
3 Czy lubisz czytać? 你喜欢不喜欢看书? Nǐ xǐ huān bù xǐ huān kàn shū?	51
I <i>Być w trakcie...</i> 在...(呢).....	59
II Pytanie przez przeczenie.....	60
III Zdania z czasownikami posiłkowymi (助动) 要 <i>chcieć</i> i 喜欢 <i>lubić</i>	62
4 Pożycz mi, proszę, książkę 请借我一本书 Qǐng jiè wǒ yī běn shū	66
I Liczebniki do 100.....	72
II Klasyfikatory (量).....	73
III Liczenie pieniędzy.....	76
IV Zaimki wskazujące 这 <i>ten</i> i 那 <i>tamten</i>	77

5 Czyja to płyta? 这是谁的光盘? Zhè shì shéi de guāng pán?	83
I Wyrażanie stosunku posiadania i przynależności	91
1. Z partykułą dzierżawczą 的: posiadający + 的 + należący	91
2. Bez partykuły dzierżawczej 的: posiadający + należący	92
II Posiadanie cechy	93
1. Z partykułą 的: określenie (cecha) + 的 + wyraz określany	93
2. Bez partykuły 的: określenie (cecha) + wyraz określany	94
III Wyrażanie stosunku posiadania, przynależności i cechy obiektu znanego rozmówcy	97
IV <i>Wszyscy i nikt</i>	98
1. <i>Wszyscy</i>	98
2. <i>Nikt</i>	98
3. <i>Nie wszyscy</i>	98
6 Chciałbym kupić używany samochód 买一辆旧车 Mǎi yī liàng jiù chē	104
I Liczby powyżej 100	113
II Szacowanie, ilość nieokreślona	114
1. Z wyrazem 多	114
a) Liczby poniżej 10 (wyłącznie w odniesieniu do pieniędzy)	114
b) Liczby powyżej 10	115
2. Z wyrazem 几	115
3. Szacowanie typu: 两, 三本书 <i>dwie, trzy książki</i>	115
4. Inne sposoby wyrażania ilości nieokreślonej	116
III Kolory	117
IV Czasownik + dopełnienie jako określenie rzeczownika	117
7 Nowa praca 新工作 Xīn gōng zuò	122
I Czasowniko-dopełnienie (动受)	130
II Zdania z partykułą 得	133
1. Zdania z czasownikiem	133
2. Zdania z czasowniko-dopełnieniem	133
3. Zdania typu: podmiot + (的) + dopełnienie + 动 + 得 + okolicznik sposobu	134
8 Gdzie jesteś? Czekam na ciebie! 你在哪儿? 我在等你呢! Nǐ zài nǎr? Wǒ zài děng nǐ ne!	139
I Określanie miejsca i położenia	146
1. 在 zài + nazwa miejsca, miejscowości, kraju, kontynentu	146
2. Określanie położenia	147
a) Określniki miejsca	147
b) Rzeczownik/zaimek osobowy + określnik miejsca	147
II Dom i sprzęty domowe	148
III Określanie pozycji i położenia – wzory zdań	149

IV	Określenia czasu (1) – pory dnia, godziny, minuty	151
1.	Określenia punktu w czasie – <i>kiedy?</i>	152
2.	Wyrażanie okresów (czasu) – <i>jak długo?</i>	154
9	Podobno byłeś w Hongkongu 听说你到香港去了 <i>Tīng shuō nǐ dào Xiāng gǎng qù le.</i>	158
I	Określenia czasu (2) – lata 年 <i>nián</i> , pory roku 季节 <i>jì jié</i> , miesiące 月 <i>yuè</i> , tygodnie 星期 <i>xīng qī</i> , dni 天 <i>tiān</i>	167
1.	Określenia czasu – <i>kiedy?</i>	167
2.	Określenia czasu – <i>jak długo?</i>	169
II	Partykuła 了	170
1.	Partykuła 了 po czasowniku, wskazująca czynność dokonaną	170
a)	Zdania z czasownikiem bez dopełnienia	170
b)	Zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub czasowniko-dopełnieniem	171
2.	Partykuła 了 na końcu zdania, wskazująca na zmianę sytuacji	172
a)	Zdania z czasownikiem bez dopełnienia	172
b)	Zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub czasowniko-dopełnieniem	173
c)	Zdania z czasowniko-przymiotnikiem	174
III	<i>Już... 已经...了 i jeszcze nie... 还没...(呢)</i>	174
IV	Zdania z 是...的	175
V	Zdania z wyrazem 过	176
1.	Zdarzenia i doświadczenia z przeszłości, łączące się z teraźniejszością	176
2.	Zdarzenia w czasie przeszłym	177
VI	Czasowniki ruchu i kierunku 来, 去 oraz wyrazy 从 i 到	177
VII	Wyrażenia określające sposób wykonania czynności lub narzędzie	178
10	On niczego nie lubi! 他什么都不喜欢吃! <i>Tā shén me dōu bù xǐ huān chī!</i>	184
I	Bezpośrednie następstwo: 一...就... <i>jak tylko...</i> , <i>to...</i>	194
II	<i>Wszystko i nic, wszędzie i nigdzie</i> – wyrażenia z 都 lub 也	195
1.	疑问代 + 都 – <i>wszystko, wszyscy, wszędzie</i>	195
2.	疑问代 + 都/也 – <i>nic, nikt, nigdzie</i>	196
III	Wzmocnienie przeczenia: 一 + 量 + (名) + 都/也	197
IV	会, 能, 可以: <i>móc, potrafić, umieć</i>	198
11	Myśleliśmy, że zablądziłaś! 我们想你迷路了! <i>Wǒ men xiǎng nǐ mí lù le!</i>	205
I	Pytanie o drogę	214
II	Ruch w jakimś kierunku: 往...	215
III	部 a 边 – różnice w znaczeniach	216
IV	Zdania warunkowe: (要是)...(就)... <i>Jeżeli..., to...</i>	217
V	Następstwo czynności: 先...再... <i>Najpierw..., potem...</i>	218
VI	Dwie cechy jednego obiektu: 又...又...	219
VII	Określanie odległości: miejsce A + 离 + miejsce B + odległość	220
VIII	W mieście	221

12	Strasznie boli! 痛极了! Tòng jí le!	225
	I Cialo 身体	237
	II 特性动 + określenie szczególnej intensywności	239
	III Nastęstwo zdarzeń	240
	1. Wyrażanie kolejności zdarzeń	240
	2. <i>Do marca...</i> , <i>przed trzecią...</i> , <i>za rok...</i> , <i>trzy miesiące temu...</i>	241
	3. <i>Podczas...</i> , <i>kiedy...</i> 的时候	242
	IV Zdania rozkazujące i zakazujące	243
	1. Polecenia, nakazy	243
	2. Zakazy	244
	V Zdania przyczynowe z czasownikami 叫 i 让	245
	1. 叫 i 让 w zdaniach z czasownikiem	245
	2. 叫 lub 让 w zdaniach z czasowniko-przymiotnikiem lub czasowniko-dopełnieniem	247
13	Ile ma pan wzrostu? 你多高? Nǐ duō gāo?	252
	I Porównanie: podobieństwo i różnica	263
	1. <i>Tak samo jak...</i>	263
	2. <i>Nie być takim jak...</i>	264
	3. Stopień wyższy	264
	4. Konstrukcja stopnia wyższego np. <i>wyższy od/nież...</i> , <i>lepiej od...</i>	265
	5. Porównania szczegółowe np. <i>droższy o...</i> , <i>wyższy o...</i>	265
	II Stopniowe nasilanie się cechy: 越... 越...	267
	1. <i>Im...</i> , <i>tym...</i>	267
	2. <i>Coraz...</i>	267
	III Strona bierna	268
	1. Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest znany	268
	2. Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest nieznany lub nieistotny	268
	IV Alternatywa – <i>czy, lub, albo</i> : 还是, 或者 lub 或是	270
	1. Zdania pytające z 还是	270
	2. Zdania oznajmujące z 或者 lub 或是	270
14	Ja już nie wytrzymam 我受不了 Wǒ shòu bù liǎo	274
	I Dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne	287
	1. Czasowniki 懂, 见, 完, 到 jako dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne	287
	a) 动 + 懂 <i>rozumieć</i>	288
	b) 动 + 见/到 <i>dostrzec, zauważyć</i>	288
	c) 动 + 完 o czynności wyrażanej przez 动 ‘skończyć’	289
	d) 动 + 到 o czynności wyrażanej przez 动 ‘osiągnąć rezultat’	289
	2. Czasowniko-przymiotniki (特性动) jako dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne	290

a) 动 + 清楚 <i>widzieć/słyszeć wyraźnie</i>	290
b) 吃 + 饱 <i>najeść się</i>	291
3. Partykuły 了, 着, 下 i 及 w dopełnieniach potencjalnie rezultatywnych	291
a) 动 + 了 o czynności wyrażanej przez czasownik 动 ‘dać radę’	291
b) 动 + 着 o czynności wyrażanej przez czasownik: 动 ‘dokonać się’	292
c) 动 + 下 <i>zmieścić się</i>	292
d) 来 + 及 <i>zdążyć</i>	293
II Podwojone przymiotniki, czasowniko-przymiotniki, przysłówki i czasowniki	295
1. Podwojone przymiotniki i czasowniko-przymiotniki	295
2. Podwojone przysłówki	296
3. Podwojony przymiotnik/przysłówek dwusylabowy	296
4. Podwojony czasownik	296
III Czynności i zdarzenia w niedalekiej przyszłości	297
15 Wszystkiego najlepszego z okazji urodzin! 生日快乐! Shēng rì kuài lè!	303
I Cechy charakteru	314
II Zdania z 把	317
III Oprócz... jeszcze... 除了...(以外)...	319
IV Zdania z dopełnieniem rezultatywnym (z 光) i potencjalnie rezultatywnym (z 起)	320
1. 动 + 光 o czynności wyrażanej przez 动 ‘wyczerpać, zużyć’	320
2. 动 + 起	320
a) stać (kogoś na coś)	320
b) 看得起 szanować (kogoś) 看不起 patrzeć (na kogoś) z góry, lekceważyć (kogoś)	321
c) 对得起 + osoba X – sprawić, że osoba X będzie dumna z tego, co zrobiliśmy 对不起 + osoba X – sprawić, że osobie X będzie przykro z powodu tego, co zrobiliśmy	321
Klucz do ćwiczeń	327
Słowniki	341
Słownik chińsko-polski (znaki)	343
Słownik chińsko-polski (pinyin)	375
Słownik polsko-chiński	409

Lekcja wstępna

I Pismo

System zapisu języka chińskiego kształtował się przez ponad 3 tysiące lat. Ostatnią wielką i spektakularną zmianą tego zapisu była – przeprowadzona w latach 50. XX w. na polecenie Mao Zedonga – reforma polegająca na radykalnym uproszczeniu pisma – zmniejszeniu liczby kresek w znakach. Ponad 40% znaków otrzymało swoje prostsze, łatwiejsze do nauki odpowiedniki. Tajwan, Hongkong i mniejszości chińskie na świecie pozostały przy zapisie sprzed reformy, stąd we współczesnym świecie chińskojęzycznym spotykamy dwa sposoby zapisu – pismo uproszczone i pismo tradycyjne.

W języku chińskim podstawową jednostką znaczeniową jest sylaba. Jednej sylabie odpowiada jeden znak. Wyrazy składają się z jednej lub rzadziej z kilku sylab. Poszczególnych wyrazów w zdaniu nie oddziela się spacjami.

Niemal każdy znak można podzielić na mniejsze elementy graficzno-znaczeniowe. Umiejętność rozpoznawania tych elementów pozwala nie tylko na szybsze zapamiętywanie pisowni znaków, ale także w wielu wypadkach pozwala lepiej zrozumieć znaczenie danego znaku.

明 = 日 + 月

jasny = słońce + księżyc

jasny to taki, który jest jak słońce i księżyc

怕 = 忄 (forma podstawowa¹: 心) + 白

strach = serce + biały

strach to serce zbielełe (ze strachu)

想 = 木 + 目 + 心

myśleć = drzewo + oko + serce

myśleć to patrzeć na coś (oko patrzy na drzewo) i używać przy tym rozumu (rozum i serce określano w dawnych Chinach jednym słowem)

采 = 爪 (forma podstawowa: 爪) + 木

brać = pazur + drzewo

brać to sięgać po owoc z drzewa

¹ zob. Wybrane elementy graficzno-znaczeniowe znaków chińskich, s. 15n.

闻 = 门 + 耳

słyszeć; wąchać = drzwi + ucho

słyszeć; wąchać to ucho pomiędzy drzwiami

Jak widać z powyższych przykładów, elementy graficzno-znaczeniowe mogą być ułożone w znakach na różne sposoby. Typowe układy pokazują poniższe schematy:

	Schemat budowy znaku	Przykłady znaków
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Znajomość elementów graficzno-znaczeniowych, z których skomponowane są znaki, nie tylko ułatwia zapamiętywanie, ale jest też niezbędna przy korzystaniu ze słownika języka chińskiego, w którym słowa są umieszczone według znaczeniotwórczego, nadrzędnego elementu znaku, zwanego kluczem lub pierwiastkiem (zasady korzystania ze słowników języka chińskiego zob. **Czy wiesz, że...** w Lekcji 4).

Należy zwrócić uwagę, że niektóre z elementów mogą mieć różną pisownię w zależności od pozycji, jaką zajmują w znaku, np. *serce* może występować jako 心 (u dołu znaku: 想) albo jako 忄 (np. jeżeli występuje po lewej stronie znaku: 怕).

Wybrane elementy graficzno-znaczeniowe znaków chińskich

Lp.	Element	Wariant/forma oboczna elementu	Znaczenie	Liczba kresek ²
1.	宀		pokrywka	2
2.	人	亻	człowiek	2
3.	冖		nakrycie	2
4.	冫		lód	2
5.	刀	刂	nóż, miecz; cięcie	2
6.	力		siła	2
7.	匕		łyżka	2
8.	厂		klif	2
9.	口		usta, otwór	3
10.	囗		ogrodzenie	3
11.	土		ziemia	3
12.	士		urzędnik, uczoney	3
13.	夕		wieczór	3
14.	干		suchy	3
15.	大		duży	3
16.	女		kobieta	3
17.	子		dziecko, syn	3
18.	宀		dach	3
19.	寸		cal	3
20.	小		mały	3
21.	山		góra	3
22.	川	巛, 巛	rzeka	3
23.	工		praca	3
24.	巾		zawój, ręcznik, szata	3
25.	幺		nić	3
26.	广		„klif z kropką”, dom zbudowany nad klifem/na zboczu	3
27.	彳		długi krok, wielkie kroki	3

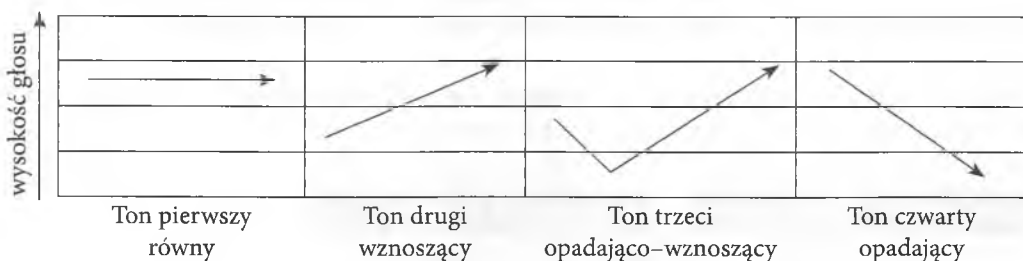
² Sposób liczenia kresek w znaku zob. *Wstęp do Zeszytu do pisania znaków*.

28.	彡		włosy, pióra, szczecina	3
29.	彳		krok; iść wolno	3
30.	门 (門)		drzwi, brama, wejście	3
31.	饣 (食)	食	jeść; jedzenie	3
32.	马 (馬)		koń	3
33.	心	忄	serce	4
34.	戈		halabarda	4
35.	手	扌	ręka	4
36.	日		słońce	4
37.	月		księżyc	4
38.	木		drzewo	4
39.	水	氵	woda	4
40.	火	灬	ogień	4
41.	爪	爪	pazur	4
42.	牛	牛	krowa	4
43.	犬	犴	pies	4
44.	玉	王	jadeit	5
45.	田		pole	5
46.	白		biały	5
47.	目		oko	5
48.	竹		bambus	6
49.	米		ryż	6
50.	糸	纟	jedwab	6
51.	老		stary	6
52.	虫		insekt	6
53.	肉		mięso	6
54.	艸	艹	trawa	6
55.	衣	衤	ubrania	6
56.	言	讠	mowa	7
57.	豕		świnia	7
58.	辵	辵	iść, droga	7
59.	青		niebieski, zielony, niebieskozielony	8
60.	首		głowa	9

II Tony

Język chiński – podobnie jak inne języki z rodziny chińsko-tybetańskiej – jest językiem tonalnym. Oznacza to, że sposób wypowiedzenia danego wyrazu decyduje o jego znaczeniu. Niektóre języki z tej rodziny (np. kantoński) mają nawet do 8 tonów. Język chiński ma ich cztery.

Cztery tony języka chińskiego można przedstawić graficznie w następujący sposób:

Posłuchaj nagrania, aby usłyszeć różnicę między tonami.

2

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
ā	á	ǎ	à

Wyróżniamy również ton neutralny, w zapisie bez dodatkowych oznaczeń (zob. ćwiczenia wymowy w Lekcji 1).

III Pinyin

Współcześnie najbardziej rozpowszechnionym zapisem fonetycznym języka chińskiego jest pinyin (拼音), opracowany w ChRL w latach 50. Miał z czasem zastąpić znaki chińskie (tak stało się np. na początku XX w. z zapisem języka wietnamskiego, w którym znaki utworzone na bazie znaków chińskich zastąpiono alfabetem łacińskim). Obecnie pinyin stosowany jest w pierwszych klasach szkół chińskich oraz w nauczaniu cudzoziemców. Jest też powszechnie przyjętym zapisem języka chińskiego m.in. w opracowaniach naukowych.

Standardowo w pinyinie wyrazy wielosylabowe zapisuje się łącznie. Jednak na potrzeby niniejszego kursu przyjęto zasadę: jeden znak – jedna oddzielna sylaba. Dzięki temu od razu wskazany jest podział wyrazu na sylaby i przyswajanie ich wymowy jest łatwiejsze. Zatem np. nasze Gāo xiá, Kǎi dì, Nuò wā kè, Lǐ lǎo shī, Zhāng xiān shēng, Wáng xiǎo jiě, Bō lán rén, xiè xie nín standardowo są zapisywane w następujący sposób: Gāoxiá *Gosia*, Kǎidì *Katie*, Nuòwākè *Nowak*, Lǐ lǎoshī *dośł. nauczyciel Li*, Zhāng xiānshēng *pan Zhang*, Wáng xiǎojiě *pani Wang*, Bōlán rén *Polak/Polka*, xièxie nín *dziękuję panu/pani*.

IV Wymowa chińska i jej zapis w pinyinie

Wszystkie transkrypcje stawiały sobie za cel możliwie dokładne oddanie brzmienia języka chińskiego. Do tego celu wykorzystywano przeważnie alfabet łaciński, zwykle w jego podstawowej, 24-literowej postaci. Stało się tak również w przypadku pinyinu. Tak jak występują znaczne różnice w wymowie poszczególnych liter alfabetu łacińskiego w językach europejskich, tak i specyfika brzmienia języka chińskiego sprawiła, że wymowa zapisana niektórymi literami bądź dwuznakami w pinyinie znacznie różni się np. od wymowy polskiej tych samych znaków graficznych. Odczytując w pinyinie takie litery, jak **z**, **zh**, **q**, **j**, **r**, **x** nie należy kierować się intuicją wynikającą ze znajomości języka polskiego.

Oto lista liter stosowanych w pinyinie, których wymowa istotnie różni się od polskiej. Posłuchaj nagrania, aby lepiej zapoznać się z ich brzmieniem.

3

Litera pinyinu	Przykład	Litera pinyinu	Przykład
p	píng zi	ch	chī fàn
t	tīng xiě	sh	shēng cí
r	Rì běn	z	zǎo shàng
k	kàn jiàn	c	cān kǎo
j	jīn tiān	w	wàng le
q	qī kuài	y	yī qǐ
x	xiān sheng	i	shí suì
zh	Zhōng guó	ü	lǚ sè

Niektóre zakończenia chińskich sylab zapisanych w pinyinie również czyta się inaczej niż w języku polskim. Posłuchaj nagrania, aby zapoznać się z brzmieniem następujących zakończeń sylabowych:

4

Zakończenie	Przykład
-ang	pàng zi
-eng	péng yǒu
-ing	Yīng guǒ
-ong	gōng zuǒ

W zapisie wymowy tony oddawane są za pomocą oznaczeń: $\bar{\quad}$, $\acute{\quad}$, $\check{\quad}$, $\grave{\quad}$ umieszczonych nad daną sylabą. $\bar{\quad}$ nad sylabą oznacza ton pierwszy, $\acute{\quad}$ – ton drugi, $\check{\quad}$ – ton trzeci, $\grave{\quad}$ – ton czwarty.

5 Posłuchaj nagrania.

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
dā	dá	dǎ	dà
chāng	cháng	chǎng	chàng

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

Ćwiczenie 1

Posługując się tabelką ze s. 15 i 16, wskaż, z jakich elementów składają się poniższe znaki:

妈 <i>mama</i>	床 <i>łóżko</i>
好 <i>dobrze</i>	国 <i>kraj</i>
蚀 <i>zepsuć się</i>	间 <i>pokój, pomieszczenie; przerwa; między</i>
初 <i>początek</i>	闪 <i>zejść z drogi</i>
牢 <i>być długotrwałym; być stałym</i>	岸 <i>brzeg</i>
家 <i>dom</i>	楼 <i>piętro</i>

Ćwiczenie 2

6 Posłuchaj nagrania i powtórz następujące sylaby:

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
mā	má	mǎ	mà
pāi	pái	pǎi	pài
tāi	tái	tǎi	tài
rēn	rén	rěn	rèn
kān	kán	kǎn	kàn
jiā	jià	jiǎ	jià
qiān	qián	qiǎn	qiàn
xiāo	xiáo	xiǎo	xiào
zhān	zhán	zhǎn	zhàn
chū	chú	chǔ	chù
shān	shán	shǎn	shàn
zāo	záo	zǎo	zào

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
cān	cán	cǎn	càn
wān	wán	wǎn	wàn
yīn	yín	yǐn	yìn
sī	sí	sǐ	sì
qū	qú	qǔ	qù
-	lǔ	lǚ	lù
-	-	nǚ	nù
pāng	páng	pǎng	pàng
fēng	féng	fěng	fèng
pīng	píng	pǐng	pìng
hōng	hōng	hǒng	hòng

Dì yī kè: Nǐ jiào shén me míng zì?

第一课: 你叫什么名字?

第一課: 你叫什麼名字?

Lekcja 1: Jak masz na imię?

Duì huà

对话
對話

DIALOGI

07

A

Pan Zhang spotyka nową współpracownicę, panią Wang

王小姐: 您好。

王小姐: 您好。

Pani Wang: Dzień dobry (panu).

张先生: 您好。小姐, 您贵姓?

張先生: 您好。小姐, 您貴姓?

Pan Zhang: Dzień dobry (pani). Jak się pani nazywa?

王小姐: 我姓王, 您贵姓?

王小姐: 我姓王, 您貴姓?

Pani Wang: Nazywam się Wang, a pan?

张先生: 我姓张, 叫建国。

張先生: 我姓張, 叫建國。

Pan Zhang: Nazywam się Zhang, na imię mam Jianguo.

王小姐: 张先生, 您好。

王小姐: 張先生, 您好。

Pani Wang: Panie Zhang, dzień dobry (panu).

张先生: 您好。您是中国入吗?

張先生: 您好。您是中國人嗎?

Pan Zhang: Dzień dobry (pani). Czy pani jest Chinką?

王小姐: 不是, 我是波兰人。

王小姐: 不是, 我是波蘭人。

Pani Wang: Nie, jestem Polką.

Na korytarzu uniwersyteckim

王明：你好。

王明：你好。

Wang Ming: Dzień dobry.

张凯蒂：你好。

張凱蒂：你好。

Katie Zhang: Dzień dobry.

王明：我叫王明，你叫什么名字？

王明：我叫王明，你叫什麼名字？

Wang Ming: Nazywam się Wang Ming. A jak ty się nazywasz?

张凯蒂：我叫张凯蒂。

張凱蒂：我叫張凱蒂。

Katie Zhang: Nazywam się Katie Zhang.

王明：凯蒂，你是哪国人？

王明：凱蒂，你是哪國人？

Wang Ming: Katie, z jakiego kraju pochodzisz?

张凯蒂：我是英国人，你呢？

張凱蒂：我是英國人，你呢？

Katie Zhang: Jestem Angielką, a ty?

王明：我是中国人。

王明：我是中國人。

Wang Ming: Jestem Chińczykiem.

(Katie wskazuje na dziewczynę machającą ręką do Wang Minga)

张凯蒂：她是谁？

張凱蒂：她是誰？

Katie Zhang: Kto to?

王明：她是高霞。她是波兰人。

王明：她是高霞。她是波蘭人。

Wang Ming: To Gosia. Jest Polką.

A

Wáng xiǎo jiě: Nín hǎo.
 Zhāng xiān shēng: Nín hǎo. Xiǎo jiě, nín guì xìng?
 Wáng xiǎo jiě: Wǒ xìng Wáng, nín guì xìng?
 Zhāng xiān shēng: Wǒ xìng Zhāng, jiào Jiàn guó.
 Wáng xiǎo jiě: Zhāng xiān shēng, nín hǎo.
 Zhāng xiān shēng: Nín hǎo. Nín shì Zhōng guó rén ma?
 Wáng xiǎo jiě: Bù shì, wǒ shì Bō lán rén.

B

Wáng Míng: Nǐ hǎo.
 Zhāng Kǎi dì: Nǐ hǎo.
 Wáng Míng: Wǒ jiào Wáng Míng, nǐ jiào shén me míng zì?
 Zhāng Kǎi dì: Wǒ jiào Zhāng Kǎi dì.
 Wáng Míng: Kǎi dì, nǐ shì nǎ guó rén?
 Zhāng Kǎi dì: Wǒ shì Yīng guó rén, nǐ ne?
 Wáng Míng: Wǒ shì Zhōng guó rén.
 Zhāng Kǎi dì: Tā shì shéi?
 Wáng Míng: Tā shì Gāo xiá. Tā shì Bō lán rén.

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	王	名	Wáng	Wang (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)
2.	先生	名	xiān shēng Zhāng xiān shēng hǎo! 张先生好! Witam pana, panie Zhang!	pan; mąż, mążonek
3.	张 張	名	Zhāng	Zhang (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)
4.	小姐	名	xiǎo jiě	panna, pani (<i>o młodej kobiecie</i>), dziewczyna
5.	您	代	nín Nín hǎo! 您好! Dzień dobry panu/pani!	<i>forma zwracania się do kogoś, wyrażająca szczególnie szacunek, tłumaczona na polski pan/pani</i>

6.	贵姓 貴姓	惯用语	gùi xìng	czyjeś nazwisko ¹
			Nín gùi xìng? 您贵姓? Jak pana/pani nazwisko/ godność?	
	姓	动;名	xìng	mieć na nazwisko, nazywać się; nazwisko
			Tā xìng Wáng ma? 他姓王吗? Czy on ma na nazwisko Wang? Nowak shì Bō lán xìng. Nowak 是波兰姓。 Nowak to polskie nazwisko.	
	贵 貴	特性动	gùi	drogi/droga/drogie
7.	我	代	wǒ	ja
			Wǒ shì Bō lán rén. 我是波兰人。 Jestem Polakiem/Polką.	
8.	叫	动	jiào	mieć na imię, zwać się
			Tā jiào Jiàn guó. 他叫建国。 On ma na imię Jianguo.	
9.	建国 建國	名	Jiàn guó	Jianguo (<i>chińskie imię</i>)
10.	好	特性动; 形容	hǎo	mieć się dobrze; być dobrym; dobry
			Wáng xiān shēng, nín hǎo! 王先生, 您好! Dzień dobry panu, panie Wang!	
11.	是	动	shì	być
			Wǒ shì Gāo xiá. 我是高霞。 Jestem Gosia.	

¹ Zwrot 贵姓 składa się ze znaku 姓 *nazwisko* i 贵 (貴) *drogi* – używamy go, zwracając się do kogoś; jest wyrazem szacunku.

12.	中国 中國	名	Zhōng guó Tā shì Zhōng guó rén. 他是中国人。 On jest Chińczykiem.	Chiny
13.	人	名	rén	człowiek, osoba
14.	吗 嗎	助	ma Nǐ shì Bō lán rén ma? 你是波兰人吗？ (Czy) jesteś/pan/pani jest Polakiem/Polką?	<i>partykuła pytająca, odpowiadająca polskiemu czy</i>
15.	不	助	bú, bù Wǒ bú xìng Zhāng. 我不姓张。 Nie nazywam się Zhang.	nie (zmiany tonów zob. Lekcja 4)
16.	波兰 波蘭	名	Bō lán	Polska
17.	波兰人 波蘭人	名	Bō lán rén Wáng xiān shēng bú shì Bō lán rén. 王先生不是波兰人。 Pan Wang nie jest Polakiem.	Polak/Polka
18.	你	代	nǐ Nǐ shì Wáng Míng ma? 你是王明吗？ Czy (to) ty jesteś Wang Ming?/ Czy ty się nazywasz/pan się nazywa Wang Ming?	ty/pan/pani
19.	明	名	Míng	Míng (<i>chińskie imię</i>)
20.	什么 什麼	疑问代	shén me Tā xìng shén me? 他姓什么？ Jak on się nazywa?	co
21.	名字	名	míng zì Nǐ jiào shén me míng zì? 你叫什么名字？ Jak masz na imię?	nazwisko i imię; imię

22.	凯蒂 凱蒂	名	Kǎi dì	Katie
23.	哪	疑问代	nǎ Tā shì nǎ guó rén? 他是哪国人? Z jakiego kraju on pochodzi?	jaki
24.	国 國	名	guó	kraj, państwo
25.	英国 英國	名	Yīng guó	Anglia
26.	英国人 英國人	名	Yīng guó rén Tā bú shì Yīng guó rén. 他不是英国人。 On nie jest Anglikiem.	Anglik/Angielka
27.	呢	助	ne Wǒ xìng Wáng, nǐ ne? 我姓王, 你呢? Nazywam się Wang, a ty/pan/ pani?	partykuła pytająca
28.	他	代	tā Tā bú jiào Wáng Míng. 他不叫王明。 On nie nazywa się Wang Ming.	on
29.	她	代	tā Tā jiào Kǎi dì. 她叫凯蒂。 Ona ma na imię Katie.	ona
30.	谁 誰	疑问代	shéi Shéi shì Wáng xiān shēng? 谁是王先生? Kto (z państwa) jest panem Wang?	kto
31.	高霞	名	Gāo xiá	Gosia

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Zdania z czasownikami 姓, 叫 i 是

Przedstawiając się komuś, możemy użyć czasowników 姓 *mieć na nazwisko*, 叫 *nazywać się* lub 是 *być*. Czasownika 姓 używamy, gdy chcemy podać tylko nazwisko. Czasownika 叫 – gdy podajemy imię i nazwisko lub samo imię. Czasownika 是 używamy m.in. przy określaniu narodowości. Szyk takich zdań jest taki sam jak w języku polskim.

Podmiot	动	Dopełnienie	
他	姓	王。	On się nazywa Wang.
我	叫	凯蒂。	Mam na imię Katie.
我	叫	王明。	Nazywam się Wang Ming.
他	是	王先生。	On jest panem Wang.
张凯蒂	是	英国人。	Katie Zhang jest Angielką.

🔔 Zapamiętaj

🔔 W języku chińskim, w odróżnieniu od polskiego, podmiot w większości zdań nie jest pomijany.

- 他姓张, 不姓王。
On nazywa się Zhang, a nie Wang.
- 我叫张凯蒂。
Nazywam się Katie Zhang.
- 我叫王明。
Mam na imię Wang Ming.
- 他是 Nowak 先生, 不是王先生。
To jest pan Nowak, a nie pan Wang.
- 他是张汤姆²先生。
To jest pan Tomasz Zhang.

² 汤姆 (汤姆) Tāng mǔ Tomasz.

Ćwiczenie 1

Spójrz na ilustracje i uzupełnij zdania:

Nowak 小姐

王明

John Smith

- 1 Nowak 小姐不是.....人, 是.....人。
- 2 王明是.....人。
- 3 John Smith 是.....人。
- 4 Smith 先生叫.....。

II Zdania pytające z partykułą pytającą 吗

Zdania pytające możemy tworzyć, dodając na końcu zdania oznajmującego partykułę pytającą 吗.

你是波兰人 吗? Czy jesteś Polakiem/Polką?

1. 你是汤姆吗?
我不是汤姆, 我是王明。
Czy (to) ty jesteś Tomasz?
Nie, nie jestem Tomasz, jestem Wang Ming.

2. 你是张老师³吗？

我是王老师。

Czy (to) pan jest nauczycielem Zhang?

Jestem nauczycielem Wang.

3. 王先生不是波兰人吗？

不是，他是中国人。

Pan Wang nie jest Polakiem?

Nie, jest Chińczykiem.

Ćwiczenie 2

Spójrz na ilustracje i odpowiedz na pytania:

Nowak 小姐

王明

John Smith

① Nowak 小姐是波兰人吗？ .....

② John 姓李⁴吗？ .....

③ John Smith 是波兰人吗？ .....

³ 老师 (老师) lǎo shī nauczyciel.

⁴ 李 Lǐ Li (popularne nazwisko chińskie).

III Zdania pytające z zaimkami pytającymi 谁, 什么 i 哪

Szyk tego rodzaju zdań pytających jest taki sam jak zdań oznajmujących z czasownikami 姓, 叫 i 是, przedstawionymi w punkcie I, tylko zamiast podmiotu lub dopełnienia (w zależności od tego, o co pytamy) użyjemy zaimków pytających 谁 *kto*, 什么 *co* lub 哪 *jaki*.

Podmiot	动	Dopełnienie	
谁 他	是 是	王先生? 王先生。	Kto jest panem Wang? On jest panem Wang.
他 他	叫 叫	什么? 汤姆。	Jak on ma na imię? On ma na imię Tomasz.
高霞 她	是 是	哪国小姐? 波兰小姐。	Z jakiego kraju jest Gosia? Ona jest Polką.

Zapamiętaj

W pytaniach z zaimkami pytającymi nie dodajemy partykuły 吗.

谁是老师?

~~谁是老师吗?~~

1. 老师姓什么?

老师姓王。

Jak się nazywa nauczyciel?

Nazywa się Wang.

2. 你叫什么名字?

我叫张凯蒂。

Jak się nazywasz?

Nazywam się Katie Zhang.

3. 谁叫王明?

他叫王明。

Kto (z was/z państwa) nazywa się Wang Ming?

On nazywa się Wang Ming.

Ćwiczenie 3

Spójrz na ilustracje i odpowiedz na pytania:

Nowak 小姐

王明

John Smith

- ❶ Nowak 小姐是哪国人? .....
- ❷ Smith 先生叫什么名字? .....
- ❸ 谁是中国人? .....
- ❹ John 姓什么? .....

IV Krótkie pytania z partykułą 呢

Partykuła 呢 pełni różne funkcje. Na końcu krótkiego pytania tworzy wraz z poprzedzającym ją rzeczownikiem wyrażenie o znaczeniu *a ty?, a on?, a pan?*

我是波兰人，你呢？   Jestem Polakiem/Polką, a ty?

1. Nowak小姐是波兰人，凯蒂呢？
凯蒂是英国人。
Panna Nowak jest Polką, a Katie?
Katie jest Angielką.

2. 我姓王, 你呢?

我姓李。

Nazywam się Wang, a pan?

Nazywam się Li.

3. 我是学生⁵, 你呢?

我不是学生, 我是老师。

Jestem studentem, a pan?

Nie jestem studentem, jestem nauczycielem.

Ćwiczenie 4

Spójrz na ilustracje i odpowiedz na pytania:

Nowak 小姐

王明

John Smith

- ① 王明是中国人, 高霞 Nowak 呢? .....
- ② 波兰小姐姓 Nowak, 中国人呢? .....
- ③ Nowak 是波兰姓, Smith 呢? .....

⁵ 学生 (學生) xué shēng uczeń, student.

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

Przedstaw się po chińsku – powiedz, jak masz na imię, na nazwisko i z jakiego kraju pochodzisz:

我姓 .....,

我叫 .....,

我是 .....人。

ĆWICZENIA WYMOWY

09 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

bā	pā
dā	tā
xìng	yìng
jiào	xiào
gǎi	kǎi

10 II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

rén	rèn
-----	-----

11 III Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na wymowę sylab w tonie neutralnym:

nà me
nǐ ne
lái ba
hǎo le

➔ ZWRÓĆ UWAGĘ

- W języku chińskim nazwisko poprzedza imię, np. 王明 Wáng Míng *Wang Ming*, 张汉美 Zhāng Hàn měi *Zhang Hanmei*.
- Choć Katie Zhang jest Angielką, a panna Wang Polką, obie noszą chińskie nazwiska. O chińskiej emigracji na świecie zob. Lekcja 9.
- Nazwiska chińskie z reguły są jednosylabowe (bardzo rzadko można spotkać dwusylabowe), imiona zaś są dwusylabowe, choć zdarzają się też jednosylabowe, np. 张 Ming *Ming*. W takim przypadku używa się imienia i nazwiska, jakby to było imię dwusylabowe, np. 高霞 Gosia, 王明 Wang Ming.

- Nazwisko poprzedza także tytuły i stanowiska lub formy honoryfikatywne, np. 王教授 Wáng jiào shòu *profesor Wang*, 李校长 Lǐ xiào zhǎng *dyrektor szkoły pan Li*, 张小姐 Zhāng xiǎo jiě *panna Zhang*. Taki zwrot (nazwisko + stanowisko lub forma honoryfikatywna) wyraża szacunek.
- W tradycji chińskiej zawód nauczyciela jest traktowany ze szczególnym poważaniem, aby więc je podkreślić, powyższy wzór zastosujemy również w odniesieniu do nauczyciela, np. 张老师 Zhāng lǎo shī *nauczyciel Zhang*.

← CZY WIESZ, ŻE...

Imiona i nazwiska chińskie

Wszyscy Chińczycy żyjący na świecie używają tylko niewiele ponad 200 nazwisk (wymawianych różnie w różnych językach i dialektach chińskich). Tak więc popularne nazwiska 王 Wang (*Król*), 张 Zhang (*Płaski*) czy 李 Li (*Śliwa*) noszą miliony ludzi.

Niepowtarzalne są natomiast imiona. Niezwykle rzadko mogą się spotkać dwie osoby o tym samym imieniu. Imię ma być wyjątkowe, obmyślane przez rodziców dla dziecka indywidualnie, ale też w harmonii z imionami pozostałych członków rodziny. Imiona wyrażają nadzieje związane z dzieckiem, upragnione cechy charakteru czy, zwłaszcza w wypadku dziewczynek, urody.

Znak 福 (fú *szczęście*), stanowiący jedną z sylab imienia, jest wyrazem życzenia, aby dziecku o takim imieniu wiodło się w życiu, znak 美 (měi *piękna*) w imieniu dziewczynki ma jej wróżyć wielką urodę.

Transkrypcja nazw obcych

Ze względu na to, że zapis języka chińskiego nie jest alfabetyczny, a brzmienie sylab nie zawsze odpowiada brzmieniu sylab w innych językach, niemożliwe jest dokładne oddanie niektórych obcych, nieprzekładalnych wyrazów, np. nazw własnych.

Stosuje się więc transkrypcję, podającą wymowę tych wyrazów za pomocą sylab języka chińskiego. Uzyskuje się w ten sposób tylko przybliżone brzmienie wyrazów czy imion obcych. Tak więc pan Tomasz Zhang może się przedstawić jako 张汤姆 Zhāng Tāng mǔ, a Gosia i Katie jako 高霞 i 凯蒂 (Gāo xiá i Kǎi dì). Według tej zasady powstała nazwa 波兰 Bō lán, której brzmienie jest zbliżone do nazwy Polska w języku angielskim – Poland.

Wprawdzie w przypadku takiego zapisu nazw własnych pierwotne znaczenie użytych do transkrypcji sylab jest sprawą drugorzędną, to na ogół jednak dokłada się starań, by miały one nie tylko odpowiednie brzmienie, ale zawierały też pojęcia pozytywne, estetyczne itp. Sylaby 波 i 兰 użyte w zapisie słowa Polska oznaczają *falę* i *orchideę*.

Dì èr kè : Wǒ qǐng nín hē chá!

第二课: 我请您喝茶!

第二課: 我請您喝茶!

Lekcja 2: Zapraszam panią
na herbatę!

Duì huà

对话

對話

DIALOGI

12

A

高先生: 张小姐, 您好吗? 好久不见!

高先生: 張小姐, 您好嗎? 好久不見!

Pan Gao: Pani Zhang, jak pani się miewa? Dawno się nie widzieliśmy!

张小姐: 好久不见, 我很好, 您好吗?

張小姐: 好久不見, 我很好, 您好嗎?

Pani Zhang: Dawno się nie widzieliśmy. Bardzo dobrze, a pan?

高先生: 好, 谢谢您。

高先生: 好, 謝謝您。

Pan Gao: Dobrze, dziękuję (pani).

张小姐: 高太太也还好吗?

張小姐: 高太太也还好嗎?

Pani Zhang: A czy pani Gao również ma się dobrze?

高先生: 谢谢, 她很好。

高先生: 謝謝, 她很好。

Pan Gao: Dziękuję, świetnie.

张小姐: 您现在忙不忙?

張小姐: 您現在忙不忙?

Pani Zhang: Czy jest pan teraz zajęty?

高先生: 我现在不忙。您呢?
高先生: 我現在不忙。您呢?
Pan Gao: Nie, nie jestem zajęty. A pani?

张小姐: 我也不忙。
張小姐: 我也不忙。
Pani Zhang: Ja też nie.

高先生: 那么, 我请您去我们家喝茶, 好不好?
高先生: 那麼, 我請您去我們家喝茶, 好不好?
Pan Gao: Skoro tak, to zapraszam panią do nas na herbatę, dobrze (dosł. dobrze nie-dobrze)?

张小姐: 好啊! 谢谢您。
張小姐: 好啊! 謝謝您。
Pani Zhang: Tak! Dziękuję (panu).

高先生: 那么, 太好了!
高先生: 那麼, 太好了!
Pan Gao: W takim razie świetnie!

13

B

王明: 凯蒂, 你好啊!
王明: 凱蒂, 你好啊!
Wang Ming: Katie, dzień dobry!

张凯蒂: 你好, 王明。
張凱蒂: 你好, 王明。
Katie Zhang: Dzień dobry, Wang Ming.

王明: 凯蒂, 这是高霞诺瓦克, 高霞, 这是张凯蒂。
王明: 凱蒂, 這是高霞諾瓦克, 高霞, 這是張凱蒂。
Wang Ming: Katie, to jest Gosia Nowak, Gosiu, to jest Katie Zhang.

张凯蒂: 高霞, 认识你我很高兴。
張凱蒂: 高霞, 認識你我很高興。
Katie Zhang: Gosiu, bardzo mi miło cię poznać.

高霞诺瓦克: 凯蒂, 认识你我也很高兴。
高霞諾瓦克: 凱蒂, 認識你我也很高興。
Gosia Nowak: Katie, mnie też jest bardzo miło cię poznać.

王明：凯蒂，你现在不忙吗？我们去看电影，你去不去？

王明：凱蒂，你現在不忙嗎？我們去看電影，你去不去？

Wang Ming: Katie, nie jesteś teraz zajęta? Idziemy do kina. Idziesz?

张凯蒂：我不去。我去上课。

張凱蒂：我不去。我去上課。

Katie Zhang: Nie pójdę, idę na zajęcia.

王明：好，再见。

王明：好，再見。

Wang Ming: OK, do widzenia.

张凯蒂：再见。

張凱蒂：再見。

Katie Zhang: Do widzenia.

高霞诺瓦克：再见！

高霞諾瓦克：再見！

Gosia Nowak: Do widzenia!

A

Gāo xiān shēng: Zhāng xiǎo jiě, nín hǎo ma? Hǎo jiǔ bú jiàn!

Zhāng xiǎo jiě: Hǎo jiǔ bú jiàn, wǒ hěn hǎo, nín hǎo ma?

Gāo xiān shēng: Hǎo, xiè xie nín.

Zhāng xiǎo jiě: Gāo tài tai yě hǎo ma?

Gāo xiān shēng: Xiè xie, tā hěn hǎo.

Zhāng xiǎo jiě: Nín xián zài máng bù máng?

Gāo xiān shēng: Wǒ xián zài bù máng. Nín ne?

Zhāng xiǎo jiě: Wǒ yě bù máng.

Gāo xiān shēng: Nà me, wǒ qǐng nín qù wǒ men jiā hē chá, hǎo bù hǎo?

Zhāng xiǎo jiě: Hǎo a! Xiè xie nín.

Gāo xiān shēng: Nà me, tài hǎo le!

B

Wáng Míng: Kǎi dì, nǐ hǎo a!

Zhāng Kǎi dì: Nǐ hǎo, Wáng Míng.

Wáng Míng: Kǎi dì, zhè shì Gāo xiá Nuò wǎ kè, Gāo xiá, zhè shì Zhāng Kǎi dì.

Zhāng Kǎi dì: Gāo xiá, rèn shì nǐ wǒ hěn gāo xìng.

Gāo xiá Nuò wǎ kè: Kǎi dì, rèn shì nǐ wǒ yě hěn gāo xìng.

Wáng Míng: Kǎi dì, nǐ xián zài bù máng ma? Wǒ men qù kàn diàn yǐng. Nǐ qù bú qù?

Zhāng Kǎi dì: Wǒ bú qù. Wǒ qù shàng kè.

Wáng Míng: Hǎo, zài jiàn.

Zhāng Kǎi dì: Zài jiàn.

Gāo xiá Nuò wǎ kè: Zài jiàn!

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	高	名	Gāo	Gao (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)
2.	好久不见 好久不見	惯用语	hǎo jiǔ bú jiàn Kǎi dì, hǎo jiǔ bú jiàn! 凯蒂, 好久不见! Katie, dawno się nie widzieliśmy!	dawno się nie widzieliśmy
	好	副	hǎo Wǒ hǎo máng! 我好忙! Jestem bardzo zajęty.	<i>tu</i> : dobrze, porządnie, bardzo
	久	副	jiǔ	długo
	见见	动	jiàn	widzieć (się), spotkać (się)
3.	很	副	hěn Wǒ hěn máng. 我很忙。 Jestem bardzo zajęty.	bardzo
4.	谢谢 謝謝	惯用语	xiè xie Zhāng xiān shēng, xiè xie nín! 张先生, 谢谢您! Dziękuję panu, panie Zhang!	dziękuję
5.	太太	名	tài tai Wáng tài tai hěn hǎo. 王太太很好。 Pani Wang ma się bardzo dobrze.	pani (<i>o kobiecie zamężnej</i>); żona, małżonka

6. 也	副	yě Tā yě bù hē chá. 她也不喝茶。 Ona też nie pije herbaty. Wǒ yě shì Bō lán rén. 我也是波兰人。 Ja też jestem Polakiem.	też, także, również
7. 现在 現在	副	xiàn zài Nǐ xiàn zài qù kàn diàn yǐng ma? 你现在去看电影吗? Czy idziesz teraz obejrzeć film?	teraz
8. 忙	特性动; 形容	máng Nǐ hěn máng ma? 你很忙吗? Czy jesteś bardzo zajęty?	być zajęтым; zajęty
9. 那么 那麼	副	nà me Nǐ men bù qù kàn diàn yǐng, nà me wǒ yě bù qù! 你们不去看电影, 那么我也不去! Nie idziecie obejrzeć filmu. W takim razie/No to ja też nie idę. Nà me, wǒ yě bù qù Bō lán. 那么, 我也不去波兰。 Jak tak, to ja też nie jadę do Polski.	w takim razie, wobec tego, no to, jak/skoro tak, to...
10. 请 請	动	qǐng Qǐng hē chá! 请喝茶! Proszę się napić herbaty! Wǒ qǐng nǐ men kàn diàn yǐng. 我请你们看电影。 Zapraszam was na film.	prosić, zapraszać

11.	家	名	jiā Wǒ men qù jiā. 我们去家。 Idziemy do domu.	tu: dom
12.	喝	动	hē Nǐ hē shén me? 你喝什么? Co pijesz?/Czego się napijesz?	pić
13.	茶	名	chá Wáng Míng hē Zhōng guó chá. 王明喝中国茶。 Wang Ming pije chińską herbatę.	herbata
14.	啊	助	a Shì a, wǒ shì Bō lán rén! 是啊,我是波兰人! Tak, jestem Polakiem! Nǐ hǎo a! 你好啊! (Och,) witam cię/pana/panią!	<i>partykuła wykrzyknikowa wyrażająca potwierdzenie, entuzjazm, emocje</i>
15.	太好了	惯用语	tài hǎo le	wspaniale, świetnie, znakomicie, super
	太	副	tài Wǒ tài máng. 我太忙。 Jestem zbyt zajęty.	za bardzo, zbyt
16.	这 这	指示代名	zhè Zhè shì shéi? 这是谁? Kto to jest? Zhè shì Wáng xiān shēng. 这是王先生。 To jest pan Wang.	ten/ta/to

17.	诺瓦克 諾瓦克	名	Nuǒ wǎ kè	Nowak
18.	认识 認識	动	rèn shi Wǒ rèn shi tā! 我认识她！ Ja ją znam! Wǒ rèn shi Bō lán. 我认识波兰。 Znam Polskę.	znać
19.	高兴 高興	特性动； 形容	gāo xìng Nǐ xiàn zài gāo xìng ma? 你现在高兴吗？ Czy teraz jesteś zadowolony?	być szczęśliwym/ zadowolonym; szczęśliwy, zadowolony
	高	特性动； 形容	gāo Wáng Míng gāo ma? 王明高吗？ Czy Wang Ming jest wysoki?	być wysokim; wysoki
20.	我们 我們	代	wǒ men Wǒ men qù shàng kè ma? 我们去上课吗？ Idziemy na lekcję?	my
21.	去	动	qù Wǒ qù Bō lán. 我去波兰。 Jadę do Polski.	iść; jechać
22.	看	动	kàn Wǒ men kàn diàn yǐng, hǎo bù hǎo? 我们看电影, 好不好？ Obejrzyjmy film, dobrze? Nǐ kàn, wǒ xiàn zài qù shàng kè. 你看, 我现在去上课。 Widzisz, idę teraz na lekcje.	patrzeć, spojrzeć, oglądać, widzieć; czytać

23.	电影 電影	名	diàn yǐng	film
			Diàn yǐng hǎo bù hǎo kàn? 电影好不好看? Czy film był/jest ładny?	
24.	上课 上課	动受	shàng kè	iść na lekcje; być na lekcji, mieć lekcję/lekcje/zajęcia
			Nǐ xiàn zài bú shàng kè ma? 你现在不上课吗? Nie masz teraz lekcji? Wǒ qù shàng kè, bú qù kàn diàn yǐng. 我去上课, 不去看电影。 Idę na zajęcia, nie idę na film.	
	课 課	名	kè	lekcja/lekcje, zajęcia
25.	再见 再見	惯用语	zài jiàn	do widzenia, do zobaczenia
			Wáng xiān shēng, Gāo xiá, zài jiàn! 王先生, 高霞, 再见! Panie Wang, Gosiu, do zobaczenia!	

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Zdania z czasowniko-przymiotnikami (特性动): 忙, 好, 高兴 itp.

忙, 好 i 高兴 należą do grupy wyrazów nazywanych czasowniko-przymiotnikami, które wyrażają bycie w jakimś stanie lub posiadanie jakiejś cechy (*być zajęтым, mieć się dobrze, być szczęśliwym*). Pełnią funkcję czasownika i przymiotnika jednocześnie. Często poprzedzane są przez wyrazy 很 *bardzo* lub 太 *zbyt, za bardzo*.

1. Zdania oznajmujące, przeczące i pytające z partykułą 吗

Podmiot	(不)	(很/太)	特性动	(吗)	
我			高兴。		Jestem szczęśliwy.
我		很/太	忙。		Jestem bardzo/za bardzo zajęty.
他	不	太	好。		On ma się nie za dobrze.
你		很/太	累 ¹	吗?	Czy jesteś bardzo/zbyt zmęczony?

- 我累, 你呢?
Jestem zmęczony, a ty?
- 我不去看电影, 我太忙。
Nie idę na film, jestem zbyt zajęty.
- 我去中国! 我很高兴!
Jadę do Chin! Jestem bardzo szczęśliwy!
- 王先生, 你不累吗? 我请你喝茶!
Panie Wang, czy nie jest pan zbyt zmęczony? Zapraszam pana na herbatę!
- 老师现在不太忙。
Nauczyciel nie jest teraz bardzo zajęty.
- 张先生很高吗?
Czy pan Zhang jest bardzo wysoki?
- 你不去看电影。你太累吗?
Nie idziesz na film. (Czy) jesteś zbyt zmęczony?
- 你好吗?
Jak się masz? (*dosł.* Czy masz się dobrze?)
- 谢谢, 我很好。
Dziękuję, (mam się) świetnie.

¹ 累 *lèi* być zmęczonym.

2. Pytania przez przeczenie z czasowniko-przymiotnikami

Poza pytaniem z użyciem partykuły 吗 Chińczycy bardzo często stosują też pytanie przez przeczenie – po podmiocie stoi czasowniko-przymiotnik, po nim przeczenie i jeszcze raz ten sam czasowniko-przymiotnik.

Podmiot	特性动	不	特性动	
你	好	不	好?	Jak się miewasz?
王小姐	高	不	高?	Czy panna Wang jest wysoka?

- 王太太好不好?
Czy pani Wang ma się dobrze?
- 他高兴不高兴?
Czy on jest zadowolony?
- 你忙不忙?
Czy jesteś zajęty?

Ćwiczenie 1

Uporządkuj wyrazy, tak aby powstały poprawne zdania:

- 高 你 吗 兴 ?
- 累 先 吗 王 生 你 ?
- 累 太 我 。
- 不 你 忙 吗 太 ?
- 他 高 很 兴 。
- 高 老 师 高 不 ?
- 吗 高 他 很 ?
- 不 好 你 好 ?

II Zdania oznajmujące, pytające z partykułą 吗 i przeczące typu: podmiot + 动 + dopełnienie

Podmiot	动	Dopełnienie	
我	看	中国电影。	Oglądam chiński film/chińskie filmy.
你	喝	茶。	Pijesz herbatę.

Podmiot	动	Dopełnienie	吗	
你	看	波兰电影	吗?	Czy oglądasz polski film/polskie filmy?

Podmiot	不	动	Dopełnienie	
我	不	认识	他。	Nie znam go.
我	不	看	电影。	Nie oglądam filmu/filmów.

Ćwiczenie 2

Odpowiedz na pytania:

- ① 谁看电影?(我).....
- ② 你看什么?(波兰电影).....
- ③ 谁认识他?(王太太).....
- ④ 他喝什么?(茶).....
- ⑤ 你认识他吗?(不认识).....
- ⑥ 你喝茶吗?(不喝).....
- ⑦ 你看电影吗?(不看).....

III Zdania porównawcze z wyrazem 也 *też*

1. Podmiot + czasowniko-przymiotnik (特性动)

Podmiot 1	(不)	(太/很)	特性动	Podmiot 2	也	(不)	(太/很)	特性动	(吗)	
凯蒂		太	累	高霞	也		太	累。		Katie jest za bardzo zmęczona, Gosia również jest za bardzo zmęczona.
王先生	不	太	高	Smith 先生	也	不	太	高。		Pan Wang nie jest zbyt wysoki, pan Smith też nie jest zbyt wysoki.
张先生		很	好	王先生	也			好	吗?	Pan Zhang ma się bardzo dobrze, czy pan Wang też ma się dobrze?

- 你不太高兴, 我也不太高兴。
Nie jesteś zbyt szczęśliwy, ja też nie.
- 他不太累, 也不太忙。
On nie jest zbyt zmęczony ani zbyt zajęty.
- 我忙, 你也忙, 我不请你喝茶。
Jestem zajęty, ty też jesteś zajęty. Nie zapraszam cię na herbatę.
- 我现在很累, 你也累吗?
Jestem teraz bardzo zmęczony, (czy) ty też jesteś zmęczony?

2. Podmiot + czasownik (动) + dopełnienie

Podmiot 1	(不) 动	Dopełnienie	Podmiot 2	也 (不) 动	Dopełnienie	(吗)
凯蒂		看 电影	王明	也	看 电影。	
他	不	喝 茶	我	也 不	喝 茶。	
诺瓦克 小姐		去 上课	你	也	去 上课	吗?

Katie ogląda film, Wang Ming też ogląda film.

On nie pije herbaty, ja też nie piję herbaty.

Panna Nowak idzie na zajęcia, czy ty też idziesz na zajęcia?

- 王先生现在看书²,王太太也看书。
Pan Wang czyta teraz książkę, pani Wang też czyta książkę.
- 他请你看电影,我也请你看电影。
On zaprasza cię na film, ja też zapraszam cię na film.
- 我不是波兰人,王先生也不是波兰人。
Nie jestem Polakiem, pan Wang też nie jest Polakiem.
- 我去中国,你也去中国吗?
Jadę do Chin, czy ty też jedziesz do Chin?

Ćwiczenie 3

Uzupełnij dialogi:

① A: 高霞是波兰人。Smith 先生呢?

B: .....

② A: ..... ?

B: 他不喝茶,他喝水³。

² 书(書) shū książka.

³ 水 shuǐ woda.

- 3 A: ..... ?
B: 张先生也很高。
- 7 A: 王先生现在很忙, ... ?
B: 张小姐也很忙。
- 5 A: 王先生不看书。诺瓦克小姐 ..... ?
B: 她也不看书。
- 1 A: 张老师现在很忙。王老师也忙吗?
B: .....
- 7 A: ..... ?
B: 我也去中国。

IV Zaimki osobowe w liczbie mnogiej: 我们, 你们, 他们, 她们

Liczbę mnogą zaimków osobowych tworzymy przez dodanie sylaby 们 men do zaimków osobowych w liczbie pojedynczej.

我们看电影。	Oglądamy film.
你们高兴吗?	Czy jesteście szczęśliwi/zadowoleni?
他们去不去波兰?	Czy oni jadą do Polski?
她们请你喝茶吗?	Czy one zapraszają cię na herbatę?

Ćwiczenie 4

Przekształć zdania, używając zaimków osobowych w liczbie mnogiej:

- 1 我很高兴, 你也很高兴。 .....
- 2 凯蒂请我喝茶, 王明请我喝茶。 .....
- 3 Smith 先生是英国人。张凯蒂也是英国人。 .....
- 4 王先生很高, 诺瓦克小姐也很高。 .....
- 5 凯蒂去波兰吗? 王明去波兰吗? .....

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

Odpowiedz na pytania:

- ⑦ 你现在好吗? .....
- ⑦ 你高不高? .....
- ③ 你现在累不累? .....
- ④ 凯蒂现在看电影。你也在看电影吗? .....
- ⑦ 诺瓦克小姐是波兰人。你也是波兰人吗? .....
- ⑥ 王老师很累。你呢? .....
- ⑦ 波兰人喝茶吗? 英国人呢? .....

ĆWICZENIA WYMOWY

14 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

diàn	tiān
máng	màn
shì	sì

15 II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

xiǎo jiě	xiǎo jiē
rèn shì	rèn zhī
bù gāo	bù gào

← ZWRÓĆ UWAGĘ

- Ponieważ czasowniko-przymiotniki pełnią funkcję zarówno czasownika, jak i przymiotnika, używanie dodatkowo czasownika 是 shì być jest zbędne. Jednak w niektórych sytuacjach zastosowanie struktury: podmiot + 是 + 特性动 nie jest błędem, np. gdy chcemy szczególnie podkreślić treść wyrażaną przez 特性动 lub w wypadku zdecydowanego sprzeciwu wobec słów rozmówcy:

16

A: 他们忙不忙?

Czy oni są zajęci?

B: 他们是很忙。

Oni są bardzo zajęci.

A: 他不高兴吗?

Czy on jest nieszczęśliwy?

B: 他是很高兴。

Ależ on jest szczęśliwy.

A: 王先生不太忙吗?

Czy pan Wang nie jest zbyt zajęty?

B: 他是很忙。

Ależ (przeciwnie,) jest bardzo zajęty.

W intonacji takich zdań 是 jest mocno akcentowane (posłuchaj nagrania powyższego tekstu).

- Oprócz 我们 wō men *my*, używa się również nieco bardziej potocznego 咱们 zán men.
- W języku chińskim rzeczowników w liczbie mnogiej używa się niezbyt często i wyłącznie w odniesieniu do osób. To z kontekstu domyślamy się, czy chodzi o liczbę mnogą czy pojedynczą. W zdaniu 学生看电影 może być mowa zarówno o tym, że jeden uczeń ogląda film, jak i o tym, że ogląda go więcej uczniów. 学生 *uczeń* oznacza jedną osobę, gdy ktoś mówi np. o uczniu biorącym prywatne lekcje. Ale jeżeli zdanie to padnie np. w pokoju nauczycielskim, jako odpowiedź na pytanie na temat całej klasy IIIa, zrozumiemy, że oznacza: *uczniowie*.

Formy 老师们, 学生们 nie są błędne, lecz rzadko używane, np. w uroczystych sytuacjach.

☛ CZY WIESZ, ŻE...

Zapraszanie i odmawianie

W kulturze chińskiej nie okazuje się w nadmierny sposób żalu, gdy np. ktoś nie może skorzystać z zaproszenia. Zamiast powiedzieć: *Jaka szkoda, że nie możesz przyjść!*, powiemy raczej: 没关系 méi guān xi *nic nie szkodzi*, albo 好, 下次 hǎo, xià cì *dobrze, następnym razem*. Odpowiedzi takie uznawane są za uprzejme, bo nie wywierają na rozmówcy presji, nie pozwalają mu też odczuć, że swoją odmową sprawił zapraszającemu przykrość.

Dì sān kè: Nǐ xǐ huān bù xǐ huān kàn shū?

第三课: 你喜欢不喜欢看书?

第三課: 你喜歡不喜歡看書?

Lekcja 3: Czy lubisz czytać?

Duì huà

对话

對話

DIALOGI

17 A

在打电话

在打電話

Rozmowa telefoniczna

凯蒂: 高霞, 你現在在做什么呢?

凱蒂: 高霞, 你現在在做什麼呢?

Katie: Gosia, co robisz?

高霞: 我在看书呢。

高霞: 我在看書呢。

Gosia: Czytam książkę.

凯蒂: 看什么书?

凱蒂: 看什麼書?

Katie: Jaką książkę?

高霞: 中文书。

高霞: 中文書。

Gosia: Książkę w języku chińskim.

凯蒂: 你懂中文吗?

凱蒂: 你懂中文嗎?

Katie: Rozumiesz (pisany) język chiński?

高霞: 懂一点。你呢?

高霞: 懂一點。你呢?

Gosia: Trochę. A ty?

凱蒂: 我也懂一点。
凱蒂: 我也懂一點。
Katie: Ja też trochę rozumiem.

高霞: 你喜欢不喜欢看书?
高霞: 你喜歡不喜歡看書?
Gosia: Lubisz czytać (książki)?

凱蒂: 很喜欢, 你呢?
凱蒂: 很喜歡, 你呢?
Katie: Bardzo lubię. A ty?

高霞: 我也很喜欢。我最喜欢看英文书。
高霞: 我也很喜歡。我最喜歡看英文書。
Gosia: Ja też bardzo lubię. Najbardziej lubię czytać książki w języku angielskim.

凱蒂: 真的吗? 我有很多英文书。我借你吧!
凱蒂: 真的嗎? 我有很多英文書。我借你吧!
Katie: Naprawdę? Mam ich mnóstwo. Pożyczę ci!

高霞: 那, 太好了, 谢谢你!
高霞: 那, 太好了, 謝謝你!
Gosia: To wspaniale. Dziękuję ci!

18

B

李老师: 高霞, 你喜欢中文吗?
李老師: 高霞, 你喜歡中文嗎?
Nauczyciel Li: Gosiu, lubisz język chiński?

高霞: 很喜欢!
高霞: 很喜歡!
Gosia: Bardzo lubię!

李老师: 你有没有中文词典?
李老師: 你有沒有中文詞典?
Nauczyciel Li: Czy masz słownik języka chińskiego?

高霞: 没有, 我要买。
高霞: 沒有, 我要買。
Gosia: Nie mam. Chcę kupić.

李老师： „大学”书店有中文词典。
 李老師： „大學”書店有中文詞典。
 Nauczyciel Li: W księgarni „Uniwersytet” są chińskie słowniki.

高霞： 中文词典贵不贵？
 高霞： 中文詞典貴不貴？
 Gosia: Czy są drogie?

李老师： 有一点贵，可是很有用。你学习中文一定要买。
 李老師： 有一點貴，可是很有用。你學習中文一定要買。
 Nauczyciel Li: Nie (są) najtańsze, ale bardzo przydatne. Jeśli uczysz się chińskiego, koniecznie musisz kupić.

高霞： 那么，我一定去买。
 高霞： 那麼，我一定去買。
 Gosia: Skoro tak, to na pewno pójdę kupić.

A

Zài dǎ diàn huà

Kǎi dì: Gāo xiá, nǐ xiàn zài zài zuò shén me ne?
 Gāo xiá: Wǒ zài kàn shū ne.
 Kǎi dì: Kàn shé me shū?
 Gāo xiá: Zhōng wén shū.
 Kǎi dì: Nǐ dǒng zhōng wén ma?
 Gāo xiá: Dǒng yì diǎn. Nǐ ne?
 Kǎi dì: Wǒ yě dǒng yì diǎn.
 Gāo xiá: Nǐ xǐ huān bù xǐ huān kàn shū?
 Kǎi dì: Hěn xǐ huān, nǐ ne?
 Gāo xiá: Wǒ yě hěn xǐ huān. Wǒ zuì xǐ huān kàn yīng wén shū.
 Kǎi dì: Zhēn de ma? Wǒ yǒu hěn duō yīng wén shū. Wǒ jiè nǐ ba!
 Gāo xiá: Nà, tài hǎo le, xiè xie nǐ.

B

Lǐ lǎo shī: Gāo xiá, nǐ xǐ huān zhōng wén ma?
 Gāo xiá: Hěn xǐ huān!
 Lǐ lǎo shī: Nǐ yǒu méi yǒu zhōng wén cí diǎn?
 Gāo xiá: Méi yǒu, wǒ yào mǎi.
 Lǐ lǎo shī: „Dà xué” shū diàn yǒu zhōng wén cí diǎn.
 Gāo xiá: Zhōng wén cí diǎn guì bù guì?
 Lǐ lǎo shī: Yǒu yì diǎn guì, kě shì hěn yǒu yòng. Nǐ xué xí zhōng wén yí dìng yào mǎi.
 Gāo xiá: Nà me wǒ yí dìng qù mǎi.

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	在	助	zài Wǒ zài kàn shū. 我在看书。 (Właśnie) czytam książkę.	partykuła wska- zująca, że dana czynność wła- śnie trwa
2.	打电话 打電話	动受	dǎ diàn huà Qǐng nǐ dǎ diàn huà. 请你打电话。 Zadzwoń, proszę.	telefonować, dzwonić, rozmawiać przez telefon
	打	动	dǎ Nǐ bù yào dǎ tā! 你不要打他! Nie bij go!	uderzać, bić
	电话 電話	名	diàn huà	telefon
3.	做	动	zuò Nǐ zài zuò shén me? 你在做什么? Co teraz robisz?	robić
4.	书 書	名	shū Tā kàn zhōng wén shū ma? 他看中文书吗? Czy on czyta książkę w języku chińskim?	książka

5.	呢	助	ne Wǒ zài kàn diàn yǐng ne. 我在看电影呢。 Właśnie oglądam film/Jestem w trakcie oglądania filmu.	<i>partykuła podkreślająca dodatkowo, że dana czynność właśnie trwa</i>
6.	中文 波文 英文	名 名 名	zhōng wén bō wén yīng wén Tā kàn zhōng wén shū, bú kàn bō wén shū. 他看中文书, 不看波文书。 On czyta książkę w języku chińskim, a nie polskim.	język chiński język polski język angielski
7.	懂	动	dǒng Nǐ dǒng bù dǒng? 你懂不懂? Rozumiesz?	rozumieć
8.	一点 一点	数; 量	yì diǎn Tā dǒng yì diǎn yīng wén. 她懂一点英文。 Ona trochę rozumie angielski.	trochę
9.	喜欢 喜欢	动; 助动	xǐ huān Nǐ xǐ huān shén me? 你喜欢什么? Co lubisz? Nǐ xǐ huān kàn shén me? 你喜欢看什么? Co lubisz czytać?	lubić
10.	最	副	zùi Wǒ zùi xǐ huān kàn bō wén shū. 我最喜欢看波文书。 Najbardziej lubię czytać książki w języku polskim.	najbardziej, naj-

11.	真的	助	zhēn de Nǐ zhēn de bù dǒng zhōng wén ma? 你真的不懂中文吗? Naprawdę nie rozumiesz języka chińskiego?	naprawdę
12.	有	动	yǒu Tā yǒu shū ma? 他有书吗? Czy on ma książkę/książki?	mieć
13.	多	副	duō Tā rèn shi hěn duō rén. 他认识很多人。 On zna bardzo dużo ludzi. Hěn duō rén xǐ huān kàn diàn yǐng. 很多人喜欢看电影。 Wiele osób lubi oglądać filmy.	dużo, wiele
14.	借	动	jiè Tā jiè wǒ yīng wén shū. 他借我英文书。 On mi pożyczył książkę w języku angielskim.	pożyczać
15.	吧	助	ba Wǒ men qù jiè shū ba! 我们去借书吧! Chodźmy pożyczyć książki!	partykuła wzmacniająca (np. propozycję)
16.	没	助	méi Wǒ méi yǒu cí diǎn. 我没有词典。 Nie mam słownika.	nie (partykuła przecząca, uży- wana z czasow- nikiem 有)

17.	词典 詞典	名	cí diǎn Tā yǒu cí diǎn, wǒ méi yǒu. 他有词典, 我没有。 On ma słownik, (a) ja nie mam.	słownik
18.	要	动; 助动	yào Nǐ yào shén me? 你要什么? Czego chcesz? Nǐ yào zuò shén me? 你要做什么? Co chcesz zrobić?	chcieć
19.	买 買	动	mǎi Nǐ mǎi bù mǎi yīng wén cí diǎn? 你买不买英文词典? Czy kupujesz/kupisz słownik angielski?	kupować
20.	大学 大學	名	dà xué Zhè shì wǒ dà xué. 这是我大学。 To jest moja uczelnia.	uczelnia, szkoła wyższa, uniwersytet
	大	特性动; 形容	dà Zhōng guó hěn dà. 中国很大。 Chiny są bardzo duże.	być dużym; duży
21.	书店 書店	名	shū diàn „Dà xué” shū diàn hěn hǎo. „大学”书店很好。 Księgarnia „Uniwersytet” jest bardzo dobra.	księgarnia

22.	贵 貴	特性动; 形容	guì Zhōng wén shū hěn guì, kě shì hěn yǒu yòng. 中文书很贵, 可是很有用。 Książki w języku chińskim są drogie, ale bardzo przydatne.	być drogim; drogi
23.	可是	连接	kě shì Wǒ rèn shì Wáng Míng, kě shì bù rèn shì Gāo xiá. 我认识王明, 可是不认识高霞。 Znam Wang Minga, ale nie znam Gosi.	ale, jednak
24.	有用	特性动; 形容	yǒu yòng Zhōng wén cí diǎn hěn yǒu yòng. 中文词典很有用。 Słownik języka chińskiego jest bardzo przydatny.	być przydatnym/ pozytywnym/ użytecznym; przydatny, pozy- teczny, użyteczny
25.	学习 學習	动	xué xí Wǒ men xué xí zhōng wén. 我们学习中文。 Uczymy się języka chińskiego. Nǐ xué xí shén me? 你学习什么? Czego się uczysz?	uczyć się
26.	一定	副	yí dìng Wǒ yí dìng qù kàn Gāo xiá. 我一定去看高霞。 Na pewno pójdę zobaczyć się z Gosią/odwiedzić Gosię.	na pewno, z pewnością

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I *Być w trakcie...* 在... (呢)

Aby wyrazić, że dana czynność właśnie jest wykonywana, dodajemy przed czasownikiem wyraz 在. Chcąc dodatkowo podkreślić, że czynność nie została jeszcze ukończona, na końcu zdania możemy dodać wyraz 呢.

Podmiot	在	动	Dopelnienie	(呢)	
我	在	学习		(呢)。	Właśnie się uczę.
你	在	做	什么	(呢)?	Co teraz robisz?
谁	在	看	电影	(呢)?	Kto teraz ogląda film?
他们	在	买	词典	(呢)。	Oni właśnie kupują słownik.
王太太	在	学	英文	(呢)。	Pani Wang w tej chwili uczy się angielskiego.

1. 高霞在看英文书(呢)。
2. 你在看什么(呢)?
3. 张老师在喝什么茶(呢)?

Ćwiczenie 1

Odpowiedz na pytania, wykorzystując słowa podane w nawiasach:

- ① 王小姐在做什么? (学波文).....
- ② 谁在买书? (王明).....

- 3 张老师在看什么呢? (波兰电影).....
- 4 她在喝什么? (茶).....

II Pytanie przez przeczenie

Zdania pytające z czasownikami mogą być budowane z użyciem przeczenia tak jak zdania z czasowniko-przymiotnikami. Tworzymy je na dwa sposoby:

- a) z dopełnieniem na końcu zdania,
b) z dopełnieniem po pierwszym czasowniku.

Typ a)

Podmiot	动	不/没	动	Dopełnienie	
你	买	不	买	中文词典?	Czy kupujesz słownik języka chińskiego?
高霞	学	不	学习	英文?	Czy Gosia uczy się języka angielskiego?
凯蒂	有	没	有	英文书?	Czy Katie ma książki w języku angielskim?

- 他姓不姓王?
- 你是不是凯蒂?
- 你是不是波兰人?
- 王先生有没有太太?
- 你喜(欢)不喜欢他?

Typ b)

Podmiot	动	Dopełnienie	不/没	动	
你	买	中文词典	不	买?	Czy kupujesz słownik języka chińskiego?
高霞	有	英文书	没	有?	Czy Gosia ma książki w języku angielskim?
你	喝	英国茶	不	喝?	Czy pijesz angielską herbatę?

Zapamiętaj

W wypadku czasowników składających się z dwóch sylab czasownik stojący przed przeczeniem może być też skrócony do pierwszej sylaby:

● 你学不学习中文?

W zdaniach z czasownikiem 有 przeczeniem właściwym jest 没:

我没有波文词典。

我不有波文词典

W pytaniu przez przeczenie nie używa się partykuły pytającej 吗 na końcu zdania:

你喝不喝茶?

你喝不喝茶吗?

- 他去中国不去?
- 张先生喝茶不喝?
- 你看电影不看?
- 王老师有中文报¹没有?

Ćwiczenie 2

Przekształć zdania typu a) w zdania typu b):

- 你喝不喝茶? .....
- 你去不去中国? .....
- 她喜欢不喜欢看书? .....
- 他们买不买报? .....
- 你懂不懂中文? .....

¹ 报 (報) bào gazeta.

III Zdania z czasownikami posiłkowymi (助动) 要 *chcieć* i 喜欢 *lubić*

Podmiot	(不)	助动	动	Dopełnienie	吗	
你		要	喝	茶	吗?	Czy chcesz się napić herbaty?
高霞		喜欢	看	书	吗?	Czy Gosia lubi czytać książki?
他	不	要	去	英国。		On nie chce jechać do Anglii.
你	不	喜欢	上	中文课。		Nie lubisz chodzić na lekcje języka chińskiego.

1. 谁不喜欢学习中文?
2. 王先生喜欢看电影吗?
3. 你要做什么?
4. 你要借词典吗?

Pytania przez przeczenie z czasownikami posiłkowymi tworzymy w następujący sposób:

Podmiot	助动 + 不+ 助动	动	Dopełnienie	
你	要不要	看	电影?	Czy chcesz oglądać film?
王小姐	喜不喜欢	上	课?	Czy panna Wang lubi chodzić na zajęcia?
高霞	要不要	看	书?	Czy Gosia chce poczytać książkę?

Zapamiętaj

Czasowniki 要 i 喜欢, podobnie jak inne czasowniki posiłkowe, mogą również pełnić funkcję zwykłych czasowników, jeżeli w zdaniu nie następuje po nich inny czasownik:

- 我喜欢书。
- 我喜欢王老师。
- 我要茶。

1. 你喜不喜欢喝茶？
2. 高霞要不要认识他？
3. 你现在要不要喝一点茶？

Ćwiczenie 3

Odpowiedz na pytania, wykorzystując wyrazy podane w nawiasie:

- 1 你喜欢看书吗？（很喜欢） .....
- 2 你要不要买书？（不要） .....
- 3 他们要买哪国报？（中国） .....
- 4 我有中文词典，你要不要借？（要） .....
- 5 谁要看英文书？（我） .....

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Przetłumacz zdania:

- 1 Co chcesz pożyczyć? .....
- 2 Czy lubi pan Polskę? .....
- 3 Czy w księgarni „Uniwersytet” są chińskie słowniki? .....
- 4 Kto się chce napić herbaty? .....
- 5 Pożycz mi, proszę, książkę w języku angielskim. ....
- 6 Chcesz uczyć się języka polskiego? W takim razie koniecznie musisz pojechać do Polski.
.....

II Niektóre z poniższych zdań są niepoprawne gramatycznie. Znajdź błędy i napisz zdania poprawnie:

- ① 大学书店好不好吗? .....
- ② 我不有中文书。.....
- ③ „大学”书店有没有波文词典? .....
- ④ 我看在电影。.....
- ⑤ 你要不要看她? .....
- ⑥ 你喜欢不欢喝中国茶? .....

ĆWICZENIA WYMOWY

19 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

shū	chū	zhū	zài	cài	sài	dǒng	tòng	nòng
书	出	猪	在	菜	赛	懂	痛	弄

20 II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

dà xué	dà xuě	lǎo shī	lǎo shǔ
大学	大雪	老师	老鼠

➔ CZY WIESZ, ŻE...

Znak szczęścia 囍

Znak 囍 shuāng xǐ *podwójne xi* to symbol podwójnego szczęścia. Jeżeli się dobrze przyjrzyz ilustracjom, zobaczysz dwa, umieszczone obok siebie, stylizowane znaki 喜, które poznałeś jako część wyrazu 喜欢 xǐ huān *lubić*.

Sam znak 喜 xǐ oznacza *szczęście*. Nic dziwnego, że podwojony jest niezwykle popularnym symbolem miłości małżeńskiej. Umieszcza się go często na zaproszeniach ślubnych i prezentach dla nowożeńców jako pomyślną wróżbę.

Znak podwójnego szczęścia 囍

Znak 囍 oraz wizerunki smoka (z lewej) i feniksa (z prawej) symbolizujące mężczyznę i kobietę

Dì sì kè : Qǐng jiè wǒ yī běn shū

第四课：请借我一本书

第四課：請借我一本書

Lekcja 4: Pożycz mi, proszę,
książkę

Dui huà

对话
對話

DIALOGI

21

A

凯蒂：高霞，请进，请进！
凱蒂：高霞，請進，請進！
Katie: Gosiu, wejdź proszę!

高霞：你有没有空？
高霞：你有没有空？
Gosia: Masz czas?

凯蒂：有啊！
凱蒂：有啊！
Katie: Ależ mam!

高霞：你可不可以借给我一本英文书？
高霞：你可不可以借给我一本英文书？
Gosia: Czy możesz mi pożyczyć jakąś książkę w języku angielskim?

凯蒂：当然可以！来，来！你喜不喜欢小说？
凱蒂：當然可以！來，來！你喜不喜歡小說？
Katie: Oczywiście, że mogę! Chodź, lubisz powieści?

高霞：很喜歡！
高霞：很喜欢！
Gosia: Bardzo lubię!

凯蒂：那么，我给你这本，。。。也给你那本。

凯蒂：那麼，我給你這本，... 也給你那本。

Katie: W takim razie, daję ci tę i... tamtą.

高霞：谢谢你。你要看一些中文书，中文报吗？我有，也可以借你。

高霞：謝謝你。你要看一些中文書，中文報嗎？我有，也可以借你。

Gosia: Dziękuję (ci). Czy chcesz poczytać jakieś chińskie książki i gazety? Mam je i też mogę ci pożyczyć.

凯蒂：当然要！谢谢你！

凯蒂：當然要！謝謝你！

Katie: Oczywiście, że chcę! Dziękuję (ci)!

高霞：再见！

高霞：再見！

Gosia: Cześć!

22

B

店员：小姐，你要买什么？

店員：小姐，你要買什麼？

Sprzedawca: Proszę pani, co chciałaby pani kupić?

高霞：我要买一本中文词典。多少钱？

高霞：我要買一本中文詞典。多少錢？

Gosia: Chcę kupić słownik języka chińskiego. Ile kosztuje?

店员：一本八十块五毛钱。

店員：一本八十塊五毛錢。

Sprzedawca: 80,50.

高霞：好，那，我买一本。你们有没有波文报？

高霞：好，那，我買一本。你們有沒有波文報？

Gosia: Dobrze, poproszę (dosł. kupię) jeden. Czy macie polskie gazety?

店员：有，有，一份二十块五(毛)。

店員：有，有，一份二十塊五(毛)。

Sprzedawca: Mamy, mamy, po 20,50 za egzemplarz.

高霞：噢！太贵了！我不买！

高霞：噢！太貴了！我不買！

Gosia: O! Za drogo! Nie kupię!

店员: 欧洲报很贵吧。

店員: 歐洲報很貴吧。

Sprzedawca: Gazety europejskie są bardzo drogie.

高霞: 我还要买两本练习本, 一支笔和一本词典, 一共多少钱?

高霞: 我還要買兩本練習本, 一支筆和一本詞典, 一共多少錢?

Gosia: Chciałabym jeszcze dwa zeszyty do ćwiczeń, jeden długopis, no i słownik, ile to w sumie wyniesie?

店员: 一共九十二块四毛三(分)。

店員: 一共九十二塊四毛三(分)。

Sprzedawca: Razem 92,43.

高霞: (我)给你一百块。

高霞: (我)給你一百塊。

Gosia: Dam panu sto juanów.

店员: 谢谢, 找你七块五毛七(分)。

店員: 謝謝, 找你七塊五毛七(分)。

Sprzedawca: Dziękuję, 7,57 reszty dla pani.

A

Kǎi dì: Gāo xiá, qǐng jìn, qǐng jìn!

Gāo xiá: Nǐ yǒu méi yǒu kòng?

Kǎi dì: Yǒu a!

Gāo xiá: Nǐ kě bù kě yǐ jiè gěi wǒ yì běn yīng wén shū?

Kǎi dì: Dāng rán kě yǐ! Lái, lái! Nǐ xǐ bù xǐ huān xiǎo shuō?

Gāo xiá: Hěn xǐ huān!

Kǎi dì: Nà me, wǒ gěi nǐ zhè běn..., yě gěi nǐ nà běn.

Gāo xiá: Xiè xie nǐ. Nǐ yào kàn yì xiē zhōng wén shū, zhōng wén bào ma?
Wǒ yǒu, yě kě yǐ jiè nǐ.

Kǎi dì: Dāng rán yào! Xiè xie nǐ!

Gāo xiá: Zài jiàn!

B

Diàn yuán: Xiǎo jiě, nǐ yào mǎi shén me?

Gāo xiá: Wǒ yào mǎi yì běn zhōng wén cí diǎn. Duō shǎo qián?

Diàn yuán: Yì běn bā shí kuài wǔ máo qián.

Gāo xiá: Hǎo. Nà wǒ mǎi yì běn. Nǐ men yǒu méi yǒu bō wén bào?

Diàn yuán: Yǒu, yǒu, yí fèn èr shí kuài wǔ (máo).

Gāo xiá: Ō! Tài guì le! Wǒ bù mǎi!

Diàn yuán: Ōu zhōu bào hěn guì ba.

Gāo xiá: Wǒ hái yào mǎi liǎng běn liàn xí běn, yì zhī bǐ hé yì běn cí diǎn, yì gòng duō shǎo qián?

Diàn yuán: Yí gòng jiǔ shí èr kuài sì máo sān (fēn).

Gāo xiá: (Wǒ) gěi nǐ yì bǎi kuài.

Diàn yuán: Xiè xie, zhǎo nǐ qī kuài wǔ máo qī (fēn).

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1. 进 進	动	jìn 凯蒂, 请进! Katie, wejdź proszę!	wchodzić
2. 有空	动受	yǒu kòng 你有空吗? Czy masz czas?	mieć czas, być wolnym
3. 可以	助动	kě yǐ 你可以给我笔吗? Czy możesz dać mi długopis? 我可以来吗? Czy mogę przyjść/wolno mi (będzie) przyjść?	móc, wolno (komuś), mieć czyjeś pozwolenie
4. 本	量	běn 一本书, 两本词典 jedna książka i dwa słowniki	klasyfikator <i>m.in.</i> książek, zeszytów
5. 当然 當然	助	dāng rán A: 王小姐, 你喜欢喝中国茶吗? Panno Wang, czy lubi pani (pić) chińską herbatę? B: 当然喜欢。 Oczywiście, że lubię.	oczywiście
6. 来 來	动	lái 王明, 请你来看我。 Wang Ming, wpadnij do mnie, proszę.	przychodzić, przybywać; wpadać (do kogoś)

7.	小说 小說	名 量: 本	xiǎo shuō 英文小说, 波文小说, 你要看哪(一)本? Którą powieść – tę w języku angielskim czy tę w języku polskim – chcesz przeczytać?	powieść
8.	给 給	动; 助	gěi 我给你一百块。 Daję ci sto dolarów. 我卖给你一支笔。 Kupiłem ci pióro.	dawać; <i>partykuła wprowadzająca polski celownik w znaczeniu „dla kogoś” (zob. Zwróć uwagę)</i>
9.	那	指示代名	nà 那支英国笔, 贵不贵? Czy ten angielski długopis jest drogi?	tamten/tamta/ tamto
10.	一些	量	yì xiē 我认识一些中国人。 Znam kilku Chińczyków.	kilka, trochę (<i>klasy- fikator osób, obiek- tów policzalnych</i>)
11.	报 報	名 量: 份	bào 这份报叫什么? Jak się nazywa ta gazeta?	gazeta
12.	多少	疑问代	duō shǎo 你有多少钱? Ile masz pieniędzy?	ile
	少	副	shǎo 他看不少书。 On czyta niemało książek.	mało
13.	钱 錢	名 量: 块 (塊)	qián A: 一本词典多少钱? Ile kosztuje słownik? B: 八十块钱。 80 złotych/juanów/dolarów.	pieniądze (<i>używa się zamiast nazwy waluty</i>)

14.	块 塊	量	kuài 他有十四块钱。 Mam 14 złotych.	klasyfikator m.in. pieniędzy
15.	毛	量	máo	klasyfikator dziesiątek groszy
16.	份	量	fèn 他要买两份报。 On chce kupić dwie gazety.	klasyfikator m.in. gazet
17.	噢	助	ō	och!, o!
18.	欧洲 歐洲	名	Ōu zhōu	Europa
19.	还 還	助	hái 你还要喝什么? Czego jeszcze chcesz się napić?	jeszcze
20.	两 兩	数	liǎng	dwa (używane tylko przed klasyfikatorami i na określenie czasu, np. godzin)
21.	练习本 練習本	名 量: 本	liàn xí běn 一本练习本 jeden zeszyt do ćwiczeń	zeszyt do ćwiczeń
	练习 練習	动; 名	liàn xí 我要练习中文。 Chcę poćwiczyć język chiński.	ćwiczyć, trenować; ćwiczenie
22.	支 枝	量	zhī	klasyfikator m.in. piór, długopisów, ołówków, pędzli
23.	笔 筆	名 量: 支(枝)	bǐ	pióro, długopis
24.	和	连接	hé 你要和我去看电影吗? Czy chcesz ze mną iść na film?	i, oraz

25.	一共	副	yí gòng 一本词典, 一支笔, 一共多少钱? Ile w sumie/razem kosztują słownik i pióro?	w sumie, razem
26.	一百	数	yì bǎi	sto
27.	找钱 找錢	动受	zhǎo qián 他找你多少钱? Ile on ma ci wydać?	wydawać resztę
	找	动	zhǎo 你找谁? Kogo szukasz?	szukać

Yǔ fǎ

语法
語法**GRAMATYKA**

I Liczebniki do 100

0	零	líng
1	一	yī
2	二	èr
3	三	sān
4	四	sì
5	五	wǔ
6	六	liù
7	七	qī
8	八	bā
9	九	jiǔ
10	十	shí

11	十一	shí yī
12	十二	shí èr
13	十三	shí sān
14	十四	shí sì
15	十五	shí wǔ
16	十六	shí liù
17	十七	shí qī
18	十八	shí bā
19	十九	shí jiǔ

20	二十	èr shí
21	二十一	èr shí yī
30	三十	sān shí
40	四十	sì shí
50	五十	wǔ shí
60	六十	liù shí
70	七十	qī shí
80	八十	bā shí
90	九十	jiǔ shí
100	一百	yì bǎi

II Klasyfikatory (量)

Klasyfikator – część mowy typowa dla języka chińskiego – wskazuje na określoną klasę (grupę) przedmiotów. Klasyfikatorów używamy m.in. wtedy, gdy rzeczownikowi towarzyszy liczebnik. W takim wypadku klasyfikator stawiamy między liczebnikiem a rzeczownikiem.

Klasyfikator	Zastosowanie	Przykład	
ge, gè 个 (個)	ludzie, przedmioty – klasyfikator ogólny, niedefiniujący klasy obiektu	一个人, 东西 ¹	jeden człowiek, jedna rzecz
wèi 位	osoby – klasyfikator wyrażający szacunek	两位太太, 先生, 老师, 小姐	dwie panie, dwóch panów, dwóch nauczycieli, dwie dziewczyny
běn 本	książki, tomy, zeszyty, roczniki czasopism (zszyte)	八本书, 练习本	osiem książek, zeszytów do ćwiczeń
bēi 杯	napoje w szklankach, filizankach	四杯咖啡 ² , 茶, 水	cztery (filizanki) kawy, herbaty, wody
fèn 份	gazety	七份报	siedem gazet (egzemplarzy)
zhāng 张 (張)	przedmioty płaskie	六张照片 ³ , 纸 ⁴	sześć zdjęć, kartek papieru
kuài 块 (塊)	pieniądze	七块钱	siedem złotych/juanów/ dolarów
zhī 支 (枝)	pióra, długopisy, ołówki, kredki, pędzle	十支笔, 毛笔 ⁵	dziesięć długopisów, pędzli

Zapamiętaj

Przed klasyfikatorem nie używamy liczebnika 二, tylko liczebnika 两:

三个大

● 两个人

¹ 东西 (東西) dōng xi przedmiot, rzecz.

² 咖啡 kā fēi kawa.

³ 照片 zhào piàn zdjęcie.

⁴ 纸 (紙) zhǐ papier.

⁵ 毛笔 (毛筆) máo bǐ pędzel.

Jeżeli liczba obiektów jest nieokreślona, używamy klasyfikatora 一些 yì xiē. Wyrażenia z tym klasyfikatorem odpowiadają polskimi połączeniom z wyrazami *kilka, kilku, kilkoro*.

Klasyfikator	Zastosowanie	Przykład	
一些	mała, nieokreślona liczba obiektów	一些人, 东西, 老师, 书, 照片	kilka osób, rzeczy, kilku nauczycieli, kilka książek, zdjęć

Zapamiętaj

Po klasyfikatorze 一些 nie stawiamy już innych klasyfikatorów:

一些书

一些本书

Ćwiczenie 1

Połącz odpowiedni liczebnik, klasyfikator i rzeczownik, tak aby otrzymać podpis do każdego zdjęcia. Ilustracje mogą mieć więcej podpisów, a podane części mowy mogą być wykorzystane więcej niż raz.

两	本	报
一	些	钱
四	份	咖啡
一百	杯	书
	些	人
	个	
	块	

Wzór:

一些报

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

5 .....

Ćwiczenie 2

Powiedz i wpisz, co i w jakich ilościach zamówiono w hurtowni. Pamiętaj o odpowiednich klasyfikatorach.

Lp.	Artykuł	Szt.	
1.	英文词典	100	
2.	中文词典	95	
3.	英-汉-汉-英词典 ⁶	44	
4.	练习本	38	
5.	笔	23	
6.	波文报	2	

III Liczenie pieniędzy

W języku chińskim przyjęty jest inny sposób podawania sum niż w języku polskim. Po chińsku nie powiemy, że coś kosztuje 22 złote i 79 groszy, ale 22 jednostki (块), 7 (części) dziesiętnych (毛) i 9 (części) setnych (分) (złotego).

Suma	Jedności 块 kuài	Dziesiętne 毛 mao	Setne 分 fēn	(钱)
22.79 ¥ ⁷	二十二块	七毛	九(分)	钱
74.40 人民币 ⁸	七十四块	四(毛)	(零)(分)	钱
61.58 \$ ⁹	六十一块	五毛	八(分)	钱
10.05 波币 ¹⁰	十块	零	五分	钱
5.10 € ¹¹	五块	一毛		钱

⁶ 英-汉-汉-英词典 (英-漢-漢-英詞典) Yīng-Hàn-Hàn-Yīng cí diǎn (量: 本) słownik angielsko-chiński i chińsko-angielski.

⁷ 日元/圓(圓) rì yuán japoński jen.

⁸ 人民币 (人民幣) rén mǐn bì RMB (waluta ChRL).

⁹ 美金 měi jīn dolar amerykański.

¹⁰ 波币 (波幣) bō bì polski złoty.

¹¹ 欧元 (歐元) ōu yuán euro.

Zapamiętaj

Wyraz 分 może być pominięty, jeżeli w rzędzie dziesiętnych (毛) występuje cyfra różna od zera:

- 二十二块七毛九(分)钱

Wyraz 毛 pomijamy, jeżeli w rzędzie dziesiętnych występuje zero (零):

十块零五分

Wyraz 钱 może być pominięty, gdyż najczęściej z kontekstu jasno wynika, że jest mowa o pieniądzach.

Ćwiczenie 3

Wpisz kwoty słownie:

1	元 ¹²	毛	分	
1	9	.	9	9
2	\$	毛	分	
2	2	.	7	4
3	波币	毛	分	
1	0	.	0	5
4	€	毛	分	
7	4	.	1	0

IV Zaimki wskazujące 这 ten i 那 tamten

Jeżeli po 这 lub 那 stoi rzeczownik w liczbie pojedynczej, to liczebnik 一 najczęściej się pomija, ale pozostawia klasyfikator.

这/那	量	名	
这	本	书	ta książka
那	个	人	tamten człowiek

1. 你认识那个人吗?
2. 这位老师姓王。

¹² 元 yuán (chiński) juan.

3. 这本书很好。

4. A: 你喜不喜欢那支笔?

B: 不喜欢, 我喜欢这支笔。

5. A: 你要买这本词典吗?

B: 是啊! 我要买这本词典, 我也要买那本。我一共要买两本。

6. A: 你要买这份报吗?

B: 不要。我要买那份。

Kiedy istot żywych lub rzeczy, o których mówimy, jest więcej niż jedna, po 这 i 那 liczebnika oczywiście nie pomijamy, a klasyfikator stawiamy po nim.

这/那	数	量	名	
那	两	本	词典	tamte dwa słowniki
这	五	个	东西	te pięć przedmiotów

1. 这两支笔一共多少钱?

2. 那三个人是谁?

3. 这位老师是波兰人吗?

Ćwiczenie 4

Odpowiedz na pytania:

① 这支笔五块钱, 那支笔三块二, 你要哪支? .....

② 那位先生姓什么? (王) .....

③ 这杯咖啡热¹³, 那杯咖啡冷¹⁴, 你要喝哪杯? (冷) .....

¹³ 热 (熱) rè gorący, gorąco.

¹⁴ 冷 lěng zimny, zimno.

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Wstaw w zdaniach odpowiednie klasyfikatory:

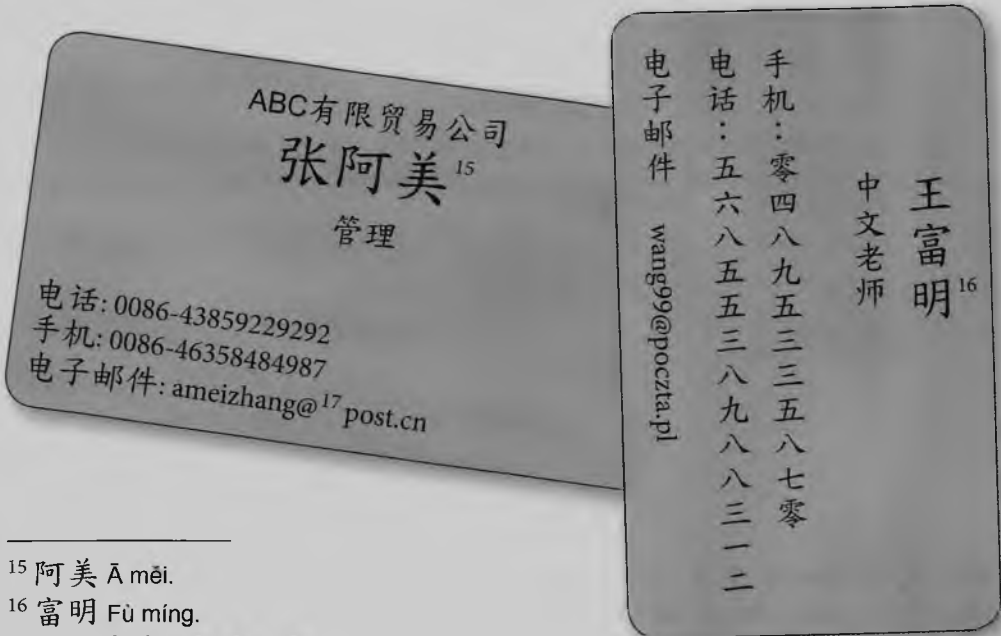
本 份 支 块 杯 个 位 张

- ① 他有三……报，一……是中文报，两……是波兰报。
- ② 王先生要喝两……茶，王太太要喝一……咖啡。
- ③ 他有三……照片。
- ④ 一……词典六……钱，很贵。
- ⑤ 那……人是老师吗？
- ⑥ 五……小姐要喝热茶，七……太太要看报。

II Znajdź błędy gramatyczne w zdaniach i napisz zdania poprawnie:

- ① 我要买二本书。.....
- ② 一杯咖啡少多钱？.....
- ③ 这份小说好不好？.....
- ④ 这支笔五块三分一毛钱。.....

III Spójrz na wizytówki (名片 míng piàn) i odpowiedz na pytania:

¹⁵ 阿美 Ā měi.

¹⁶ 富明 Fù míng.

¹⁷ @ 小老鼠 xiǎo lǎo shǔ.

- ① 王先生叫什么名字? .....
- ② 张小姐叫什么名字? .....
- ③ 电话号码¹⁸是多少? 张小姐: .....
王先生: .....
- ④ 手机¹⁹号码是多少? 张小姐: .....
王先生: .....
- ⑤ 电子邮件²⁰是什么? 张小姐: .....
王先生: .....

ĆWICZENIA WYMOWY

23 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

jìn	xìn	jìng	qìng
进	信	静	庆

24 II Posłuchaj nagrania i powtórz:

零	líng	十四	shí sì
二	èr	十八	shí bā
四	sì	二十	èr shí
六	liù	五十	wǔ shí
九	jiǔ	七十	qī shí
十	shí	九十	jiǔ shí
十一	shí yī	一百	yì bǎi
十三	shí sān		

¹⁸ 号码 (號碼) hào mǎ (量: 个 (個)) numer.

¹⁹ 手机 (手機) shǒu jī (量: 个 (個)) telefon komórkowy.

²⁰ 电子邮件 (電子郵件) diàn zǐ yóu jiàn (量: 份) e-mail.

☛ ZWRÓĆ UWAGĘ

Funkcje wyrazu 给

Jedną z funkcji wyrazu 给 jest funkcja czasownika *dawać, podawać*. W drugiej funkcji jest partykułą, która wprowadza polski celownik w znaczeniu „dla kogoś”:

他给我一杯咖啡。   我买给你这本书。
 Podał mi filiżankę kawy.   Kupię ci tę książkę.

Kierunek pisania

Chińskie teksty mogą być pisane zarówno od góry do dołu, jak i od prawej do lewej lub też od lewej do prawej. Jeżeli chcemy nadać tekstowi szczególnie elegancki, tradycyjny bądź uroczysty charakter, znaki piszemy od góry do dołu w kolumnach od lewej do prawej.

Zmiany tonów wyrazów 不 i 一

Jeżeli sylaba stojąca po 不 lub 一 ma ton pierwszy, drugi albo trzeci, wówczas 不 i 一 odczytywane są w czwartym tonie. Jeżeli zaś sylaba stojąca po 不 lub 一 ma ton czwarty, to 不 i 一 zmieniają ton na drugi.

25	bù hǎo	bù kě yǐ	bú shì	bú yào	yì huǐr	yì zhǒng	yí dìng	yí cì
	不好	不可以	不是	不要	一会儿	一种	一定	一次

☛ CZY WIESZ, ŻE...

Łamańce językowe (1)

W języku chińskim jest również wiele łamańców językowych, w których trudność stanowią nie tylko głoski, ale i tony. Posłuchaj nagrania i przeczytaj, zwracając szczególną uwagę na tony:

26	四是四， 十是十， 十四是十四， 四十是四十， 谁 ²¹ 说 ²² 十四是四十， 就 ²³ 打谁十四， 谁说四十是十四， 就打谁四十。	Sì shì sì, shí shì shí, shí sì shì shí sì, sì shí shì sì shí, shéi shuō shí sì shì sì shí, jiù dǎ shéi shì sì, shéi shuō sì shí shì shí sì, jiù dǎ shéi sì shí.
----	---	--

²¹ 谁 (誰) shéi *tu*: ktoś.

²² 说 (說) shuō mówić.

²³ 就 jiù to (jeżeli X, to Y).

Słownik języka chińskiego

Słownik języka chińskiego zbudowany jest według innych zasad niż słowniki języków europejskich. Jak więc znaleźć w nim potrzebny wyraz? W tym celu trzeba zanalizować poszukiwany wyraz pod dwoma względami: odnaleźć pierwiastek (部首 bù shǒu) danego wyrazu, a następnie policzyć pozostałe, niewchodzące w skład pierwiastka kreski. W odnalezieniu pierwiastka danego znaku pomoc może znajomość schematów budowy znaków (zob. Lekcja wstępna). W znakach o pionowym układzie elementów pierwiastkiem będzie skrajny lewy element (np. dla 怕 jest to 忄, czyli wariant 心). W znakach o budowie „obejmującej”, „ramowej”, to właśnie część „ramowa” będzie pierwiastkiem (np. dla 国 jest to 口, dla 建 jest to 廴). Pierwiastkiem może być też górna lub dolna część znaku o cechach struktury poziomej (np. dla 草 pierwiastkiem jest 艹, czyli wariant 艸, zaś dla 点 – 灬, czyli wariant 火).

Przykład: szukamy wyrazu 道.

Pierwiastkiem w wyrazie 道 jest 辶 *isć*. Ma on 3 kreski, a więc w spisie pierwiastków (部首目录 bù shǒu mù lù), który znajduje się na początku słownika, należy go szukać na liście pierwiastków 3-kreskowych (三画 sān huà). Choć 辶 jest wariantem 7-kreskowego 辵, to zliczamy kreski pierwiastka w takiej formie, w jakiej występuje w danym znaku. Na liście tej, obok poszukiwanego pierwiastka, będzie podany numer strony indeksu wyrazów z tym pierwiastkiem (indeks taki znajduje się w pierwszej części słownika, zaraz po spisie pierwiastków). W indeksie wyrazy z danym pierwiastkiem również są podzielone według liczby kresek – tym razem według liczby pozostałych kresek danego znaku. Wyraz 道 oprócz pierwiastka 辶 ma 9 kresek – dlatego też umieszczony jest w indeksie wyrazów z pierwiastkiem 辶 w grupie o nazwie 九画 jiǔ huà (9 kresek) wraz z numerem strony słownika, na której znajdziemy szukany wyraz.

Magia liczb

Liczy i związane z nimi wierzenia mają ogromne znaczenie w kulturze chińskiej.

Za nieszczęśliwą, początkowo w Kantonie, a później w całych Chinach, uznano liczbę 4 四 sǐ ze względu na jej wymowę, zbliżoną do wymowy znaku 死 sǐ *śmierć*. Dlatego unika się tej liczby np. w numerach rejestracyjnych, numerach telefonów, numeracji pięter (czwarte piętro oznaczane jest np. jako piętro 3a).

Za szczęśliwe uznaje się liczby 8 i 9. Mandaryńska wymowa liczby 9 九 jiǔ jest taka sama jak słowa 久 jiǔ *długo*, a liczby 8 八 bā przypomina wymowę znaku 发 (發) fā, który jest częścią wyrażenia 发财 fā cái *zdobywać fortunę, bogacić się*. Tak więc zestawienie liczb 8 i 9 jest bardzo pożądanym, bo wróży długotrwałe powodzenie.

Ozdobna zawieszka ze znakami

福 fú *szczęście* i 发 (發) fā *rozwój*

Dì wǔ kè : Zhè shì shéi de guāng pán?

第五课：这是谁的光盘？

第五課：這是誰的光盤？

Lekcja 5: Czyja to płyta?

Dui huà

对话
對話

DIALOGI

27

A

凯蒂：这是谁的光盘？

凱蒂：這是誰的光盤？

Katie: Czyja to płyta CD?

高霞：是我的。

高霞：是我的。

Gosia: Moja.

凯蒂：这张光盘好听吗？

凱蒂：這張光盤好聽嗎？

Katie: Czy to dobra płyta?

高霞：很好听。

高霞：很好聽。

Gosia: Bardzo dobra.

凯蒂：那件衣服是新的吗？

凱蒂：那件衣服是新的嗎？

Katie: Czy to ubranie jest nowe?

高霞：不是新的，可是我不敢穿。

高霞：不是新的，可是我不敢穿。

Gosia: Nie jest nowe, ale nie mam odwagi go nosić.

凯蒂：这是一件很好看的衣服！你一定要穿。

凱蒂：這是一件很好看的衣服！你一定要穿。

Katie: To jest piękny ciuch! Koniecznie musisz go nosić.

王明：高霞，你家有几个人？

王明：高霞，你家有幾個人？

Wang Ming: Gosiu, ile osób liczy twoja rodzina?

高霞：我家一共有五个人。父母，哥哥，姐姐和我。噢，还有我们的一只小狗！它真可爱！

高霞：我家一共有五個人。父母，哥哥，姐姐和我。噢，還有我們的一隻小狗！牠真可愛！

Gosia: Moja rodzina składa się z pięciu osób (*dosł. W mojej rodzinie jest pięć osób*). Rodzice, starszy brat, starsza siostra i ja. Ach, jest jeszcze nasz piesek! Jest naprawdę kochany!

王明：你们喜欢动物吗？

王明：你們喜歡動物嗎？

Wang Ming: Lubicie zwierzęta?

高霞：对啊。我们都喜欢。你呢？

高霞：對啊。我們都喜歡。你呢？

Gosia: Tak. Wszyscy bardzo lubimy. A ty?

王明：我也很喜欢动物。可是我妈妈不太喜欢。我们家没有动物。

王明：我也很喜歡動物。可是我媽媽不太喜歡。我們家沒有動物。

Wang Ming: Ja też bardzo lubię. Ale moja mama nie za bardzo, więc w naszym domu nie ma zwierząt.

高霞：那，你的兄弟姐妹呢？

高霞：那，你的兄弟姐妹呢？

Gosia: A twoje rodzeństwo?

王明：我没有兄弟姐妹。我父母只有我一个孩子。可是我爸爸跟我都爱动物。

王明：我沒有兄弟姐妹。我父母只有我一個孩子。可是我爸爸跟我都愛動物。

Wang Ming: Jestem jedynakiem, moi rodzice mają tylko mnie. Obaj z tatą bardzo lubimy zwierzęta.

高霞：你们就买一些金鱼，很好玩也不太麻烦！你妈妈一定同意吧！

高霞：你們就買一些金魚，很好玩也不太麻煩！你媽媽一定同意吧！

Gosia: To kupcie po prostu złote rybki, są fajne i niekłopotliwe! Mama na pewno się zgodzi!

王明：可是鱼只能看，不能玩！

王明：可是魚只能看，不能玩！

Wang Ming: Ale rybki można tylko oglądać, nie można się z nimi bawić!

A

- Kǎi dì: Zhè shì shéi de guāng pán?
 Gāo xiá: Shì wǒ de.
 Kǎi dì: Zhè zhāng guāng pán hǎo tīng ma?
 Gāo xiá: Hěn hǎo tīng.
 Kǎi dì: Nà jiàn yī fú shì xīn de ma?
 Gāo xiá: Bú shì xīn de, kě shì wǒ bù gǎn chuān.
 Kǎi dì: Zhè shì yí jiàn hěn hǎo kàn de yī fú! Nǐ yí dìng yào chuān.

B

- Wáng Míng: Gāo xiá, nǐ jiā yǒu jǐ ge rén?
 Gāo xiá: Wǒ jiā yí gòng yǒu wǔ ge rén. Fù mǔ, gē ge, jiě jie hé wǒ. Ō, hái yǒu wǒ men de yí zhī xiǎo gǒu! Tā zhēn kě ài!
 Wáng Míng: Nǐ men xǐ huān dòng wù ma?
 Gāo xiá: Duì a. Wǒ men dōu xǐ huān. Nǐ ne?
 Wáng Míng: Wǒ yě hěn xǐ huān dòng wù. Kě shì wǒ mā ma bù tài xǐ huān. Wǒ men jiā méi yǒu dòng wù.
 Gāo xiá: Nà, nǐ de xiōng dì jiě mèi ne?
 Wáng Míng: Wǒ méi yǒu xiōng dì jiě mèi. Wǒ fù mǔ zhǐ yǒu wǒ yí ge hái zi. Kě shì wǒ bà ba gēn wǒ dōu ài dòng wù.
 Gāo xiá: Nǐ men jiù mǎi yí xiē jīn yú, hěn hǎo wán yě bú tài má fán! Nǐ mā ma yí dìng tóng yì ba!
 Wáng Míng: Kě shì yú zhǐ néng kàn, bù néng wán!

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	的	助	de	<i>partykuła dzierżawcza</i>
			我的东西都不贵。 Moje rzeczy nie są drogie.	
2.	光盘 光盘	名 量: 张(張)	guāng pán	<i> płyta kompakto- wa, CD</i>

3.	听 聽	动	tīng 你要听这张光碟吗? Chcesz posłuchać tej płyty?	słyszeć, słuchać
	好听 好聽	特性动; 形容	hǎo tīng	być ładnym (o dźwiękach, muzyce itp.); ładny
4.	件	量	jiàn 这件中国衣服好吗? Czy to chińskie ubranie jest dobre?	klasyfikator m.in. ubrań, dokumentów
5.	衣服	名 量: 件	yī fú	ubranie (sztuka garderoby)
6.	新	特性动; 形容	xīn 她的新衣服好看不好看? Czy jej nowe ubranie jest ładne? 他的家很新。 Jego dom jest nowy.	być nowym; nowy
7.	敢	动	gǎn 他敢去王老师(的)家吗? Czy on się odważy pójść do domu nauczyciela Wanga?	ośmielić się, odważyć się
8.	穿	动	chuān 高霞穿一件新的, 好看的衣服。 Gosia ma na sobie nowe, ładne ubranie.	nosić (ubranie), mieć na sobie

9.	要	助动	yào 你不要玩,你要学习 中文。 Masz się nie bawić, tylko uczyć chińskiego.	musieć, mieć coś do zrobienia
10.	家	名 量: 个 (個)	jiā 我家没有动物。 W moim domu nie ma zwierząt.	rodzina, dom
	家人	名	jiā rén 你家人都好吗? Czy twoja rodzina ma się dobrze?	domownicy, członkowie rodziny, rodzina
11.	几 幾	疑问代	jǐ 你家有几个人? Ile osób liczy twoja rodzina?	ile
12.	父母	名	fù mǔ	rodzice
13.	哥哥	名 量: 个 (個), 位	gē ge	starszy brat
14.	弟弟	名 量: 个 (個), 位	dì di	młodszy brat
15.	爸爸	名 量: 个 (個), 位	bà ba	tata
16.	妹妹	名 量: 个 (個), 位	mèi mei	młodsza siostra

17.	只 隻	量	zhī	klasyfikator nie- których zwierząt (m.in. psów, kotów)
18.	小	形容; 特性动	xiǎo 我妹妹喜欢小狗, 可是我弟弟和我喜欢 大狗。 Moja młodsza siostra lubi małe psy, ale mój młodszy brat i ja lubimy duże.	mały; być małym
19.	狗	名 量: 只(隻), 条(條)	gǒu	pies
20.	它 牠	代	tā	on/ona/ono (o zwierzętach)
21.	可爱 可愛	特性动; 形容	kě ài 她可爱吗? Czy ona jest miła?	być kochanym/ miłym/słodkim; kochany, miły, słodki
	爱 愛	动; 名	ài 你爱他吗? Czy go kochasz? 爸爸妈妈的爱很大也 很多。 Miłość taty i mamy jest wielka.	kochać; miłość
22.	动物 動物	名 量: 只(隻)	dòng wù	zwierzę
23.	对 對	副; 特性动	duì 对, 我是波兰人。 Tak, jestem Polakiem.	tak, owszem, prawidłowo; mieć rację

24.	都	代	dōu 我们都是波兰人。 Wszyscy jesteście Polakami. 狗, 金鱼, 我都喜欢。 Lubię i psy, i rybki.	wszyscy, wszystko
25.	妈妈 媽媽	名 量: 个(個), 位	mā ma	mama
26.	兄弟姐妹	名 量: 个(個), 位	xiōng dì jiě mèi	rodzeństwo
	姐姐	名 量: 个(個), 位	jiě jie	starsza siostra
27.	只	助	zhǐ 我没有兄弟姐妹, 我父母只有我一个孩子。 Nie mam rodzeństwa, moi rodzice mają tylko mnie.	tylko, jedynie
28.	孩子	名 量: 个(個)	hái zi 孩子都喜欢动物。 Wszystkie dzieci lubią zwierzęta. 我孩子不喜欢上课。 Moje dziecko nie lubi chodzić na zajęcia.	dziecko
29.	就	副	jiù 你就喝吧! Po prostu wypij!	po prostu
30.	金鱼 金魚	名 量: 条(條)	jīn yú 一条金鱼, 两条金鱼 jedna złota rybka, dwie złote rybki	złota rybka

31.	条 條	量	tiáo	klasyfikator m.in. ryb, rzek, dróg
32.	好玩	特性动; 形容	hǎo wán 英国好玩吗? Czy w Anglii jest fajnie?	być przyjemnym/ fajnym (dosł. do- brym do zabawy); przyjemny, fajny
	玩	动	wán 你们玩什么? W co się bawicie?	bawić się
33.	麻烦 麻煩	动; 特性动; 名; 形容 量: 个 (個)	má fán 我不喜欢麻烦别人。 Nie lubię sprawiać problemów innym. 你很麻烦! Sprawiasz kłopoty! (dosł. Jesteś kłopotliwy!) 你是我最大的麻烦! Jesteś moim największym utrapieniem!	sprawiać kłopot/ kłopoty; być kłopotliwym; problem, kłopot, utrapienie; kłopotliwy
34.	同意	动	tóng yì 妈妈同意妹妹买一只狗。 Mama zgodziła się, żeby starsza siostra kupiła psa.	zgodzać się
35.	跟	介	gēn 弟弟要跟爸爸去买东西。 Młodszy brat chce pójść z tatą na zakupy. 我跟王老师学中文。 Uczę się chińskiego u pana (dosł. nauczyciela) Wanga.	z (kims, czymś), u (kogoś)
36.	能	助动	néng 我不能去。 Nie mogę pójść.	móc, być w stanie

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Wyrażanie stosunku posiadania i przynależności

1. Z partykułą dzierżawczą 的: posiadający + 的 + należący

Stosunek posiadania i przynależności wyrażamy najczęściej konstrukcją: posiadający + 的 + należący.

Posiadający	的	Należący	
老师	的	词典	słownik nauczyciela
高霞	的	衣服	ubranie Gosi
谁	的	报?	czyja gazeta?
我	的	名字	moje imię
我们	的	狗	nasz pies
王太太	的	妹妹	młodsza siostra pani Wang

1. 高霞的衣服很好看。
2. 你的狗大不大?
3. 你的名字叫什么?
4. „大学”书店的书很贵。
5. A: 这是谁的书?
B: 这是我的书!

2. Bez partykuły dzierżawczej 的: posiadający + należący

Jeżeli relacja przynależności dotyczy bliskich osób, a posiadający wyrażony jest przez zaimek, pomijamy partykułę 的.

Posiadający	Należący	
他	太太	jego żona
我	先生	mój mąż
他们	父母	ich rodzice
你	姐姐	moja starsza siostra
我	妈妈	moja mama
我	家	mój dom
我	女朋友 ¹ /男朋友 ²	moja dziewczyna/mój chłopak
我	朋友 ³	mój (bliski) przyjaciel

Zapamiętaj

Jeżeli posiadający nie jest wyrażony przez zaimek, np. 王太太 *pani Wang*, 张老师 *pan Zhang*, 王明 *Wang Ming*, należy dodać partykułę 的:

● 你弟弟

王老师弟弟

王老师的弟弟

1. 我兄弟姐妹很喜欢动物。
2. 他太太学中文。
3. 你妈妈是不是波兰人?
4. 我弟弟不喜欢上课。
5. 我先生不叫汤姆, 叫杰克⁴。

¹ 女朋友 *nǚ péng yǒu* (量: 个(個), 位) dziewczyna, sympatia.

² 男朋友 *nán péng yǒu* (量: 个(個), 位) chłopak, sympatia.

³ 朋友 *péng yǒu* (量: 个(個), 位) przyjaciel.

⁴ 杰克 *Jiékè* Jacek.

Ćwiczenie 1

Uzupełnij zdania według wzoru, zwracając szczególną uwagę na to, w którym zdaniu powinna wystąpić partykuła 的, a w którym nie:

Wzór: 我有一个弟弟。他叫杰克。

我弟弟叫杰克。

① 我有一只狗。我的狗很好看。

.....很好看。

② 王太太有一个姐姐。她叫凯蒂。

.....叫凯蒂。

③ 我有一支笔。这支笔不贵。

.....不贵。

II Posiadanie cechy

W języku chińskim posiadanie jakiejś cechy wyrażamy jak stosunek posiadania i przynależności.

1. Z partykułą 的: określenie (cecha) + 的 + wyraz określany

Partykuła 的 znajduje się między określeniem (przymiotnikiem) a wyrazem określany (rzeczownikiem), jeżeli określenie jest dwu- lub więcej sylabowe.

Określenie (cecha)	的	Wyraz określany	
好听	的	光盘	ładna płyta (przyjemna dla ucha)
真好看	的	衣服	naprawdę ładne ubranie
很忙	的	人	bardzo zajęta osoba

Zapamiętaj

Jeżeli w określeniu znajdzie się wyraz 很, należy wstawić partykułę 的 między określenie a wyraz określany.

1. 我要买一件好看的衣服,可是没有钱。
2. 这张好听的光碟是谁的?
3. 好喝的咖啡一定很贵。
4. 这是一本很有用的书。
5. 王先生是一个很好的老师。

Partykułę 的 stawiamy również między przymiotnikiem a rzeczownikiem, jeżeli przymiotnik jest jednosylabowy i chcemy podkreślić ważność określanej za jego pomocą cechy.

Określenie (cecha)	的	Wyraz określany	
新	的	书	nowa książka (a nie stara)
大	的	狗	duży pies (a nie mały)

1. 一本新的词典一定很贵。
Nowy słownik z pewnością jest drogi. [Nowy (a nie stary) słownik...]
2. 一只小的狗一定很可爱。
Mały piesek z pewnością jest bardzo miły. [Mały (a nie duży) piesek...]

2. Bez partykuły 的: określenie (cecha) + wyraz określany

Jeżeli określenie dotyczy kraju pochodzenia albo języka, partykułę 的 pomijamy.

Określenie (cecha)	Wyraz określany	
中国	茶	chińska herbata
波文	报	gazeta w języku polskim
英-汉	词典	słownik angielsko-chiński

1. 我们去看这部⁵中国电影, 好吗?
2. 我很喜欢你的中国朋友。
3. „大学”书店的中文书太贵, 你不要买!
4. 请你给我这份波文报。

Jeżeli określenie jest jednosylabowe, partykułę 的 często pomijamy.

Określenie (cecha)	Wyraz określany	
大	书	duża książka
小	词典	mały słownik

1. 请你给我这本大书。
2. 我很累。我要喝一杯好茶!
3. 大学书店有很多新书!

Ćwiczenie 2

Przekształć zdania według wzoru, zwracając uwagę, które zdanie wymaga użycia partykuły 的, a które nie:

Wzór: 我的笔不好看。 → 我有一支不好看的笔。

- ① 我的男朋友是中国人。 → 我有.....
- ② 我妈妈很好。 → 我有.....
- ③ 我的词典很有用。 → 我有.....
- ④ 高霞的狗真好看。 → 高霞有.....
- ⑤ A: 他的狗大不大?
B: 她的狗小。 → 她有一只.....

⁵ 部 bù klasyfikator filmów.

Ćwiczenie 3

Przekształć zdania według wzoru, tak aby zawierały partykułę 的:

Wzór: 这只动物很小。 → 这是一只很小的动物。

- ① 那本书好。 → (podkreśl, że jest naprawdę dobra) .....
- ② 那部电影不好看。 → .....
- ③ 这件衣服好看。 → .....
- ④ 那只狗很小。 → (podkreśl, że pies jest mały) .....
- ⑤ 这两位老师很忙。 → .....

Ćwiczenie 4

Wybierz poprawną odpowiedź:

- ① 这只狗很大吗?
  - a) 这是一只很大狗。
  - b) 这是一只很大的狗。
- ② 这个东西是什么?
  - a) 这是小一本词典。
  - b) 这是一本小的词典。
- ③ 这本新书太贵了!
  - a) 新的书都很贵。
  - b) 新书都很太贵。

III Wyrażanie stosunku posiadania, przynależności i cechy obiektu znanego rozmówcy

Jeżeli obiekt określany jest rozmówcom znany, można go w wypowiedzi nie wymieniać. Przy wymienianiu jego cech nie można jednak pominąć partykuły 的.

A: 是谁的狗?

B: 是我的!

A: Czyj to pies?

B: Mój!

A: 他是谁的弟弟?

B: 是王小姐的!

A: Czyj to (młodszy) brat?

B: Panny Wang!

A: 这是大的狗吗?

B: 不, 是小的!

A: Czy to duży pies?

B: Nie, mały!

Zapamiętaj

Jeżeli wyrażamy stosunek posiadania, przynależności czy cechę z pominięciem wyrazu określanego, nie możemy pominąć partykuły 的, nawet gdy określenie jest jednosylabowe lub dotyczy kraju pochodzenia czy języka.

这是中国茶吗?

是, 是中国

这是中国茶吗?

是, 是中国的。

1. 这本词典是我的, 那本是你的。

2. A: 这是一张新的光碟吗?

B: 不是新的。

3. A: 你喝冷咖啡吗?

B: 我不喝冷的。

Ćwiczenie 5

Odpowiedz na pytania według powyższych wzorów:

① 这是谁的衣服? (Gosi) .....

② 这是你的词典吗? (nie mój) .....

③ 这是谁的书? (mojego młodszego brata) .....

④ 那是一只可爱的狗吗? (naprawdę miły) .....

⑤ 这是一件新的衣服吗? (tak, jest nowe) .....

IV *Wszyscy i nikt*1. *Wszyscy*

Podmiot	都	动	Dopełnienie	
我们	都	喜欢	看书。	Wszyscy lubimy czytać książki.
我妈妈, 我妹妹, 我弟弟, 他们	都	爱	动物?	Moja mama, moja starsza siostra i młodszy brat – wszyscy lubią zwierzęta.
王明, 高霞, 他们	都	在看	电影呢。	Wang Ming i Gosia – oboje właśnie oglądają film.

2. *Nikt*

Podmiot	都不	动	Dopełnienie	
我们	都不	喜欢	看书。	Nikt z nas nie lubi czytać książek.
我妈妈, 我妹妹, 我弟弟, 他们	都不	爱	动物。	Moja mama, moja starsza siostra i mój młodszy brat – nikt z nich nie lubi zwierząt.
王明, 高霞, 他们	都不	在看	电影呢。	Ani Wang Ming, ani Gosia nie oglądają teraz filmu.

3. *Nie wszyscy*

Podmiot	不都	动	Dopełnienie	
我们	不都	喜欢	看书。	Nie wszyscy lubimy czytać książki.
我妈妈, 我妹妹, 我弟弟, 他们	不都	爱	动物。	Moja mama, moja starsza siostra i mój młodszy brat – nie każde z nich lubi zwierzęta.
王明, 高霞, 他们	不都	在看	电影呢。	Wang Ming i Gosia – nie każde z nich ogląda teraz film (jedno z nich nie ogląda).

1. 我太太, 我儿子⁶和我, 我们都不喜欢喝咖啡。
2. 我家人都喜欢狗。
3. 你们都很累吗?
4. 我妈妈, 我弟弟, 我妹妹不都忙。

Ćwiczenie 6

Przetłumacz:

- 1 Mój chłopak i ja – oboje lubimy oglądać filmy.
- 2 Wszyscy moi przyjaciele chcą kupić ten słownik.
- 3 Moja mama, mój tata i mój starszy brat – wszyscy lubią czytać dobre książki.
- 4 Nikt z nich nie lubi psów.
- 5 Ani moja dziewczyna, ani moja młodsza siostra nie lubią (pić) kawy.
- 6 Ani Gosia, ani pani Kowalska nie są Chinkami.
- 7 W mojej rodzinie nie każdy lubi się uczyć.
- 8 Nie wszyscy moi przyjaciele przyjdą.
- 9 Nie wszystkie moje ubrania są ładne.

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Wstaw partykułę 的, tam gdzie jest to konieczne. Tam gdzie powinno się ją pominąć, zostaw puste miejsce, zaś tam, gdzie może, ale nie musi się znaleźć, wstaw ją w nawiasie:

- 1 我...爸爸很累。
- 2 王先生...书很多。
- 3 我很喜欢买好听...光盘。
- 4 我买一本中文...书。
- 5 我...中文...词典很有用。

⁶ 儿子 (兒子) ér zi (量: 个 (個), 位) syn.

- 6 我...妈妈...狗真可爱。
- 7 我...先生喜欢买新...衣服。
- 8 她是一个很忙...人。
- 9 A: 这是什么?
B: 这是一本小...词典。
- 10 A: 那只狗好不好?
B: 那是一只好...狗。
- 11 A: 这是谁的书?
B: 是我...!

II Znajdź błędnie napisane sylaby i zastąp je poprawnymi:

- 1 我吗吗很喜欢看书。
- 2 我女朋友的衣服都跟好看。
- 3 这体衣服是新的。
- 4 有角的书都很贵。
- 5 找爱家人。
- 6 这只小狗很可受。

ĆWICZENIA WYMOWY

29 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

chuān	cuàn
穿	篡

jiàn	qiàn
件	欠

tīng	dīng
听	丁

gǎn	kǎn
敢	砍

30 II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

chuáng	chuǎng
床	闯

yú	yǔ
鱼	雨

méi	měi
没	每

gǒu	gòu
狗	够

31 III Posłuchaj nagrania i powtórz:

人
 几个人
 有几个人
 一共有几个人
 你家一共有几个人？

ZWRÓĆ UWAGĘ

- W języku chińskim określenie na ogół poprzedza wyraz określany:

我 ←^{czyja?} 妈妈

真好看的 ←^{jaki?} 电影

我的 ←^{czyja?} 书

中文 ←^{jaka?} 书

小 ←^{jaki?} 词典

- Zwróć uwagę na budowę takich wyrazów, jak

好看 ładny (o przedmiotach, osobach)

好听 ładny (o dźwiękach, muzyce itp.)

好玩 przyjemny, rozrywkowy, fajny (dosł. dobry do zabawy).

Taką budowę mają też następujące przymiotniki i czasowniko-przymiotniki:

好喝 smaczny (o napoju)

好吃 hǎo chī smaczny (o jedzeniu)

oraz antonimy powyższych wyrazów:

难看 nán kàn brzydki (o przedmiotach)

难听 brzydki (o dźwiękach, muzyce)

难玩 nieprzyjemny, niefajny

难喝 niesmaczny (o napoju)

难吃 nán chī niesmaczny (o jedzeniu).

- Czasownik 要 yào poznałeś w znaczeniu *chcieć* (zob. Lekcja 3), a w tej lekcji w znaczeniu *musieć*. Wyrażanie tych, zdawałoby się, przeciwstawnych znaczeń przez ten sam wyraz pokazuje ważny element tradycyjnej kultury chińskiej. Mieszkaniec dawnych Chin kierował się w życiu poczuciem obowiązku i moralnymi nakazami, dążąc do ukształtowania swojej woli tak, aby stała się ona w pełni zgodna z powinnościami. W takiej idealnej sytuacji *musieć* stawało się tożsame z *chcieć*.

⁷ 难(難) nán być trudnym; trudny.

- Poznałeś dwa wyrażenia odpowiadające polskiemu *ile*: 多少 *duō shǎo* (zob. Lekcja 4) oraz w tej lekcji: 几 *jǐ* + 量 (klasyfikator). Wyrażenia 几 + 量 używamy w odniesieniu do przedmiotów, których spodziewana liczba jest stosunkowo mała (od kilku do kilkunastu), a wyrażenia 多少, gdy jest większa.

Wyrazu 几 możemy też użyć jako liczebnika nieokreślonego, jeżeli liczba przedmiotów nie jest sprecyzowana, ale waha się od kilku do kilkunastu. Pamiętaj o stawianiu klasyfikatorów między wyrazem 几 a rzeczownikiem:

这几个人 *te kilka osób*

那几本书 *te kilka książek*

哪几位先生是中国人? *Czy tych kilku panów to Chińczycy?*

← CZY WIESZ, ŻE...

Rodzina chińska

Budowa wyrazów takich jak 父母 *fù mǔ* *rodzice* czy 兄弟姐妹 *xiōng dì jiě mèi* *rodzeństwo* doskonale odzwierciedla hierarchię panującą w chińskiej rodzinie.

Słowo 父母 jest złożeniem pierwszych sylab wyrazów 父亲 *fù qīn* *ojciec* i 母亲 *mǔ qīn* *matka*, a 兄弟姐妹 – złożeniem wyrazu 兄 *xiōng* (tradycyjna forma) *starszy brat* i pierwszych sylab wyrazów 弟弟 *dì dì* *młodszy brat*, 姐姐 *jiě jie* *starsza siostra* i 妹妹 *mèi mei* *młodsza siostra*. W hierarchii rodzinnej decyduje więc starszeństwo i płeć, co związane jest z faktem, że rodzina chińska była tradycyjnie patrylinearna, tzn. mężczyźni dziedziczyli i stanowili trzon rodziny, kobiety zaś dołączały do niej.

W nagłówku listu do rodziców dzieci piszą: „亲爱 *qīn ài* *kochani* 的爸爸妈妈 *bā ba mā ma*”, by podkreślić szacunek dla ojca, jako głowy rodziny. Zasada wymieniania głowy rodziny jako pierwszego z adresatów obowiązuje także, gdy adresujemy list do rodziny czy pary.

Hierarchia rodzinna obejmuje rodzinę w bardzo szerokim rozumieniu, a każdej z osób tak definiowanej rodziny przynależy zwrot określający jej miejsce w strukturze rodzinnej (np. innym słowem określimy żonę starszego brata ojca, a innym młodszego. Inaczej zwrócimy się też do dziadka ze strony ojca, a inaczej do dziadka ze strony matki).

Wciąż jeszcze rozpowszechnione jest zwracanie się do obcych osób określeniem pokrewieństwa. Do małego dziecka można powiedzieć 小弟弟 *xiǎo dì dì* *młodszy braciszku* lub 小妹妹 *xiǎo mèi mei* *młodsza siostrzyczko*, by podkreślić swój serdeczny stosunek. Z kolei chcąc wyrazić szacunek do osób starszych, możemy zwrócić się do nich 伯伯 *bó bo* *starszy bracie ojca* lub 阿姨 *ā yí* *siostrze matki*. Wielu Chińczyków ceni takie zwroty, uważa je za życzliwe i poprawiające jakość stosunków społecznych.

Łamańce językowe (2)

Posłuchaj nagrania, a następnie przeczytaj poniższy tekst, zwracając szczególną uwagę na tony:

32

妈妈骑⁸马⁹,
马慢¹⁰;
妈妈骂¹¹马。

Mā ma qí mǎ,
mǎ màn;
mā ma mà mǎ.

⁸ 骑 (騎) qí jechać (na koniu, rowerze, motocyklu).

⁹ 马 (馬) mǎ (量: 只 (隻), 匹 pǐ) koń.

¹⁰ 慢 màn powolny.

¹¹ 骂 (罵) mà besztać, złorzeczyć.

Dì liù kè: Mǎi yī liàng jiù chē

第六课：买一辆旧车

第六課：買一輛舊車

Lekcja 6: Chciałbym kupić używany samochód

Duì huà

对话

對話

DIALOGI

33

A

王明：我要买一辆汽车。

王明：我要買一輛汽車。

Wang Ming: Chciałbym kupić samochód.

高霞：你要买一辆新的吗？

高霞：你要買一輛新的嗎？

Gosia: Chcesz kupić nowy?

王明：新的汽车太贵了吧！三万多块钱啊！我要买一辆旧的。

王明：新的汽車太貴了吧！三萬多塊錢啊！我要買一輛舊的。

Wang Ming: Nowe samochody są zbyt drogie! Około 30 tysięcy! Chciałbym kupić używany (*dosł.* stary).

高霞：你要买哪国汽车？

高霞：你要買哪國汽車？

Gosia: A jakiej produkcji (samochód chciałbyś kupić)?

王明：我要买一辆日本汽车。

王明：我要買一輛日本汽車。

Wang Ming: (Chciałbym kupić) japoński.

高霞：这样的汽车贵不贵？

高霞：這樣的汽車貴不貴？

Gosia: Takie samochody są drogie?

- 王明： 八千多块钱。
 王明： 八千多塊錢。
 Wang Ming: Około 8 tysięcy.
- 高霞： 欧洲汽车比较便宜吗？
 高霞： 歐洲汽車比較便宜嗎？
 Gosia: A czy europejskie samochody są tańsze?
- 王明： 欧洲汽车的价钱跟亚洲的差不多一样。
 王明： 歐洲汽車的價錢跟亞洲的差不多一樣。
 Wang Ming: Cena europejskich i azjatyckich samochodów jest mniej więcej taka sama.
- 高霞： 那么，亚洲汽车，欧洲汽车，我都没办法买。我的钱不够。
 诶，你要买什么颜色的汽车？
 高霞： 那麼，亞洲汽車，歐洲汽車，我都沒辦法買。我的錢不夠。
 誒，你要買什麼顏色的汽車？
 Gosia: W takim razie, czy to samochód z Azji, czy z Europy, ja na żaden nie mogę sobie pozwolić. Mam za mało pieniędzy. Ej, a jakiego koloru samochód chcesz kupić?
- 王明： 绿色的吧！
 王明： 綠色的吧！
 Wang Ming: Zielony!
- 高霞： 不要买一辆银色的吗？
 高霞： 不要買一輛銀色的嗎？
 Gosia: Nie chcesz kupić srebrnego?
- 王明： 不要。银色的很多人买。
 王明： 不要。銀色的很多人買。
 Wang Ming: Nie chcę. Srebrne kupuje mnóstwo ludzi.
- 高霞： 黄色的呢？
 高霞： 黃色的呢？
 Gosia: A żółty?
- 王明： 不错！我想一下！
 王明： 不錯！我想一下！
 Wang Ming: Niezły pomysł! Zastanowię się!

王小姐: 高先生, 你的公司一共有多少人?

王小姐: 高先生, 你的公司一共有多少人?

Pani Wang: Panie Gao, ile osób liczy pana firma?

高先生: 我的公司很小, 一共有十多个人。你的公司呢?

高先生: 我的公司很小, 一共有十多个人。你的公司呢?

Pan Gao: Moja firma jest bardzo mała, (w sumie) liczy kilkanaście osób. A pani (firma)?

王小姐: 我的公司很大。一共有三百多个人。

王先生: 我的公司很大。一共有三百多个人。

Pani Wang: Moja firma jest bardzo duża. W sumie ponad 300 osób.

高先生: 那, 真大。每个人你都认识吗?

高先生: 那, 真大。每个人你都認識嗎?

Pan Gao: To rzeczywiście duża. Zna pani każdego?

王小姐: 当然不都认识。我大概认识三十多个人。

王小姐: 當然不都認識。我大概認識三十多個人。

Pani Wang: Oczywiście, że nie (znam) każdego. Znam mniej więcej 30 osób.

高先生: 你们是不是一家卖电脑的公司?

高先生: 你們是不是一家賣電腦的公司?

Pan Gao: Czy nie są państwo firmą sprzedającą komputery?

王小姐: 是的。我们卖电脑。你们呢? 是不是一家卖衣服的公司?

王小姐: 是的。我們賣電腦。你們呢? 是不是一家賣衣服的公司?

Pani Wang: Tak. Sprzedajemy komputery. A państwo? Czy nie handlujecie odzieżą?

高先生: 不是。我们是一家卖食品的公司。

高先生: 不是。我們是一家賣食品的公司。

Pan Gao: Nie. Sprzedajemy produkty żywnościowe.

A

- Wáng Míng: Wǒ yào mǎi yí liàng qì chē.
 Gāo xiá: Nǐ yào mǎi yí liàng xīn de ma?
 Wáng Míng: Xīn de qì chē tài guì le ba! Sān wàn duō kuài qián a! Wǒ yào mǎi yí liàng jiù de.
 Gāo xiá: Nǐ yào mǎi nǎ guó qì chē?
 Wáng Míng: Wǒ yào mǎi yí liàng Rì běn qì chē.
 Gāo xiá: Zhè yàng de qì chē guì bú guì?
 Wáng Míng: Bā qiān duō kuài qián.
 Gāo xiá: Ōu zhōu qì chē bǐ jiào pián yí ma?
 Wáng Míng: Ōu zhōu qì chē de jià qián gēn Yà zhōu de chà bù duō yí yàng.
 Gāo xiá: Nà me Yà zhōu qì chē, Ōu zhōu qì chē, wǒ dōu méi bàn fǎ mǎi. Wǒ de qián bú gòu. Éi, nǐ yào mǎi shén me yán sè de qì chē?
 Wáng Míng: Lǜ sè de ba!
 Gāo xiá: Bú yào mǎi yí liàng yín sè de ma?
 Wáng Míng: Bú yào. Yín sè de hěn duō rén mǎi.
 Gāo xiá: Huáng sè de ne?
 Wáng Míng: Bú cuò! Wǒ xiǎng yí xià!

B

- Wáng xiǎo jiě: Gāo xiān shēng, nǐ de gōng sī yí gòng yǒu duō shǎo rén?
 Gāo xiān shēng: Wǒ de gōng sī hěn xiǎo, yí gòng yǒu shí duō ge rén. Nǐ de gōng sī ne?
 Wáng xiǎo jiě: Wǒ de gōng sī hěn dà. Yí gòng yǒu sān bǎi duō ge rén.
 Gāo xiān shēng: Nà, zhēn dà. Měi ge rén nǐ dōu rèn shì ma?
 Wáng xiǎo jiě: Dāng rán bù dōu rèn shì. Wǒ dà gài rèn shì sān shí duō ge rén.
 Gāo xiān shēng: Nǐ men shì bú shì yì jiā mài diàn nǎo de gōng sī?
 Wáng xiǎo jiě: Shì de. Wǒ men mài diàn nǎo. Nǐ men ne? Shì bú shì yì jiā mài yī fú de gōng sī?
 Gāo xiān shēng: Bú shì. Wǒ men shì yì jiā mài shí pǐn de gōng sī.

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	辆 輛	量	liàng	klasyfikator pojazdów, m.in. samochodów, rowerów
2.	(汽)车 (汽)車	名 量: 辆 (輛)	(qì) chē 他要买一辆新车。 On chce kupić nowy samochód.	samochód
3.	万 萬	名; 数	wàn 波兰有几万人? Ile (dosł. dziesiątek tysięcy) mieszkańców ma Polska?	dziesięć tysięcy
4.	旧 舊	特性动; 形容	jiù 他的车很旧。 Jego samochód jest bardzo stary. 这是一本旧书。 To jest stara książka.	być starym; stary (o przedmiotach)
5.	国家 國家	名 量: 个 (個)	guó jiā 她喜欢中国, 波兰, 这两个国家。 Ona lubi Chiny i Polskę, oba te kraje.	kraj (ogólnie, bez podawania konkretnej nazwy. Nazwy krajów zob. Lekcja 1 i 8)
6.	日本	名	Rì běn	Japonia

7.	样 樣	量	yàng 你要买什么样的车？ Jakiego rodzaju samochód chcesz kupić?	rodzaj, typ; wygląd
8.	千	名; 数	qiān	tysiąc
9.	多	助	duō 我们大学有三万多个学生。 Nasza uczelnia ma ponad 30 tysięcy studentów.	ponad, około
10.	比较 比較	副; 动	bǐ jiào 这部电影比较好。 Ten film jest lepszy. 请你比较一下波兰和中国。 Porównaj, proszę, Polskę i Chiny.	bardziej; porównywać
11.	便宜	特性动; 形容	pián yí 欧洲车, 亚洲车, 都不 便宜。 Ani europejskie samochody, ani azjatyckie nie są tanie.	być tanim; tani
12.	价钱 價錢	名 量: 个(個)	jià qián 这是一个很好的价钱, 你买吧! To świetna cena, kupuj!	cena
13.	差不多	副; 助	chà bù duō 他说的话我差不多都懂。 Rozumiem prawie wszystko, co mówisz.	mniej więcej, prawie

14.	一样 一样	副; 特性动	yí yàng 我的笔跟你的(笔)一样贵。 Moje pióro jest tak samo drogie jak twoje. 我们吃的一样。 Jemy to samo.	tak samo; taki sam; to samo; być takim samym
15.	没办法 沒辦法	惯用语	měi bàn fǎ 我没办法来。 Nie dam rady przyjść.	nie móc, nie być w stanie, nie dać rady
16.	够 夠	特性动; 形容	gòu 妈妈给你一百块,够不够? Mama daje ci sto złotych, wystarczy (ci)?	być wystarczającym, wystarczać; wystarczający
17.	诶 誒	助	èi 诶,这是什么东西? Hej, a co to jest?	ej, hej
18.	颜色 顏色	名 量: 个(個)	yán sè 你喜欢什么颜色? Jaki kolor lubisz?	kolor
19.	银色 銀色	名; 形容	yín sè 我喜欢银色。 Lubię kolor srebrny. 他要买一辆银色的 日本车。 On chce kupić srebrny japoński samochód.	kolor srebrny; srebrny
20.	绿色 綠色	名; 形容	lǜ sè	kolor zielony, zieleń; zielony

21.	黄色 黄色	名; 形容	huáng sè	kolor żółty; żółty
22.	不错 不错	特性动; 形容	bú cuò 高霞的中文不错。 Gosi chiński jest całkiem niezły.	być niezłym; niezły, całkiem dobry
	错 错	动; 名 量: 个 (個)	cuò 我做错了。 Zrobiłem to źle/Popełniłem błąd (robiąc to). 这是我的错。 To mój błąd.	zrobić coś źle, pomylić się; pomyłka, błąd
23.	想	动; 助动	xiǎng 你想什么? O czym myślisz? <i>lub</i> Co o tym myślisz? 我想妈妈。 Tęsknię za mamą. 我想去波兰。 Chcę jechać do Polski.	myśleć, uważać, zastanawiać się; tęsknić; chcieć
24.	一下	副	yí xià 这个中文课, 请你们练习一下。 Powtórzcie (<i>dosł.</i> poćwiczcie), proszę, przez chwilę tę lekcję chińskiego.	(przez) chwilę, przez moment (coś zrobić)
25.	公司	名 量: 家	gōng sī 这是一家电脑公司。 To jest firma komputerowa.	firma, przedsiębiorstwo

26.	每	指示代名	měi 这些词典, 每本的价钱都一样。 Każdy z tych słowników kosztuje tyle samo.	każdy/każda/każde
27.	大概	副	dà gài 他大概买日本车。 On prawdopodobnie kupi japoński samochód. 他大概有几本书? Ile on ma książek w przybliżeniu?	prawdopodobnie, w przybliżeniu, mniej więcej
28.	亚洲 亞洲	名	Yà zhōu	Azja
29.	食品	名 量: 个(個)	shí pǐn	artykuły spożywcze, produkty żywnościowe, żywność
30.	电脑 電腦	名 量: 部, 台 tái	diàn nǎo	komputer
31.	卖 賣	动	mài 这个人卖报, 也卖书。 Ten człowiek sprzedaje gazety i książki.	sprzedawać

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Liczby powyżej 100

Po rzędzie tysięcy wyróżniamy rząd dziesiątek tysięcy 万, a po nim odpowiednio rząd dziesiątek dziesiątek tysięcy 十万 (odpowiednik polskich setek tysięcy), setek dziesiątek tysięcy 百万 (odpowiednik polskiego miliona), tysięcy dziesiątek tysięcy 千万 (odpowiednik dziesiątek milionów).

Liczba	千万	百万	十万	万	千	百	十	个	
204						2	0	4	两百四
2 050					2	0	5	0	两千零五十
3 540					3	5	4	0	三千五百四十
10 003				1	0	0	0	3	一万零三
30 070				3	0	0	7	0	三万零七十
40 600				4	0	6	0	0	四万零六百
58 000				5	8	0	0	0	五万八千
120 700			1	2	0	7	0	0	十二万零七百
187 500			1	8	7	5	0	0	十八万七千五百
320 000			3	2	0	0	0	0	三十二万
1 000 000		1	0	0	0	0	0	0	一百万
1 040 000		1	0	4	0	0	0	0	一百零四万
23 456 789	2	3	4	5	6	7	8	9	两千三百四十五万 六千七百八十九

Zapamiętaj

Jeżeli w dowolnym rzędzie w środku liczby stoi zero, należy wypowiedzieć lub napisać 零 líng. Jeżeli zero powtarza się kolejno w kilku rzędach, np. 50 004, to 零 wymienia się tylko raz. Tak więc poprawny zapis tej liczby to: 五万零四.

Ćwiczenie 1

Napisz poniższe liczby po chińsku i odczytaj je:

Liczba	千万	百万	十万	万	千	百	十	个
7 798 753								
568 000								
68 570								
100 009								
6 742								
80 078								
722 453								
108 108								

II Szacowanie, ilość nieokreślona

W języku chińskim jest kilka sposobów podawania ilości w przybliżeniu. Jeden z nich, stosowany do małych liczb, już znasz, to wyrażenie z 一些. Poniżej pozostałe sposoby szacowania.

1. Z wyrazem 多

a) Liczby poniżej 10 (wyłącznie w odniesieniu do pieniędzy)

数	数	多	钱	
两	块	多	钱	2 dolary z czymś (mniej niż trzy)
八	块	多	钱	8 dolarów z czymś (mniej niż dziewięć)

- A: 你的笔贵不贵?
B: 不太贵。九块多钱。
- 小弟弟要买一辆汽车。他有三块多钱。他的钱够不够?
- 那些欧洲报都很贵：一份七块多钱。

b) Liczby powyżej 10

数	多	量+名	
两百	多	块钱	od dwustu do trzystu dolarów
一千	多	个人	od jednego tysiąca do dwóch tysięcy osób
十	多	本书	z dziesięć, jedenaście książek

1. 我们大学有一万多个学生。
2. 一辆日本汽车十万多块。
3. 我们的公司一共卖两千多台电脑。

2. Z wyrazem 几

数	几	量+名	
二十	几	个朋友	dwudziestu kilku przyjaciół
三十	几	杯咖啡	trzydzieści parę filiżanek kawy

Zapamiętaj

Wyraz 几 może być użyty także w odniesieniu do większych liczb, takich jak: 百, 千 czy 万. Stawiany jest wówczas przed liczebnikiem: 几百 *kilkaset*, 几千 *kilka tysięcy*,

- 几万 *kilkadziesiąt tysięcy*.

1. 我的舞会¹不大: 我要请十几个人。
2. 我的中文书不多, 只有二十几本。
3. 几百个学生要来。

3. Szacowanie typu: 两, 三本书 *dwie, trzy książki*

数	量	名	
三, 四	杯	茶	trzy, cztery filiżanki herbaty
五, 六百	辆	汽车	pięćset, sześćset samochodów
十五, 六	个	人	piętnaście, szesnaście osób

¹ 舞会 (舞會) wǔ huì (量: 个 (個)) impreza taneczna.

1. 我们学校²有七,八百人。
2. 他请十一,二个人。
3. 他们喝四,五十杯茶,真多!

4. Inne sposoby wyrażania ilości nieokreślonej

大概 dà gài *mniej więcej, w przybliżeniu, około*

1. 大概两千块。
2. 我们大学大概有一万个学生。

差不多 chà bu duō *mniej więcej, w przybliżeniu, około*

1. 我们的公司差不多有三百个人。
2. 我的汽车差不多两万块。

Ćwiczenie 2

Oszacuj na kilka sposobów sumę pieniędzy i liczbę osób:

① 她有多少钱?

.....
.....

② 多少人?

.....
.....

③ 多少人?

.....
.....

² 学校 (學校) xué xiào (量: 所 suǒ) szkoła.

III Kolory

黑色 hēi sè	黄色 huáng sè
白色 bái sè	绿色 lǜ sè
红色 hóng sè	蓝色 lán sè

Tak jak po innych określeniach jednosylabowych, również po przymiotniku oznaczającym kolor można, ale nie zawsze, stawiać partykułę 的. Stawiamy ją np., gdy chcemy podkreślić znaczenie koloru danego przedmiotu.

红汽车	czerwony samochód	红(色)的汽车	<u>czerwony</u> samochód (to, że jest czerwony, jest szczególnie istotne)
黑衣服	czarne ubranie	黑(色)的衣服	<u>czarne</u> ubranie (to, że jest czarne, jest szczególnie istotne)

Jeżeli, jak w wypadku innych określeń (zob. Lekcja 5), z kontekstu wiadomo, o jaki przedmiot określaną chodzi, wystarczy podać samo określenie ze stojącą po nim partykułą 的.

- A: 你要买什么颜色的衣服?   A: Jakiego koloru ubranie chcesz kupić?
B: 白色的。   B: Białe.

IV Czasownik + dopełnienie jako określenie rzeczownika

Określenia typu *czasownik + dopełnienie* odpowiadają polskiemu imiesłowom przymiotnikowym.

数+量	动	动	的	名	
一家	卖	汽车	的	公司	firma sprzedająca samochody
两个	懂	中文	的	人	dwie osoby rozumiejące język chiński

Zapamiętaj

W wypadku długich zdań z tego typu określeniami najlepiej zacząć tłumaczenie od końca zdania i przesuwając się w lewo:

- 那个小姐是他的学中文的朋友的妹妹。

他 ← ^{czyj?} ———— 朋友 ← ^{czyja?} 妹妹

Ta dziewczyna jest młodszą siostrą jego przyjaciela, który uczy się języka chińskiego.

1. 爱看电影的人很多。
2. 懂中文的波兰人不多吗?
3. 我弟弟是一个喜欢学习的人。
4. 卖中文书的书店很少。

Ćwiczenie 3

Uporządkuj wyrazy, tak aby powstały zdania:

- 1 Mój brat jest osobą bardzo lubiącą czytać książki.
人 书 的 我哥哥 很喜欢 是 一个 看 。
- 2 Pan Wang jest osobą kochającą zwierzęta.
爱 动物 是 的 王先生 一个 人 。
- 3 Jestem osobą niemającą pieniędzy.
钱 是 的 我 人 没有 一个 。
- 4 Jesteśmy firmą sprzedającą chińskie ubrania.
衣服 我们 是 中国 的 公司 一家 卖 。
- 5 Niewielu jest Chińczyków rozumiejących po polsku.
多 懂 波文 的 不 中国人 。
- 6 Osób kupujących tego rodzaju słowniki jest bardzo dużo.
的 这样 的 买 人 很多 词典 。
- 7 Osób czytających książki napisane przez pana Wanga jest niemało.
看 的 王先生 的 不少 书 写 人 。

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Odpowiedz na pytania:

- ① 波兰有多少人?
- ② 华沙³有多少人?
- ② 你的城市⁴有多少人?
- ① 你的学校/公司有多少人?

II Odpowiedz na pytania:

- ① 你喜欢哪(一)些颜色?
- ① 你不喜欢哪(一)些颜色?

III W każdej parze zdań wskaż zdanie poprawne:

- ① A. 我是一个喜欢动物的人。
B. 我是动物喜欢的人。
- ② A. 我是喜欢中文的人。
B. 中文是喜欢我的人。
- ③ A. 我们是公司的卖电脑。
B. 我们是一家卖电脑的公司。

ĆWICZENIA WYMOWY

35 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

qì	qù	yǒu	yào	lǜ	lù	gōng	kōng
汽	去	有	要	绿	路	公	空

36 II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

liǎng	liàng	mǎi	mài	nǎ	nà
两	辆	买	卖	哪	那

³ 华沙 (華沙) Huá shā Warszawa.

⁴ 城市 chéng shì (量: 个(個)) miasto.

37 III Posłuchaj nagrania i powtórz:

汽 车
 日 本 汽 车
 一 辆 日 本 汽 车
 买 一 辆 日 本 汽 车
 要 买 一 辆 日 本 汽 车
 王 明 要 买 一 辆 日 本 汽 车。

☛ ZWRÓĆ UWAGĘ

Wyrażenia 一点 i 一下

Oba wyrażenia można tłumaczyć jako *trochę*, ale używane są w odmiennych sytuacjach:

一点 w odniesieniu do rzeczowników niepoliczalnych, np.

请你喝一点咖啡。Wypij trochę kawy.

~~请你喝一下咖啡~~

一下 w odniesieniu do czasu wykonywania danej czynności, np.

请你听一下。Proszę, posłuchaj przez chwilę.

~~请你来一点~~

请你等⁵一下。Proszę, poczekaj chwilę/trochę.

~~请你等一点~~

Zwróć szczególną uwagę na zdania z dopełnieniem domyślnym:

A: 你懂中文吗? Czy rozumiesz język chiński?

B: 我懂一点。Rozumiem trochę (język chiński).

W zdaniu B wyrażenie 一点 nie odnosi się do czasownika 懂, tylko do dopełnienia domyślnego 中文. Odpowiadający go nie wymienia, ponieważ jest ono dla niego oczywiste.

☛ CZY WIESZ, ŻE...

Kolory w kulturze chińskiej

W kulturze chińskiej szczególną popularnością cieszy się kolor czerwony, symbolizujący miłość i szczęście małżeńskie, bogactwo i powodzenie. Kolor ten i dekoracje w tym kolorze odpędzają złe moce. Tradycyjnym prezentem dla najmłodszych, wręczanym na chiński Nowy Rok jest 红包 *hóng bāo* czerwona koperta, która ma obdarowanemu przynieść fortunę. Co ciekawe, oznacza także łapówkę.

⁵ 等 *děng* czekać.

Jedno z trzech bóstw szczęścia, to, które obdarza powodzeniem materialnym, nosi czerwony strój.

Czerwony to jednak przede wszystkim kolor zaślubin, wesela i miłości. Wielka chińska powieść klasyczna, traktująca o uczuciach, nosi tytuł „Sen czerwonego pawilonu” (红楼梦 *Hóng lóu mèng*), a słynny film Zhang Yimou, przedstawiający dramatyczną historię niespełnionego życia mieszkanek tradycyjnego chińskiego domostwa w początkach XX w., został ironicznie zatytułowany „Zawieście czerwone latarnie” (大红灯笼高高挂 *Dà Hóng dēng lóng gāo gāo guā*, dosł. Zawieście wysoko wielkie czerwone lampiony).

Czerwone lampiony nadają budynkom i ulicom odświętny charakter

Czerwona koperta z kilkoma monetami na szczęście

Czerwony pawilon w ogrodzie

Ale uwaga! Napisanie czyjegoś czy własnego imienia czerwonym atramentem nie tylko nie przynosi szczęścia, ale jest wręcz uważane za złą wróżbę. Takim atramentem pisano w dawnych Chinach nazwiska skazańców.

Niezwykłym kolorem jest kolor 青 *qīng*. To bardzo stara nazwa oznaczająca zarówno zieleń, jak i błękit oraz szarość.

Obecnie nazwa tego koloru jest też określeniem zielonej herbaty 青茶, a także tzw. zielonych lat, czyli okresu, kiedy ma się naście lat 青年.

Język chiński a postęp techniczny

Jak sobie radzi język chiński, dysponujący stałym zbiorem znaków o ustalonym znaczeniu, z koniecznością tworzenia nowych słów, które pojawiają się m.in. wraz z postępem technicznym?

W dotychczasowych lekcjach poznałeś trzy pochodzące z różnych okresów rozwoju technicznego terminy: 电话, 电脑, 光盘, które dobrze ilustrują, w jaki sposób powstają nowe słowa w języku chińskim. 电话 *telefon* to dosł. *elektryczne słowa*, a 电脑 *komputer* to dosł. *elektryczny mózg*. Sam wyraz 电 *elektryczność*, pierwotnie oznaczał *wyładowania atmosferyczne*. W tradycyjnej pisowni tego znaku 電 obecny jest jego rdzeń znaczeniowy 雨 *yǔ* *deszcz*. Z kolei nazwa 光盘 *CD* odwołuje się do wyglądu płyty i oznacza dosł. *błyszczący talerz*.

Dì qī kè: Xīn gōng zuò

第七课：新工作

第七課：新工作

Lekcja 7: Nowa praca

Duì huà

对话
對話

DIALOGI

38

A

在一家贸易公司

在一家貿易公司

W pewnej firmie handlowej

雇员：小姐，你会说哪些语言？

雇員：小姐，你會說哪些語言？

Pracownik: Jakimi językami pani mówi?

高霞：我会说波语，汉语和英语。

高霞：我會說波語，漢語和英語。

Gosia: Mówię po polsku, chińsku i angielsku.

雇员：你说波兰话说得好吗？

雇員：你說波蘭語說得好嗎？

Pracownik: Czy mówi pani dobrze po polsku?

高霞：我是波兰人，我说波兰话说得很好。

高霞：我是波蘭人，我說波蘭話說得很好。

Gosia: Jestem Polką, więc po polsku mówię bardzo dobrze.

雇员：那很好，我们公司的发展很快，我们需要一个会说波语的人。
你说英语说得怎么样？

雇員：那很好，我們公司的發展很快，我們需要一個會說波語的人。
你說英語說得怎麼樣？

Pracownik: To świetnie, nasza firma rozwija się bardzo szybko i potrzebujemy kogoś, kto by mówił po polsku. A jak pani mówi po angielsku?

高霞：我说英语说得还不错。

高霞：我說英語說得還不錯。

Gosia: (Mówię) niezłe.

雇员：你写英文也写得好吗？

雇員：你寫英文也寫得好嗎？

Pracownik: A czy dobrze pani pisze po angielsku?

高霞：是啊！

高霞：是啊！

Gosia: Tak!

雇员：你的汉语说得非常好。字，你也会写吗？

雇員：你的漢語說得非常好。字，你也會寫嗎？

Pracownik: Świetnie pani mówi po chińsku. A czy potrafi pani pisać znaki?

高霞：哦！我的汉字，写得不太好。

高霞：哦！我的漢字，寫得不太好。

Gosia: Och, niezbyt dobrze piszę znaki.

雇员：没关系。写汉字不容易。你慢慢来。

雇員：沒關係。寫漢字不容易。你慢慢來。

Pracownik: Nie szkodzi. Pisanie znaków nie jest łatwe. Nie trzeba się śpieszyć.

39

B

凯蒂：高霞，为什么你今天这么高兴啊？

凱蒂：高霞，為什麼你今天這麼高興啊？

Katie: Gosiu, czemu jesteś dziś taka zadowolona?

高霞：你说得没错！我有一份新的工作。

高霞：你說得沒錯！我有一份新的工作。

Gosia: Nie mylisz się. Mam nową pracę!

凯蒂：啊！恭喜恭喜！那是什么样的工作呢？

凱蒂：啊！恭喜恭喜！那是什麼樣的工作呢？

Katie: O, gratuluję! Co to za praca?

高霞：我要去一家贸易公司打工。

高霞：我要去一家貿易公司打工。

Gosia: Będę pracować dorywczo w firmie handlowej.

王明：那么，我们来庆祝庆祝！去跳舞好吗？

王明：那麼，我們來慶祝慶祝！去跳舞好嗎？

Wang Ming: W takim razie musimy to uczcić! Chodźmy potańczyć, dobrze?

高霞: 我跳得不太好。唉! 那, 请你们吃波兰菜吧! 我的波兰菜做得不错!

高霞: 我跳得不太好。唉! 那, 请你们吃波兰菜吧! 我的波兰菜做得不错!

Gosia: Nie najlepiej tańczę. Ach! Wobec tego zapraszam was na polskie dania! Umieć nieźle przyrządzać polskie potrawy!

王明: 太好了!

王明: 太好了!

Wang Ming: Wspaniale!

凯蒂: 谢谢你。

凯蒂: 謝謝你。

Katie: Dziękujemy.

A

Zài yì jiā mào yì gōng sī

Gù yuán: Xiǎo jiě, nǐ huì shuō nǎ xiē yǔ yán?

Gāo xiá: Wǒ huì shuō bō yǔ, hàn yǔ hé yīng yǔ.

Gù yuán: Nǐ shuō Bō lán huà shuō de hǎo ma?

Gāo xiá: Wǒ shì Bō lán rén, wǒ shuō Bō lán huà shuō de hěn hǎo.

Gù yuán: Nà hěn hǎo, wǒ men gōng sī de fā zhǎn hěn kuài, wǒ men xū yào yí ge huì shuō bō yǔ de rén. Nǐ shuō yīng yǔ shuō de zěn me yàng?

Gāo xiá: Wǒ shuō yīng yǔ shuō de hái bú cuǒ.

Gù yuán: Nǐ xiě yīng wén yě xiě de hǎo ma?

Gāo xiá: Shì a!

Gù yuán: Nǐ de hàn yǔ shuō de fēi cháng hǎo. Zì, nǐ yě huì xiě ma?

Gāo xiá: Ó! Wǒ de hàn zì, xiě de bú tài hǎo.

Gù yuán: Méi guān xi. Xiě hàn zì bù róng yì. Nǐ màn màn lái.

B

Kǎi dì: Gāo xiá, wèi shén me nǐ jīn tiān zhè me gāo xìng a?

Gāo xiá: Nǐ shuō de méi cuò! Wǒ yǒu yí fèn xīn de gōng zuò.

Kǎi dì: A! Gōng xǐ gōng xǐ! Nà shì shén me yàng de gōng zuò ne?

Gāo xiá: Wǒ yào qù yì jiā mào yì gōng sī dǎ gōng.

Wáng Míng: Nà me, wǒ men lái qīng zhù qīng zhù! Qù tiào wǔ hǎo ma?

Gāo xiá: Wǒ tiào de bú tài hǎo. Āi! Nà, qǐng nǐ men chī Bō lán cài ba!

Wǒ de Bō lán cài zuò de bú cuò!

Wáng Míng: Tài hǎo le!

Kǎi dì: Xiè xie nǐ.

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	家	量	jiā 那家公司有多少人? Ile osób liczy ta firma?	<i>klasyfikator m.in. instytucji, firm, restauracji, sklepów, księgarń</i>
2.	贸易 貿易	名 量: 个(個)	mào yì 他爸爸做贸易做得很好。 Jego tata dobrze zajmuje się handlem.	handel
3.	说 說	动	shuō 我不会说英国话。 Nie umiem mówić po angielsku.	mówić
4.	雇员 雇員	名 量: 个(個), 位	gù yuán	pracownik, osoba zatrudniona
5.	语言 語言	名 量: 个(個)	yǔ yán 这是哪国语言的书? W jakim języku jest napisana ta książka?	język
6.	波语 波語	名	bō yǔ 你的波语怎么那么好! Jak to się stało, że twoja polszczyzna jest taka świetna?!	język polski mówiony

7.	汉语 漢語	名	hàn yǔ 汉语是一个最好听的语言! Język chiński brzmi najładniej!	język chiński mówiony
8.	英语 英語	名	yīng yǔ 高霞, 王明, 凯蒂都会说 英语。 Gosia, Wang Ming i Katie umieją mówić po angielsku.	język angielski mówiony
9.	波兰话 波蘭話	名	Bō lán huà 波兰话好听吗? Czy język polski ładnie brzmi?	polska mowa, język polski mówiony
	话 話	名 量: 句 jù	huà 他只跟我说一句话。 On powiedział mi tylko jedno słowo.	mowa, słowo
10.	得	助	de 他说波兰话说得真好。 On mówi po polsku naprawdę świetnie.	partykuła wyrażają- ca sposób, stopień lub jakość wykonania czynności
11.	发展 發展	名; 动 量: 个(個)	fā zhǎn 你们国家的发展快不快? Czy rozwój waszego kraju jest szybki? 我们公司发展得很好。 Nasze przedsiębiorstwo rozwija się bardzo dobrze.	rozwój; rozwijać się
12.	快	特性动; 形容; 副	kuài 你快来吧! Chodź tu szybko!	być szybkim; szybki; szybko

13.	需要	动; 助动	xū yào 我需要钱。 Potrzebuję pieniędzy. 你需要买一件新衣服。 Musisz kupić nowe ubranie.	potrzebować, musieć
14.	怎么样 怎麼樣	惯用语	zěhn me yàng 我们去看电影, 怎么样? Co ty na to, żebyśmy poszli obejrzeć film?	co ty/pan/pani na to; jak
15.	写 寫	动	xiě 你写字写得不好看。 Brzydko piszesz znaki.	pisać
16.	非常	副	fēi cháng 这件衣服非常好看。 To ubranie jest prześliczne.	bardzo, niezmiernie
17.	汉字 漢字	名	hàn zì 我今天太累, 我不要写 汉字。 Dziś jestem zbyt zmęczona, nie chcę pisać chińskich znaków.	chińskie znaki
	字	名 量: 个(個)	zì 我写“爱”这个字。 Napisałem słowo „miłość”. 你会写波兰字吗? Czy umiesz pisać polskie litery?	znak, litera, wyraz, słowo

18.	没关系 沒關係	惯用语	méi guān xi A: 我现在很忙, 不去看电影。 Jestem dziś zbyt zajęty, nie idę do kina. B: 没关系。 Nie szkodzi.	(nic) nie szkodzi
19.	容易	特性动; 形容	róng yi 做中国菜, 容易不容易? Czy przyrządzanie chińskich dań jest łatwe?	być łatwym; łatwy
20.	慢慢来 慢慢來	惯用语	màn màn lái 请你慢慢来。 Proszę się nie śpieszyć.	powoli, spokojnie, bez nerwów
	慢	特性动; 形容	màn 我的汽车太慢。 Mój samochód jest zbyt wolny.	być wolnym/ powolnym; wolny, powolny
21.	今天	副	jīn tiān 你今天穿的衣服真好看! Ubranie, które masz dziś na sobie, jest naprawdę ładne!	dzisiaj, dziś
22.	份	量	fèn 这是一份很好的工作。 To jest bardzo dobra praca.	klasyfikator pracy zawodowej, dokumentów
23.	工作	名; 动 量: 份	gōng zuò 我现在在工作呢, 不能跟你玩! Teraz pracuję, nie mogę się z tobą bawić! 我目前的工作不太好。 Moja obecna praca nie jest zbyt dobra.	praca (zawodowa); pracować

24.	哇	助	wā	ojej (<i>transkrypcja fonetyczna angielskiego wykrzyknika „wow”</i>)
25.	恭喜	动	gōng xǐ 恭喜你有一份好工作! Gratuluję dobrej pracy!	gratulować
26.	什么样 什麼樣	惯用语	shén me yàng 他是什么样的人? Jaki to człowiek?	co (to) za..., jaki/ jaka/jakie
27.	打工	动受	dǎ gōng 在波兰学生打工吗? Czy w Polsce studenci pracują dorywczo?	dorabiać, pracować dorywczo
28.	庆祝 慶祝	动	qìng zhù 我们怎么庆祝? Jak to uczymy?	świętować, uczcić
29.	跳舞	动受	tiào wǔ 你喜欢跳舞吗? Czy lubisz tańczyć?	tańczyć
	舞	名 量: 个 (個)	wǔ 这个舞, 她跳得真好看! Ona pięknie wykonuje ten taniec!	taniec
30.	唉	助	ài 唉, 好吃! Och, jakie pyszne!	och (<i>partykuła wykrzyknikowa, zwracająca uwagę na coś</i>)
31.	菜	名 量: 个 (個), 道 dào	cài 中国菜都很好吃。 Wszystkie chińskie potrawy są pyszne.	danie, potrawa

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA**I Czasowniko-dopełnienie (动受)**

Czasowniko-dopełnienie jest częścią mowy, której po polsku najczęściej odpowiada sam czasownik, ponieważ w tym wyrażeniu złożonym dopełnienie najczęściej nie wnosi nowej informacji, jest znaczeniowo puste, np. 吃饭 dosł. *jeść jedzenie*, 说话 dosł. *mówić słowa*. Czasowniko-dopełnień używamy głównie w wypadku, gdy w zdaniu nie ma dopełnienia precyzującego znaczenie czasownika. Jeśli w zdaniu występuje inne dopełnienie, wówczas używamy samego czasownika z tym dopełnieniem, np. 说中文 *mówić po chińsku*, 说波兰文 *mówić po polsku*.

Najczęściej używane czasowniko-dopełnienia:

zuò shì 做事	robić (coś)
niàn shū 念书	uczyć się (<i>dosł.</i> czytać na głos książki)
jiāo shū 教书	uczyć, nauczać (<i>dosł.</i> uczyć książek)
kàn shū 看书	czytać (<i>dosł.</i> czytać książkę)
shuō huà 说话	mówić (<i>dosł.</i> mówić słowa)
xiě zì 写字	pisać (znaki, litery, wyrazy)
huà huà 画画儿	malować (obrazy)
zǒu lù 走路	iść (drogą)
zuò fàn 做饭	przyrządzać coś, gotować (<i>dosł.</i> robić jedzenie)

chī fàn 吃饭	jeść (<i>dosł.</i> jeść jedzenie)
chàng gē 唱歌	śpiewać (piosenkę)
tiào wǔ 跳舞	tańczyć (<i>dosł.</i> skakać taniec)
hē jiǔ 喝酒	pić (alkohol)
dǎ gōng 打工	pracować dorywczo

Zapamiętaj

Czasownikowa część czasowniko-dopełnienia może być użyta samodzielnie, jeśli obiekt jest znany z przebiegu rozmowy, np. 我说 *Ja mówię/powiem!* np. historyjkę, o której jest mowa, 我们做 *My robimy/zrobimy!* np. obiad, jeśli rozmowa dotyczy tego, kto dziś gotuje.

Określenie dopełnienia w czasowniko-dopełnieniu poprzedza dopełnienie.

Podmiot	Czasownik	(Określenie)	Dopełnienie	
他	看		书。	On czyta książkę.
他	看	波文	书。	On czyta polską książkę.
他	看	我的	书。	On czyta moją książkę.
他	看	王先生写的	书。	On czyta książkę napisaną przez pana Wanga.

1. 你喜欢跳舞吗?
2. 会做饭的人很多。
3. 我想看书不能跟你玩。
4. 我们都喜欢唱英国歌。
5. 我现在想做我的事。
6. 你不喜欢写汉字吗?
7. 他会跳一个很好看的舞。
8. 请你唱我最喜欢的歌。

Ćwiczenie 1

Przetłumacz:

- 1 Moja mama, mój tata, mój starszy brat i ja – żadne z nas nie lubi gotować (*dosł. wszyscy nie lubimy gotować*).
- 2 Mówię po chińsku, ale jeszcze nie umiem pisać chińskich znaków.
- 5 Nie umiem tańczyć.
- 5 Moja młodsza siostra bardzo lubi się uczyć.
- 5 Nie pij, proszę, alkoholu.

Ćwiczenie 2

Napisz, co robią osoby przedstawione na ilustracjach:

1 .....

2 .....

3 .....

II Zdania z partykułą 得

Określając stopień lub jakość wykonania czynności, stawiamy między czasownikiem a okolicznikiem sposobu partykułą 得.

1. Zdania z czasownikiem

Podmiot	动	得	Okolicznik sposobu	
他	来	得	很快。	On przyszedł bardzo szybko.
她	唱	得	不好。	Ona nie śpiewa ładnie.
她	学	得	好吗?	Czy ona się dobrze uczy?
你	学	得	好不好?	Czy dobrze się uczysz?
你	玩	得	怎么样?	Jak się bawiłeś?

2. Zdania z czasowniko-dopełnieniem

Jeżeli w zdaniu z czasowniko-dopełnieniem występuje okolicznik sposobu, określający stopień czy jakość wykonanej czynności, wówczas przed okolicznikiem poprzedzonym partykułą 得 należy podać również sam czasownik.

Podmiot	动受	动	得	Okolicznik sposobu	
他	做饭	做	得	很好。	On świetnie gotuje.
她	说汉语	说	得	不太好。	Ona nie mówi zbyt dobrze po chińsku.
你	唱歌	唱	得	好吗?	Czy dobrze śpiewasz (piosenki)?
他	走路	走	得	快不快?	Czy on szybko chodzi?
你	跳舞	跳	得	怎么样?	Czy dobrze tańczysz?

3. Zdania typu: podmiot + (的) + dopełnienie + 动 + 得 + okolicznik sposobu

Podmiot	(的)	Dopełnienie	动	得	Okolicznik sposobu	
你	(的)	波文	说	得	很好。	Ty świetnie mówisz po polsku.
他	(的)	汉字	写	得	不太好看。	On niezbyt ładnie pisze chińskie znaki.
王老师	(的)	画儿	画	得	好看不好看?	Czy pan (dosł. nauczyciel) Wang ładnie maluje obrazy?
你	(的)	波兰话	说	得	很快。	Mówisz bardzo szybko po polsku.

Dopełnienie wielowyrazowe lub wymagające szczególnego podkreślenia można umieścić na początku zdania.

Dopełnienie	Podmiot	动	得	Okolicznik sposobu	
字,	你也	写	得	很好吗?	Czy też potrafisz dobrze pisać znaki?
那个汉字,	他	写	得	不好。	On nie pisze tego znaku poprawnie.
王明做的饭,	她	吃	得	很快。	Ona szybko zjadła danie, które przyrządził Wang Ming.
王老师教我们的那首 ¹ 歌儿,	他	唱	得	怎么样?	Jak oni śpiewają piosenkę, której nauczył ich nauczyciel Wang?

Ćwiczenie 3

Uporządkuj wyrazy, tak aby powstały zdania:

- ① 好 得 真 他 画 。
- ② 很 做 得 你 好 。
- ③ 看 书 看 得 你 很 快 。
- ④ 写 得 汉字 你 好看 吗 ？
- ⑤ 得 写 你 写 好 字 吗 ？

¹ 首 shǒu klasyfikator wierszy, piosenek.

- ③ 你 跳舞 得 觉得² 怎么样 她 跳 ？
 ⑦ 这 个 跳 得 你 波 兰 舞 好 不 好 ？

Ćwiczenie 4

Niektóre z poniższych zdań zawierają błędy, wskaż je i popraw:

- ① 他唱歌得很好听。
 ⑤ 我做得中国菜很好吃。
 ③ 他喝酒喝得很多。
 ① 你跳舞跳非常得好。
 ⑤ 中国电影，我看得很多。
 ⑤ 你写字很得不好看。
 ① 汉字，我写得字很好。

Ćwiczenie 5

Wstaw partykułę 得 lub 的. Jeśli to konieczne, zostaw puste miejsce.

- ① 她走路走...很慢。
 ② 他写...书，你喜欢看吗？
 ③ 中文，你说...很好吗？
 ① 我...妈妈教你...歌，你唱...怎么样？
 ⑤ 我...话，说...太快。

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Odpowiedz po chińsku.

- Jakie znasz języki? W jakim stopniu się nimi posługujesz (w mowie, w piśmie)?
- Powiedz, co potrafisz (śpiewać, tańczyć, gotować, malować).
- Powiedz, co lubisz robić w czasie wolnym (czytać książki, tańczyć).

² 觉得 (覺得) jué de sądzić, uważać, mieć opinię; czuć się.

II Oto popularna piosenka dziecięca, śpiewana na melodię „Panie Janie”. Zwróć uwagę na wyrażenie z partykułą 得. Spróbuj zaśpiewać:

两只老虎 ³ ,	Liǎng zhī lǎo hǔ,
两只老虎,	liǎng zhī lǎo hǔ,
跑 ⁴ 得快,	pǎo de kuài,
跑得快,	pǎo de kuài,
一只没有眼睛 ⁵ ,	yì zhī méi yǒu yǎn jīng,
一只没有尾巴 ⁶ ,	yì zhī méi yǒu wěi ba,
真奇怪 ⁷ !	zhēn qí guài!
真奇怪!	Zhēn qí guài!

ĆWICZENIA WYMOWY

40 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

jiā	xiā	yuán	quán	zěn	shén
家	虾	员	全	怎	什

41 II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

zhǎn	zhāng	màn	máng
展	张	慢	忙
chǎn	cháng	yīn	yíng
产	常	音	迎

42 III Posłuchaj nagrania i powtórz:

容 易
不 容 易
汉 字 不 容 易
写 汉 字 不 容 易。

³ 老虎 lǎo hǔ (量: 只(隻) zhī) tygrys.

⁴ 跑 pǎo bieć.

⁵ 眼睛 yǎn jīng (量: 双(雙) shuāng para) oko.

⁶ 尾巴 wěi ba (量: 条(條) tiáo) ogon.

⁷ 奇怪 qí guài dziwny.

← ZWRÓĆ UWAGĘ

W języku chińskim jest kilka słów na określenie pojęcia język, które jednak różnią się nieco znaczeniem:

语言 yǔ yán

to język jako narzędzie porozumiewania się ludzi. Sylaba 语 wchodzi w skład nazw języków narodowych i regionalnych, np. 汉语, 波语, 法语⁸, 德语⁹, 粤语¹⁰.

文 wén

to język *pisany*, np. 中文, 波文, 日文, a także *literatura*. Występowanie tego znaku w wyrazie 文化 *kultura*, *cywilizacja*, wskazuje na nadrzędną rolę pisma i języka pisanego w cywilizacji chińskiej.

话 huà

to zarówno *mowa*, *język mówiony*, jak i *dialekt*.

普通话 (pǔ tōng huà *wspólna mowa*) to popularne określenie języka chińskiego w wielojęzycznej i wielodialektowej ChRL, a 广东话 (guǎng dōng huà *mowa kantońska*) to jedno z określeń języka kantońskiego.

Chociaż sformułowanie 你说中文说得很好 jest współcześnie dopuszczalne, to jednak ze względu na wyraźny kulturowo i historycznie uwarunkowany podział języka na mówiony i pisany, poprawniejsze będzie zdanie: 你说汉语说得很好 lub 你说普通话说得很好.

Język, który nazywamy potocznie językiem chińskim, ma wiele określeń. Oprócz poznanych już 中文, 汉语 czy 普通话 należy jeszcze wymienić 华语 huà yǔ – termin używany w Singapurze i na Tajwanie, oraz 国语 guó yǔ *język narodowy*, które to określenie często można usłyszeć na Tajwanie. Jest też określenie 中国话 Zhōng guó huà *chińska mowa*, używane w ChRL.

← CZY WIESZ, ŻE...

Interesująca jest etymologia znaku 文, oznaczającego współcześnie język pisany, a także kulturę czy cywilizację. W najstarszym piśmie chińskim, spotykanym na kościach wróżebnych oraz w piśmie pieczęciowym znak ten wyobraża człowieka z rysunkiem wytatuowanym na piersi. Pierwotne znaczenie znaku 文 to *rysy*, *linie*. Z czasem znaczenie się poszerzyło i objęło także *ozdoby*, *wzory*, *pismo*, *literaturę*, *uczoność* i *wykształcenie humanistyczne*, a pierwotne znaczenie 文 przejął znak 纹 wén.

⁸ 法语 (法語) fǎ yǔ język francuski.

⁹ 德语 (德語) dé yǔ język niemiecki.

¹⁰ 粤语 (粵語) yuè yǔ język kantoński.

Ewolucja znaku 文

na kościach wróżebnych

w piśmie pieczęciowym

forma współczesna

Dì bā kè: Nǐ zài nǎr? Wǒ zài děng nǐ ne!

第八课：你在哪儿？我在等你呢！

第八課：你在哪兒？我在等你呢！

Lekcja 8: Gdzie jesteś? Czekam na ciebie!

Duì huà

对话

對話

DIALOGI

43

A

王明：高霞，你好，这个星期五你想做什么？

王明：高霞，你好，這個星期五你想做什麼？

Wang Ming: Gosia, cześć, co zamierzasz robić w ten piątek?

高霞：不知道。。我想在家看书。

高霞：不知道... 我想在家看書。

Gosia: Nie wiem... Myślę, że zostanę w domu poczytać.

王明：看书吗？你每天都看书！我们去俱乐部听音乐，跳舞吧！
我知道一家非常好的俱乐部。

王明：看書嗎？你每天都看書！我們去俱樂部聽音樂，跳舞吧！
我知道一家非常好的俱樂部。

Wang Ming: Poczytać? Książki czytasz codziennie! Chodźmy do klubu posłuchać muzyki, potańczyć! Znam jeden świetny klub.

高霞：在哪里？

高霞：在哪裡？

Gosia: Gdzie?

王明：在图书馆旁边，„北京”餐厅附近。

王明：在圖書館旁邊，„北京”餐廳附近。

Wang Ming: Obok biblioteki, blisko restauracji „Pekin”.

- 高霞: 好吧! 我跟你去! 我们先吃饭, 再去吗?
 高霞: 好吧! 我跟你去! 我們先吃飯, 再去嗎?
 Gosia: Dobrze! Idę z tobą! Zjemy coś przed pójściem?
- 王明: 也行, 在哪儿吃好呢?
 王明: 也行, 在哪儿吃好呢?
 Wang Ming: Możemy/OK, gdzie można dobrze zjeść?
- 高霞: 在„四川”餐厅。他们做的菜真不错。
 高霞: 在„四川”餐廳。他們做的菜真不錯。
 Gosia: W restauracji „Syczuan”. U nich jedzenie jest naprawdę niezłe.
- 王明: 这家餐厅在大学右边吗?
 王明: 這家餐廳在大學右邊嗎?
 Wang Ming: Czy ta restauracja jest na prawo od uniwersytetu?
- 高霞: 不是。是在夜市前面。
 高霞: 不是。是在夜市前面。
 Gosia: Nie. Naprzeciwko nocnego bazaru.
- 王明: 哦! 好, 我知道。那, 我们就在餐厅前面见吧!
 王明: 哦! 好, 我知道。那, 我們就在餐廳前面見吧!
 Wang Ming: O! Już wiem. W takim razie, widzimy się przed restauracją!
- 高霞: 好, 几点见?
 高霞: 好, 幾點見?
 Gosia: Dobrze, a o której?
- 王明: 晚上八点半见。
 王明: 晚上八點半見。
 Wang Ming: Wieczorem o ósmej trzydzieści.
- 高霞: 好啊!
 高霞: 好啊!
 Gosia: Dobrze!
- 44 **B**
- 高霞: 喂?
 高霞: 喂?
 Gosia: Halo?
- 王明: 喂, 你好, 你在哪儿?
 王明: 喂, 你好, 你在哪儿?
 Wang Ming: Halo, cześć, gdzie jesteś?

高霞： 咦？你在哪儿？我在餐厅前面等你啊！

高霞： 咦？你在哪儿？我在餐厅前面等你啊！

Gosia: Ej? A ty gdzie jesteś? Czekam na ciebie przed restauracją!

王明： 我也是！

王明： 我也是！

Wang Ming: Ja też!

高霞： 等一下。。你那边的夜市叫什么名字？

高霞： 等一下... 你那邊的夜市叫什麼名字？

Gosia: Chwileczkę... Jak się nazywa ten twój nocny bazar?

王明： 叫“永和”。

王明： 叫“永和”。

Wang Ming: „Yonghe”.

高霞： 我这边的夜市叫“士林”。糟糕！这个城市有太多“四川”餐厅啊！

高霞： 我這邊的夜市叫“士林”。糟糕！這個城市有太多“四川”餐廳啊！

Gosia: A ten tutaj to „Shilin”. O rety! To miasto ma za dużo restauracji „Syczuan”!

A

Wáng Míng: Gāo xiá, nǐ hǎo, zhè ge xīng qī wǔ nǐ xiǎng zuǒ shén me?

Gāo xiá: Bù zhī dào... Wǒ xiǎng zài jiā kàn shū.

Wáng Míng: Kàn shū ma? Nǐ měi tiān dōu kàn shū! Wǒ men qù jù lè bù tīng yīn yuè, tiào wǔ ba! Wǒ zhī dào yī jiā fēi cháng hǎo de jù lè bù.

Gāo xiá: Zài nǎ lǐ?

Wáng Míng: Zài tú shū guǎn páng biān, „Bèi jīng” cān tīng fù jìn.

Gāo xiá: Hǎo ba! Wǒ gēn nǐ qù! Wǒ men xiān chī fàn, zài qù ma?

Wáng Míng: Yē xíng, zài nǎr chī hǎo ne?

Gāo xiá: Zài „Sì chuān” cān tīng. Tā men zuò de cài zhēn bú cuò.

Wáng Míng: Zhè jiā cān tīng zài dà xué yǒu biān ma?

Gāo xiá: Bú shì. Shì zài yè shì qián miàn.

Wáng Míng: Ó! Hǎo, wǒ zhī dào. Nà, wǒ men jiù zài cān tīng qián miàn jiàn ba!

Gāo xiá: Hǎo, jǐ diǎn jiàn?

Wáng Míng: Wǎn shàng bā diǎn bàn jiàn.

Gāo xiá: Hǎo a!

B

Gāo xiá: Wéi?

Wáng Míng: Wéi, nǐ hǎo, nǐ zài nǎr?

Gāo xiá: Yí? Nǐ zài nǎr? Wǒ zài cān tīng qián miàn dēng nǐ a!

Wáng Míng: Wǒ yě shì!

Gāo xiá: Dēng yí xià... Nǐ nà biān de yè shì jiào shén me míng zì?

Wáng Míng: Jiào „Yǒng hé”.

Gāo xiá: Wǒ zhè biān de yè shì jiào „Shì lín”. Zāo gāo! Zhè ge chéng shì yǒu tài duō „Sì chuān” cān tīng a!

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	星期	名 量: 个(個)	xíng qī	tydzień
2.	知道	动	zhī dào	wiedzieć, znać
3.	在	介	zài 我在这儿! Jestem tutaj! 在华沙有几家书店? Ile księgarń jest w Warszawie?	(być) w (jakimś miejscu)
4.	每天	副	měi tiān	co dzień, codziennie
5.	俱乐部 俱樂部	名 量: 家	jù lè bù 这家俱乐部怎么样? Jaki jest ten klub?	klub; klub muzyczny
6.	音乐 音樂	名 量: 个(個)	yīn yuè 中国音乐真好听。 Chińska muzyka jest naprawdę piękna (ładna, melodyjna).	muzyka
7.	哪里 lub 哪儿 哪裡 lub 哪兒	疑问代	nǎ lǐ lub nǎr A: 你最喜欢在哪里看书? Gdzie najbardziej lubisz czytać książki? B: 在我家。 W domu.	gdzie
	里 裡	副	lǐ 现在在俱乐部里有两 百多个人。 Teraz w klubie jest około dwustu osób.	w, w środku (np. w szafie)

8.	图书馆 圖書館	名 量: 家	tú shū guǎn 图书馆在哪儿? Gdzie jest biblioteka?	biblioteka
9.	旁边 旁邊	副	páng biān 他在我旁边。 On jest obok mnie.	obok, koło
10.	北京	名	Běi jīng 北京是一个怎么样的城市? Jakim miastem jest Pekin?	Pekin
11.	餐厅 餐廳	名 量: 家	cān tīng 哇, 这么小的餐厅有那么多菜! Ojej, taka mała restauracja ma tyle dań!	restauracja, jadłodajnia, stołówka
12.	附近	副	fù jìn 我家附近有一家书店。 W pobliżu mojego domu jest księgarnia.	blisko, w pobliżu
	近	特性动; 形容	jìn	być blisko/w pobliżu; bliski (w czasie lub przestrzeni)
13.	先	副	xiān	najpierw
14.	再	副	zài	następnie, potem
15.	行	动	xíng 这样做行吗? Czy można tak zrobić/ postąpić?	można

16.	四川	名	Sì chuān 四川菜好不好吃? Czy syczuańskie potrawy są smaczne?	Syczuan (<i>provincia</i>)
17.	右边 右邊	副	yòu biān 大学右边有一家餐厅。 Na prawo od uniwersytetu jest restauracja.	na prawo (<i>od</i>)
18.	夜市	名 量: 个 (個)	yè shì A: 你喜欢在夜市买东西吗? Czy lubisz robić zakupy na nocnym bazarze? B: 非常喜欢。 Bardzo lubię.	nocny bazar/ <i>targ</i>
19.	前 (面)	副	qián (miàn)	przed (<i>o miejscu</i>)
20.	哦	助	ó	<i>partykuła wykrzyknikowa wyrażająca nagle zrozumienie czegoś</i>
21.	半	名	bàn 我吃一半菜, 你吃一半菜, 好吧? Ja zjem pół dania i ty (zjesz) pół, dobrze?	połowa, pół
22.	喂	助	wèi	halo (<i>w rozmowie telefonicznej</i>)
23.	等	动	děng 请你们在家等我。 Proszę, czekajcie na mnie w domu.	czekać

24.	咦	助	yí 咦？她是你妹妹吗？ O! Ona jest twoją siostrą?	partykuła wykrzyknikowa wyrażająca zaskoczenie
25.	那边 lub 那儿 那邊 lub 那兒	指示代名	nà biān lub nàr 那边的菜非常好吃。 Tamtejsze dania są bardzo smaczne.	tam
26.	永和	名	Yǒng hé	nazwa własna (dosł. Wieczny Pokój)
27.	这边 lub 这儿 這邊 lub 這兒	指示代名	zhè biān lub zhèr 这边的人都很好。 Ludzie tutaj są bardzo dobrzy.	tutaj, tu
28.	士林	名	Shì lín	nazwa własna (dosł. Las Uczonych)
29.	糟糕	惯用语	zāo gāo 糟糕！我的词典在哪里？ O rety! Gdzie jest mój słownik?	o rety!
30.	城市	名 量：个(個)	chéng shì 这个城市有三家餐厅。 To miasto ma trzy restauracje.	miasto

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA**I Określanie miejsca i położenia****1. 在 zài + nazwa miejsca, miejscowości, kraju, kontynentu**

在	+ nazwa miejsca	
在	„北京”饭店 „Běi jīng” fàn diàn	w restauracji „Pekin”
在	我大学 wǒ dà xué	na mojej uczelni
在	我们图书馆 wǒ men tú shū guǎn	w naszej bibliotece

在	+ nazwa miejscowości	
在	华沙 Huá shā	w Warszawie
在	北京 Běi jīng	w Pekinie
在	上海 Shàng hǎi	w Szanghaju
在	台北 Tái běi	w Tajpej
在	克拉科夫 Kè lā kē fú	w Krakowie
在	东京 Dōng jīng	w Tokio
在	巴黎 Bā lí	w Paryżu
在	罗马 Luó mǎ	w Rzymie
在	纽约 Niǔ yuē	w Nowym Jorku

在	+ nazwa kraju	
在	波兰 Bō lán	w Polsce
在	中国 Zhōng guó	w Chinach
在	美国 Měi guó	w USA
在	德国 Dě guó	w Niemczech
在	法国 Fǎ guó	we Francji
在	意大利 Yì dà lì	we Włoszech
在	西班牙 Xī bān yá	w Hiszpanii
在	俄国 È guó	w Rosji
在	印度 Yīn dù	w Indiach

在	+ nazwa kontynentu	
在	亚洲 Yǎ zhōu	w Azji
在	欧洲 Ōu zhōu	w Europie
在	非洲 Fēi zhōu	w Afryce
在	澳洲 Ào zhōu	w Australii
在	美洲 Měi zhōu	w Ameryce Północnej
在	南美洲 Nán Měi zhōu	w Ameryce Południowej

2. Określanie położenia

a) Określniki miejsca

上(面) shàng (miàn), 上边 shàng biān	na wierzchu
下(面) xià (miàn), 下边 xià biān	pod spodem
里(面) lǐ (miàn), 里边 lǐ biān	w środku
外面 wài (miàn), 外边 wài biān	na zewnątrz
前(面) qián (miàn), 前边 qián biān	przed
后(面) hòu (miàn), 后边 hòu biān	za
旁边 páng biān	obok
这里 <i>lub</i> 这儿 zhè lǐ <i>lub</i> zhèr, 这边 zhè biān	tu, tutaj
那里 <i>lub</i> 那儿 nà lǐ <i>lub</i> nàr, 那边 nà biān	tam
中间 zhōng jiān	pomiędzy

b) Rzeczownik/zaimek osobowy + określnik miejsca

大学前(面) dà xué qián (miàn)	przed uczelnią
我家后面 wǒ jiā hòu miàn	za moim domem
我家附近 wǒ jiā fù jìn	blisko mojego domu
我这儿 wǒ zhèr	tu, gdzie ja jestem
你旁边 nǐ páng biān	obok ciebie
床下 chuáng xià	pod łóżkiem
桌子上(面) zhuō zi shàng (miàn)	na stole

II Dom i sprzęt domowe

房间里
W pokoju

桌子上有电视。 镜子和画儿中间有窗户。 墙上有画儿。

桌子上面有镜子。 床后面有毛巾。 床上有枕头。

门旁边有椅子。 窗户下面有椅子。 床上有棉被。

房间 fáng jiān	pokój
桌子 zhuō zi	stół
镜子 jìng zi	lustro
画儿 huàr	obraz
窗户 chuāng hù	okno
电视 diàn shì	telewizor
门 mén	drzwi

床 chuáng	łóżko
毛巾 máo jīn	ręcznik
墙 qiáng	ściana
椅子 yǐ zi	krzesło
棉被 mián bèi	koldra
枕头 zhěn tóu	poduszka

III Określanie pozycji i położenia – wzory zdań

Istnieją dwie podstawowe konstrukcje składniowe używane przy określaniu pozycji i położenia. Wybór odpowiedniej zależy od celu i kontekstu wypowiedzi:

- a) **obiekt Y** + 在 + **miejsce X** (odpowiada polskiemu: *książka jest na stole*),
 b) **miejsce X** + 有 + **obiekt Y** (odpowiada polskiemu: *w lodówce jest dużo smacznych rzeczy, dosł. lodówka ma dużo smacznych rzeczy*).

Wzór a)

Obiekt Y	在	Miejsce X	
我们的大学	在	华沙。	Nasza uczelnia jest w Warszawie.

1. 你的书在这里。
2. 这家餐厅在后面。
3. 词典在电脑和小说中间。

Ćwiczenie 1

Spójrz na ilustrację i odpowiedz na pytania:

- ① 杯子在哪里？
- ② 电脑在哪儿？
- ③ 手机¹在哪儿？
- ④ 笔在哪里？

¹ 手机 (手機) shǒu jī (量: 个 (個)) telefon komórkowy.

Wzór b)

Miejsce X	有	Obiekt Y	
上海	有	好吃的菜吗?	Czy w Szanghaju mają smaczną kuchnię/smaczne dania?

1. 那边有很多会说中文的人。
2. 桌子上有我的手机。
3. 图书馆和大学中间有一家好的书店。
4. 餐厅外边有很多桌子。
5. 我这儿没有太多可以喝的东西。
6. 床下面有没有狗?

Ćwiczenie 2

Spójrz na ilustrację i odpowiedz na pytania:

- ① 桌子旁边有什么?
- ② 桌子上有什么?(苹果², 花³)
- ③ 床上有什么?
- ④ 两把⁴椅子中间有什么?
- ⑤ 两个灯⁵中间有什么?
- ⑥ 床左边有什么?

² 苹果 (蘋果) píng guǒ (量: 个 (個), 粒) jabłko.

³ 花 huā (量: 朵 duǒ) kwiat.

⁴ 把 bǎ klasyfikator m.in. krzeseł, bukietów.

⁵ 灯 (燈) dēng (量: 个 (個)) lampa.

Ćwiczenie 3

Odpowiedz na pytania:

- ① 你的汽车那边有谁？(moja młodsza siostra) .....
- ② 桌子前面有什么？(moja ulubiona książka) .....
- ③ 图书馆和大学中间有什么？(najlepsza księgarnia w Warszawie) .....
- ④ 书店后面有什么？(świetna restauracja, nazywa się „Afryka”) .....

Ćwiczenie 4

Wstaw 在 lub 有:

- ① 日文词典...床上。
- ② 王先生前面...张老师。
- ③ 我的汽车里...很多人。
- ④ 图书馆里...好(的)书。
- ⑤ 弟弟房间里...书, 光盘(CD), 衣服, 吃的东西, 真糟糕!
- ⑥ 大学...你的前面。
- ⑦ A: 你家前面有什么?
B: 我家前面...我爸爸的小书店。

IV Określenia czasu (1) – pory dnia, godziny, minuty

W języku chińskim, podobnie jak w języku polskim, wyróżniamy dwa rodzaje określeń czasu:

1. określenia punktu w czasie, odpowiadające na pytanie 什么时候? shén me shí hòu? *kiedy?* (np. Gosia rozpoczyna lekcje o 9:30)
2. określenia okresu (czasu), odpowiadające na pytanie 多久? duō jiǔ? *jak długo?* (np. Gosia uczyła się chińskiego (przez) dwie godziny)

1. Określenia punktu w czasie – *kiedy?*

早上	zǎo shàng	rano
上午	shàng wǔ	przed południem
中午	zhōng wǔ	w południe
下午	xià wǔ	po południu
晚上	wǎn shàng	wieczorem

2:20	早上两点二十(分) ⁶
3:45	早上三点四十五(分) lub 差 ⁷ 一刻四点 lub 四点差一刻 ⁸
4:50	早上四点五十(分) lub 差十分五点 lub 五点差十分
6:30	早上六点三十分 lub 六点半
11:10	上午十一点十分
12:00	中午十二点
13:15	下午一点十五分
14:00	下午两点钟
17:05	下午五点(零/过 ⁹)五分
22:10	晚上十点十分
piętnasta z minutami	下午三点多
około szóstej, siódmej wieczorem	晚上六, 七点钟

Podmiot	Określenie punktu w czasie	动	
王先生	两点钟	来。	Pan Wang przyjdzie o drugiej.
她	什么时候	去大学?	Kiedy ona idzie na uczelnię?
你	几点	喝茶?	O której godzinie pijesz herbatę?

Zapamiętaj

Określenie punktu w czasie zawsze stoi przed czasownikiem:

~~我们去图书馆早上~~

- 早上我们去图书馆。

我去图书馆八点

我早上八点去图书馆。

早上八点我去图书馆。

⁶ 分 fēn minuta.

⁷ 差 chà brakować; brak; wybrakowany, kiepski.

⁸ 刻 kè kwadrans.

⁹ 过 (過) guò minąć; po.

Jeżeli w zdaniu występuje więcej niż jedno określenie odpowiadające na pytanie *kiedy?*, wyraz oznaczający dłuższą jednostkę czasu, lub podany w ujęciu bardziej ogólnym, stawiamy przed wyrazem/wyrazami oznaczającymi mniejszą jednostkę czasu:

~~六点半~~早上今天我们去图书馆。
今天早上八点半我们去图书馆。

Chcąc podkreślić szczególne znaczenie określenia czasu, możemy umieścić je na początku zdania:

今天晚上八点我跟她见面。

1. 你几点去图书馆看书？
我下午三点半去图书馆看书。
2. 高霞几点钟上课？
她早上八点上课。
3. 王太太几点钟来喝茶？
王太太下午四，五点来喝茶。
4. 你是几点吃饭的？
我是下午四点多吃饭的。
5. 你是几点去学校的？
我是上午十点十分去学校的。

Ćwiczenie 5

Uporządkuj wyrazy, tak aby powstały zdania:

- ① 差 七点 晚上 一刻 。
- ② 去 吃饭 十二点 他们 中午 。
- ③ 学校 你们 几点 去 早上 ？
- ④ 王先生 喝茶 她家 下午 要 两点多 去 。
- ⑤ 图书馆 凯蒂 去 十点多 看书 上午 。
- ⑥ 几点 高霞 王明 来 和 ？
- ⑦ 张太太 喝咖啡 来 几点 ？
- ⑧ 去 他妹妹 学校 什么时候 上课 ？
- ⑨ 来 我家 早上 他 差五分七点 。
- ⑩ 是 几点 他们 的 去 上海 ？

2. Wyrażanie okresów (czasu) – jak długo?

一分钟 ¹⁰	(jedną) minutę
两, 三分(钟)	(przez) dwie, trzy minuty
十分(钟)	(przez) dziesięć minut
十几分(钟) lub 十多分(钟)	(przez) kilkanaście minut
十五分(钟) lub 一刻(钟)	(przez) piętnaście minut/kwadrans
半个钟头 ¹¹ lub 三十分(钟)	(przez) pół godziny/trzydzieści minut
四十五分(钟) lub 三刻(钟)	(przez) czterdzieści pięć minut/trzy kwadransy
一个钟头	(jedną) godzinę
一个钟头(零)五分(钟)	(przez) godzinę i pięć minut
一个半钟头	(przez) półtorej godziny
一个多钟头	godzinę z minutami
两, 三个钟头	(przez) (jakieś) dwie, trzy godziny
十几个钟头 lub 十多个钟头	(przez) kilkanaście godzin
一下(儿) lub 一会儿 ¹²	chwilę, (przez) moment

Typ a)

Podmiot + 动 + Dopełnienie	动	Okres (czasu)	
我等你	等	十分钟。	Czekam na ciebie 10 minut.
王太太每天学波文,	学	一个钟头。	Pani Wang codziennie (przez) godzinę uczy się polskiego.

1. 我等两个小时。
2. 我需要一个钟头。
3. 高霞每天写汉字, 写一个钟头。
4. 我每天跳舞, 跳两三个钟头。
5. 我每天看书, 看六个钟头。

¹⁰ 钟 (鐘) zhōng (量: 个 (個)) zegar.

¹¹ 钟头 (鐘頭) zhōng tóu godzina (jako jednostka czasu).

¹² 一会儿 (一會兒) yì huìr chwila, moment.

Typ b)

Podmiot	动	Okres (czasu)	的	Dopelnienie
王太太每天	学	一个钟头	的	英文。

Pani Wang codziennie (przez) godzinę uczy się chińskiego.

Zapamiętaj

- Zarówno w zdaniach typu a), jak i b) określenia czasu odpowiadające na pytanie *jak długo?* stawiamy po czasowniku, jeżeli czasownik jest podwojony, to po ostatnim.

- 我每天跳两,三个钟头的舞。
- 高霞每天写一个钟头的汉字。
- 我每天看六个钟头的书。

Ćwiczenie 6

Przekształć zdania według wzoru, wykorzystując wyrażenia podane w nawiasie:

Wzór: 我看书。(两个钟头) → 我看两个钟头的书。

- 我弟弟吃早饭¹³。真麻烦!(两个钟头) .....
我弟弟每天吃早饭。(八点半) .....
- 王太太每天学英文。真是好学生!(一个钟头) .....
王太太每天学中文。(下午一点钟) .....
- 我等你们。(两个钟头) .....
我等你们。(下午两点钟) .....
- 高霞上课。(八个钟头) .....
高霞上课。(早上八点半) .....

¹³ 早饭(早飯) zǎo fàn (量: 顿(頓) dùn) śniadanie.

ĆWICZENIA WYMOWY

45 I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

děng 等	dēng	déng	dǐng	dòng	请等我
xīng 星	xīng	xíng	xǐng	xìng	星期五
cān 餐	cān	cán	cǎn	càn	餐厅

➔ ZWRÓĆ UWAGĘ

- Niektóre osoby, zwłaszcza pochodzące z Pekinu, dodają do wyrazów 哪, 这, 一下, 一会, 画 sylabę 儿. Obie formy, zarówno te o wymowie miękkiej (一下), jak i twardej (一下儿), są poprawne. Posłuchaj nagrania.

哪	nǎ	哪儿	nǎr	一会	yì huǐ	一会儿	yì huǐr
这	zhè	这儿	zhèr	画	huà	画儿	huàr
一下	yí xià	一下儿	yí xiàr				

- Godzina wskazywana przez zegar i godzina jako jednostka czasu wymagają użycia odmiennych wyrażen:
点 diǎn lub 钟 zhōng – godzina pokazywana na zegarze,
钟头 zhōng tóu – godzina jako jednostka czasu. W tym znaczeniu używa się też wyrażenia: 小时 xiǎo shí.

➔ CZY WIESZ, ŻE...

Łamańce językowe (3)

Posłuchaj nagrania, a następnie przeczytaj, zwracając uwagę na tony:

47	门外有十只狮子 ¹⁴ , 不知 ¹⁵ 是十只死 ¹⁶ 狮子? 还是十只石 ¹⁷ 狮子。	Mén wài yǒu shí zhī shī zi, bù zhī shì shí zhī sǐ shī zi? Hái shì shí zhī shí shī zi.
----	---	---

¹⁴ 狮子 (獅子) shī zi (量: 只 (隻), 头 (頭) tóu) lew.

¹⁵ 不知 = 不知道.

¹⁶ 死 sǐ martwy.

¹⁷ 石 shí (量: 块 (塊), 粒 lì) kamienny; kamień.

Czas w tradycji chińskiej. Godziny

System mierzenia czasu w dawnych Chinach opierał się na liczbie 12 – i tak: lata były dzielone na 12-letnie cykle, rok dzielił się na 12 miesięcy księżycowych, doba na 12 długich godzin 时辰 shí chén. Każdej z tych jednostek czasowych odpowiadał jeden z ziemskich konarów 地支 dì zhī. Dwanaście ziemskich konarów to system mierzenia czasu, oparty na obserwacji obiegu Jowisza (岁星 (歳星) Sui xīng *Gwiazda roczna, Gwiazda wieku*) dookoła Słońca (pełny obieg tej planety to w przybliżeniu 12 lat). Choć dziś nie używa się tego kalendarza na co dzień, to jednak ma on wciąż duże znaczenie ceremonialne (zwłaszcza w taoizmie) i służy m.in. do stawiania tradycyjnego chińskiego horoskopu (zob. Lekcja 15).

Mnemotechniczną metodą ułatwiającą zapamiętanie porządku długich godzin było nadanie każdej z nich zwierzęcego patrona.

时辰 Długie godziny	地支 Ziemski konar	动物 dōng wù Zwierzę
od 23.00 do 1.00	子 zǐ	Szczur 老鼠 lǎo shǔ, bo o tej porze szczury aktywnie poszukują pożywienia
od 1.00 do 3.00	丑 chǒu	Bawół 牛 niú, bo o tej porze bawoły przeżuwiają swój pokarm
od 3.00 do 5.00	寅 yīn	Tygrys 虎 hǔ, bo o tej porze tygrysy zaczynają polować, okazując swą groźną naturę
od 5.00 do 7.00	卯 mǎo	Królik 兔子 tù zǐ, bo wtedy legendarny jadeitowy królik mieszkający na Księżycu przygotowuje lecznicze zioła
od 7.00 do 9.00	辰 chén	Smok 龙 lóng, bo właśnie wtedy smoki latają w powietrzu, by wywołać deszcz
od 9.00 do 11.00	巳 sì	Wąż 蛇 shé, bo węże opuszczają wtedy swoje kryjówki
od 11.00 do 13.00	午 wǔ	Koń 马 mǎ, bo jest to pora, kiedy dzień w pełni rozkwita, przypominając swą urodą wolno biegnącego konia
od 13.00 do 15.00	未 wèi	Koza 羊 yáng, bo zgodnie z tradycją, jeśli kozy jedzą w tym czasie trawę, będą silniejsze i większe
od 15.00 do 17.00	申 shēn	Małpa 猴 hóu, bo o tej porze ożywiają się małpy
od 17.00 do 19.00	酉 yǒu	Kogut 鸡 jī, bo o tej porze koguty wracają do kurników
od 19.00 do 21.00	戌 xū	Pies 狗 gǒu, bo o tej porze psy zaczynają pilnować obejść
od 21.00 do 23.00	亥 hāi	Świnia 猪 zhū, bo o tej porze świnie zasypiają pochrapiując

Dì jiǔ kè: Tīng shuō nǐ dào Xiāng gǎng qù le

第九课：听说你到香港去了

第九課：聽說你到香港去了

Lekcja 9: Podobno byłeś w Hongkongu

Duì huà

对话
對話

DIALOGI

48

A

高霞：我听说上个星期你到香港去了。

高霞：我聽說上個星期你到香港去了。

Gosia: Słyszałam, że w zeszłym tygodniu byłeś w Hongkongu.

凯蒂：是啊。

凱蒂：是啊。

Katie: Tak.

高霞：你在香港呆了几天？

高霞：你在香港待了幾天？

Gosia: Ile dni tam spędziłaś?

凯蒂：差不多三天。我是上星期五晚上去的，这星期一中午回来的。

凱蒂：差不多三天。我是上星期五晚上去的，這星期一中午回來的。

Katie: Prawie trzy (dni). Wyjechałam w zeszły piątek wieczorem, a wróciłam w ten poniedziałek w południe.

高霞：你是为什么去的？

高霞：你是為什麼去的？

Gosia: A po co tam pojechałaś?

凯蒂：我是去看我爺爺的。

凱蒂：我是去看我爷爷的。

Katie: Pojechałam zobaczyć się z dziadkiem.

高霞：你是怎麼去的？

高霞：你是怎麼去的？

Gosia: A czym jechałaś?

凯蒂：我坐飛機去的。

凱蒂：我坐飞机去的。

Katie: Poleciałam samolotem.

高霞：你是从哪个机场去的？

高霞：你是從哪個機場去的？

Gosia: Z którego lotniska leciałaś?

凯蒂：我是从高林机场去的。

凱蒂：我是從高林機場去的。

Katie: Leciałam z lotniska Gaolin.

高霞：飞机票贵不贵？

高霞：飛機票貴不貴？

Gosia: A bilet był drogi?

凯蒂：有一点儿贵，不过，是爷爷买给我的。

凱蒂：有一點兒貴，不過，是爺爺買給我的。

Katie: Dość drogi, ale kupiony przez dziadka.

高霞：我还没去过香港呢。那边好玩儿吗？

高霞：我還沒去過香港呢。那邊好玩兒嗎？

Gosia: Jeszcze nie byłam w Hongkongu. Czy tam jest fajnie?

凯蒂：非常好玩儿。我已经去过六次了，香港不大，但是好看的地方很多！这次我跟爷爷，表弟到香港的烂头岛去了。

我买了一个小礼物给你。

凱蒂：非常好玩兒。我已經去過六次了，香港不大，但是好看的地方很多！這次我跟爺爺，表弟到香港的爛頭島去了。

我買了一個小禮物給你。

Katie: Bardzo. Byłam tam już sześć razy, (choć Hongkong nie jest duży, ale ma mnóstwo pięknych miejsc. Tym razem pojechaliśmy z dziadkiem i kuzynem na wyspę Lantau, która należy do Hongkongu. Kupiłam ci mały prezent.

高霞：哦！不用，不用！啊！谢谢你！你真是太客气了！

高霞：哦！不用，不用！啊！謝謝你！你真是太客氣了！

Gosia: Och! Nie trzeba było! Ach! Dziękuję (ci)! Jesteś dla mnie za dobra!

凯蒂：我希望你喜欢。

凱蒂：我希望你喜歡。

Katie: Mam nadzieję, że ci się spodoba.

高霞: 王教授你有空吗?

高霞: 王教授你有空嗎?

Gosia: Profesorze (Wang), ma pan chwilkę?

王教授: 高霞, 你好。有事吗?

王教授: 高霞, 你好。有事嗎?

Profesor Wang: Gosia, witaj. Masz jakąś sprawę?

高霞: 教授, 不好意思, 您叫我们看的书, 我没看。

高霞: 教授, 不好意思, 您叫我們看的書, 我没看。

Gosia: Profesorze, bardzo mi przykro, ale nie przeczytałam książki, którą nam pan kazał przeczytać.

王教授: 为什么你没看呢?

王教授: 為什麼你没看呢?

Profesor Wang: Czemu nie przeczytałaś?

高霞: 我感冒了。没有办法去图书馆看书。

高霞: 我感冒了。沒有辦法去圖書館看書。

Gosia: Bo się przeziębiłam. Nie mogłam pójść czytać do biblioteki.

王教授: 那么, 你看了我教过的课文没有?

王教授: 那麼, 你看了我教過的課文沒有?

Profesor Wang: A czy przeczytałaś tekst, który omawiałem na wykładzie?

高霞: 有, 看了!

高霞: 有, 看了!

Gosia: Tak, przeczytałam!

王教授: 那没问题。你下次再看那本书就好了。

王教授: 那沒問題。你下次再看那本書就好了。

Profesor Wang: No to nie ma problemu. Przeczytaj na następne zajęcia tę książkę i będzie dobrze.

高霞: 王教授, 谢谢您。

高霞: 王教授, 謝謝您。

Gosia: Profesorze (Wang), dziękuję panu.

王教授: 不谢。你的感冒好了吗?

王教授: 不謝。你的感冒好了嗎?

Profesor Wang: Nie ma za co. A czy już wyzdrowiałaś?

高霞: 已经好了。

高霞: 已經好了。

Gosia: Tak, już jest dobrze.

A

- Gāo xiá: Wǒ tīng shuō shàng ge xīng qī nǐ dào Xiāng gǎng qù le.
Kǎi dì: Shì a.
- Gāo xiá: Nǐ zài Xiāng gǎng dāi le jǐ tiān?
Kǎi dì: Chà bù duō sān tiān. Wǒ shì shàng xīng qī wǔ wǎn shàng qù de, zhè xīng qī yī zhōng wǔ huí lái de.
- Gāo xiá: Nǐ shì wèi shén me qù de?
Kǎi dì: Wǒ shì qù kàn wǒ yé ye de.
- Gāo xiá: Nǐ shì zěn me qù de?
Kǎi dì: Wǒ zuò fēi jī qù de.
- Gāo xiá: Nǐ shì cóng nǎ ge jī chǎng qù de?
Kǎi dì: Wǒ shì cóng Gāo lín jī chǎng qù de.
- Gāo xiá: Fēi jī piào guì bú guì?
Kǎi dì: Yǒu yì diǎnr guì, bú guò, shì yé ye mǎi gěi wǒ de.
- Gāo xiá: Wǒ hái méi qù guò Xiāng gǎng ne. Nà biān hǎo wánr ma?
Kǎi dì: Fēi cháng hǎo wánr. Wǒ yǐ jīng qù guǒ liù cì le, Xiāng gǎng bú dà, dàn shì hǎo kàn de dì fāng hěn duō! Zhè cì wǒ gēn yé ye, biǎo dì dào Xiāng gǎng de Làn tóu dǎo qù le. Wǒ mǎi le yí ge xiǎo lǐ wù gěi nǐ.
- Gāo xiá: Ó! Bú yòng, bú yòng! A! Xiè xie nǐ! Nǐ zhēn shì tài kè qì le!
Kǎi dì: Wǒ xī wàng nǐ xǐ huān.

B

- Gāo xiá: Wáng jiào shòu nǐ yǒu kòng ma?
Wáng jiào shòu: Gāo xiá, nǐ hǎo. Yǒu shì ma?
Gāo xiá: Jiào shǒu, bù hǎo yì sī, nín jiào wǒ men kàn de shū, wǒ méi kàn.
- Wáng jiào shòu: Wèi shén me nǐ méi kàn ne?
Gāo xiá: Wǒ gǎn mào le. Méi yǒu bàn fǎ qù tú shū guǎn kàn shū.
- Wáng jiào shòu: Nà me, nǐ kàn le wǒ jiāo guò de kè wén méi yǒu?
Gāo xiá: Yǒu, kàn le!
- Wáng jiào shòu: Nà méi wèn tí. Nǐ xià cì zài kàn nà běn shū jiù hǎo le.
Gāo xiá: Wáng jiào shòu, xiè xie nín.
- Wáng jiào shòu: Bú xiè. Nǐ de gǎn mào hǎo le ma?
Gāo xiá: Yǐ jīng hǎo le.

Shēng cí

生词

生詞

SŁOWKA

1.	听说 聽說	惯用语	tīng shuō 我听说他上个星期去 中国了。 Słyszałem, że on w ubiegłym tygodniu pojechał do Chin.	podobno, słyszałem, że...
2.	到	动; 助	dào 我到了! Przyjechałem! 你到哪儿去了? Gdzie poszedłeś?	dotrzeć, przyjechać, przybyć; <i>partykuła wskazująca miejsce, do którego się udaje- my, czasami tłuma- czona na polski do</i>
3.	香港	名	Xiāng gǎng	Hongkong
4.	了	助	le	<i>partykuła wskazują- ca na dokonanie się czynności lub zmia- nę stanu</i>
5.	呆 待	动	dāi 你在波兰呆了几天? Ile dni spędziłeś w Polsce?	spędzać (czas), bawić (<i>gdzieś</i>)
6.	回来 回來	动	huí lái 你是什么时候回来波兰的? Kiedy wróciłeś do Polski?	wracać, powracać
7.	为什么 為什麼	疑问代	wèi shén me 你为什么不要学中国话? Dlaczego nie uczysz się chińskiego?	dlaczego, czemu, z jakiego powodu, po co

8.	爷爷 爺爺	名 量：个(個), 位	yé ye 请你问你爷爷好。 Pozdrów, proszę, dziadka.	dziadek ze strony ojca
9.	坐	动	zuò 你请坐! Siadaj, proszę!/Niech pan/pani usiądzie! 他们要坐飞机到日本去 玩儿。 Oni chcą polecieć na wycieczkę do Japonii samolotem.	siedzieć; podróżo- wać (czymś, np. sa- molotem, pociągami)
10.	飞机 飛機	名 量：架 jià	fēi jī	samolot
11.	从 從	助	cóng 你的朋友是从哪儿来这 儿的? Skąd pochodzi twój przyjaciel?	partykuła wskazująca, skąd np. przychodzimy, czasami tłumaczona na polski z
12.	(飞)机场 (飛)機場	名 量：个(個)	(fēi) jī chǎng 今天下午两点一刻,我姐 姐去机场坐飞机。 Dziś kwadrans po drugiej po południu moja siostra jedzie na lotnisko, aby wsiąść do samolotu.	lotnisko
13.	高林	名	Gāo lín	nazwa własna (dosł. Wysoki Las)
14.	票	名 量：张(張)	piào 要看电影,一定要买票。 Aby obejrzeć film, trzeba (oczywiście) kupić bilet.	bilet

15.	不过 不過	连接	bú guò 今天我没有空跟你去吃饭, 不过明天可以。 Dziś nie mam czasu pójść z tobą zjeść, ale możemy (pójść) jutro.	jednakże, jakkolwiek, ale
16.	过 過	助; 动	guò 你去过香港吗? Czy byłeś w Hongkongu? 我们在过夜市呢。 Właśnie przechodzimy przez nocny bazar.	partykuła wskazująca na dokonanie się czynności lub doznanie czegoś; przechodzić
17.	呢	助	ne 我还没吃呢。 Jeszcze nie jadłem.	partykuła wskazująca, że czynność nie została dokonana
18.	已经 已經	副	yǐ jīng 我已经看过这本书了。 Już czytałem tę książkę.	już
19.	次	量	cì 这次我不跟你们去看电影, 下次吧! Tym razem nie pójde z wami na film, (tylko) następnym razem!	klasyfikator zdarzeń raz
	上次 这次 下次		shàng cì zhè cì xià cì	poprzednim razem tym razem następnym razem
20.	地方	名 量: 个 (個)	dì fāng	miejsce
21.	表弟	名 量: 个 (個), 位	biǎo dì	młodszy kuzyn ze strony siostry ojca

22.	烂头 爛頭	名	Làn tóu	(<i>po kantońsku</i>) Lan-tau (<i>wyspa należąca do Hongkongu</i>)
23.	岛 島	名 量: 个 (個)	dǎo 英国是一个岛国。 Anglia jest krajem wyspiarskim.	wyspa
24.	礼物 禮物	名 量: 个 (個)	lǐ wù	prezent, upominek
25.	不用	助动	bú yòng 明天哥哥不用去大学学习。 Jutro mój starszy brat nie musi iść na uczelnię.	nie trzeba, nie jest konieczne, nie musieć
26.	客气 客氣	特性动; 形容	kè qì 她说话很客气。 To, co ona mówi, jest bardzo uprzejme.	być uprzejmym/ grzecznym/miłym; uprzejmy, greczny, miły
27.	希望	名; 动 量: 个 (個)	xī wàng 我的希望是到日本亚洲去工作。 Moim marzeniem jest pracować w Japonii. 我希望明年能去欧洲玩。 Mam nadzieję, że w przyszłym roku będę mogła pojechać na wycieczkę do Europy.	nadzieja, życzenie, marzenie; mieć nadzieję
28.	教授	名 量: 位	jiào shòu	profesor (<i>na wyższej uczelni</i>)
29.	事(情)	名 量: 件	shì (qíng) 这件事很麻烦。 Ta sprawa jest bardzo kłopotliwa. 我今天的事情真多啊! Mam dziś mnóstwo spraw!	sprawa

30.	不好意思	惯用语	bù hǎo yì sī 真不好意思, 我没有绿茶了, 你喝红茶吧! Naprawdę mi przykro, ale nie mam zielonej herbaty, napij się czarnej!	komuś jest wstyd/ głupio/przykro
31.	叫	助动	jiào 她叫我不来。 Zakazała mi przychodzić (dosł. Kazała mi nie przychodzić).	kazać, polecać
32.	感冒	名; 动 量: 个(個)	gǎn mào 你的感冒已经好了吗? Czy twoje przeziębienie już (ci) przeszło? 妈妈感冒了, 没去工作。 Mama przeziębila się i nie poszła do pracy.	przeziębienie; być przeziębionym, przeziębic się
33.	教	动	jiāo 请你教我做波兰菜。 Naucz mnie, proszę, przyrzą- dzać polskie potrawy.	uczyć (kogoś)
34.	课文 课文	名 量: 个(個)	kè wén 这本书一共有十五个课文。 Ta książka zawiera (w sumie) 15 czytanek.	czytanka, lekcja (w podręczniku), tekst
35.	没问题 沒問題	惯用语	méi wèn tí	nie ma problemu, (nic) nie szkodzi

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Określenia czasu (2) – lata 年 nián, pory roku 季节 jì jié, miesiące 月 yuè, tygodnie 星期 xīng qī, dni 天 tiān

1. Określenia czasu – kiedy?

哪年?	W którym roku?/Którego roku?
两千零八年 lub 二零零八年	w 2008 roku
一千九百九十二年 lub 一九九二年	w 1992 roku
一千零二年 lub 一零零二年	w 1002 roku
去年	w zeszłym/zeszłego roku
今年 lub 这年	w bieżącym/tym roku
明年 lub 下年	w przyszłym roku
哪个季节? Nǎ ge jì jié?	O jakiej porze roku?
春天 chūn tiān	wiosną, na wiosnę
夏天 xià tiān	latem, w lecie
秋天 qiū tiān	jesienią, na jesieni
冬天 dōng tiān	zimą, w zimie
哪月?	W jakim miesiącu?
一月	w styczniu
二月	w lutym
三月	w marcu
四月	w kwietniu
五月	w maju
六月	w czerwcu
七月	w lipcu

八月	w sierpniu
九月	we wrześniu
十月	w październiku
十一月	w listopadzie
十二月	w grudniu
哪个星期?	W którym tygodniu?
上个星期	w zeszłym/minionym tygodniu
这个星期	w tym tygodniu
下个星期	w przyszłym tygodniu
星期几?	Którego dnia tygodnia?
星期一	w poniedziałek
星期二	we wtorek
星期三	w środę
星期四	w czwartek
星期五	w piątek
星期六	w sobotę
星期天	w niedzielę
几号? Jǐ hào?	Którego dnia miesiąca?
一号	pierwszego
二号	drugiego
十一号	jedenastego
三十一号	trzydziestego pierwszego
几月几号?	Którego dnia jakiego miesiąca?
三月十号	dziesiątego marca
十二月二十四号	dwudziestego czwartego grudnia
哪天?	Kiedy?
昨天	wczoraj
今天	dzisiaj
明天	jutro

Zapamiętaj

Określenia czasu odpowiadające na pytanie *kiedy?* stoją w zdaniu przed czasownikiem.

我来星期三 他来两千零五年八月十七号

- 我星期一来，好吗？ 他两千零五年八月十七号来了。

2. Określenia czasu – jak długo?

几年？	Ile lat?
半年	pół roku
一年	rok
一年半	półtora roku
一年多	ponad rok (ale mniej niż dwa lata)
两，三年	dwa, trzy lata
十几年	kilkanaście lat
几个月？	Ile miesięcy?
半个月	pół miesiąca
一个月	miesiąc
两个半月	dwa i pół miesiąca
三个多月	ponad trzy miesiące (ale mniej niż cztery)
七，八个月	siedem, osiem miesięcy
几个星期？	Ile tygodni?
一个星期	(jeden) tydzień
两个多星期	ponad dwa tygodnie (ale mniej niż trzy)
两，三个星期	dwa, trzy tygodnie
几天？	Ile dni?
半天	pół dnia
一天	(jeden) dzień
一天半	półtora dnia
一天多	więcej niż jeden dzień (ale mniej niż dwa)
七，八天	siedem, osiem dni
二十几天	dwadzieścia parę dni

Zapamiętaj

Wyraz 半 poprzedzający rzeczownik jest liczebnikiem, więc wymaga użycia klasyfikatora, np.: 半个星期, 半个月. Wyjątek stanowią lata 年 i dni 天, które same uznawane są za klasyfikatory, więc nie wymagają użycia dodatkowego klasyfikatora po liczebniku, np.: 三年, 半年, 十一天, 半天.

半 użyte po liczebniku i klasyfikatorze oznacza „... i pół”, np.: 两个半星期, 三年半. Wyraz 多 użyty po liczebniku i klasyfikatorze oznacza „ponad...”, np.: 四个多月, 两年多.

II Partykuła 了

Partykuła 了 używana jest na wyrażenie:

1. czynności dokonanej – partykuła 了 stoi po czasowniku,
2. zmiany sytuacji – partykuła 了 stoi na końcu zdania.

1. Partykuła 了 po czasowniku, wskazująca czynność dokonaną

Jakkolwiek czynność dokonana jest często jednocześnie czynnością przeszłą, to jednak możemy o niej mówić także w odniesieniu do przyszłości, np. 我明天晚上要看书了。 *Jutro wieczorem przeczytam książkę.*

Relacjonowanie faktów przeszłych nie zawsze wymaga użycia partykuły 了 po każdym czasowniku. Na ogół w takiej sytuacji używamy jej tam, gdzie chcemy szczególnie podkreślić aspekt dokonany jednej z czynności, np. 她去波兰, 上大学, 写了一本书。 *Pojechała do Polski, poszła na studia i napisała książkę.*

Wyróżniamy dwa typy zdań wskazujących na dokonanie się czynności:

- a) zdania z czasownikiem bez dopełnienia,
- b) zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub z czasowniko-dopełnieniem.

a) Zdania z czasownikiem bez dopełnienia

Podmiot	(没)	动	(了)	(没)	(动)	(吗)	
我		吃	了。				Zjadłem/Zjadłam.
凯蒂的朋友		来	了			吗?	Czy przyjaciel Katie przyszedł?
王小姐		来	了	没	有?		Czy panna Wang przyszła?
他		来	了	没	来?		Czy on przyszedł?
我	没(有)	看。					Nie widziałem/ widziałam.

Zapamiętaj

W zdaniach przeczących, wyrażających czynność dokonaną, zawsze używamy przeczenia 没. Po przeczeniu 没 nie stawiamy partykuły 了.

- 他来没来?
我没看。
他来了没有?

1. 高霞来了。
2. 我们写了。
3. 王先生去了。
4. 你吃了吗?
5. 你看了没有?
6. 高霞买了没买?

b) Zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub czasowniko-dopełnieniem

Podmiot	(没)	动	(了)	(没+动)	Dopełnienie	(没)	(动)	(了)	(吗)	
王太太		喝	了		咖啡			(了)。		Pani Wang wypła kawę.
她		吃	了		饭			(了)	吗?	Czy ona zjadła (posiłek)?
凯蒂		跳	了		舞	没	(有)?			Czy Katie zatańczyła (taniec)?
高霞		看		没看	书			了	吗?	Czy Gosia przeczytała książkę?
高霞		看	了		书	没	(看)?			
王太太	没	吃			饭。					Pani Wang nie zjadła posiłku.

1. 高霞今天买了三本书。
2. 我明天晚上要到北京去了。
3. 王明, 凯蒂, 高霞, 他们都买了一些新的衣服。
4. 昨天晚上我看了一个不错的电影。
5. 你做了早饭吗?
6. 王太太教了书没(有)?
7. 张小姐去了北京没?
8. 他没吃我做的饭。
9. 他没请我去他们(的)家。
10. 王老师没叫我们看这本书。

Zapamiętaj

W zdaniach oznajmujących i pytających (z partykułą 吗) z czasownikiem i dopełnieniem

- partykuła 了 może, ale nie musi być powtórzona po dopełnieniu.

Ćwiczenie 1

Odpowiedz na pytania:

- ① 他去了没(去)? (Tak, on poszedł.) .....
- ② 他昨天来了吗? (Nie, nie przyszedł.) .....
- ③ 高霞做了饭没(有)? (Tak, zrobiła jedzenie.) .....
- ④ 王先生教了书吗? (Tak, uczył przez rok chińskiego.) .....
- ⑤ 凯蒂跳了一个波兰舞吗? (Tak, wczoraj zatańczyła jeden bardzo ładny polski taniec.)
.....
- ⑥ 王太太买了一本英文书没买? (Nie, nie kupiła książki w języku angielskim, kupiła [książkę] w języku chińskim.) .....
- .....

2. Partykuła 了 na końcu zdania, wskazująca na zmianę sytuacji

Gdy 了 pojawia się na końcu zdania, sygnalizuje zmianę sytuacji. Wyróżniamy trzy typy takich zdań:

- a) zdania z czasownikiem bez dopełnienia,
 b) zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub czasowniko-dopełnieniem,
 c) zdania z czasowniko-przymiotnikiem.

a) Zdania z czasownikiem bez dopełnienia

Podmiot	(不)	动	了		
我		吃	了。		Zjadłem. (wcześniej nie chciałem lub nie mogłem zjeść)
你		吃	了	吗?	Czy zjadłeś?
你		吃	了	没有?	
你		吃	了	没吃?	
你	不	吃	了。		Nie zjadłeś.

Zapamiętaj

Jeżeli nie ma dopełnienia, zdanie może zarówno oznaczać, że czynność została dokonana, jak i sygnalizować zmianę sytuacji. W tego rodzaju zdaniach przeczeniem jest

- 不 (bo dotyczy teraźniejszości), po którym stawiamy 了.

1. 狗来了。
2. 你看了吗?
3. 你喝了没有?
4. 你喝了没喝?
5. 我不喝了。

b) Zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub czasowniko-dopełnieniem

Partykułę 了 stawiamy po dopełnieniu.

Podmiot	(不)	(助动)	动	Dopełnienie	了	
我			请	他	了。	Zaprosiłem go (wcześniej go nie zapraszałem).
我		会	做	饭	了。	Umiem przyrządzić jedzenie (wcześniej nie umiałem).
高霞			看	这本书	了 吗?	Czy Gosia przeczytała tę książkę?
凯蒂			吃	饭	了 没(有)?	Czy Katie zjadła?
他	不		教	英文	了。	On nie uczy angielskiego (wcześniej uczył).

1. 王小姐不喜欢跳舞。可是昨天张先生请她跳舞，她就跳舞了!
2. 我弟弟感冒了。星期五他不要吃饭，可是星期六他吃饭了。
3. 妹妹不喜欢做饭。可是她今天帮¹我做饭了。她那么好，真奇怪。
4. A: 你还不要学中文吗?
B: 我要学了!
5. A: 你还有一辆日本车吗?
B: 我没有车了!

¹ 帮 (幫) bāng pomagać.

c) Zdania z czasowniko-przymiotnikiem

Podmiot	特性动	了		
妹妹	好	了。		Starsza siostra poczuła się lepiej.
你	好	了	吗?	Czy już poczułaś się dobrze?
王小姐	好	了	没有?	Czy panna Wang wydobrzała?

1. 你的感冒好了。
2. 他明天一定好了。
3. A: 我的衣服小了。真奇怪。
B: 不是你的衣服小了, 是你胖²了!
4. 衣服贵了, 我的钱一定不够。
5. 他的兄弟姐妹都大了。

Ćwiczenie 2

Odpowiedz na pytania, używając zdań wskazujących na zmianę sytuacji:

- ① 他明天要来吗? .....
- ② 你还不会写汉字吗? .....
- ③ 王小姐还不会说英文吗? .....
- ④ 他们还要喝酒吗? .....
- ⑤ 他们还要看电影吗? .....
- ⑥ 他的狗还小吗? .....
- ⑦ 北京餐厅还便宜吗? .....

III Już... 已经...了 i jeszcze nie... 还没...(呢)

Aby w zdaniu oznajmującym podkreślić dokonanie się czynności lub zmianę sytuacji, możemy użyć konstrukcji: 已经...了.

Aby w zdaniu przeczącym podkreślić, że czynność nie została dokonana lub że sytuacja się nie zmieniła, możemy użyć konstrukcji: 还没...(呢).

² 胖 pàng być grubym/tęgim.

a) Wzory zdań oznajmujących

Podmiot	已经	动/特性动	(了)	(Dopełnienie)	(了)	
我	已经	吃				了。
我	已经	吃	了	饭		了。
我的感冒	已经	好	了。			

Już zjadłem.
 Moje przeziębienie już przeszło.

1. 王太太已经看了这个电影了。
2. 我已经喝了三杯咖啡了。
3. 爷爷昨天已经买了机票了。
4. 他的感冒已经好了,可是他还在家。

b) Wzory zdań przeczących

Podmiot	还没	动	(Dopełnienie)	(呢)	
她	还没	来		(呢)。	Ona jeszcze nie przyszła.
我	还没	去	北京	(呢)。	Jeszcze nie byłam w Pekinie.
我的感冒	还没	好		(呢)。	Moje przeziębienie jeszcze nie przeszło.

1. 妈妈还没看今天的报呢。
2. 我今天还没吃饭呢。
3. 这个城市,我还没去呢。
4. 王老师写的书,我们还没看呢。

IV Zdania z 是...的

Gdy chcemy szczególnie podkreślić czas, miejsce, cel lub narzędzie wykonania czynności dokonanej w przeszłości, możemy zastosować konstrukcję: 是...的。

Podmiot	是	Określenie	动/动受	的	
王小姐	是	昨天	来	的。	Panna Wang przyjechała wczoraj.
高霞, 凯蒂	是	在„四川”餐厅	吃饭	的。	Gosia i Katie zjadły w barze „Syczuan”.
我	是	坐飞机	去	的。	Poleciałam samolotem.
我	是	看我爸爸	来	的。	Przyjechałam zobaczyć się z tatą.

1. 弟弟是用笔写字的。
2. 这本书是用英文写的。
3. 妈妈是坐汽车来的。

V Zdania z wyrazem 过

1. Zdarzenia i doświadczenia z przeszłości, łączące się z teraźniejszością

Aby stwierdzić, że zdarzenie lub doświadczenie miało miejsce lub nie miało miejsca w przeszłości (*Jadłam chińskie jedzenie. Nigdy nie byłem w Nankinie*), po czasowniku stawiamy wyraz 过. Taka konstrukcja wskazuje na związek przeszłości z teraźniejszością (np. teraz już wiem, jak smakuje chińskie jedzenie, wciąż nie wiem, jak jest w Nankinie).

Podmiot	没	动	过	Dopełnienie	
我		去	过	中国。	Byłem w Chinach (mam za sobą to doświadczenie).
我	没	去	过	波兰。	Nie byłem w Polsce.

1. 我吃过日本菜。
2. 我还没看过这个电影(呢)。
3. 你坐过飞机吗?
4. 你听过这个音乐没有?

2. Zdarzenia w czasie przeszłym

Zdania zawierające 过 i 了 podają tylko ogólną informację, że dana czynność odbyła się kiedyś w przeszłości.

(Dopełnienie)	Podmiot	动	过	(Dopełnienie)	(Określenie)	了	
	我	吃	过	早饭		了。	Zjadłem śniadanie.
	我	去	过	中国	四次	了。	Byłem w Chinach cztery razy.
这个电影	你	看	过			了没有?	Czy widziałeś ten film?

1. 我已经喝过三要红酒了。
2. 我吃过她做的饭了。
3. 这本书你念过了吗?

VI Czasowniki ruchu i kierunku 来, 去 oraz wyrazy 从 i 到

Czasowniki 来 i 去 wskazują nie tylko ruch, ale i jego kierunek:
来 oznacza ruch w kierunku miejsca, w którym znajduje się mówiący,
去 oznacza ruch w kierunku przeciwnym do mówiącego.

Podmiot	(是)	从/到	Miejsce	动	(的)	
我		从	华沙	来。		Przyjeżdżam z Warszawy (mówię, będąc np. w Krakowie).
高霞	(是)	到	大学	去	(的)。	Gosia poszła na uczelnię (mówi mama Gosi, będąc w domu).
你	是	从	哪里	来	的?	Skąd pochodzisz (gdy ktoś przychodzi do nas)?

1. 这位先生是从哪国来的?
2. 他是从图书馆来我家的。
3. 他从四川餐厅到俱乐部去看朋友。

VII Wyrażenia określające sposób wykonania czynności lub narzędzie

Wyrażenia wskazujące na sposób wykonania czynności lub narzędzie stawiamy przed czasownikiem, którego dotyczą:

Podmiot	助动	Sposób/ narzędzie	动/动受	
我		用笔	写字。	Piszę piórem.
他		坐飞机	来了。	On przyleciał samolotem.
王太太	要	坐车	去华沙。	Pani Wang chce pojechać do Warszawy samochodem.

ĆWICZENIA WYMOWY

50 I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

zěn 怎	zēn	zén	zěǎn	zèn	怎么样
shén 什	shēn	shén	shěǎn	shèn	什么
jīng 经	jīng	jíng	jǐng	jìng	已经
qìng 庆	qīng	qíng	qǐng	qìng	庆祝
wàng 忘	wāng	wáng	wǎng	wàng	忘了
wàn 万	wān	wán	wǎn	wàn	一万
tú 图	tū	tú	tǔ	tù	图书馆
dú 读	dū	dú	dǔ	dù	读书

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I W każdym zestawie jest jedno zdanie poprawne, wskaż je:

- 1 A. 我昨天了吃饭。
B. 我吃饭昨天。
C. 我昨天吃了饭。
- 2 A. 我明年要到中国去了。
B. 我到中国去了明年。
C. 我明年到中国了去了。
- 3 A. 弟弟的感冒好了。
B. 弟弟的感冒了好了。
C. 弟弟的感冒还没好了。
- 4 A. 我不看过你那位朋友。
B. 我看过你那位朋友。
C. 我看你那朋友过。
- 5 A. 我是上个星期来的。
B. 我上个星期是来的。
C. 我是来的上个星期。
- 6 A. 他已经学了三年的中文了。
B. 他已经学三年的中文呢。
C. 他已经学了中文三年。
- 7 A. 请你去这里！
B. 请你来那里！
C. 请你来这里！

II Spójrz na CV Gosi Nowak i odpowiedz na pytania:

姓:	Nowak	
名字:	Małgorzata	
出生日:	1986.08.16.	
教育:		
1993–1999	„Słowacki” 小学 ³	
1999–2002	„Norwid” 中学 ⁴	
2002–2005	„Mickiewicz” 高中 ⁵	
2005–2007	华沙大学, 亚洲文化系	
2007	文化 ⁶ 大学, 中文系	
专业经验:		
2004.06.24.–2004.08.30.	„金龙” ⁷ 餐厅(服务员)	
2005.03.15.–2006.03.18.	华沙城图书馆 ⁸ (雇员)	
2007.09.01.	„Trade Express” 贸易公司(助理)	
语言:		
英文	很好	
中文	好	
兴趣:		
亚洲电影, 音乐, 画画儿		

- ① 她是哪(一)年出生⁹的?
- ② 她是几月几号出生的?
- ③ 她在华沙大学学了几年?
- ④ 她在 „Mickiewicz” 高中学了几年?

³ 小学(小學) xiǎo xué (量: 所) szkoła podstawowa.

⁴ 中学(中學) zhōng xué (量: 所) gimnazjum.

⁵ 高中 gāo zhōng (量: 所) liceum.

⁶ 文化 wén huà kultura.

⁷ 金龙(金龍) jīn lóng nazwa własna (dosł. Złoty Smok).

⁸ 华沙城图书馆(華沙城圖書館) Huá shā chéng tú shū guǎn Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy.

⁹ 出生 chū shēng urodzić się.

- ⑤ 她是哪(一)年在 „Norwid” 中学学习的?
- ⑥ 她在 „Słowacki” 小学学了几年?
- ⑦ 她哪年开始¹⁰在 „Trade Express” 贸易公司工作?
- ⑧ 她是哪个季节在金龙餐厅工作的?
- ⑨ 她在华沙城图书馆工作了几年?
- ⑩ 她在 „金龙” 餐厅工作了几个月?
- ⑪ 她已经有了几份工作了?
- ⑫ 他已经从文化大学毕业¹¹了没有?

➔ ZWRÓĆ UWAGĘ

- Miejsce określenia czasu w przedstawionych w niniejszej lekcji wzorach zdań pozostaje takie samo, jak w omówionych w Lekcji 8. Należy pamiętać, że określenie odpowiadające na pytanie *kiedy?* stawiamy przed czasownikiem, a określenie odpowiadające na pytanie *jak długo?* – po czasowniku. Zasada ta obowiązuje także wtedy, gdy stosujemy konstrukcję: 是...的 oraz gdy używamy w zdaniu partykuły 了:

~~我是去的昨天~~

我是昨天去的。

~~我去了北京去年~~

我去年去了北京。

~~我是两个月学中文的~~

我是学两个月的中文。

~~我两个月学了中文~~

我学中文, 学了两个月。

- Wręczanie i przyjmowanie prezentów oraz dziękowanie i przepraszanie należą w kulturze chińskiej do szczególnych umiejętności.

Wręczając prezent, wypada pomniejszyć jego wartość, podkreślić jego skromny charakter (Katie w dialogu w niniejszej lekcji mówi: 我买了一个小礼物给你。Kupiłam ci mały prezent, choć prezent wcale nie musi być mały). Można też powiedzieć: 小事情 xiǎo shì qíng (to) drobiazg, (to) drobnostka.

Dostając prezent, powinniśmy okazać nie tylko zaskoczenie, ale również podkreślić, że ofiarodawca nie powinien być się tak dla nas trudzić (Gosia mówi: 不用, 不用! Nie trzeba było!). Wypada docenić uprzejmość ofiarodawcy (你真是太客气了! Naprawdę jesteś dla mnie za dobry/zbyt uprzejmy!).

Pamiętajmy też, że natychmiastowe rozpakowanie prezentu nie świadczy o dobrym wychowaniu, przeciwnie, może zostać zinterpretowane jako zbytnia zachłanność na rzeczy materialne. Należy poświęcić więcej uwagi obdarowującemu niż samemu prezentowi.

¹⁰ 开始 (開始) kāi shǐ zacząć, rozpocząć.

¹¹ 毕业 (畢業) bì yè ukończyć (szkołę, uczelnię).

- Przepraszanie czy tłumaczenie się powinno się odbywać z zachowaniem pewnych form. Powszechnie używa się zwrotów:

不好意思 *bù hǎo yì si* *jest mi głupio, czuję się niezręcznie* – gdy wyraża się zakłopotanie,
对不起 *duì bù qǐ* *przepraszam* – gdy prosi się o wybaczenie.

- Gdy chcemy o coś rozmówcę poprosić, możemy użyć wyrażenia:

麻烦你 *má fan nǐ* *przepraszam, że sprawiam kłopot, ale...*

Kiedy ktoś nam za coś dziękuje, możemy mu odpowiedzieć:

沒事 *méi shì* *nie ma sprawy* lub 不谢 *bù xiè* *nie ma za co, nie dziękuj* czy 不客气 *bù kè qì* *nie czuj się zakłopotany*.

➔ CZY WIESZ, ŻE...

Chińczycy na świecie

Brytyjka Katie Wang, która jedzie do Hongkongu odwiedzić dziadka, jest jedną z przeszło 39 milionów 华侨 *Huá qiáo* Chińczyków żyjących poza granicami Chin. Mieszkają oni na wszystkich kontynentach, ale głównie w krajach azjatyckich (m.in. w Tajlandii, Indonezji i Malezji) i – już w mniejszej liczbie – w Ameryce Północnej. W USA określają się jako ABC – American Born Chinese, czyli Chińczycy urodzeni w Ameryce.

Środowiska te kultywują kulturę chińską i utrzymują kontakt z krewnymi pozostającymi w Chinach.

Kanada. Chińska
latarenka przed rezydencją
w stylu edwardiańskim

San Francisco. Kalifornia jest w USA największym skupiskiem
American Born Chinese

- Kraje i terytoria zamieszkiwane w większości przez Chińczyków
- Kraje i terytoria ze znaczącą mniejszością chińską

Dì shí kè : Tā shén me dōu bù xǐ huān chī!

第十课：他什么都不喜欢吃！

第十課：他什麼都不喜歡吃！

Lekcja 10: On niczego nie lubi!

Duì huà

对话
對話

DIALOGI

51

A

高霞：大海¹，你要吃什么？

高霞：大海，你要吃什麼？

Gosia: Dahai, co byś chciał zjeść?

大海：我很饿，我什么都想吃。

大海：我很餓，我什麼都想吃。

Dahai: Jestem bardzo głodny, zjadłbym wszystko.

高霞：那么，我们吃宫保鸡丁吧！

高霞：那麼，我們吃宮保雞丁吧！

Gosia: W takim razie zjedzmy kurczaka gongbao!

大海：哦，宫保鸡丁太辣了！我一点辣也不能吃！

大海：哦，宮保雞丁太辣了！我一點辣也不能吃！

Dahai: Och, kurczak gongbao jest za pikantny! Nie mogę jeść nawet lekko pikantnych potraw.

高霞：那么，我们吃虾仁吧！虾仁可以吗？

高霞：那麼，我們吃蝦仁吧！蝦仁可以嗎？

Gosia: To zjedzmy krewetki! Mogą być?

大海：哦，不太可以。我什么海鲜都不喜欢。

大海：哦，不太可以。我什麼海鮮都不喜歡。

Dahai: Och, owoce morza, nie za bardzo. Nie lubię (żadnych) owoców morza.

高霞：蛋花汤呢？你喜欢吗？

高霞：蛋花湯呢？你喜歡嗎？

Gosia: A bulion z jajkiem? Lubisz?

¹ 大海 Dà hǎi Dahai (imię chińskie).

大海：喜欢是喜欢，可是我对蛋过敏。

大海：喜歡是喜歡，可是我對蛋過敏。

Dahai: Lubić lubię, ale jestem uczulony na jajka.

高霞：那么，我们吃西餐吧！牛排可以吗？

高霞：那麼，我們吃西餐吧！牛排可以嗎？

Gosia: No to może zjedzmy coś z dań zachodnich! Stek wołowy?

大海：牛排？我一点肉也不能吃。一吃就不舒服。

大海：牛排？我一點肉也不能吃。一吃就不舒服。

Dahai: Stek wołowy? Nie mogę zjeść nawet odrobiny mięsa. Jak tylko zjem (mięso), zaraz źle się czuję.

高霞：那怎么办？你什么都不要吃吧！

高霞：那怎麼辦？你什麼都不要吃吧！

Gosia: To co robimy? Nic nie chcesz jeść!

大海：你不要笑我，我只吃一个小沙拉就够了。

大海：你不要笑我，我只吃一個小沙拉就夠了。

Dahai: Nie śmiej się ze mnie. Zjem małą porcję sałatki i wystarczy.

52

B

下午2:30² „北京”饭馆里

下午2:30 „北京”飯館裡

Godz. 14:30, w restauracji „Pekin”

服务员：小姐，你要点什么菜？

服務員：小姐，你要點什麼菜？

Kelner: Proszę pani, co pani zamawia?

凯蒂：我要点一个猪肉炒面和一杯果汁。

凱蒂：我要點一個豬肉炒麵和一杯果汁。

Katie: Chciałabym zamówić jedną porcję smażonego makaronu z wieprzowiną i szklankę soku.

服务员：什么果汁？有苹果的也有芒果的。

服務員：什麼果汁？有蘋果的也有芒果的。

Kelner: Jaki sok? Jest jabłkowy i z mango.

凯蒂：请你给我一杯芒果的。

凱蒂：請你給我一杯芒果的。

Katie: Poproszę z mango.

² Współcześnie daty, godziny, numery w tekstach nieoficjalnych pisane są przeważnie cyframi rzymskimi.

二十分钟以后

二十分鐘以後

Po 20 minutach

凯蒂: 先生, 我要买单。

凱蒂: 先生, 我要買單。

Katie: Proszę pana, poproszę rachunek.

服务员: 好, 这是你的买单。

服務員: 好, 这是你的买单。

Kelner: Tak, oto pani rachunek.

凯蒂: 谢谢你。这里什么菜都很好吃。

凱蒂: 謝謝你。這裡什麼菜都很好吃。

Katie: Dziękuję. U państwa wszystkie dania są pyszne.

服务员: 哦! 谢谢你。

服務員: 哦! 謝謝你。

Kelner: Och! Dziękujemy!

A

Gāo xiá: Dà hǎi, nǐ yào chī shén me?

Dà hǎi: Wǒ hěn è, wǒ shén me dōu xiǎng chī.

Gāo xiá: Nà me, wǒ men chī gōng bǎo jī dīng ba!

Dà hǎi: Ó, gōng bǎo jī dīng tài là le! Wǒ yì diǎn là yě bù néng chī!

Gāo xiá: Nà me, wǒ men chī xiā rén ba! Xiā rén kě yǐ ma?

Dà hǎi: Ó, bú tài kě yǐ. Wǒ shén me hǎi xiā dōu bù xǐ huān.

Gāo xiá: Dàn huā tāng ne? Nǐ xǐ huān ma?

Dà hǎi: Xǐ huān shì xǐ huān kě shì wǒ duì dàn guò mǐn.

Gāo xiá: Nà me, wǒ men chī xī cān ba! Niú pái kě yǐ ma?

Dà hǎi: Niú pái? Wǒ yì diǎn ròu yě bù néng chī. Yì chī jiù bù shū fú.

Gāo xiá: Nà zěn me bàn? Nǐ shén me dōu bú yào chī ba!

Dà hǎi: Nǐ bú yào xiào wǒ, wǒ zhǐ chī yī ge xiǎo shā lā jiù gòu le.

B

Xià wǔ liǎng diǎn bàn „Běi jīng” fàn guǎn lǐ

Fú wù yuán: Xiǎo jiě, nǐ yào diǎn shén me cài?

Kǎi dì: Wǒ yào diǎn yī ge zhū ròu chǎo miàn hé yì bēi guǒ zhī.

Fú wù yuán: Shén me guǒ zhī? Yǒu píng guǒ de yě yǒu máng guǒ de.

Kǎi dì: Qǐng nǐ gěi wǒ yì bēi máng guǒ de.

Èr shí fēn zhōng yǐ hòu

Kǎi dì: Xiān shēng, wǒ yào mǎi dān.

Fú wù yuán: Hǎo, zhè shì nǐ de mǎi dān.

Kǎi dì: Xiè xie nǐ. Zhè lǐ shén me cài dōu hěn hǎo chī.

Fú wù yuán: Ò! Xiè xie nǐ.

Kè wén

课文
課文 言

CZYTANKA

53

杰克的旅行日记（一）
杰克的旅行日記（一）2007年一月十八日星期四
晚上十一点半
2007年一月十八日星期四
晚上十一點半我是昨天晚上从华沙坐飞机到台湾来的。
我是昨天晚上從華沙坐飛機到台灣來的。我从机场坐公车到台北去，一到台北就去吃晚饭了。
我從機場坐公車到臺北去，一到臺北就去吃晚飯了。我点了一个糖醋鱼，水煮虾仁和一碗番茄鸡蛋汤。
我點了一個糖醋魚，水煮蝦仁和一碗番茄雞蛋湯。這些菜都非常好吃。可是我吃太飽了，不太舒服。怎麼辦？
這些菜都非常好吃。可是我吃太飽了，不太舒服。怎麼辦？

Jié kè de lǚ xíng rì jì (yī)

ēr líng líng qī nián yī yuè shí bā rì xīng qī sì
wǎn shàng shí yī diǎn bànWǒ shì zuó tiān wǎn shàng cóng Huá shā zuò fēi jī dào Tái wān lái de.
Wǒ cóng jī chǎng zuò gōng chē dào Tái bēi qù, yí dào Tái bēi jiù qù chī wǎn fàn le.
Wǒ diǎn le yī ge táng cù yú, shuǐ zhǔ xiā rén hé yī wǎn fān qié jī dàn tāng.
Zhè xiē cài dōu fēi cháng hǎo chī. Kě shì wǒ chī tài bǎo le, bù tài shū fú. Zěn me bàn?

Pamiętnik Jacka z podróży (1)

czwartek, 18 stycznia 2007
godzina 21:30

Wczoraj wieczorem przyleciałem z Warszawy na Tajwan. Na lotnisku wsiadłem do autobusu i pojechałem do Tajpej. Jak tylko dotarłem do Tajpej, od razu poszedłem na kolację. Zamówiłem rybę, steklo-kwaśna, gotowane krewetki i miszkę zupy pomidorowej. Wszystko było pyszne, ale za dużo zjadłem i teraz ciężko się czuję. Co mam robić?

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1. 饿 餓	特性动; 形容	è 他说他现在很饿。 On mówi, że jest bardzo głodny.	być głodnym; głodny
2. 宫保鸡丁 宮保雞丁	名	gōng bǎo jī dīng	kurczak gongbao
鸡 鷄	名 量: 只 (隻)	jī	kura, kurczak
3. 辣	特性动; 形容	là 你能吃辣的东西吗? Czy możesz jeść pikantne potrawy?	być pikantnym/ ostrym; pikantny, ostry
4. 能	助动	néng	móc
5. 虾仁 蝦仁	名 量: 个 (個)	xiā rén	krewetki (<i>danie</i>)
6. 海鲜 海鮮	名 量: 个 (個)	hǎi xiān 波兰人喜欢吃海鲜吗? Czy Polacy lubią owoce morza?	owoce morza
海	名 量: 片 piàn	hǎi 波兰的海叫什么名字? Jak nazywa się polskie morze?	morze, ocean

7. 蛋花汤 蛋花湯	名 量：个(個), 碗 wǎn	dàn huā tāng	bulion z jajkiem (<i>suro-we jajko wlewane jest do wrzącej zupy tak, aby utworzył się wzór przypominający kwiaty</i>)
汤 湯	名 量：个(個), 碗	tāng	zupa
鸡蛋 雞蛋	名 量：个(個), 粒 lì	jī dàn	jajo kurze
蛋	名 量：个(個), 粒	dàn	jajo, jajko
花	名 量：朵 duǒ, 把 bǎ (o bukietach)	huā	kwiat
8. 对 對	助	dùi 王小姐对人很客气。 Panna Wang jest bardzo uprzejma (<i>dosł. uprzejma w stosunku do ludzi</i>).	wobec, w stosunku do
9. 过敏 過敏	名; 动	guò mǐn 妹妹一吃海鲜就过敏。 Moja starsza siostra jak tylko zje owoce morza, to od razu dostaje uczulenia. 我对海鲜有过敏。 Mam alergię na owoce morza.	uczulenie, alergia; być uczulonym, mieć alergię
10. 西餐	名 量：个(個)	xī cān	danie/dania kuchni zachodniej

11.	牛排	名 量: 个(個)	niú pái	stek wołowy
	牛	名 量: 只(隻), 头(頭) tóu	niú	krowa, wół
12.	舒服	特性动	shū fú	dobrze się czuć; czuć się/jest wygodnie/ komfortowo; być wygodnym/ komfortowym
			我吃太多肉了, 很不舒服。 Zjadłem za dużo mięsa, nie czuję się dobrze. 你的房间很舒服。 Twój pokój jest bardzo komfortowy/wygodny.	
13.	怎么办 怎麼辦	惯用语	zěn me bàn	i co teraz (będzie)?, co robić?
			我没有钱买单, 怎么办? Nie mam pieniędzy, żeby zapłacić rachunek, co robić?	
14.	笑	动	xiào	śmiać się
			我妹妹很喜欢笑。 Moja siostra bardzo lubi się śmiać.	
15.	沙拉	名 量: 个(個)	shā lā	sałatka
			这个沙拉里面有什么东西? Z czego jest ta sałatka?	
16.	饭馆 飯館	名 量: 家	fàn guǎn	restauracja
			这家饭馆的菜很好吃。 Jedzenie w tej restauracji jest pyszne.	

17.	点 點	动	diǎn 先生,您要点什么菜? Proszę pana, co pan zamawia?	zamawiać
18.	猪肉 豬肉	名 量: 块 (塊) kuài	zhū ròu	wieprzowina
	猪 豬	名 量: 只 (隻), 头 (頭)	zhū	świnia
	肉	名 量: 块 (塊)	ròu 猪肉, 牛肉, 你都爱吃吗? Czy lubisz (jeść) wieprzowinę i wołowinę?	mięso
19.	炒	动; 形容	chǎo 他炒的菜好吃吗? Czy danie, które on usmażył, jest smaczne? 猪肉炒虾仁很好吃。 Smażona wieprzowina z kre- wetkami jest bardzo smaczna.	smażyć; smażony
20.	面 麵	名 量: 碗 wǎn, 包 bāo, 条 (條) tiáo	miàn 意大利人爱吃面。 Włosi uwielbiają (jeść) makaron.	makaron
21.	果汁	名 量: 杯 bēi, 瓶 píng	guǒ zhī 请给我一杯果汁。 Poproszę szklankę soku.	sok owocowy
	水果	名 量: 个 (個), 粒	shuǐ guǒ	owoc

22.	苹果 蘋果	名	píng guǒ	jabłko
		量: 个 (個), 粒	这样苹果最好吃。 Ten gatunek jabłek jest najlepszy.	
23.	芒果	名	máng guǒ	mango
		量: 个 (個), 粒		
24.	买单 買單	动; 名	mǎi dān	płacić rachunek; rachunek
		量: 张 (張)	你先吃饭, 在买单。 Najpierw zjedz, a potem zapłać rachunek. 这张买单是我的吗? Czy to mój rachunek?	
25.	旅行	动; 名	lǚ xíng	podróżować; podróż
		量: 趟 tàng, 个 (個)	他们是坐汽车旅行的。 Oni podróżują samochodem. 你们的旅行怎么样? Jak minęła wam podróż?	
26.	日记 日記	名	rì jì	pamiętnik
	日	名	rì	dzień (w dacie)
27.	台湾 台灣	名	Tái wān	Tajwan
			他真不知道台湾在哪里? Czy on naprawdę nie wie, gdzie leży Tajwan?	
28.	台北	名	Tái běi	Tajpej
29.	公车 公車	名	gōng chē	autobus
		量: 辆 (輛)		

30.	晚饭 晚飯	名 量：顿(頓) dùn	wǎn fàn 我请你来吃晚饭。 Zapraszam cię na kolację.	kolacja
31.	糖醋鱼 糖醋魚	名 量：条(條)	táng cù yú	ryba na słodko- -kwaśno
	糖	名 量：包 bāo (opakowa- nie)	táng	cukier
	醋	名 量：瓶 píng (butelka), 个(個)	cù	ocet
32.	水煮	动；形容	shuǐ zhǔ 水煮鸡蛋 gotowane jajko	gotować; gotowany
33.	碗	量；名 量：个(個)	wǎn 我要一碗汤。 Chcę miskę zupy. 昨天我买了五个碗。 Wczoraj kupiłem pięć misek.	mis(ecz)ka
34.	蕃茄	名 量：个(個), 粒	fān qié	pomidor
35.	饱 飽	特性动	bǎo 你吃了两碗炒面和蕃茄汤, 你还不饱呢? Zjadłeś dwie miski smażonego makaronu i zupę pomidorową i jeszcze się nie najadłeś?	najeść się, być najedzionym

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Bezpośrednie następstwo: 一...就... *jak tylko..., to...*

Kiedy wyrażamy następstwo czynności, zdarzeń lub stanów, zarówno regularnych (*Zawsze gdy tylko zje owoce morza, od razu źle się czuje*), jak i jednorazowych (*Jak tylko zjadł owoce morza, od razu źle się poczuł*), używamy konstrukcji: 一...就...
Jeżeli w obu zdaniach jest ten sam podmiot, w drugim zdaniu możemy go pominąć.

Podmiot 1	一	动	Dopełnienie	(Podmiot 2)	就	特性动	(了)	
妹妹	一	回	家,	妈妈	就	很高兴。		Jak tylko siostra wraca do domu, mama od razu czuje się szczęśliwa.
我	一	吃	饭,		就	不舒服	了。	Jak tylko zjadłem, zaraz źle się poczułem.

1. 天气一热, 我就不舒服。
2. 弟弟一感冒, 妈妈就很担心³。
3. 他一有钱, 就买衣服。
4. 他一看书, 就不吃饭。
5. 我一到北京, 就感冒了。

Ćwiczenie 1

Przekształć zdania, używając konstrukcji 一...就...:

- ① 我坐飞机, 我不舒服。.....
- ② 父母不在家, 弟弟看电视⁴。.....
- ③ 弟弟回家, 想吃饭。.....

³ 担心 (擔心) dān xīn martwić się, przejmować się.

⁴ 电视 (電視) diàn shì (量: 台) telewizor.

- ④ 她给我这个礼物,我不好意思了。.....
- ⑤ 他上课,他不舒服了。.....
- ⑥ 我进饭店,服务员来了。.....

II Wszystko i nic, wszędzie i nigdzie – wyrażenia z 都 lub 也

Gdy mówimy o ogóle czy zjawiskach powszechnych (*Zjem wszystko, co mi dasz, Wszędzie można spotkać dobrych ludzi*) lub o ich zaprzeczeniu (*Nikt nie lubi ludzi nieuprzejmych*), używamy konstrukcji z zaimkami pytającymi 谁 *kto*, 什么 *co*, 哪儿 *gdzie* oraz wyrazem 都 lub z wyrazem 也 (tylko w zdaniach z przeczeniem).

1. 疑问代 + 都 - wszystko, wszyscy, wszędzie

(Dopelnienie)	Podmiot	疑问代	都	动		
	我	什么	都	吃。	Jem wszystko/wszelkie potrawy.	
亚洲,欧洲	我	哪儿	都	要去。	Chciałbym zwiedzić wszystko w Azji i w Europie (<i>dosł. w Azji i Europie chciałbym wszędzie pojechać</i>).	
这家学校的老师,	你	谁	都	认识了	吗?	Czy poznałeś wszystkich nauczycieli w tej szkole?
	你	什么	都	学了	没有?	Czy nauczyłeś się wszystkiego?

- 我谁都喜欢。
- 我什么书都爱看。
- 哪儿都有好人。
- 她什么时候都在看书。
- 那些报,哪份都是用中文写的。
- 你哪天来都可以。
- 她是一个有钱的人,她什么都有。

2. 疑问代 + 都/也 - *nic, nikt, nigdzie*

Podmiot	疑问代	都/也	不	动	
她	谁	都/也	不	认识。	Ona nikogo nie zna.
她	什么	都/也	不	吃。	Ona nic nie je.
我	哪儿	都/也	不	去。	Nigdzie nie idę.

1. 凯蒂什么菜都不会做。
2. 张小姐每天在家,哪儿也不去。
3. 她什么中文书都没有。
4. 张先生谁也不认识。
5. 他什么都不懂。
6. 张小姐什么酒都不能喝。

Ćwiczenie 2

Zmień według wzoru zdania oznajmujące na przeczące i odwrotnie:

王先生那么客气, 谁都喜欢他。→ 王先生那么不客气, 谁都不喜欢他。

- ① 这件衣服这么好看, 谁都要买。→ .....
  - ② 这家饭店里什么都好吃。→ .....
  - ③ 她什么菜也不会做。→ .....
  - ④ 这个地方这么不好玩, 什么饭馆, 俱乐部也没有。→ .....
- .....

III Wzmocnienie przeczenia: 一 + 量 + (名) + 都/也

Chcąc wzmocnić przeczenie (*Ani jedna osoba nie przyszła, Nie wypił nawet odrobiny herbaty*), stosujemy konstrukcję: 一 + 量 + (名) + 都/也 + 不/没 + 动.

(Dopełnienie)	(Podmiot)	一 量 (名)	都/也	不/没	(助动+)动	
		一个人	也	不	来。	Ani jedna osoba nie przyszła.
	他	一本书	也	没	看。	On nie przeczytał ani jednej książki.
咖啡,	我	一点	也	不	能喝。	Nie mogę wypić nawet odrobiny kawy.
	他	一杯酒	都	没	喝。	On nie wypił nawet kieliszka alkoholu.
	我	一点	都	不	喜欢他。	Ani trochę go nie lubię.
	他	一次	也	没	来。	On nie przyszedł ani razu.
	他	一句中国话	也	不	会说。	On nie potrafi powiedzieć po chińsku ani jednego słowa.

1. 我一个中国人也不认识。
2. 他一件衣服也没买。
3. 凯蒂一块钱都没有。
4. 香港,我一次都没去过。
5. 我一点也不认识他。

Ćwiczenie 3

Dopasuj podane klasyfikatory do zdań:

本 杯 家 次 点 份 张 把 碗 件

- ① 弟弟一...书也没看。
- ② 他对可乐⁵有过敏。他一...可乐也不能喝。
- ③ 这是一个很小的城市。一...中国饭馆也没有。
- ④ 他真不客气。我去他的家,他一...茶也没给我喝。
- ⑤ 香港,我一...也没去。
- ⑥ 你可以请我吃饭吗? 我的钱不够。我一...报都不能买!
- ⑦ 他的房间真奇怪。一...椅子,一...桌子都没有。
- ⑧ 他感冒了。他一...饭都不要吃。
- ⑨ 衣服贵了! 我一...也没买。

IV 会, 能, 可以: *móu, potrafić, umieć*

会	a) wyraża nabytą umiejętność	王先生会说英文。 Pan Wang umie mówić po angielsku.
		我会做饭。 Potrafię gotować.
	b) wyraża możliwość	不知道, 他会不会来。 Nie wiem, czy on przyjedzie (czy to możliwe, żeby przyjechał).
		今天不会太热。 Dzisiaj nie powinno być za gorąco.

⁵ 可乐 (可樂) kě lè (量: 杯 bēi, 瓶 píng) cola, coca-cola.

能	a) wyraża posiadanie zdolności, bycie w stanie coś zrobić	我能教你跳舞！ Mogę/Jestem w stanie nauczyć cię tańczyć! 我不能吃辣的。 Nie mogę jeść zbyt ostrych rzeczy.
	b) wyraża możliwość wynikającą z sytuacji	他明天能不能来？ Czy on będzie mógł jutro przyjść? (czy okoliczności mu pozwolą)
可以	a) wyraża możliwość wykonania czegoś w zależności od woli wykonującego	我可以帮你。 Mogę ci pomóc (jestem gotów ci pomóc). 你可不可以教我中文？ Czy mógłbyś mnie uczyć chińskiego? (czy zechciałbyś) 你可以来吗？ Czy możesz/mógłbyś przyjść? (czy chcesz/zechciałbyś przyjść?)
	b) wyraża pozwolenie	我可以吃这个吗？ Czy mogę to zjeść? (czy mi pozwolisz)

Ćwiczenie 4

Wstaw 会, 能 lub 可以 (w niektórych zdaniach możliwa jest więcej niż jedna odpowiedź):

- ① A: 你...不...说英文?
B: 是的, 我...说英文。
- ② A: 那, 你...不...帮我写这封信?
B: 哦, 当然...。
- ③ A: 我要请你吃宫保鸡丁。这个星期五晚上你忙不忙? ...不...来?
B: ...啊! 谢谢你!
- ④ A: 四月我要到台湾去。
B: 台湾四月的天气怎么样?
A: 不...太热吧!
- ⑤ A: 为什么她没请我们?
B: 她感冒了。不...请你们。

⁶ 信 xìn (量: 封 fēng) list.

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Dopasuj wyrazy do zdań (w każdym zestawie wyrazów jeden z nich jest zbędny):

1 喝 等 点 汁 碗 杯

A: 你好。你要点什么?

B: 你好。我要...一个炒面, 一...酸辣汤和一...喝的东西。

A: 可以是苹果...吗?

B: 可以, 可以。

A: 好。您坐一下, 请...十几分钟。

2 买单 不用 一共 找 块

B: 小姐, 我要...。

A: 好! ...二十六...钱。

B: 给你三十块。

A: ...你四块。

B: 谢谢你。

A: 谢谢。

3 没办法 弟弟 不 什么 学会 没 需要 看 一点 办

我...是一个...好的孩子。他...都不要吃。昨天一碗饭也...吃。我...他帮我, 他就说: 我...帮你! 他什么书都不喜欢..., ...也不喜欢上课。什么语言都不要..., 怎么...?

II Poniżej podano potrawy z czterech regionów Chin. Zadaj kelnerowi pytania, aby dowiedzieć się o danej potrawie jak najwięcej:

Wzór: 番茄腰柳是肉吗?

——||——热菜吗?

——||——汤吗?

番茄腰柳辣不辣?

——||——酸⁷不酸?

——||——甜⁸不甜?

⁷ 酸 suān kwaśny; być kwaśnym.

⁸ 甜 tián słodki; być słodkim.

菜单⁹

菜

北京菜	北京烤鸭 Běi jīng kǎo yā
	炒豆腐脑 chǎo dòu fu nǎo
	烤肉 kǎo ròu
	番茄腰柳 fān qié yāo liǔ
上海菜	八宝鸭 bā bǎo yā
	虾子大乌参 xiā zǐ dà wū cān
广东菜	龙虎斗 lóng hǔ dòu
	白云猪手 bái yún zhū shǒu
	古老肉 gǔ lǎo ròu
四川菜	宫保鸡丁 gōng bǎo jī dīng
	樟茶鸭子 zhāng chá yā zi
	水煮牛肉 shuǐ zhǔ niú ròu
	回锅肉 huí guō ròu

III Który napój byś zamówił, a którego nie? Dlaczego?

饮料¹⁰

茶	乌龙茶 wū lóng chá	中杯	5 块波币
	普洱茶 pǔ ěr chá	中杯	10 块波币
	珍珠奶茶 ¹¹ zhēn zhū nǎi chá	大杯	3 块波币
酒	茅台 máo tái (48% vol.)	小杯	10 块波币
		大杯	11 块波币
	法国红酒啤酒 ¹²	小杯	20 块波币
果汁	苹果汁	小杯	4 块波币
	芒果汁	大杯	8 块波币

⁹ 菜单(菜單) cài dān (量: 张(張)) menu, lista potraw.

¹⁰ 饮料(飲料) yǐn liào napój, napoje.

¹¹ 珍珠奶茶 zhēn zhū nǎi chá (量: 杯) herbata z mlekiem i słodkimi kulkami żelowymi (dosł. perłowa mleczna herbata).

¹² 啤酒 pí jiǔ (量: 杯) piwo.

ĆWICZENIA WYMOWY

54 I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

è 饿	ē	é	ě	è	我饿了
--------	---	---	---	---	-----

bàn 办	bān	bán	bǎn	bàn	怎么办
----------	-----	-----	-----	-----	-----

páng 旁	pāng	páng	pǎng	pàng	旁边
-----------	------	------	------	------	----

55 II Posłuchaj nagrania i powtórz:

来的
台湾来的
到台湾来的
坐飞机到台湾来的
从华沙坐飞机到台湾来的
是从华沙坐飞机到台湾来的
我是从华沙坐飞机到台湾来的。

👉 CZY WIESZ, ŻE...

Kuchnia chińska

Przedstawiona w ćwiczeniach utrwalających karta dań odzwierciedla najbardziej ogólny podział regionalny kuchni chińskiej.

北京菜 Běi jīng cài to potrawy północnych Chin (głównie mączne – różnego rodzaju pierogi, nadziewane bułki). Najślynniejszym daniem Północy są naleśniki z mąki pszennej, w które zawija się cienkie plasterki grillowanej kaczki z warzywami i przyprawami: 北京烤鸭 Běi jīng kǎo yā.

上海 Shàng hǎi – kuchnia szanghajska jest znana z ryb i owoców morza. Do bardziej znanych potraw tej kuchni należy potrawa ze strzykwy i suszonych krewetek: 虾子大乌参 xiā zǐ dà wū shēn.

广东 Guāng dōng – Kanton również słynie ze swych potraw. Pozostali mieszkańcy Chin lubią mawiać o Kantończykach, że jedzą oni wszystko, co ma cztery nogi – oprócz stołu, i wszystko, co lata – oprócz samolotu. Powiedzenie to oddaje zamiłowanie kuchni kantońskiej do zaskakujących, ekscentrycznych dań, np. z szarańczy.

四川 Si chuān – Syczuan jest także ważnym regionem kulinarnym, znanym z potraw pikantnych i kolorowych. Należy do nich m.in. słynny kurczak gongbao:

Gōng bǎo jī dīng

宫保鸡丁

Kurczak gongbao

鸡脯肉	jī pǔ ròu	piers kurczaka	300 克 ¹³
花生米	huā shēng mǐ	pokruszone orzeszki ziemne	50 克
干红辣椒	gān hóng là jiāo	suszone papryczki chili	20 克
花椒	huā jiāo	dziki pieprz (tzw. pieprz syczuński)	2 克
酱油	jiàng yóu	sos sojowy	10 克
醋	cù	ocet (najlepiej ryżowy)	10 克
白糖	bái táng	biały cukier	15 克
料酒	liào jiǔ	ryżowe wino do gotowania (lub wódka)	10 克
精盐	jīng yán	sól	10 克
姜	jiāng	świeży imbir	2 克
蒜	suàn	czosnek	2 克
小洋葱	xiǎo yáng cōng	cebulki	两个
油	yóu	olej	两个汤匙 ¹⁴

¹³ 克 kè gram.

¹⁴ 汤匙 (汤匙) tāng chí (量: 支(隻) zhī) łyżka stołowa.

- Pokroić 鸡脯肉 w kostkę.
- Przygotować zalewę z 酱油, 料酒 i 醋 z dodatkiem 白糖 i 精盐 i marynować w niej kawałki 鸡肉, aż skruszeją (ok. 40 minut).
- 花生米 zrumienić na małej patelni (锅 guō).
- Pokruszyć 干红辣椒 i podsmażyć krótko na oleju na dużej patelni, a następnie wyjąć.
- Na dużą patelnię włożyć 鸡脯肉, 干红辣椒 oraz uprzednio posiekane: 姜, 蒜 i 洋葱. Posypać 花椒 i podsmażyć. Dodać zrumienione 花生米 i smażyć, aż 鸡脯肉 nabierze złocistego koloru.

Màn yòng!

慢用!

Smacznego!

Prawidłowy sposób trzymania pałeczek 筷子¹⁵

¹⁵ 筷子 kuài zi (量: 双 (雙)) pałeczki.

Dì shí yī kè: Wǒ men xiǎng nǐ mí lù le!

第十一课：我们想你迷路了！

第十一課：我們想你迷路了！

Lekcja 11: Myśleliśmy, że zabłądziłaś!

Duì huà

對話
對話

DIALOGI

56

A

凯蒂：先生，请问，从这儿到“小意大利”咖啡馆怎么走？

凱蒂：先生，請問，從這兒到“小意大利”咖啡館怎麼走？

Katie: Przepraszam pana, jak stąd dojść do kawiarni „Mała Italia”?

先生：不好意思，我不知道。

先生：不好意思，我不知道。

Mężczyzna: Przykro mi, nie wiem.

凯蒂：听说是在大安路。

凱蒂：聽說是在大安路。

Katie: Podobno jest przy ulicy Da An.

先生：大安路？你应该一直走，到了第二个十字路口，你往右边转。经过一家超级市场和一家书店，就到了丁字路口，那儿就是大安路了。

先生：大安路？你應該一直走，到了第二個十字路口，你往右邊轉。經過一家超級市場和一家書店，就到了丁字路口，那兒就是大安路了。

Mężczyzna: Ulica Da An? Musi pani iść prosto, a jak dojdzie pani do drugiego skrzyżowania, proszę skręcić w prawo. Minie pani supermarket i księgarnię i dojdzie do skrzyżowania w kształcie litery T. Tam już będzie ulica Da An.

凯蒂：走路去远不远？

凱蒂：走路去遠不遠？

Katie: Daleko na piechotę?

先生：离这儿不太远。你要是走得快十分钟就到了。

先生：離這兒不太遠。你要是走得快十分鐘就到了。

Mężczyzna: Stąd niezbyt daleko. Jeżeli będzie pani iść szybko, dojdzie pani w dziesięć minut.

凯蒂：从这里到那儿有没有公车？

凱蒂：從這裡到那兒有沒有公車？

Katie: A czy stąd są jakieś autobusy?

先生：有啊，你坐三号公车。在下一个车站你下车。

先生：有啊，你坐三號公車。在下一個車站你下車。

Mężczyzna: Tak, proszę wsiąść do autobusu numer 3 i wysiąść na następnym przystanku.

凯蒂：谢谢你。

凱蒂：謝謝你。

Katie: Dziękuję.

57

B

在“小意大利”咖啡馆里

在“小意大利”咖啡館裡

W kawiarni „Mała Italia”

凯蒂：大家好！

凱蒂：大家好！

Katie: Cześć wszystkim!

王明：你来了！我们想你迷路了！

王明：你來了！我們想你迷路了！

Wang Ming: Jesteś! Myśleliśmy, że zabłądziłaś!

凯蒂：你说得没错。我问路，就没问题了。

凱蒂：你說得沒錯。我問路，就沒問題了。

Katie: Rzeczywiście. Ale zapytałam o drogę i nie było problemu.

高霞：好，我们可以谈我们的长途旅行的事情。我们星期六早上六点应该坐火车往南部去，再坐巴士到山上去。要是没问题，我们早上十一点可以开始爬山。

高霞：好，我們可以談我們的長途旅行的事情。我們星期六早上六點應該坐火車往南部去，再坐巴士到山上去。要是沒問題，我們早上十一點可以開始爬山。

Gosia: Dobrze, możemy wobec tego porozmawiać o naszej wyprawie. W sobotę o szóstej rano musimy wsiąść do pociągu jadącego na południe, a następnie przesiąść się do autobusu jadącego w góry. Jak dobrze pójdzie, to o jedenastej rano możemy zacząć się wspinać.

凯蒂：我今天买了山区地图。

凱蒂：我今天買了山區地圖。

Katie: Kupiłam dziś mapę tego rejonu górskiego.

王明：太好了！给我们看一下吧！

王明：太好了！給我們看一下吧！

Wang Ming: Świetnie! Pokaż!

在看地图

在看地圖

Podczas oglądania mapy

王明：我们可以从这里离开。我们先往东边走，经过两个小乡下，再往北边走，爬松山。听说从松山往下面看，风景很美。

王明：我們可以從這裡離開。我們先往東邊走，經過兩個小鄉下，再往北邊走，爬松山。聽說從松山往下面看，風景很美。

Wang Ming: Możemy wyruszyć stąd. Najpierw pójdziemy na wschód, przejdziemy przez dwie wsie, a później udamy się na północ, wspinając się na Song Shan. Słyszałem, że stamtąd jest przepiękny widok.

高霞：我也听说了。可是爬这座山不会太麻烦？

高霞：我也聽說了。可是爬這座山不會太麻煩？

Gosia: Ja też słyszałam. Ale czy wspinaczka na tę górę nie będzie zbyt ciężka?

王明：不会！又安全又简单！我们只要爬两个小时就到了！

王明：不會！又安全又簡單！我們只要爬兩個小時就到了！

Wang Ming: Nie! Jest bezpiecznie i łatwo! Jak będziemy się wspinać szybko, dotrzemy w dwie godziny!

凯蒂：好棒啊！那么我们星期六早上差一刻六点在火车站见面！

凱蒂：好棒啊！那麼我們星期六早上差一刻六點在火車站見面！

Katie: Super! W takim razie zobaczymy się w sobotę za kwadrans szósta rano na dworcu!

A

- Kǎi dì: Xiān shēng, qǐng wèn, cóng zhè dào „Xiǎo Yì dà lì” kā fēi guǎn zěn me zǒu?
- Xiān shēng: Bù hǎo yì sī, wǒ bù zhī dào.
- Kǎi dì: Tīng shuō shì zài Dà ān lù.
- Xiān shēng: Dà ān lù? Nǐ yīng gāi yì zhí zǒu, dào le dì èr ge shí zì lù kǒu, nǐ wǎng yòu biān zhuǎn. Jīng guò yì jiǎ chāo jí shì chǎng hé yì jiǎ shū diàn, jiù dào le dīng zì lù kǒu, nàr jiù shì Dà ān lù le.
- Kǎi dì: Zǒu lù qù yuǎn bù yuǎn?
- Xiān shēng: Lí zhèr bú tài yuǎn. Nǐ yào shì zǒu de kuài shí fēn zhōng jiù dào le.
- Kǎi dì: Cóng zhè lǐ dào nàr yǒu méi yǒu gōng chē?
- Xiān shēng: Yǒu a, nǐ zuò sān hào gōng chē. Zài xià ge chē zhàn nǐ xià chē.
- Kǎi dì: Xiè xie nǐ.

B

Zài „Xiǎo Yì dà lì” kā fēi guǎn lǐ

- Kǎi dì: Dà jiā hǎo!
- Wáng Míng: Nǐ lái le! Wǒ men xiǎng nǐ mí lù le!
- Kǎi dì: Nǐ shuō de méi cuò. Wǒ wèn lù, jiù méi wèn tí le.
- Gāo xiá: Hǎo, wǒ men kě yǐ tán wǒ men de cháng tú lǚ xíng de shì qíng. Wǒ men xīng qī liù zǎo shàng liù diǎn yīng gāi zuǒ huǒ chē wǎng nán bù qù, zài zuò bā shí dào shān shàng qù. Yào shì méi wèn tí, wǒ men zǎo shàng shí yī diǎn kě yǐ kāi shǐ pá shān.
- Kǎi dì: Wǒ jīn tiān mǎi le shān qū dì tú.
- Wáng Míng: Tài hǎo le! Géi wǒ men kàn yí xià ba!

Zài kàn dì tú

- Wáng Míng: Wǒ men kě yǐ cóng zhè lǐ lí kāi. Wǒ men xiān wǎng dōng biān zǒu, jīng guò liǎng ge xiǎo xiāng xià, zài wǎng běi biān zǒu, pá Sōng shān. Tīng shuō cóng Sōng shān wǎng xià miàn kàn, fēng jǐng hěn měi.
- Gāo xiá: Wǒ yě tīng shuō le. Kě shì pá zhè zuò shān bú huì tài má fán?
- Wáng Míng: Bú huì! Yòu ān quán yòu jiǎn dān! Wǒ men zhǐ yào pá liǎng ge xiǎo shí jiù dào le.
- Kǎi dì: Hǎo bàng a! Nà me wǒ men xīng qī liù zǎo shàng chà yī kè liù diǎn zài huǒ chē zhàn jiàn miàn!

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1. 请问 請問	惯用语	qǐng wèn 请问, 北京大学在哪儿? Przepraszam, gdzie jest uniwersytet pekiński?	przepraszam (gdy pytamy o informację)
2. 大安	名	Dà ān	nazwa ulicy (dosł. Wielki Pokój)
3. 路	名 量: 条 (條)	lù 我家在这条路。 Mój dom jest na tej ulicy.	ulica; droga
4. 应该 應該	助动	yīng gāi 已经晚上九点了我应该回家了。 Już dziewięta, powinienem wracać do domu.	powinien, powinno się, trzeba
5. 一直	副	yì zhí 你一直往前走, 就到书店了。 Proszę iść prosto przed siebie, dojdzie pan do księgarni. 我姐姐一直想去波兰旅行。 Moja starsza siostra wciąż myśli o podróży (dosł. o pojechaniu w podróż) do Polski.	prosto; bez przerwy, ciągle, wciąż
6. 走	动	zǒu 他不在这儿了, 已经走了。 Nie ma go tu, już poszedł.	iść, pójść

7.	第	助	di 第一次 pierwszy raz 第二个人 druga osoba 第三课 lekcja trzecia	partykuła nadająca liczebnikowi zna- czenie liczebnika porządkowego
8.	十字路口	名	shí zì lù kǒu	skrzyżowanie
		量: 个 (個)		
	丁字路口	名	dīng zì lù kǒu	skrzyżowanie w kształcie litery T
		量: 个 (個)		
9.	转 轉	动	zhuǎn 请在第二个十字路口右转。 Proszę na drugim skrzyżowaniu skręcić w prawo.	skręcać, obracać (się)
10.	经过 經過	动	jīng guò 他每天都经过那家图书馆。 On codziennie przechodzi obok tej biblioteki.	mijać, przechodzić obok
11.	超级市场 超級市場	名	chāo jí shì chǎng	supermarket
		量: 家	这家超级市场的价钱很便宜。 Ceny w tym supermarkecie są bardzo niskie.	
12.	远 遠	特性动; 形容	yuǎn	być daleko/dalekim; daleki
13.	公(共汽)车 公(共汽)車	名	gōng (gōng qì) chē	autobus miejski
		量: 辆 (輛)		

14.	(公共汽) 车站 (公共汽) 車站	名 量: 个(個)	(gōng gòng qì) chē zhàn 公共汽车站, 怎么走? Jak dojść do przystanku autobusowego?	przystanek autobusowy
15.	大家	代	dà jiā 我们大家都爱他。 Wszyscy go kochamy.	wszyscy (o grupie osób)
16.	迷路	动受	mí lù 要是迷路了, 就问路边的人。 Jak się zgubisz, (to) pytaj o drogę ludzi na ulicy.	zabłądzić, zgubić drogę, zgubić się
17.	问路 問路	动受	wèn lù 你知道怎么用汉语问路吗? Wiesz, jak spytać o drogę po chińsku?	pytać o drogę
18.	谈 談	动	tán 你有空吗? 我想和你谈一下。 Masz czas? Chciałbym z tobą chwilę pogadać.	gawędzić, rozmawiać; gadać
19.	长途旅行 長途旅行	名 量: 个(個), 趟 tāng	cháng tú lǚ xíng	trekking, wycieczka
20.	火车 火車	名 量: 列 liè	huǒ chē	pociąg
21.	往	助	wǎng 你要往哪儿走? W którą stronę chcesz iść?	partykuła wskazująca kierunek, tłumaczona na polski w stronę, w kierunku, ku

22.	南部	名	nán bù 王先生的家在北京的南部。 Dom pana Wanga znajduje się w południowej części Pekinu.	południe (<i>strona świata</i>), część południowa
23.	巴士	名 量: 辆 (輛)	bā shì	autokar, autobus dalekobieżny
24.	山上	名 量: 个 (個)	shān shàng 每个星期天我们都到山上去玩。 W każdą niedzielę jedziemy na wycieczkę w góry.	góry (<i>obszar górski</i>)
25.	开始 開始	助动; 名	kāi shǐ 你是什么时候开始学波文的? Kiedy zaczniesz się uczyć języka polskiego?	zacząć, rozpocząć; początek
26.	爬	动	pá	wspinać się
27.	山区 山區	名 量: 个 (個)	shān qū	teren/rejon górzysty
	区 區	名	qū	rejon
28.	地图 地圖	名 量: 张 (張)	dì tú 这是一张欧洲地图。 To jest mapa Europy.	mapa
29.	离开 離開	动	lí kāi 他上个星期已经离开波兰了。 W przyszłym tygodniu on już opuści Polskę.	wyruszać, opuszczać (<i>miejsce</i>)
	离 離	助	lí 大学离这儿不远。 Uczelnia jest niedaleko stąd.	partykuła, tłumaczona na polski od (<i>jakiegoś miejsca</i>)

30.	东边 東邊	名	dōng biān	wschód (<i>strona świata</i>), część wschodnia
31.	乡下 鄉下	名 量: 个(個)	xiāng xià 爷爷的家在乡下。 Dom dziadka jest na wsi.	wieś
32.	北边 北邊	名	běi biān	północ (<i>strona świata</i>), część północna
33.	松山	名	Sōng shān	<i>nazwa własna (dosł. Sosnowa Góra)</i>
	松	名 量: 棵 kē	sōng	sosna
	山	名 量: 座 zuò	shān	góra
34.	风景 風景	名 量: 个(個)	fēng jǐng 这个地方的风景很美。 Krajobraz tu (<i>dosł. tego miejsca</i>) jest bardzo piękny.	krajobraz, widok
35.	美	特性动; 形容	měi 王先生的妹妹很美。 Starsza siostra pana Wanga jest bardzo piękna.	być pięknym; piękny
36.	座	量	zuò	<i>klasyfikator gór</i>
37.	又...又...	连接	yòu...yòu... 她又美又很好。 Ona jest i piękna, i dobra.	i..., i..., zarówno..., jak i...

38.	安全	名; 特性动; 形容	ān quán 你不要担心我们的安全。 Nie martw się o nasze bezpieczeństwo. 在乡下很安全。 Na wsi jest bardzo bezpiecznie. 那是一个非常不安全的城市, 你不要去。 W tym mieście nie jest bezpiecznie, nie jedź (tam).	bezpieczeństwo; być bezpiecznym; bezpieczny
39.	简单 簡單	特性动; 形容	jiǎn dān 这件事情又简单又容易做。 To nie jest skomplikowane, łatwo to zrobić.	być nieskomplikowanym; nieskomplikowany
40.	棒	特性动; 形容	bàng 好棒啊! 他们要跟我去。 Ale super! Oni pojedą ze mną.	być świetnym/ super; świetny, fajny, super
41.	火车站 火車站	名 量: 个(個)	huǒ chē zhàn 这里的火车站大不大? Czy tutejszy dworzec kolejowy jest duży?	dworzec kolejowy

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Pytanie o drogę

Pytając o drogę, podajemy zwykle punkt wyjścia oraz punkt docelowy:
从 + miejsce A + 到 + miejsce B + 怎么走/去 lub sam punkt docelowy:
到 + miejsce B + 怎么走/去.

请问	(从)	Miejsce A	到	Miejsce B	怎么走/去	
请问,	从	这儿	到	北京大学	怎么走?	Przepraszam, jak stąd dojść do Uniwersytetu Pekinńskiego?
			到	„士林”夜市	怎么去?	Jak dojść do nocnego bazaru „Shilin”?

1. 请问,从机场到市区怎么走?
2. 从图书馆到超级市场怎么开车去?
3. 先生,请问,到超级市场怎么走
4. 小姐,不好意思,到火车站应该坐哪一号的公车?

Ćwiczenie 1

Spytaj po chińsku:

1. Przepraszam, jak stąd dojść do dworca kolejowego?
2. Jak dojść do przystanku autobusowego?
3. Przepraszam, czym dojechać do Uniwersytetu Pekinńskiego? (*dosł.* do Uniwersytetu Pekinńskiego trzeba wsiąść w który autobus?)
2. Jak dojść do twojego domu?

II Ruch w jakimś kierunku: 往...

W zdaniach wyrażających kierunek czasownik poprzedzamy wyrazem 往, któremu odpowiada polskie *w stronę, na, ku*.

(从)	Miejsce	(Podmiot)	往	Kierunek	动	
		你	往	右边	转。	Skręć w prawo.
从	高山上		往	下面	看,	风景一定很美。 Kiedy się patrzy z wysokiej góry w dół, widok (<i>dosł.</i> krajobraz) jest z pewnością bardzo piękny.

1. 从我房间的窗户往外面看, 风景不太好。
2. 这些火车都是往南部去的。
3. 从飞机上往下面看, 真有意思。
4. 从我家往右边一直走, 就到图书馆了。

Ćwiczenie 2

Uporządkuj wyrazy, tak aby podać przechodniowi drogę:

- ① 你 坐 三个 第 下车 十五号 公车 车站 应该 在 。
- ② 一直 到了 右边 你 十字路口 往 转 走 。
- ③ 往 左边转 英国 你 学校 走大概五分钟就到了 。

III 部 a 边 - różnice w znaczeniach

Wyraz 部 oznacza część, a wyraz 边 - stronę. Tak więc np. 东部 dōng bù to *wschód* jako rejon, część kraju, kontynent itp., a 东边 dōng biān to *wschód* jako kierunek geograficzny.

	东 dōng	南 nán	西 xī	北 běi	中 zhōng	右 yòu	左 zuǒ	
部	东部	南部	西部	北部	中部			我家在波兰(的)南部。 Mój dom znajduje się na południu Polski.
边	东边	南边	西边	北边		右边	左边	上海在北京(的)南边。 Szanghaj leży na południe od Pekinu.

1. 我在波兰的北部住¹。lub 我住在波兰的北部。
2. 我是南部人，我不怕²热。
3. 波兰北边的海，中文怎么说？
4. 从我家往东边走，有一家图书馆。
5. 波兰西边有德国。
6. 波兰西部最大的城市叫波兹南³。

IV Zdania warunkowe: (要是)...(就)... Jeżeli..., to...

W zdaniu warunkowym wyrażenie 要是 możemy pominąć. Musi natomiast być w zdaniu, które jest pytaniem.

(要是)	Zdanie 1	Podmiot zdania 2	(就)	Orzeczenie zdania 2	Dopełnienie zdania 2	
要是	我有钱	(我)	就	买	一辆新车。	Jeżeli będę miał pieniądze, to kupię nowy samochód.
	天气太热	我们	就	不去。		Jak będzie za gorąco, to nie pójdziemy.
要是	天气不好	我们		怎么去?		A jak będzie zła pogoda, to jak pójdziemy?

1. 要是你帮我做饭，我就帮你写汉字。
2. 要是你不舒服，你就休息⁴。
3. 要是你迷路，就问路。
4. 你要是到香港来，你就来看我！
5. 要是爬松山不麻烦，高霞就去。

¹ 住 zhù miészkąć.

² 怕 pà bǎc sī.

³ 波兹南 Bō zī nán Poznań.

⁴ 休息 xiū xī odpoczywać.

Ćwiczenie 3

Połącz każdą z podanych par zdań w jedno zdanie warunkowe:

- ① 衣服好看。我买。
- ② 工作太麻烦。我不要做。
- ③ 炒面不好吃。我们不吃。
- ④ 你迷路。你问路。
- ⑤ 天气太冷。弟弟感冒。
- ⑥ 你喜欢狗。你买一只。

V Następnstwo czynności: 先...再... Najpierw..., potem...

Kolejne czynności poprzedzamy wyrazami 先 *najpierw* i 再 *potem*.

Podmiot 1	先	Czynność	Podmiot 2	再	Czynność	
我	先	走	你	再	走。	Najpierw pójde ja, a potem ty.
凯蒂	先	来	高霞	再	来。	Najpierw przyszła Katie, a później Gosia.

Jeżeli obie czynności wykonywane są przez ten sam podmiot, może on zostać pominięty przy czynności 2.

Podmiot	先	Czynność 1	(Podmiot)	再	Czynność 2	
我	先	到大学	(我)	再	到图书馆去。	Najpierw pójde na uczelnię, a potem do biblioteki.
中国人	先	吃饭		再	喝汤。	Chińczycy najpierw jedzą posiłek, a później (piją) zupę.

1. 我先吃,要是好吃,你再吃。
2. 我先看再买。
3. 你们先听再问问题吧!
4. 我先爬这座山,你再爬。

Ćwiczenie 4

Połącz każdą z par w zdanie wyrażające następstwo czynności:

- ① 他们喝六。吃饭。
- ② 妈妈休息。做饭。
- ③ 学生想一下。问问题。
- ④ 爸爸教姐姐。姐姐教弟弟。
- ⑤ 我要念书。看电影。

VI Dwie cechy jednego obiektu: 又...又...

Podając dwie pozytywne lub negatywne cechy jednej osoby czy rzeczy, możemy posłużyć się konstrukcją 又...又..., której w języku polskim odpowiada konstrukcja i..., i...

Podmiot	又	特性动	又	特性动	
她	又	客气	又	很美。	Ona jest i uprzejma, i bardzo piękna.
这张光盘	又	贵	又	不太好听。	Ta płyta jest nie dość że (dość i) droga, to i niezbyt dobra.

Zapamiętaj

Aby sprawdzić, czy dane cechy są nieprzeciwstawne, można się posłużyć polską konstrukcją *nie tylko..., ale i...*:

- 她又高又胖。Ona jest nie tylko wysoka, ale i postawna.
- 他又小又丑⁵。On jest nie tylko mały, ale i brzydki.
- ~~她又客气又丑~~ Ona jest nie tylko uprzejma, ale brzydka.
- ~~他朋友又用功又不客气~~ Jego przyjaciel jest (nie tylko) pilny, ale nieuprzejmy.

⁵ 丑 (醜) chǒu być brzydkim.

Ćwiczenie 5

Połącz fragmenty z obydwu kolumn, tak aby otrzymać poprawne zdania:

A. 他写的汉字又好看	1. 又不好看。
B. 我的房间又贵	2. 又客气。
C. 他又麻烦	3. 又有意思。
D. 她做得菜又好吃	4. 又不好喝。
E. 他的女朋友又美	5. 又不客气。
F. 我的咖啡又冷	6. 又好看。

VII Określanie odległości: miejsce A + 离 + miejsce B + odległość

Miejsce A	离	Miejsce B	Odległość	
超级市场	离	我家	不远。	Supermarket znajduje się niedaleko mojego domu.
华沙	离	北京	很远。	Z Warszawy do Pekinu jest daleko (dosł. Warszawa jest bardzo oddalona od Pekinu).

1. 大学离你家远不远?
2. 图书馆离餐厅很近。
3. 离这儿最近的饭馆儿在哪儿?

Ćwiczenie 6

Uzupełnij dialog:

A: 你住在那里?

B: 我住在南京⁶。

A: 南京...北京...不...?

B: 很远。

A: 离上海比较...吗?

B: 是啊! 离...不太远。

⁶ 南京 Nán jīng Nankin.

VIII W mieście

超级市场 chāo jí shì chǎng	supermarket	邮局 yóu jú	poczta
警察局 jǐng chá jú	posterunek policji	加油站 jiā yóu zhàn	stacja benzynowa
捷运站/地铁站 jié yùn zhàn/dì tiě zhàn	stacja metra	火车站 huǒ chē zhàn	dworzec kolejowy
车站 chē zhàn	przystanek autobusowy	百货公司 bǎi huò gōng sī	dom towarowy
药店/药房 yào diàn/yào fáng	apteka	市场 shì chǎng	bazar, targ; rynek
停车场 tíng chē chǎng	parking	公园 gōng yuán	park
博物馆 bó wù guǎn	muzeum	银行 yín háng	bank
提款机 tí kuǎn jī	bankomat	网路咖啡 lub 网吧 wǎng lù kā fēi lub wǎng ba	kawiarenka internetowa
寺庙 sì miào	świątynia	皇宫 huáng gōng	pałac cesarski/ królewski/książęcy
旅馆 lǚ guǎn	hotel		

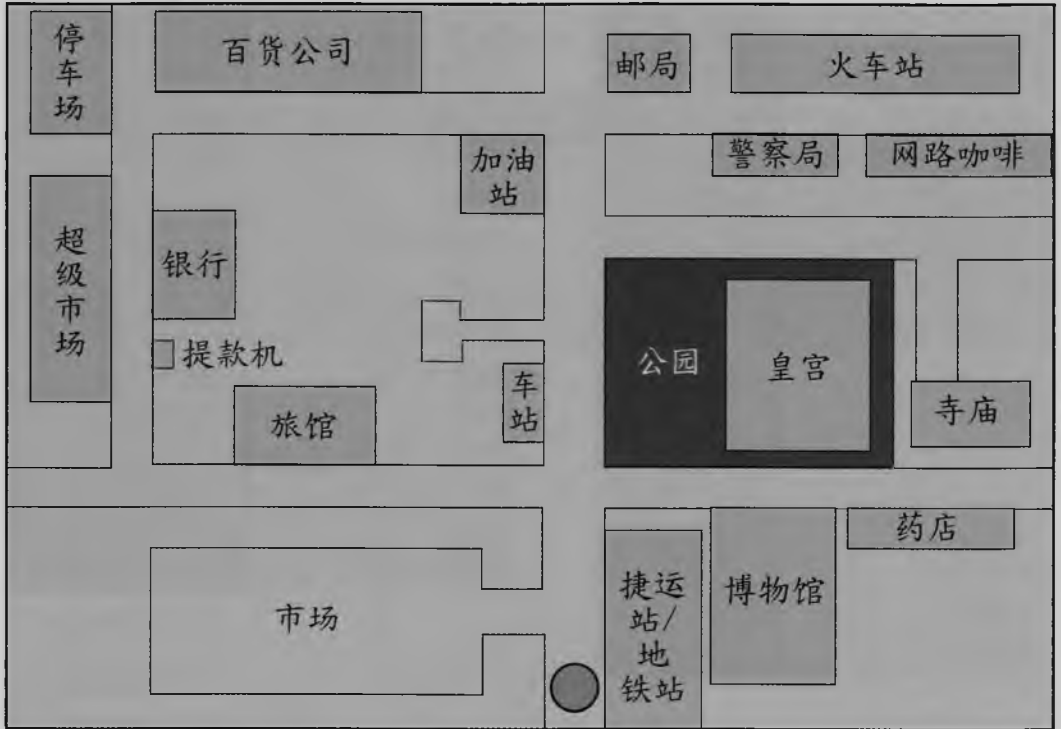
ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Patrząc na plan miasta (str. 222) i czytając poniższe wskazówki udzielane osobie stojącej w zaznaczonym punkcie, powiedz, o jakie miejsce ona pyta:

- ① 你一直走,在第二个十字路口往左边转。经过百货公司,过马路,就到了。
- ② 你在第一个十字路口往右边转。经过博物馆,就到了。
- ③ 你一直往前走,经过公园。你找的地方就在公园里。

- 6 在第一个十字路口往左边转。在丁字路口往右边转。你需要的东西就在银旁边。
- 5 请你一直走。经过一个十字路口和一个丁字路口，你就到了一个十字路口。你要往右边转，经过警察局。你找的地方就在警察局旁边，火车站前面。
- 6 就在这儿吧！你往右边看！

II Odpowiedz na pytania, patrząc na poniższy plan miasta. Wykorzystaj także wyrażenia z Lekcji 8.

- 1 从旅馆到火车站应该怎么走？.....
- 2 从公园到博物馆怎么走？.....
- 3 从银行到网路咖啡应该怎么走？.....
- 4 从药店到邮局怎么去？.....
- 5 从超级市场到寺庙应该怎么走？.....
- 6 从百货公司到警察局怎么去？.....

- 7 从捷运站(地铁)到火车站应该怎么走? .....
- 8 从市场到停车场怎么去? .....
- 9 从邮局到药店怎么走? .....
- 10 提款机在哪儿? .....
- 11 皇宫在那儿? .....
- 12 警察局离网路咖啡远不远? .....
- 13 药店离停车场远不远? .....
- 14 百货公司离火车站远不远? .....
- 15 提款机离银行远不远? .....
- 16 博物馆离公园远不远? .....

III Opisz swoją drogę z pracy/ze szkoły/z uczelni do domu.

ĆWICZENIA WYMOWY

58 I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

yuǎn 远	yuān	yuàn	yuǎn	yuàn	很远
-----------	------	------	------	------	----

yán 颜	yān	yàn	yǎn	yàn	颜色
----------	-----	-----	-----	-----	----

59 II Posłuchaj nagrania i powtórz:

事情
 长途旅行的事情
 谈长途旅行的事情
 可以谈长途旅行的事情
 我们可以谈长途旅行的事情。

➡ ZWRÓĆ UWAGĘ

W języku chińskim kształty i układy przedmiotów kojarzone są z kształtami znaków. A więc to, co ma kształt znaku 十, określa się jako 十字 (dosł. *coś w kształcie znaku 十*), np. 十字路口 *shí zì lù kǒu skrzyżowanie*, 十字架 *shí zì jià krucyfiks*. To, co ma kształt znaku 丁, określane jest jako 丁字 (dosł. *coś w kształcie znaku 丁*), np. 丁字路口 *dīng zì lù kǒu skrzyżowanie w kształcie znaku 丁*.

➡ CZY WIESZ, ŻE...

Elementy krajobrazu a feng shui

W kulturze chińskiej jest zakorzenione przekonanie, że krajobraz i wzajemne położenie składających się nań elementów mają wielki wpływ na ludzkie życie (także pozagrobowe). Znajduje to odzwierciedlenie w tradycyjnej geomancji zwanej 风水 *fēng shuǐ wiatr i woda*.

Aby stwierdzić, czy dane miejsce jest korzystne np. dla postawienia domu czy nagrobka, trzeba najpierw ustalić za pomocą specjalnego kompasu relacje między kierunkami świata a związanymi z danym miejscem pięcioma żywiołami (五行 *wǔ xíng*): 木 *mù drzewo*, 火 *huǒ ogień*, 土 *tǔ ziemia*, 金 *jīn metal*, 水 *shuǐ woda*. Pewne układy żywiołów w przestrzeni uznawane są za szczególnie pożądane.

Kostki do gry w madżonga
(麻将 *má jiàng*)
przedstawiające cztery strony świata

Kompas
(罗盘 *luō pán*)
stosowany w geomancji

Dì shí èr kè: Tòng jí le!

第十二課：痛极了!

第十二课：痛极了!

Lekcja 12: Strasznie boli!

Duì huà

對話

對話

DIALOGI

50
A

高霞：小王！別走那麼快！我們已經累得不得了！

高霞：小王！別走那麼快！我們已經累得不得了！

Gosia: Xiao Wang! Nie idź tak szybko! Jesteśmy już potwornie zmęczone!

王明：我走得不快。是你们身体不好！

王明：我走得不快。是你们身體不好！

Wang Ming: Nie idę szybko. Po prostu jesteście w kiepskiej formie.

高霞：有可能。在波兰的时候我锻炼的运动很多：籃球，游泳，空手道，可是现在太忙了，已經沒有時間锻炼了。

高霞：有可能。在波蘭的時候我鍛煉的運動很多：籃球，游泳，空手道，可是現在太忙了，已經沒有時間鍛煉了。

Gosia: Być może. Kiedy mieszkałam w Polsce, uprawiałam wiele dyscyplin sportu: koszykówkę, pływanie, karate, ale teraz jestem zbyt zajęta, nie mam czasu, by ćwiczyć.

王明：空手道吗？你喜欢吗？

王明：空手道嗎？你喜歡嗎？

Wang Ming: Karate? Lubisz karate?

高霞：喜欢得很。可是一直受伤，所以我放弃了。诶，我听说你以前也锻炼空手道。

高霞：喜歡得很。可是一直受傷，所以我放棄了。诶，我聽說你以前也鍛鍊空手道。

Gosia: Bardzo lubię. Ale ciągle odnosiłam kontuzje, więc się poddałam. Ej, podobno ty też ćwiczyłeś karate?

王明: 就是啊! 可是锻炼得不好。我最喜欢的是足球。凯蒂, 你呢? 你喜欢哪种运动?

王明: 就是啊! 可是鍛鍊得不好。我最喜歡的是足球。凱蒂, 你呢? 你喜歡哪種運動?

Wang Ming: Tak, ale niezbyt dobrze mi szło. Najbardziej lubię piłkę nożną, a ty, Katie? Jaką dyscyplinę (sportu) lubisz?

凯蒂: 以前我打籃球。有一次... 哎哦! 我的腿!

凱蒂: 以前我打籃球。有一次... 哎哦! 我的腿!

Katie: Przedtem grałam w koszykówkę. Pewnego razu... aaa! Moja noga!

高霞, 王明: 怎么了?

高霞, 王明: 怎麼了?

Gosia,

Wang Ming: Co się stało?

67

B

在医院

在醫院

W szpitalu

医生: 这边痛吗?

醫生: 這邊痛嗎?

Lekarz: Tutaj boli?

凯蒂: 哎哦! 痛极了!

凱蒂: 哎哦! 痛極了!

Katie: Aa! Strasznie boli!

医生: 你的腿能动吗?

醫生: 你的腿能動嗎?

Lekarz: Czy może pani poruszać nogą?

凯蒂: 一点也不能!

凱蒂: 一點也不能!

Katie: W ogóle (dost.) ani trochę) nie mogę!

医生: 小姐, 你的腿摔坏了。

醫生: 小姐, 你的腿摔壞了。

Lekarz: Proszę pani, ma pani złamaną nogę.

王明：真倒楣啊！

王明：真倒楣啊！

Wang Ming: Co za pech!

高霞：你真可憐。可是你別擔心，我們一定照顧你！

高霞：你真可憐。可是你別擔心，我們一定照顧你！

Gosia: Biedactwo! Ale nie martw się, będziemy się tobą opiekować!

A

Gāo xiá: Xiǎo Wáng! Bié zǒu nà me kuài! Wǒ men yí jīng lèi de bù de liǎo!

Wáng Míng: Wǒ zǒu de bú kuài. Shì nǐ men shēn tǐ bù hǎo!

Gāo xiá: Yǒu kě néng. Zài Bō lán de shí hòu wǒ duàn liàn de yùn dòng hěn duō: lán qiú, yóu yǒng, kōng shǒu dào, kě shì xiàn zài tài máng le, yí jīng méi yǒu shí jiān duàn liàn le.

Wáng Míng: Kōng shǒu dào ma? Nǐ xǐ huān ma?

Gāo xiá: Xǐ huān de hěn. Kě shì yī zhī shòu shāng, suǒ yǐ wǒ fàng qì le. Éi, wǒ tīng shuō nǐ yǐ qián yě duàn liàn kōng shǒu dào.

Wáng Míng: Jiù shì a! Kě shì duàn liàn de bù hǎo. Wǒ zuì xǐ huān de shì zú qiú. Kǎi dì, nǐ ne? Nǐ xǐ huān nǎ zhǒng yùn dòng?

Kǎi dì: Yí qián wǒ dǎ lán qiú. Yǒu yí cì... Āi ò! Wǒ de tuǐ!

Gāo xiá, Wáng Míng: Zěn me le?

B

Zài yī yuàn

Yī shēng: Zhè biān tòng ma?

Kǎi dì: Āi ò! Tòng jí le!

Yī shēng: Nǐ de tuǐ néng dòng ma?

Kǎi dì: Yí diǎn yě bù néng!

Yī shēng: Xiǎo jiē, nǐ de tuǐ shuāi huài le.

Wáng Míng: Zhēn dào méi a!

Gāo xiá: Nǐ zhēn kě liǎn. Kě shì nǐ bié dān xīn, wǒ men yí dìng zhào gù nǐ!

Kè wén

课文

課文

CZYTANKA

62

杰克的旅行日记 (二)

杰克的旅行日記 (二)

一月二十一号, 广州

一月二十一日, 廣州

真倒霉! 我生病了。本来我的头有一点疼, 然后, 我发烧了, 一直不舒服。
真倒霉! 我生病了。本來我的頭有一點疼, 然後, 我發燒了, 一直不舒服。

昨天我去看中医。本来我怕得很, 以为看中医, 就要针灸, 可是他对我客气极了。
昨天我去看中醫。本來我怕得很, 以為看中醫, 就要針灸, 可是他對我客氣極了。

他问我好多问题: 我最近吃过什么? 喝过什么? 我的手, 脚会痛吗? 有没有肚子痛?

他問我好多問題: 我最近吃過什麼? 喝過什麼? 我的手, 腳會痛嗎? 有沒有肚子痛?

我的心藏有没有问题? 听了我的回答, he 说是这里天气的问题, 他叫我多休息, 吃中药。

我的心臟有沒有問題? 聽了我的回答, 他說是這裡天氣的問題, 他叫我多休息, 吃中藥。

不让我喝咖啡和红茶, 因为没有针灸, 所以我觉得舒服多了!

不讓我喝咖啡和紅茶, 因為沒有針灸, 所以我覺得舒服多了!

Jié kè de lǚ xíng rì jì (èr)

Yī yuè èr shí yī hào, Guǎng zhōu

Zhēn dǎo mèi! Wǒ shēng bìng le. Běn lái wǒ de tóu yǒu yí diǎn téng, rán hòu, wǒ fā shāo le, yì zhí bù shū fú.

Zuó tiān wǒ qù kàn zhōng yī. Běn lái wǒ pà de hěn, yǐ wéi kàn zhōng yī, jiù yào zhēn jiǔ, kě shì tā duì wǒ kè qì jí le.

Tā wèn wǒ hǎo duō wèn tí: wǒ zuì jìn chī guò shén me? Hē guò shén me? Wǒ de shǒu, jiǎo huì tòng ma? Yǒu méi yǒu dù zǐ tòng?

Wǒ de xīn zàng yǒu méi yǒu wèn tí? Tīng le wǒ de huí dá, tā shuō shì zhè lǐ tiān qì de wèn tí. Tā jiào wǒ duō xiū xi, chī zhōng yào.

Bú ràng wǒ hē kā fēi hé hóng chá, yīn wéi méi yǒu zhēn jiǔ, suǒ yǐ wǒ jué de shū fú duō le!

Pamiętnik Jacka z podróży (2)

21 stycznia, Guangzhou

Co za pech! Rozchorowałem się! Najpierw bolała mnie trochę głowa, a potem dostałem gorączki. Cały czas źle się czułem. Wczoraj poszedłem do lekarza medycyny chińskiej. Na początku streszcnie się bodem, myślałem, że wizyta u takiego lekarza to od razu akupunktura. Tymczasem lekarz był niezwykle uprzejmy, zadawał mi mnóstwo pytań: Co ostatnio jadłem? Co pijem? Czy bolała mnie ręce i nogi? Czy boli mnie brzuch? Czy mam kłopoty z sercem? Po wysłuchaniu moich odpowiedzi stwierdził, że to sprawa tutejszej pogody. Kazał mi dużo odpoczywać, zażywać leki. Zabronił pić kawę i czarnej herbaty. Jak tylko zobaczyłem, że nie będzie akupunktur, od razu poczułem się lepiej.

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	别	助	bié	partykuła stosowana w zakazach nie
			别吃这么多! Nie jedz tyle!	
2.	得不得了	惯用语	dé bù dé liǎo	niezwykle, niezmiernie
			中国饭好吃得不得了。 Chińskie potrawy są niezwykle smaczne.	
3.	身体 身體	名	shēn tǐ	zdrowie; ciało
		量: 个(個)	你的身体好吗? Jak twoje zdrowie?	
4.	可能	助	kě néng	możliwe (że), być może
			明天我可能不去上课。 Być może jutro nie pójdę na zajęcia.	
			有可能, 老师不来了。 Możliwe, że nauczyciel nie przyjdzie.	

5.	...的时候 ...的時候	惯用语	...de shí hòu 上大学的时候,我很喜欢学语言。 W czasie studiów bardzo lubiłam się uczyć języków.	w czasie (gdy...)
6.	锻炼 鍛煉	动	duàn liàn 你锻炼什么运动? Jaki sport uprawiasz?	trenować, uprawiać (sport)
7.	运动 運動	名 量: 个(個)	yùn dòng 你喜欢什么运动? Jaki sport lubisz?	sport
	动 動	动	dòng 别动我的东西。 Nie ruszaj moich rzeczy.	ruszać
8.	篮球 籃球	名	lán qiú	koszykówka
9.	游泳	名; 动受	yóu yǒng 你喜欢游泳吗? Lubisz pływać/pływanie?	pływanie; pływać
10.	空手道	名 量: 个(個)	kōng shǒu dào	karate
	手	名 量: 双(雙) shuāng (para), 只(隻)(jedna)	shǒu	ręka

11.	受伤 受傷	动受	shòu shāng 有没有人受伤？ Czy ktoś ucierpiał/jest ranny? 受伤的人在哪儿？ Gdzie są ranni?	odnieść kontuzję, być rannym
12.	因为... 所以... 因為... 所以...	连接	yīn wèi... suǒ yǐ... 因为你不要跟我吃饭，所以我一个人吃。 Ponieważ nie chcesz ze mną jeść, będę jeść sam.	jako że, ponieważ..., (to)...
13.	放弃 放棄	动	fàng qì 你的中文真的很好，不要放弃！ Twój chiński jest naprawdę świetny, nie poddawaj się!	poddąć się, zrezygnować, zaniechać
14.	以前	副	yǐ qián 他以前不会说中文，可是现在会说了。 Przedtem nie umiał mówić po chińsku, ale teraz mówi. 三个月以前，他在法国。 Przed trzema miesiącami był we Francji.	przed, przedtem, wcześniej
15.	足球	名	zú qiú 你们今天玩儿足球玩儿得怎么样？ Jak się wam dziś grało w piłkę?	piłka nożna
	足	名	zú	stopa (tylko w języku literackim)
	球	名 量：个 (個)	qiú	piłka

16.	种 種	量	zhǒng 这种什么东西都不吃的人 很麻烦。 Taka (<i>dosł.</i> tego rodzaju) osoba, która nic nie je, jest bardzo kłopotliwa.	rodzaj
17.	打	动	dǎ 他很会打篮球。 On świetnie gra (<i>dosł.</i> potrafi grać) w koszykówkę.	grać w... (o spor- tach wymaga- jących głównie używania rąk)
18.	腿	名 量: 条(條), 只(隻)	tuǐ 你要吃鸡腿吗? Czy chcesz zjeść udko kurczaka?	udo; noga
19.	医院 醫院	名 量: 家	yī yuàn	szpital
20.	医生 醫生	名 量: 个(個), 位	yī shēng	lekarz
21.	痛, 疼	动	tòng, téng 我写汉字写得手痛。 Pisałem chińskie znaki, aż mnie ręka rozbolała.	boleć
22.	极了 極了	副	jí le 好极了! Wspaniale!/Bardzo dobrze! 好吃极了! Przepyszne!	bardzo, niezmiernie, niezwykle

23.	摔坏 摔壞	动	shuāi huài 他的手摔坏了，他怎么打篮球呢？ Ma złamaną rękę, jak ma grać w koszykówkę?	złamać się (o kości)
24.	倒楣 lub 倒霉	特性动; 名 量: 个 (個)	dǎo méi 真倒楣! 我的头痛, 不能去了。 Co za pech! Boli mnie głowa, nie mogę pójść.	mieć pecha; pech, nieszczęście
25.	可怜 可憐	形容; 特性动	kě lián 没有家的人真可怜。 Ludzie, którzy nie mają domu, są godni współczucia.	biedny, nieszczęśliwy; być biednym (nieszczęśliwym)/godnym współczucia
26.	担心 擔心	动受	dān xīn 我担心你。 Martwię się o ciebie.	martwić się, przejmować się (dość. mieć brzemię na sercu)
	心	名 量: 个 (個), 颗 (顆) kē	xīn 他是一个好心的人。 To człowiek o dobrym sercu.	serce (w znaczeniu przenośnym)
	心脏 心臟	名 量: 个 (個)	xīn zàng 爷爷有心脏病。 Dziadek ma chore serce.	serce (narząd)
27.	照顾 照顧	名; 动 量: 个 (個), 份	zhào gù 谢谢你的照顾。 Dziękuję ci za (twoją) opiekę. 请你照顾他! Proszę, dbaj o niego!	opieka; dbać, opiekować się

28.	生病	动受	shēng bìng	być chorym, chorować
			你怎么了? 你生病了吗? Co ci jest? Jesteś chory?	
	病	名	bìng	choroba
		量: 个(個)	我的病已经没问题了。 Już nie jestem chory (<i>dosł.</i> Moja choroba nie ma już problemu).	
29.	本来 本來	副	běn lái	początkowo, najpierw
			我本来不想去日本, 现在我想去了。 Początkowo nie chciałem jechać do Japonii, ale teraz chcę.	
30.	头 頭	名	tóu	głowa
		量: 个(個)	玩足球的时候, 可以用头打球。 W piłce nożnej można odbijać piłkę głową.	
31.	然后 然後	副	rán hòu	następnie, potem
			我先去北京, 然后再去上海。 Najpierw pojadę do Pekinu, a potem do Szanghaju.	
32.	发烧 發燒	动受	fā shāo	mieć gorączkę
			他发烧了, 烧得很高。 On ma bardzo wysoką gorączkę.	
33.	中医 中醫	名	zhōng yī	lekarz medycyny chińskiej
		量: 个(個), 位		
34.	怕	动	pà	bać się
			小弟弟很怕不认识的人。 Mały braciszek boi się nieznamomych.	

35.	以为 以為	动	yǐ wéi 你为什么以为我什么都不懂？ Czemu uważasz, że nic nie rozumiem?	błędnie uważać/ przypuszczać
36.	针灸 針灸	名; 动	zhēn jiǔ 别怕针灸！ Nie bój się akupunktury! 我来针灸。 Idę na akupunkturę.	akupunktura, zabieg aku- punktury; robić akupunkturę; poddawać się akupunkturze
37.	最近	副	zùì jìn 你最近忙不忙？ Czy ostatnio jesteś zajęty?	ostatnio
38.	肚子	名 量: 个 (個)	dù zi 他说他的肚子痛, 不要吃东西。 Mówi, że boli go brzuch, nie chce jeść.	brzuch
39.	回答	动; 名 量: 个 (個)	huí dá 请你回答我！ Odpowiedz mi, proszę! 你的回答很奇怪。 Twoja odpowiedź jest bardzo dziwna.	odpowiadać; od- powieź
40.	天气 天氣	名 量: 个 (個)	tiān qì 今天的天气很好。 Dziś jest ładna pogoda.	pogoda
41.	休息	动	xiū xi 你休息得怎么样？ Jak ci się odpoczywało? 请你休息一下, 再工作。 Najpierw odpocznij, proszę, potem będziesz pracować.	odpoczywać

42.	让 讓	助动	<p>ràng</p> <p>你女朋友不让你去旅行吗? Twoja dziewczyna nie pozwala ci pojechać na wycieczkę?</p>	<p>powodować, sprawiać, że...; kazać; pozwalać</p>
43.	中药 中藥	<p>名</p> <p>量: 个 (個), 顆 (顆), 粒</p>	<p>zhōng yào</p> <p>这家中药店卖的中药贵不贵? Czy leki medycyny chińskiej, które mają w tej aptece, są drogie?</p> <p>中药, 西药, 你要吃哪(一)种? Jakie leki chcesz zażywać, medycyny chińskiej czy zachodniej?</p>	<p>lek medycyny chińskiej</p>

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Ciało 身体

Ćwiczenie 1

Uzupełnij zdania, wykorzystując podane wyrazy:

足 脚 脸 眼睛 耳朵 头发 手 肚子 背 牙齿

- ① 你喜欢...球吗? 太好了!
- ② 爷爷的...有问题。他听力¹不好。
- ③ 你为什么这么近看书? 你的...有问题吗?
- ④ 小弟弟, 你吃这么多的巧克力, 你的...会有问题。
- ⑤ 高霞, 你的背包²那么大, 你的...不会痛啊?
- ⑥ 她的...真好看: 又黑又长³。
- ⑦ 大学餐厅的菜都不好。我一吃, 我的...就痛了!
- ⑧ 空...道是什么样的运动?

¹ 听力 (聽力) tīng lì słuch.

² 背包 bèi bāo (量: 个 (個)) plecak.

³ 长 (長) cháng długi; być długim.

- 9 他真不好意思。他的...红了。
- 10 讨厌⁴！你不听她说的话，你只看她的...！

II 特性动 + określenie szczególnej intensywności

Określenia szczególnej intensywności, jak 得很, 极了, 得不得了, w przeciwieństwie do zwykłych określeń intensywności 太 czy 很, stawiamy po czasowniko-przymiotniku.

Podmiot	特性动	Określenie szczególnej intensywności	
她	客气	得很。	Ona jest ogromnie/niezmiernie sympatyczna.
这个菜	好吃	极了。	Ta potrawa jest przepyszna.
他	高兴	得不得了。	On jest strasznie szczęśliwy.

! Zapamiętaj

- Określenia te, zwłaszcza 极了 i 得不得了, są potoczne.

Ćwiczenie 2

Uporządkuj wyrazy, tak aby utworzyły poprawne zdania:

- 美 她 极 脸 的 了 。
- 不 歌 他 得 得 了 唱 好 听 的 得 。
- 得 一 直 不 王 老 师 得 了 忙 。
- 安 全 了 城 市 的 我 们 极 。
- 老 师 他 得 很, 王 所 以 学 生 很 爱 客 气 。
- 凯 蒂 得 可 了 怜 不 得 。

⁴ 讨厌 (討厭) tāo yàn (żartobliwie) być okropnym/nieprzyzwoitym/nienawistnym.

III Następstwo zdarzeń

1. Wyrażanie kolejności zdarzeń

从前 cónɡ qián	wcześniej, przedtem, dawniej, kiedyś;	
以前 yǐ qián	... temu; przed	<i>w przeszłości</i>
本来 běn lái	początkowo, z początku, najpierw	
后来 hòu lái	później, następnie	
然后 rán hòu	następnie, potem	<i>w przeszłości lub</i>
以后 yǐ hòu	później, po	<i>w przyszłości</i>
现在 xiàn zài	teraz, obecnie	<i>w teraźniejszości</i>
将来 jiāng lái	w przyszłości, kiedyś	<i>w przyszłości</i>

1. 从前这里没有超级市场,可是后来有两家了。
2. 以前他不会说中文,现在他说得不错了。
3. 本来他不喜欢吃鸡肉,后来,到中国去了以后,他很喜欢了。
4. 他先去日本然后去台湾。
5. 他现在学习中文,因为他将来要在一家中国公司工作。

Ćwiczenie 3

Posługując się wyrażeniami z powyższej tabeli, opowiedz o sportowych doświadczeniach i planach Gosi.

Wzór: 本来高霞锻炼游泳, 后来她...

以前 游泳, 空手道, 篮球

现在 不锻炼

将来 足球

Ćwiczenie 4

Przetłumacz:

- ① Dawniej bardzo często uprawiałem sport, ale teraz nie mam czasu trenować.
- ② Z początku nie lubiłem nauczyciela Wanga, ale teraz ogromnie go lubię.
- ③ Najpierw uczyłem się angielskiego, a potem (uczyłem się) chińskiego. Teraz nadal uczę się chińskiego.
- ④ Początkowo nie chciał zjeść z nami, później chciał zjeść odrobinę, a potem zjadł pięć dań!
- ⑤ Teraz studiuję na uniwersytecie. Później będę chciał pracować w firmie handlowej.
- ⑥ W przyszłości język chiński na pewno mi się przyda.

2. Do marca..., przed trzecią..., za rok..., trzy miesiące temu...

Czas	以前		
三月	以前	波兰的天气都很冷。	Do marca (dosł. przed marcem) w Polsce jest bardzo zimno.
我点菜	以前	要先喝一点水。	Przed zamówieniem dań chciałbym się napić trochę wody.
我明天中午三点	以前	跟你说话。	Jutro porozmawiam z tobą przed trzecią po południu.

1. 一九八九年以前波兰是什么样的国家？
2. 这件衣服是一年以前买的。
3. 他每天吃早饭以前锻炼一下身体。
4. 她上课以前写一个小时的中文字。

Czas	以后		
一年	以后	我要在一家贸易公司工作。	Za rok chciałbym pracować w jakiejś firmie handlowej.
两天	以后	她再来。	Ona znów przyjedzie za dwa dni.
一年	以后	你的中文一定好极了。	Za rok twój chiński z pewnością będzie wysmienity.

1. 十年以后我一定有很多钱。
2. 一百年以后,人的生活怎么样?
3. 两个星期以后,我已经在波兰了。
4. 吃了饭以后,我们要休息一下。
5. 请你十分钟以后再回来。

Czas	以前		
三个月	以前	他到波兰去了。	Trzy miesiące temu pojechał do Polski.
十年	以前	我们的城市非常的安全。	Dziesięć lat temu nasze miasto było bardzo bezpieczne.
很久很久	以前	有一位很好的国王。	Dawno, dawno temu żył sobie dobry król.

1. 两年以前他什么运动都不喜欢。
2. 半年以前,我一句汉语都不会说。
3. 两百年以前,中国人的生活⁵怎么样?

3. *Podczas...*, *kiedy...* 的时候

...的时候		
冬天的时候,	波兰的天气会冷得很。	W zimie w Polsce może być bardzo zimno.
小的时候,	我不喜欢运动。	Kiedy byłem mały, nie lubiłem sportu.

1. 爸爸上大学的时候,学生的生活怎么样?
2. 妹妹小的时候,什么都不吃,真麻烦!
3. 下午的时候,路上的车很多。
4. 小孩子生病的时候会哭⁶。

⁵ 生活 shēng huó (量: 个(個)) życie; życ.

⁶ 哭 kū płakać.

Ćwiczenie 5

Wstaw 以前, 以后 lub 的时候:

- ① 波兰人吃饭.....先喝汤。
- ② 我两年.....不会打篮球。
- ③ 王明, 你下课.....要做什么?
- ④ 他感冒....., 很不舒服。
- ⑤ 去旅行.....要先买机票。
- ⑥ 我妈妈说我小.....什么都不吃。
- ⑦ 爬山....., 凯蒂摔坏她的腿。
- ⑧ 他吃了大学餐厅的炒饭.....马上不舒服。

IV Zdania rozkazujące i zakazujące

1. Polecenia, nakazy

(请 + podmiot)	Przysłówek (+ określenie przysłówka)	动	吧	
		走	吧!	Idźże!
	快	走	吧!	Idźże szybciej!
请你	快一点	走。		Idź, proszę, trochę szybciej.

! Zapamiętaj

W poleceniach na ogół przysłówek stawiamy przed czasownikiem.

(请 + podmiot)	动	Przysłówek	Określenie przysłówka	
请你	走	慢	一点。	Idź, proszę, trochę wolniej.
(请你)	吃	快	一点。	Jedz, (proszę,) trochę wolniej.

! Zapamiętaj

W tej konstrukcji określenie przysłówka stawiamy po przysłówku.

(请 + podmiot)	多/少	动	一点	Dopełnienie
请	多	吃。		Zjedz, proszę.
请你	多	吃	一点。	Zjedz trochę, proszę.
(请你)	少	喝	一点	咖啡。 Pij mniej kawy (proszę).

Zapamiętaj

W przypadku zdań z 多 lub 少 w roli przysłówków, wyraz 一点 jest określeniem czasownika i musi się znaleźć bezpośrednio po nim:

- ~~请你多一点看书~~
请你多看一点书。

2. Zakazy

别	动	Dopełnienie
别	喝	咖啡! Nie pij kawy!
别	吃	这个菜! Nie jedz tego dania!

Zapamiętaj

W przypadku zdań rozkazujących i zakazujących partykuła 吧 umieszczona na końcu zdania wyraża ponaglenie, zniecierpliwienie lub dodatkowy nacisk na rozmówcę:

- 来! Chodź!
来吧! No chodźże!
别喝咖啡! Nie pij kawy!
别喝咖啡吧! Nie pijże kawy!

1. 吃吧!
2. 来吧!
3. 你吃饭吧!
4. 请你吃快一点。
5. 请你多吃一点。
6. 请你多锻炼一点。
7. 请你不要走。
8. 别打你弟弟吧!
9. 别说那么快!
10. 别请他!
11. 别看电影, 看书吧!

Ćwiczenie 6

Każdej z osób na zdjęciach poleć coś lub odradź. Możesz wykorzystać rady w chmurkach:

1

Odpuść trochę!

Nie martw się!

Nie pracuj tyle!

2

Zażywaj leki!

Idź do lekarza!

Pij dużo gorącej wody!

Nie poddawaj się!

Uprawiaj sport!

Nie jedz tyle!

Potrenuj jeszcze trochę!

Pograj jeszcze trochę!

Jedz więcej warzyw i owoców!

V Zdania przyczynowe z czasownikami 叫 i 让

W zdaniach przyczynowych czasownik 叫 oznacza *kazać, polecać*, zaś czasownik 让 tłumaczymy *powodować, sprawiać, że...*

1. 叫 i 让 w zdaniach z czasownikiem

Obiekt 1 nakazuje (叫) obiektowi 2 wykonanie danej czynności lub powoduje (让), że obiekt 2 wykonuje daną czynność.

Obiekt 1	Przeczenie	让/叫	Obiekt 2	动	
老师		叫	我们	看这本书。	Nauczyciel polecił nam przeczytać tę książkę.
医生		让	我	休息。	Lekarz kazał mi odpoczywać.
她	不	让	我	去。	Ona nie pozwala mi pójść.

! Zapamiętaj

- Połączenie przeczenia 不 z 让 nie oznacza *nie kazać*, ale *nie pozwalać*.

1. 妈妈叫弟弟去买青菜⁷。
2. 为什么你不让我去中国?
3. 让我也去吧!
4. 你是他妈妈, 为什么你不叫他去上课?
5. 我没叫他来。
6. 我们没让你去俱乐部。

Ćwiczenie 7

Przekształć podane zdania w zdania przyczynowe z wyrazami 让 lub 叫:

- ① 老师对学生说: „你们要看这本书”。
- ② 王太太对王先生说: „你帮助⁸我”。
- ③ 妈妈对弟弟说: „你快一点吃饭”。
- ④ 医生对我说: „你吃药和休息”。
- ⑤ 医生对我说: „别喝咖啡”。
- ⑥ 父母对妹妹说: „今天别去玩儿”。
- ⑦ 王老师对高霞说: „说慢一点”。

⁷ 青菜 qīng cài warzywa.

⁸ 帮助 (幫助) bāng zhù pomagać.

2. 叫 lub 让 w zdaniach z czasowniko-przymiotnikiem lub czasowniko-dopełnieniem

Obiekt 1 powoduje (让) określony stan obiektu 2, wyrażony za pomocą czasowniko-przymiotnika lub czasowniko-dopełnienia.

Obiekt 1 Osoba/ Przedmiot 1	让	Obiekt 2 Osoba/ Przedmiot 2	(不)	特性动/动受	
春天	让	我	(不)	高兴。	Wiosna sprawia, że jestem (nie)szczęśliwy.
他说的话	让	我们		不好意思。	Słowa, które powiedział, sprawiły, że poczuliśmy się niezręcznie.
我的工作	让	我		累极了。	Moja praca powoduje, że jestem bardzo zmęczony.
这件事情	让	我		头痛。	Ta sprawa przyprawia mnie o ból głowy.

Ćwiczenie 8

Przekształć podane zdania, dodając 叫 lub 让:

- ① 热的天气, 我就不舒服。 → .....
- ② 她来了, 我就高兴极了。 → .....
- ③ 冷的天气, 我就感冒。 → .....
- ④ 他运动, 就累极了。 → .....
- ⑤ 我听这个歌, 就很高兴。 → .....

ĆWICZENIA WYMOWY

63 I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

shēng 生	shēng	shéng	shěng	shèng	生病
------------	-------	-------	-------	-------	----

néng 能	nēng	néng	něng	nèng	能去
-----------	------	------	------	------	----

64 II Posłuchaj nagrania i powtórz:

舒服
不舒服
一直不舒服
发烧 一直不舒服
生病 发烧 一直不舒服
我生病 发烧 一直不舒服。

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Znajdź 12 dwu- lub trzysylabowych wyrazów poznanych w tej lekcji. Możesz ich szukać z góry na dół, z dołu do góry, z prawej do lewej, z lewej do prawej i po przekątnej.

烧	弃	篮	倒	缴
发	放	球	泳	楣
空	体	游	药	退
身	手	中	顾	照
休	息	道	医	生

II W poniższych zdaniach w 8 miejscach użyto błędnie znaki. Wskaż te miejsca i wstaw poprawne znaki:

Wzór: 我喜砍渴咖啡 → 我喜欢喝咖啡

我最喜欢的云动就是篮球。一前我母天打两个小时,可是现在我的褪一只通,没班法锻炼,真倒眉!

➔ ZWRÓĆ UWAGĘ

- Gosia zwraca się do Wang Minga 小王 xiǎo Wáng mały Wang. Jest to zdrobnienie nazwiska popularne wśród rówieśników (obojga płci) będących przyjaciółmi. Jeżeli osoba (raczej męczyzna), z którą pozostajemy w zażyłych stosunkach, jest od nas starsza, można określać ją jako 老王 lǎo Wáng stary Wang, 老李 lǎo Lǐ stary Li. Zwrot ten wyraża zarazem przyjaźń, jak i szacunek.
- Czarna herbata w języku chińskim określana jest jako 红茶 hóng chá czerwona herbata.
- Czasami w języku chińskim ten sam znak ma różną wymowę i znaczenie. Wyrazy te to tzw. 多音字 duō yīn zì znaki o wielu dźwiękach. Należą do nich m.in.:

了	le		liǎo		
地	dì	ziemia	de	wyraz łączący przysłówkę z czasownikiem	
行	xíng	iść; móc	háng	wers lub element innych wyrazów, np. 银行 bank	
还	hái	jeszcze, wciąż	huán	oddawać, zwracać	
得	de	partykuła	dé	otrzymać; osiągnąć	děi powinien, powinno się

Specyficzną grupę 多音字, mających różne znaczenie, stanowią wyrazy, których wymowa różni się tylko tonami:

看	kàn	patrzeć	kān	opiekować się (np. dzieckiem)
好	hǎo	dobry	hào	lubić
背	bèi	plecy	bēi	nieść na plecach
空	kōng	pusty	kòng	czas wolny

➔ CZY WIESZ, ŻE...

Sztuki walki i drogi samodoskonalenia

Kung-fu (功夫 gōng fu) nie uznawano w Chinach za dziedzinę sportu ani za jedną ze sztuk walki, lecz za drogę samodoskonalenia (pokrewną medytacji), stosowaną w celu osiągnięcia maksymalnej kontroli nad ciałem (np. odporności na ból czy mróz). Początków 功夫 należy szukać w klasztorze Shaolin (少林寺 Shào lín sì), rozślawionym przez fakt, że tam właśnie przybył z Indii pierwszy patriarcha buddyzmu zen (禪 chán) w Chinach – Boddhidharma.

Tai-chi (太极拳 tàì jí quán) wywodzi się z odmiennego, bo taoistycznego, pnia tradycji religijno-filozoficznej. Również i ta praktyka nie jest zaliczana do dziedzin sportu. Ma ona na celu zwiększenie koncentracji oraz poprawę koordynacji ruchów – można ją określić jako medytację ruchową.

Sztuki walki określane są w języku chińskim jako 武术 wǔ shù *sztuki wojenne*.

Chińskie nazewnictwo japońskich sztuk walki

Nazwy japońskich sztuk walki zapisywane są w języku japońskim chińskimi znakami kanji [kandzi] (汉字 hàn zì):

karate 空手道 kōng shǒu dào *droga pustych rąk*,
 aikido 合気道 hé qì dào *droga harmonizowania energii*,
 judo 柔道 róu dào *łagodna droga*,
 kendo 剣道 jiàn dào *droga miecza*.

Medycyna chińska

Tradycyjna medycyna chińska 中医 Zhōng yī postrzega ludzkie ciało inaczej niż medycyna zachodnia. Pojęciami kluczowymi dla medycyny chińskiej są: energia życiowa (życiodajne tchnienie) 气 qì oraz zimno 阴 yīn i ciepło 阳 yáng. 气, 阴 i 阳 krążą w ciele kanałami energetycznymi. To, czy przepływy te są wzajemnie zrównoważone i odbywają się bez blokad i zakłóceń, lekarz medycyny chińskiej ustala za pomocą badania pulsu i obserwacji pacjenta.

Metody leczenia mają przywrócić równowagę energetyczną oraz harmonię między tym, co zimne i tym, co ciepłe, np. za pomocą odpowiedniej diety. Poszczególne potrawy stymulują, w zależności od swoich właściwości, ciepło lub zimno, stąd poprzez dobór odpowiednich potraw można zrównoważyć bilans 阴 i 阳 w organizmie.

Stosowana jest również akupunktura 针灸 zhēn jiǔ, moksa 艾炷 ài zhù oraz leki pochodzenia naturalnego.

Igły do akupunktury oraz
太极图 tài jí tú, tradycyjne
wyobrażenie sił 阴 yīn
i 阳 yáng.

阴 i 阳 to dwie uzupełniające się (we wszechświecie, w świecie ludzkim, w ciele) siły. 阴 yīn, reprezentowana przez czerń i Księżyc, a symbolizowana przez ziemię i wodę, stanowi żeński pierwiastek zawarty w naturze, utożsamiany z zimnem, wilgocią, nocą. Siłę 阳 yáng reprezentuje biel i Słońce, a symbolizuje ogień. Stanowi ona męski pierwiastek obecny w naturze, oznacza ciepło, suchość, dzień. Każda z tych sił zawiera załączek drugiej – przedstawiony w formie kropki.

Wyjątkowe właściwości żeń-szenia sprawiły, że stał się jedną z najpopularniejszych roślin leczniczych medycyny chińskiej. Również ze względu na podobieństwo jego korzenia do postaci ludzkiej panuje od wieków przekonanie, że roślina ta ma dobry wpływ na ludzkie zdrowie. Na zdjęciu widać też liść miłorzębu 银杏 yīn xìng, drzewa, z którego liści sporządza się wyciągi lecznicze pomagające w wielu schorzeniach.

Żeń-szeń 人參 rén shēn

Dì shí sān kè: Nǐ duō gāo?

第十三课：你多高？

第十三課：你多高？

Lekcja 13: Ile ma pan wzrostu?

Duì huà

对话

對話

DIALOGI

65

A

在夜市

在夜市

Na nocnym bazarze

杰克：你好！这条裤子多少钱？

杰克：你好！這條褲子多少錢？

Jacek: Dzień dobry! Ile kosztują te spodnie?

店员：六百块而已。很便宜！你多高？

店員：六百塊而已。很便宜！你多高？

Sprzedawczyni: Tylko 600 juanów. Bardzo tanio! Ile ma pan wzrostu?

杰克：1米80（180公分）。

杰克：1米80（180公分）。

Jacek: Metr osiemdziesiąt.

店员：等一下... 好，你试穿这（一）条看看。

店員：等一下... 好，你試穿這（一）條看看。

Sprzedawczyni: Chwileczkę... dobrze, proszę przymierzyć te.

杰克：啊！很好看呢，哎，这双运动鞋多少钱？

杰克：啊！很好看呢，哎，這雙運動鞋多少錢？

Jacek: A! Ładne! O, a te buty sportowe po ile?

店员：四百块钱。你穿几号鞋？

店員：四百塊錢。你穿幾號鞋？

Sprzedawczyni: 400 juanów. Jaki nosi pan numer?

杰克： 44号。
 杰克： 44號。
 Jacek: (Numer) 44.

店员： 你喜欢黑的还是蓝的？

店員： 你喜歡黑的還是藍的？

Sprzedawczyni: Chce (dosł. Lubi) pan czarne czy niebieskie?

杰克： 蓝色的比黑色的好看。啊，我还需要一件套衫。越厚越好！

杰克： 藍色的比黑色的好看。啊，我還需要一件套衫。越厚越好！

Jacek: Niebieskie są ładniejsze od czarnych. Ach, i jeszcze potrzebuję swetra. Im grubszy, tym lepszy!

店员： 好啊。马上拿给你看。哎哦！你冷吗？

店員： 好啊。馬上拿給你看。哎哦！你冷嗎？

Sprzedawczyni: Dobrze. Zaraz panu pokażę (dosł. przyniosę panu pokazać). Ojej, zimno panu?

杰克： 我是昨天从比这边热的一个地方来的。我快要被冻僵了！

杰克： 我是昨天從比這邊熱的一個地方來的。我快要被凍僵了！

Jacek: Wczoraj przyjechałem z dużo cieplejszych stron. Chyba zaraz zamrznę!

店员： 你买一件裤子，一双鞋子和一件套衫，这条漂亮的围巾我就免费送给你了！

店員： 你買一件褲子，一雙鞋子和一件套衫，這條漂亮的圍巾我就免費送給你了！

Sprzedawczyni: Jeżeli kupi pan te spodnie, parę butów i sweter, to ten piękny szalik dostanie pan gratis!

杰克： 那，谢谢了！

杰克： 那，謝謝了！

Jacek: Dziękuję bardzo!

B

在凯蒂的房间

在凱蒂的房間

W pokoju Katie

高霞： 凯蒂！你今天觉得好一点了吗？

高霞： 凱蒂！你今天覺得好一點了嗎？

Gosia: Katie, czy czujesz się lepiej niż wczoraj?

凯蒂: 是啊! 我越来越好了。

凱蒂: 是啊! 我越來越好了。

Katie: O tak! Czuję się coraz lepiej.

王明: 我有一些电影片要给你看。你喜欢悲剧的还是喜剧的?

王明: 我有一些電影片要給你看。你喜歡悲劇的還是喜劇的?

Wang Ming: Mam dla ciebie kilka filmów. Wolisz dramaty czy komedie?

凯蒂: 喜剧的!

凱蒂: 喜劇的!

Katie: Komedie!

王明: 那看„我是谁”。真被亚洲人爱的一部电影。

王明: 那看„我是誰”。真被亞洲人愛的一部電影。

Wang Ming: No to obejrzyj „Kim jestem”. Jest to ulubiony film Azjatów.

凯蒂: 你们已经看过了没有?

凱蒂: 你們已經看過了沒有?

Katie: A ty już go widziałeś?

王明: 我已经看了三次了, 越看越好笑!

王明: 我已經看了三次了, 越看越好笑!

Wang Ming: Widziałem już trzy razy, ale im więcej oglądam, tym bardziej wydaje mi się śmieszny!

凯蒂: 那, 你们坐一下, 我们再一起看吧。这种电影在一起看比一个人看更好笑! 啊, 桌子上有一些我妈妈做的英国点心。

小王, 高霞, 请你们自己来, 你们多吃一点! 别客气。

凱蒂: 那, 你們坐一下, 我們再一起看吧。這種電影在一起看比一個人看更好笑! 啊, 桌子上有一些我媽媽做的英國點心。

小王, 高霞, 請你們自己來, 你們多吃一點! 別客氣。

Katie: W takim razie posiedźcie trochę, obejrzymy go razem. Tego rodzaju filmy oglądane razem są jeszcze śmieszniejsze niż wtedy, gdy się je ogląda samemu. Ach, na stole jest trochę angielskich ciasteczek zrobionych przez moją mamę. Xiao Wang, Gosia, częstujcie się. Zjedzcie choć trochę! Nie krępujcie się!

A

Zài yè shì

Jié kè: Nǐ hǎo! Zhè tiáo kù zì duō shǎo qián?

Diàn yuán: Liù bǎi kuài ér yǐ. Hěn pián yí! Nǐ duō gāo?

Jié kè: Yì mǐ bā líng (Yì bǎi bā shí gōng fēn).

Diàn yuán: Dēng yí xià... Hǎo, nǐ shì chuān zhè (yì) tiáo kàn kàn.

Jié kè: A! Hěn hǎo kàn ne, āi, zhè shuāng yùn dòng xié duō shǎo qián?

Diàn yuán: Sì bǎi kuài qián. Nǐ chuān jǐ hào xié?

Jié kè: 44 hào.

Diàn yuán: Nǐ xǐ huān hēi de hái shì lán de?

Jié kè: Lán sè de bǐ hēi sè de hǎo kàn. A, wǒ hái xū yào yí jiàn tào shān.
Yuè hòu yuè hǎo!

Diàn yuán: Hǎo a. Mǎ shàng ná gěi nǐ kàn. Āi ò! Nǐ lěng ma?

Jié kè: Wǒ shì zuó tiān cóng bǐ zhè biān rè de yí ge dì fāng lái de. Wǒ
kuài yào bèi dòng jiāng le!

Diàn yuán: Nǐ mǎi yí jiàn kù zì, yì shuāng xié zì hé yí jiàn tào shān, zhè tiáo
piào liàng de wéi jīn wǒ jiù miǎn fèi sòng gěi nǐ le!

Jié kè: Nà, xiè xie le!

B

Zài Kǎi dì de fáng jiān

Gāo xiá: Kǎi dì! Nǐ jīn tiān jué de hǎo yì diǎn le ma?

Kǎi dì: Shì a! Wǒ yuè lái yuè hǎo le.

Wáng Míng: Wǒ yǒu yì xiē diàn yǐng piàn yào gěi nǐ kàn. Nǐ xǐ huān bēi jù de
hái shì xǐ jù de?

Kǎi dì: Xǐ jù de!

Wáng Míng: Nà kàn „Wǒ shì shéi”. Zhēn bèi Yá zhōu rén ài de yí bù diàn yǐng.

Kǎi dì: Nǐ men yǐ jīng kàn guò le méi yǒu?

Wáng Míng: Wǒ yǐ jīng kàn le sān cì le, yuè kàn yuè hǎo xiào!

Kǎi dì: Nà, nǐ men zuǒ yí xià, wǒ men zài yì qǐ kàn ba. Zhè zhǒng diàn
yǐng zài yì qǐ kàn bǐ yí ge rén kàn gèng hǎo xiào! A, zhuō zì shàng
yǒu yì xiē wǒ mā ma zuǒ de yīng guó diǎn xīn. Xiǎo Wáng, Gāo
xiá, qǐng nǐ men zì jǐ lái, nǐ men duō chī yì diǎn! Bié kè qì.

Kè wén

课文

課文

CZYTANKA

67

杰克的旅行日记 (三)

杰克的旅行日記 (三)

一月二十五号, 北京

一月二十五號, 北京

我来北京了。哦! 北京和广州的气候完全不一样! 怎么那么冷! 比台北广州冷多了!

我來北京了。哦! 北京和廣州的氣候完全不一樣! 怎麼那麼冷! 比臺北廣州冷多了!

可是没有广州的那么湿, 比较舒服。

可是沒有廣州的那麼濕, 比較舒服。

我一到北京, 就发现我的衣服完全不适合这边的天气。

我一到北京, 就發現我的衣服完全不適合這邊的天氣。

要买衣服, 我就得到百货公司去, 或者到市场去。

要買衣服, 我就得到百貨公司去, 或者到市場去。

市场上的衣服比百货公司的便宜, 听说也可以讨价还价!

市場上的衣服比百貨公司的便宜, 聽說也可以討價還價!

因为我的钱已经不多了, 所以我决定去市场买。

因為我的錢已經不多了, 所以我決定去市場買。

说到衣服的颜色和款式, 我觉得百货公司的或是市场的都差不多一样好!

說到衣服的颜色和款式, 我覺得百貨公司的或是市場的都差不多一樣好!

Jié kè de lǚ xíng rì jì (sān)

Yí yuè èr shí wǔ hào, Běi jīng

Wǒ lái Běi jīng le. Ò! Běi jīng hé Guāng zhōu de qì hòu wán quán bù yí yàng! Zěn me nà me lěng!
Bí Tái bēi, Guāng zhōu lèng duō le!

Kě shì méi yǒu Guāng zhōu de nà me shī, bǐ jiào shū fú.

Wǒ yí dào Běi jīng, jiù fā xiàn wǒ de yī fú wán quán bù shì hé zhè biān de tiān qì.

Yào mǎi yī fú, wǒ jiù déi dào bǎi huò gōng sī qù, huò zhě dào shì chǎng qù.

Shì chǎng shàng de yī fú bǐ bǎi huò gōng sī de pián yí, tīng shuō yě kě yǐ tǎo jià huán jià!

Yīn wéi wǒ de qián yǐ jīng bù duō le, suǒ yǐ wǒ jué dìng qù shì chǎng mǎi.

Shuō dào yī fú de yán sè hé kǎn shì, wǒ jué de bǎi huò gōng sī de huò shì shì chǎng de dōu chà bu duō yí yàng hǎo!

Pamiętnik Jacka z podróży (3)

25 stycznia, Pekin

Przyjechalem do Pekinu. Oj, klimat w Pekinie jest całkiem inny niż w Guangzhou! Ależ tu zimno! W porównaniu z Tajpej i Guangzhou w Pekinie jest dużo zimniej! Ale nie jest tak wilgotno jak w Guangzhou, więc czuję się dużo lepiej. Jak tylko dotarłem do Pekinu, odkryłem, że moje ubrania zupełnie nie nadają się na tutajszą pogodę. Żeby kupić ubranie, muszę pójść do centrum handlowego albo na nocny bazar. Odrzecz na bazarze jest dużo tańsza niż w centrum handlowym, a poza tym stuzgadę, że można się targować! Ponieważ zostało mi już mało pieniędzy, zdecydowałem się pójść na zakupy na bazar. Jeśli chodzi o kolory i fasony ubrań, to myślę, że zarówno w centrum

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	裤子 褲子	名 量: 条(條), 件	kù zi	spodnie
2.	而已	助	ér yǐ 我们班一共有十个人而已。 Nasza klasa liczy tylko dziesięć osób.	tylko, jedynie
3.	米	量	mǐ 他高得很, 差不多两米! On jest niezwykle wysoki, ma prawie dwa metry!	metr (jednostka długości)
	米	名 量: 粒, 包 bāo	mǐ	ryż (ziarno)
	米饭 米飯	名 量: 碗	mǐ fàn	ryż (potrawa)

4.	公分	量	gōng fēn	centymetr (jednostka długości)
5.	试试看 試試看	动	shì shì kàn 这支笔非常好。你试试看吧! To pióro jest świetne, wypróbuj! 空手道适不适合你, 我也不知道。你试试看吧! Ja też nie wiem, czy karate jest odpowiednie dla ciebie. Spróbuj!	próbować, wy- próbować
6.	鞋子	名	xié zi	buty
		量: 双(雙)	这双鞋子跟这件衣服合适 吗? Czy te buty pasują do tego ubrania?	
	运动鞋 運動鞋	名	yùn dòng xié	buty sportowe
7.	号 號	名	hào 我穿三十八号的衣服。 Noszę ubrania rozmiar 38.	numer, rozmiar
8.	还是 還是	连接	hái shì 你说还是我说? Ty mówisz/powiesz, czy ja (mówię/ powiem)?	czy, lub, albo (alternatywa w pytaniach)
9.	比	动; 助	bǐ 他比我高。 Jesteś wyższy ode mnie.	być jakimś w porówna- niu; <i>partykuła</i> w porównaniach tłumaczona na polski od
10.	套衫	名	tào shān	sweter
		量: 件		

11.	厚	特性动; 形容	hòu 弟弟说这本书太厚了, 他不要看。 Mój młodszy brat mówi, że ta książka jest za gruba i nie chce jej czytać.	być grubym (o czymś); gruby
12.	马上 馬上	副	mǎ shàng 马上走吧! Idź natychmiast!	już, zaraz, w tej chwili, natych- miast, szybko
13.	拿来 拿來	动	ná lái 你拿来的这本书非常有意思。 Książka, którą przyniosłeś, jest bardzo ciekawa.	przynieść
	拿	动	ná	nieść
14.	冻僵 凍僵	动	dòng jiāng 今天天气好冷啊! 我的手已 经被冻僵了! Ależ dziś zimno! Mam zmarznięte dłonie!	zamarzać, umierać z zim- na (o organi- zmach)
15.	漂亮	特性动; 形容	piào liàng 这件衣服又漂亮又便宜。 To ubranie jest i piękne, i tanie.	być pięknym; piękny
16.	围巾 圍巾	名 量: 条(條)	wéi jīn	szalik
17.	免费 免費	副; 形容	miǎn fèi 他免费给我一张票。 Dał mi bilet za darmo.	za darmo, gratis; darmowy

18.	送给 送給	动	sòng gěi 这个东西是朋友送给我的。 Tę rzecz podarował mi przyjaciel.	darować, dawać w prezencie, wręczać
	送	动	sòng 这本书请你送到他家去。 Proszę dostarczyć tę książkę do jego domu.	wysłać; dostarczać; dawać
19.	越来越... 越來越...	惯用语	yuè lái yuè... 他越来越喜欢学中文了。 On coraz bardziej lubi uczyć się chińskiego.	im..., tym...
20.	电影片 電影片	名	diàn yǐng piàn	film (DVD itp.)
		量: 张 (張)		
21.	悲剧 悲劇	名	bēi jù	dramat, tragedia (też przenośnie)
		量: 个 (個), 部	他不喜欢看悲剧的电影。 On nie lubi oglądać dramatów.	
22.	喜剧 喜劇	名	xǐ jù	komedia
		量: 个 (個), 部		
23.	被	助	bèi 凯蒂的茶被王明喝了。 Herbata Katie została wypita przez Wang Minga.	partykuła wprowadzająca stronę bierną, tłumaczona na polski przez
24.	好笑	形容; 特性动	hǎo xiào 这么好笑的小狗, 怎么能不爱它? Taki śmieszny piesek, jak można go nie kochać?	śmieszny, zabawny; być śmiesznym/ zabawnym

25.	一起	副	<p>yì qǐ</p> <p>两个人一起住比一个人住好多了。 Lepiej mieszkać we dwójkę niż samemu.</p>	razem, we dwójkę, we trójkę itd.
26.	更	副	<p>gèng</p> <p>这个东西比那个更便宜。 Tamta rzecz jest jeszcze tańsza od tej.</p>	jeszcze, bardziej
27.	点心 點心	名 量：个(個)	<p>diǎn xīn</p> <p>波兰的点心好吃吗？ Czy polskie słodczyce są smaczne?</p>	słodczyce
28.	自己	代	<p>zì jǐ</p> <p>这条围巾是我自己做的。 Ten szalik zrobiłam sama.</p> <p>做自己想做的事。 Rób, co (sam) uważasz.</p>	sam, samodzielnie
29.	气候 氣候	名 量：个(個)	<p>qì hòu</p> <p>北京的气候怎么样？ Jaki klimat występuje w Pekinie?</p>	klimat
30.	完全	副	<p>wán quán</p> <p>日文，我完全不懂。 Zupełnie nie rozumiem japońskiego.</p>	całkowicie, całkiem, zupełnie, kompletnie
31.	湿 濕	特性动； 形容	<p>shī</p> <p>这里的气候又热又湿。 Tutejszy klimat jest i ciepły, i wilgotny.</p>	być wilgotnym; wilgotny
32.	发现 發現	动；名 量：个(個)	<p>fā xiàn</p> <p>我发现我的钱不见了。 Zauważyłem, że moje pieniądze zniknęły.</p> <p>我最近有一个新的发现。 Zrobiłem ostatnio nowe odkrycie.</p>	odkryć, zauważyć; odkrycie

33.	适合 適合	动; 特性动	shì hé 这个人真不适合你。 Ta osoba nie pasuje do ciebie. 你适合穿这件衣服。 Dobrze ci w tym ubraniu.	pasować; być odpowiednim
34.	得	助动	děi 我得去。 Muszę iść.	musieć, powinien
35.	或者/或是	连接	huò zhě/huò shì 我不知道要买红酒或者米酒。 Nie wiem, czy kupić wino czerwone czy ryżowe.	czy, lub, albo (<i>alternatywa w zdaniach oznajmujących</i>)
36.	讨价还价 討價還價	动受	tǎo jià huán jià 我很喜欢在夜市买东西因为可以讨价还价。 Lubię robić zakupy na nocnym bazarze, bo można się targować.	targować się
37.	决定 決定	助动; 动	jué dìng 我决定不吃肉了。 Zdecydowałem się nie jeść mięsa. 我决定了。 Podjąłem decyzję.	decydować (się), postanawiać; podejmować decyzję
38.	款式	名 量: 个(個), 种(種) zhǒng (rodzaj)	kuǎn shì 这双鞋子的款式太旧了。 Fason tych butów jest przestarzały.	fason, wzór, styl (o ubraniu)

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Porównanie: podobieństwo i różnica

1. Tak samo jak...

Podobieństwo między osobami, przedmiotami i czynnościami pod względem jakiejś cechy wyrażamy porównaniem według wzoru:

A + 跟 + B + 一样 + 特性动.

A	跟	B	一样	特性动	
我	跟	王明	一样	高。	Jestem tak samo wysoki jak Wang Ming.
我买的東西	跟	你买的東西	一样	贵。	Rzeczy, które kupiłam, są tak samo drogie jak te, które ty kupiłeś.
你做饭做得	跟	我	一样	好。	Gotujesz tak samo dobrze jak ja.
你做饭	跟	我做得	一样	好。	

1. 你爬的山和我爬的山差不多一样高。
2. 小猫跟小狗一样麻烦吗？
3. 蓝色的鞋(子)和黑色的一样贵。
4. 高霞写汉字, 写得跟凯蒂一样好。
5. 我的舞, 跟你跳得一样好看。

2. Nie być takim jak...

Brak podobieństwa pod względem jakiejś cechy wyrażamy porównaniem według wzoru: A + 没有 + B + 那么/这么 + 特性动.

A	没有	B	那么/这么	特性动	
凯蒂	没有	高霞	那么	高。	Katie nie jest tak wysoka jak Gosia.
在市场买的 的东西	没有	在百货公 司买的	那么	好。	Rzeczy kupione na bazarze nie są tak dobre jak rzeczy kupione w centrum handlowym.
我做饭做得	没有	你	那么	好。	Nie gotuję tak dobrze jak ty.
我做饭	没有	你做得	这么	好。	

1. 我没有你那么漂亮。
2. 我的车没有你的那么好看。
3. 这个地方没有那个那么舒服。
4. 你要买的裤子没有这条那么好看。
5. 我爬山爬得没有你这么快,你等一下!
6. 我练习空手道练习得没有你这么好。
7. 高霞写汉字还没有王明写得那么好看。

3. Stopień wyższy

Stopień wyższy cechy (On jest lepszy, Ta rzecz jest tańsza, On pracuje lepiej) wyrażamy porównaniem według wzoru: A + 比较 + 特性动.

A	比较	特性动	
小狗	比较	可爱。	Małe psy są miłsze.
我买的套衫	比较	厚。	Sweter, który kupiłem, jest grubszy.
他做饭做得	比较	好。	On gotuje lepiej.

1. 她买的书比较有意思。
2. 我画的画儿比较好看。

4. Konstrukcja stopnia wyższego np. *wyższy od/nież..., lepiej od...*

Porównania w stopniu wyższym wyrażamy według wzoru: A + 比 + B + 特性动.

A	比	B	特性动	
我	比	你	高。	Jestem wyższy od ciebie.
我的车	比	他的	小。	Mój samochód jest mniejszy od twojego.
他说汉语说得	比	我	好。	Mówisz po chińsku lepiej ode mnie.
他说汉语	比	我	说得	

1. 我买的鞋子比你买的好。
2. 台北的春天比北京的春天热。
3. 中国比波兰大。
4. 他学汉语比高霞学得怎么样？
5. 中国北部的天气比波兰的天气冷吗？

5. Porównania szczegółowe np. *droższy o..., wyższy o...,*

Porównania bardziej szczegółowe (*On jest wyższy od swojego starszego brata o 10 cm*) wyrażamy według wzoru: A + 比 + B + 特性动 + określenie.

A	比	B	特性动	Określenie	
高霞	比	凯蒂	高	八公分。	Gosia jest wyższa od Katie o 8 centymetrów.
这件裤子	比	我买的	贵	一点了。	Te spodnie są trochę droższe od tych, które kupiłem.
我妈妈做饭做得	比	别人 ¹	好	多了。	Moja mam gotuje dużo lepiej od innych.
我买的衣服	比	你买的	便宜	50块。	Ubranie, które kupiłem jest o 50 juanów tańsze od tego, które ty kupiłeś.

¹ 别人 bié rén inny (człowiek).

1. 他比我矮十五公分。
2. 我买的鞋子比她买的鞋子便宜60块钱。
3. 她练习空手道练习得比我好多了。

Ćwiczenie 1

Opisz ilustracje, wyrażając porównanie na kilka sposobów. Nie zapominaj o określeniach położenia, jak: 后面的, 前面的, 右边的 itp.

房子 fáng zi budynek (量: 所)
大楼 (大楼) dà lóu wieżowiec
(量: 个(個), 栋(棟) dòng)

II Stopniowe nasilanie się cechy: 越... 越...

Jeżeli dana cecha (osoby, rzeczy bądź czynności) ulega stałej, ukierunkowanej zmianie (*Wino im starsze, tym lepsze*), używamy konstrukcji: 越... 越...

1. Im..., tym...

(Dopełnienie)	Podmiot	动	(Dopełnienie)	越	特性动/动	越	特性动	
这些东西又漂亮又便宜	你	买		越	多	越	好。	Te rzeczy są ładne i tanie – im więcej (ich) kupisz, tym lepiej.
咖啡	你	喝		越	少	越	好。	Im mniej kawy pijesz, tym lepiej.
	他	说	中文	越	说	越	快了。	Im więcej mówi po chińsku, tym mówi szybciej.

1. 这份工作真麻烦: 问题越来越多。
2. 你的妹妹越来越漂亮。
3. 中文, 你越学越有意思吗?
4. 我很喜欢跟朋友们在一起看电影: 人越多越好玩!
5. 衣服不一定越贵越好。
6. 他越来越不客气。

2. Coraz...

Podmiot	越	来	越	特性动	
凯蒂	越	来	越	好。	Katie czuje się coraz lepiej.
他说汉语, 说得	越	来	越	没问题。	Mówisz po chińsku coraz płynniej (<i>dosł. coraz bardziej bezproblemowo</i>).

Zapamiętaj

- Do konstrukcji, której odpowiada polski zwrot *coraz więcej/lepiej/gorzej*, należy także wyraz 来: 越来越...

Ćwiczenie 2

Utwórz zdania z podanych słów i wyrażeń:

- ① 越不舒服 我越吃 这个菜 。
- ② 越好 红酒 越老² 。
- ③ 你的姐姐 越漂亮 越来 。
- ④ 越跳 越好 你的舞 。
- ⑤ 越 这个城市 不安全 越来 。
- ⑥ 我 想吃饭 越 学习 越 。

III Strona bierna

1. Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest znany

Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest znany, stosujemy następującą konstrukcję w stronie biernej: A + 被 + B + 动, gdzie A oznacza rzecz lub osobę poddaną działaniu czynności wykonanej przez B.

A	被	B	动	
电脑	被	很多人	用。	Komputery są używane przez mnóstwo osób.
她	被	老师	骂 ³ 了。	Została zbesztana przez nauczyciela.

Zapamiętaj

- Strona bierna w języku chińskim jest najczęściej używana, gdy chodzi o negatywne następstwa czynności (kradzież, zbesztanie, zużycie).

2. Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest nieznan lub nieistotny

Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest nieznan lub nieistotny, stosujemy następującą konstrukcję w stronie biernej: A + 被 + 动.

A	被	动	
我	被	笑了。	Zostałem wyśmiany.
她	被	骂了。	Została zbesztana.

² 老 lǎo sędziwy (o osobach), stary (o osobach i rzeczach).

³ 骂 (罵) mà zbesztać, skrzyczeć.

1. 弟弟被哥哥打了，所以他哭了。
2. 我唱的歌被他们笑了。
3. 东西被偷⁴了。
4. 他被骂了。

Ćwiczenie 3

Podpisz ilustracje z 被:

① 她的钱 .....

② 纸 .....

③ 咖啡 .....

④ 小弟弟 .....

⑤ 苹果 .....

⁴ 偷 tōu kraść.

IV Alternatywa – czy, lub, albo: 还是, 或者 lub 或是

W języku chińskim są dwa typy wyrażen, którym odpowiadają polskie *czy, lub, albo*: 还是 stosowane w zdaniach pytających oraz 或者 i 或是 – w zdaniach oznajmujących.

1. Zdania pytające z 还是

你要喝咖啡	还是	茶?	Chcesz napić się kawy czy herbaty?
你去买东西	还是	我去?	Ty pójdziesz po zakupy, czy ja mam pójść?
高霞中文好	还是	凯蒂中文好?	Gosia czy Katie zna dobrze język chiński? (dosł. Gosi chiński czy Katie chiński jest dobry?)

2. Zdania oznajmujące z 或者 lub 或是

王明	或者	高霞去买东西。	Wang Ming albo Gosia pójdzie po zakupy.
我要学日文	或是	德文。	Chcę się uczyć japońskiego albo niemieckiego.
我看电影	或者	写汉字, 现在还不知道。	Jeszcze nie wiem, czy będę oglądać film czy pisać chińskie znaki.

- 王先生喜欢喝红酒还是啤酒?
- 你要坐飞机还是火车去德国?
- 冬天好还是夏天好?
- 明年我中国或者印度。
- 我去或是你们去, 谁去都行。

Ćwiczenie 4

Uzupełnij zdania, wstawiając 还是 lub 或者/或是:

- ① 我想吃西班牙菜.....意大利菜, 什么都好吃。
- ② 你要往右转.....左边转?
- ③ 他们要看电影.....听音乐。
- ④ 你爱我.....你爱他?
- ⑤ 你喜欢狗.....马?

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Uzupełnij zdania, tak by utworzyły poprawne gramatycznie dialogi:

- ① A: 这件衣服怎么样?
B: 不错,可是那件.....一点。
A: 为什么?
B: 没有.....那么大。蓝色也.....红色好看多了。
A: 对,可是这件.....那件.....50块钱。
- ② A: 你喜欢中文.....英文?
B: 两个都很喜欢,可是中文.....好听。
A: 我跟你.....,我也觉得中文非常好听。
B: 你的中文好吗?
A: .....你的差多了。可是.....来.....好。
- ③ A: 今天晚上你要做什么菜?
B: 不知道。我做宫保鸡丁.....蕃茄汤。
A: 你要一个人做.....朋友跟你在一起做?
B: 我一个人做.....多人做饭,菜.....不好吃。
- ④ A: 诶,你怎么了?
B: 我.....骂了。
A: .....谁骂了?
B: .....老师.....了。
A: 为什么?
B: 他说我的练习.....来.....差,比.....差多了。

ĆWICZENIA WYMOWY

68 I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

gāo 高	gāo	gáo	gǎo	gào	他高吗?
kǎo 考	kāo	káo	kǎo	kào	考试
zuó 昨	zuō	zuó	zuǒ	zuò	昨天
cuò 错	cuō	cuó	cuǒ	cuò	我错了
jué 决	juē	jué	juě	juè	决定
què 确	quē	qué	quě	què	确定

➔ ZWRÓĆ UWAGĘ

Jacek mówi: 1米80 (yī mǐ bā líng). Jest to wyrażenie potoczne, używane w języku mówionym. Można powiedzieć także: 180公分 (一百八十公分 yī bǎi bā shí gōng fēn). Takie wyrażenie jest bardziej oficjalne.

➔ CZY WIESZ, ŻE...

Monety, banknoty, miary i wagi

Charakterystyczny kształt tradycyjnych chińskich monet (krążek z kwadratowym otworem) jest niezwykle stary – pochodzi z II w. p.n.e. Monety nanizywano na sznurek, co ułatwiało ich przenoszenie i liczenie. Na monetach była wypisana wartość i waga.

W starożytnej księdze „Zapiski o rytuałach” wynalezienie pierwszych jednostek miar przypisuje się legendarnemu władcy i protoplaście Chińczyków Huang Di (黃帝 Huáng dì *Żółty Cesarz*). Zachodni system metryczny został wprowadzony w Chinach stosunkowo niedawno (w 1928 r. zatwierdził go rząd ówczesnej Republiki Chińskiej). Przedtem posługiwano się tzw. systemem targowym (市制 shì zhì).

Oto niektóre z tradycyjnych miar długości i wag:

里 lǐ – około 0,5 km

尺 chǐ stopa – 0,33 m

寸 cùn kciuk – 3,3 cm

斤 jīn chiński funt – 500 g

两 liǎng tael – 50 g

Choć tradycyjne miary długości wyszły raczej z użycia, to wyrazy 尺 i 寸 przetrwały w słowie 尺寸 chǐ cùn *wymiar, rozmiar*. Z tradycyjnymi miarami wagi można się dziś spotkać np. na targowiskach. Wciąż w użyciu pozostaje także miara powierzchni mieszkalnej 坪 píng (około 3,3 m²), odpowiadająca wielkości jednej dawnej maty bambusowej do spania. Wynajmując (租 zū) w Chinach czy na Tajwanie mieszkanie (房子 fáng zi) lub pokój (房间 fáng jiān), pamiętaj, że jego powierzchnia będzie podana właśnie w tej jednostce.

Na banknotach oraz w niektórych dokumentach finansowych stosuje się alternatywny zapis liczb. Odmienność ta ma źródło w tradycji – zwykle znaki liczb są bardzo proste i stąd łatwe do podrobienia. Dlatego też wprowadzono zestaw znaków tak samo wymawianych, ale mających o wiele bardziej skomplikowany zapis.

一 壹	六 陆
二 贰	七 柒
三 叁	八 捌
四 肆	九 玖
五 伍	十 拾

Nocny bazar

Tradycja nocnych bazarów (夜市 yè shì) sięga dynastii Tang (唐朝 Táng cháo, 618–907). Nocny bazar jest w rzeczywistości zwykłą ulicą, która wieczorem zmienia się w niezwykle ruchliwe, gwarne (热闹 rè nao) targowisko, gdzie na rozstawionych stoiskach (摊子 tān zi) można skosztować wielu potraw, kupić odzież, pamiątki i niezliczone drobiazgi. Dziś nocne bazyry spotykamy we wszystkich krajach i regionach chińskojęzycznych. Jednym z bardziej znanych nocnych bazarów jest specjalizujący się w niezwykłych potrawach pekiński Dong hua men 东华门 Dōng Huà mén. Na Tajwanie największym nocnym bazarem jest oferujący modną odzież bazar Shilin 士林 w Tajpei. Nocny targ znajdujący się przy Temple Street, zwaną również 油麻地 (kant. Yau Ma Tei, mand. Yóu má dì), to jeden z najbardziej ruchliwych bazarów Hongkongu.

Dì shí sì kè: Wǒ shòu bù liǎo

第十四课：我受不了

第十四課：我受不了

Lekcja 14: Ja już nie wytrzymam

Duì huà

對話
對話

DIALOGI

69

A

高霞：小王，小王！你最近忙不忙？

高霞：小王，小王！你最近忙不忙？

Gosia: Xiao Wang! Xiao Wang! Czy jesteś ostatnio bardzo zajęty?

王明：现在还好。期末考还没开始呢。你为什么问？

王明：現在還好。期末考還沒開始呢。你為什麼問？

Wang Ming: Teraz jeszcze jest w miarę dobrze. Egzaminami końcowe jeszcze się nie rozpoczęły. A czemu pytasz?

高霞：因为我...我快受不了了...。

高霞：因為我...我快受不了了...。

Gosia: Bo ja... jeszcze trochę i nie wytrzymam...

王明：诶？你怎么了？

王明：誒？你怎麼了？

Wang Ming: Ej? Co z tobą?

高霞：我的中文考试快要开始了，可是我越学越糟糕。

我一定考不好。要是我考不好，我要回国！

我快要有神经病了！我睡不着。

高霞：我的中文考試快要開始了，可是我越學越糟糕。

我一定考不好。要是我考不好，我要回國！

我快要有神經病了！我睡不著。

Gosia: Niedługo zaczną się egzaminami z chińskiego, ale im więcej się uczę, tym bardziej wszystko mi się miesza. Na pewno nie zdam. A jeżeli nie zdam, będę musiała wrócić do kraju! Niedługo oszaleję! Nie mogę spać.

王明： 小姐，你去轻松轻松一下！来，我们去吃饭谈一谈，好吗？
 王明： 小姐，你去輕鬆輕鬆一下！來，我們去吃飯談一談，好嗎？
 Wang Ming: Dziewczyno, odpręż się trochę! Chodź, zjemy coś i pogadamy, dobrze?

高霞： 我吃不下。
 高霞： 我吃不下。
 Gosia: Nie jestem w stanie nic zjeść.

王明： 别这么说！来，我们还是去喝一杯热巧克力。
 听说巧克力对压力有很好的帮助。
 王明： 別這麼說！來，我們還是去喝一杯熱巧克力。
 聽說巧克力對壓力有很好的幫助。
 Wang Ming: Nie mów tak! Może byśmy poszli się napić gorącej czekolady? Podobno pomaga na stres.

高霞： 对压力是对压力，可是对身材。。
 高霞： 對壓力是對壓力，可是對身材...
 Gosia: Na stres może i tak, ale na figurę...

王明： 我的天啊！有时候我真受不了你！
 王明： 我的天啊！有時候我真受不了你！
 Wang Ming: Na litość boską, czasami jesteś naprawdę nieznośna (dosł. czasami naprawdę cię nie znoszę)!

B

王明： 你怕什么？
 王明： 你怕什麼？
 Wang Ming: Czego się boisz?

高霞： 中文。我学习得辛辛苦苦地，可是还学得不好。
 高霞： 中文。我學習得辛辛苦苦地，可是還學得不好。
 Gosia: Języka chińskiego. Tyle się uczę, ale kiepsko mi idzie.

王明： 我不懂，你的中文已经很好了啊。
 王明： 我不懂，你的中文已經很好了啊。
 Wang Ming: Nie rozumiem, przecież twoja chińszczyzna jest już bardzo dobra.

高霞： 哪里！我以前学很多语法的規定，现在都不记得了。
 我只一直学，可是没办法学会。像有时候，
 你跟别人说的话，我就听不懂。
 高霞： 哪裡！我以前學很多語法的規定，現在都不記得了。
 我只一直學，可是沒辦法學會。像有時候，
 你跟別人說的話，我就聽不懂。

Gosia: Ależ skąd. Reguł gramatycznych, których się uczyłam wcześniej, już nie pamiętam. Wciąż się uczę, ale nie mogę się nauczyć. Na przykład czasem, jak z kimś rozmawiasz, po prostu nie rozumiem, co ten ktoś mówi.

王明: 那, 我现在说的话, 你听得懂吗?

王明: 那, 我现在说的话, 你听得懂吗?

Wang Ming: No a to, co ja mówię teraz, rozumiesz?

高霞: 别笑我啦! 你真不知道我的问题吗?

高霞: 别笑我啦! 你真不知道我的问题吗?

Gosia: Nie śmieję się ze mnie! Czy naprawdę nie rozumiesz, o co mi chodzi? (*dosł.* naprawdę nie znasz mojego problemu?)

王明: 知道, 知道。我学日文的时候, 我也常听不清楚别人说的话。什么时候要考试?

王明: 知道, 知道。我学日文的时候, 我也常听不清楚别人说的话。什么时候要考试?

Wang Ming: Rozumiem, rozumiem (*dosł.* znam, znam). Jak się uczyłem japońskiego, też często nie rozumiałem zbyt dobrze (*dosł.* jasno) tego, co mówili inni. Kiedy egzamin?

高霞: 下个星期五。

高霞: 下个星期五。

Gosia: W następny piątek.

王明: 那我们一定来得及。我帮助你好好儿地准备, 你一定要成功。

王明: 那我们一定来得及。我帮助你好好儿地准备, 你一定要成功。

Wang Ming: W takim razie na pewno zdążymy. Pomogę ci się dobrze przygotować. Z pewnością odniesiesz sukces.

高霞: 小王, 你真是一个好朋友。

高霞: 小王, 你真是一个好朋友。

Gosia: Xiao Wang, prawdziwy przyjaciel z Ciebie.

王明: 小事情。来, 你吃饱了吗?

王明: 小事情。来, 你吃饱了吗?

Wang Ming: Drobiazg. OK, najadłaś się?

高霞: 吃饱了, 吃饱了。

高霞: 吃饱了, 吃饱了。

Gosia: Tak, tak.

A

- Gāo xiá: Xiǎo Wáng, Xiǎo Wáng! Nǐ zuì jìn máng bù máng?
 Wáng Míng: Xiàn zài hái hǎo. Qí mò kǎo hái méi kāi shǐ ne. Nǐ wèi shén me wèn?
 Gāo xiá: Yīn wèi wǒ... Wǒ kuài shòu bù liǎo le...
 Wáng Míng: Éi? Nǐ zěn me le?
 Gāo xiá: Wǒ de zhōng wén kǎo shì kuài yào kāi shǐ le, kě shì wǒ yuè xué yuè zāo gāo. Wǒ yí dìng kǎo bù hǎo. Yào shì wǒ kǎo bù hǎo, wǒ yào huí guó! Wǒ kuài yào yǒu shén jīng bìng le! Wǒ shuì bù zhào.
 Wáng Míng: Xiǎo jiě, nǐ qù qīng sōng qīng sōng yí xià! Lái, wǒ men qù chī fàn tán yì tán, hǎo ma?
 Gāo xiá: Wǒ chī bú xià.
 Wáng Míng: Bié zhè me shuō! Lái, wǒ men hái shì qù hē yī bēi rè qiǎo kè lì. Tīng shuō qiǎo kè lì duì yā lì yǒu hěn hǎo de bāng zhù.
 Gāo xiá: Duì yā lì shì duì yā lì, kě shì duì shēn cái ...
 Wáng Míng: Wǒ de tiān a! Yǒu shí hòu wǒ zhēn shòu bù liǎo nǐ!

B

- Wáng Míng: Nǐ pà shén me?
 Gāo xiá: Zhōng wén. Wǒ xué xí de xīn xīn kǔ kǔ de, kě shì hái xué de bù hǎo.
 Wáng Míng: Wǒ bù dǒng, nǐ de zhōng wén yǐ jīng hěn hǎo le a.
 Gāo xiá: Nǎ lǐ! Wǒ yì qián xué hěn duō yǔ fǎ de guī dīng, xiàn zài dōu bú jì de le. Wǒ zhǐ yì zhí xué, kě shì méi bàn fǎ xué huì. Xiàng yǒu shí hòu, nǐ gēn bié rén shuō de huà, wǒ jiù tīng bù dǒng.
 Wáng Míng: Nà, wǒ xiàn zài shuō de huà, nǐ tīng de dǒng ma?
 Gāo xiá: Bié xiào wǒ la! Nǐ zhēn bù zhī dào wǒ de wèn tí ma?
 Wáng Míng: Zhī dào, zhī dào. Wǒ xué rì wén de shí hòu, wǒ yě cháng tīng bù qīng chǔ bié rén shuō de huà. Shén me shí hòu yào kǎo shì?
 Gāo xiá: Xià ge xīng qí wǔ.
 Wáng Míng: Nà wǒ men yì dìng lái de jí. Wǒ bāng zhù nǐ hǎo hǎo de zhǔn bèi, nǐ yí dìng yào chéng gōng.
 Gāo xiá: Xiǎo Wáng, nǐ zhēn shì yī ge hǎo péng yǒu.
 Wáng Míng: Xiǎo shì qíng. Lái, nǐ chī bǎo le ma?
 Gāo xiá: Chī bǎo le, chī bǎo le.

Kè wén

课文

課文

CZYTANKA

71

杰克的旅行日记 (四)

杰克的旅行日记 (四)

二月七号, 厦门

二月七號, 廈門

时间过得很快, 我的假快要结束了。我该回国了, 该回去我的大学了。我昨天吃了晚饭以后, 慢慢地走在路上, 这时候我发现自己一点都不讨厌中国。

時間過得很快, 我的假快要結束了。我該回國了, 該回去我的大學了。我昨天吃了晚飯以後, 慢慢地走在路上, 這時候我發現自己一點都不討厭中國。

我想明年還會申請獎學金來中國吧! 要是獎學金拿不到也沒關係; 我回國以後, 很努力地工作, 賺很多錢, 自己付學費吧!

我想明年還會申請獎學金來中國吧! 要是獎學金拿不到也沒關係; 我回國以後, 很努力地工作, 賺很多錢, 自己付學費吧!

Jié kè de lǚ xíng rì jì (sì)

Èr yuè qī hào, Xià mén

Shí jiān guò de hěn kuài, wǒ de jià kuài yào jié shù le. Wǒ gāi huí guó le, gāi huí qù wǒ de dà xué le. Wǒ zuó tiān chī le wǎn fàn yǐ hòu, màn màn de zǒu zài lù shàng, zhè shí hòu wǒ fā xiàn zì jǐ yì diǎn dōu bù tǎo yàn Zhōng guó.

Wǒ xiǎng míng nián hái huì shēn qǐng jiǎng xú jīn lái Zhōng guó ba! Yào shì jiǎng xué jīn ná bù dào yě méi guān xi; wǒ huí guó yǐ hòu, hěn nǚ lì de gōng zuò, zhuàn hěn duō qián, zì jǐ fù xué fèi ba!

Przebieg Jacka z podróży (4)

7 lutego, Xiamen

Czas szybko mija. Moje ferie niedługo się skończą. Marzę wracać do kraju i na uczelnię. Niezdaraj, kiedy po kolacji spacerowałem alicani, odkryłem, że naprawdę lubię Chiny. Myśla, że w przyszłym roku mógłbym starać się o przyjazd tu na stypendium! A jak nie dostanę stypendium, to też nie szkodzi, po powrocie do kraju będę ciężko pracował, zarobię mnóstwo pieniędzy i sam opłacam naukę!

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1. 还好 還好	特性动; 形容	hái hǎo A: 你最近好吗? Jak się masz ostatnio? B: 我还好。 W miarę dobrze.	mieć się w miarę dobrze, być dość dobrym; w miarę dobry
2. 期末考	名 量: 个(個)	qí mò kǎo 这个期末考, 你考得怎么样? Jak ci poszły egzaminy końcowe?	sesja egzaminacyjna, egzamin końcowy
考试 考試	名; 动受 量: 个(個)	kǎo shì 这次的考试容(易)不容易? Czy tym razem egzamin był łatwy? 我们快要考试了。 Niedługo zdajemy egzaminy. 你什么时候考试? Kiedy zdajesz egzamin?	egzamin; zdawać egzamin
3. 受不了	动	shòu bù liǎo 考试太多了, 我真受不了! Za dużo egzaminów, naprawdę nie wytrzymam!	nie wytrzymywać, nie znosić (czegoś)
了	助	liǎo 我的腿痛得我受不了。 (Moja) noga boli mnie tak, że nie wytrzymam.	partykuła rezultatywna

4. 快要	副	kuài yào 我快要考试了。 Niedługo zdaję egzamin.	niedługo, wkrótce
5. 回国 回國	动受	huí guó 他二十年以后回国了。 Wrócił do kraju po 20 latach.	wracać do kraju
回	动	huí 九点以前我要回家。 Chcę wrócić do domu przed dziewiątą.	wracać
回来 回來	动	huí lái 你几点从大学回来? O której wracasz z uczelni?	wracać (<i>tam, gdzie znajduje się mówiący</i>)
回去	动	huí qù 你什么时候要回去台湾? Kiedy chcesz wrócić na Tajwan?	wracać (<i>nie tam, gdzie się znajduje mówiący</i>)
6. 有神经病 有神經病	动受	yǒu shén jīng bìng 这家公司的压力那么大, 我快要有神经病了! Stres w tej firmie jest taki duży, niedługo zwariuję!	być szalonym (<i>dość, mieć szaleństwo</i>)
神经病 神經病	名	shén jīng bìng	szaleństwo
7. 睡	动	shuì 你睡得好吗? Czy dobrze spałeś?	spać
睡觉 睡覺	动受	shuì jiào 我还是去睡一个觉吧。 Chyba pójdę się przespać.	przespać się

8.	着 著	助	zhào 你在火车里睡得着吗? Czy dasz radę zasnąć w pociągu?	partykuła rezultatywna
9.	轻松 輕鬆	动; 特性动; 形容; 副	qīng sōng 你轻松一下吧! Odpręż się trochę! 他的生活很轻松。 <i>dosł.</i> Jego życie jest bardzo wygodne/niestresujące. 我最喜欢的事就是很轻松地喝咖啡, 看书。 To, co lubię najbardziej, to w spokoju wypić kawę i poczytać książkę.	relaksować się, odprężyć się; być zrelaksowanym/ odprężonym; zrelaksowany, odprężony; wygodnie, w spokoju
10.	还是 還是	连接	hái shì 你跟她见面以前, 还是去买一件好看的衣服吧! Zanim się z nią zobaczysz, może byś sobie kupił jakieś ładne ubranie!	(a) może by...
11.	巧克力	名 量: 片	qiǎo kè lì 一片巧克力多少钱? Ile kosztuje tabliczka czekolady?	czekolada
12.	压力 壓力	名 量: 个(個), 种(種) (rodzaj)	yā lì 我们公司里的压力越来越大。 Stres, jakiego doświadczamy w naszej firmie, jest coraz większy.	stres
13.	身材	名 量: 个(個)	shēn cái	figura, sylwetka (o ciele)

14.	天	名	tiān „天下”是中国以前的名字。 „Wszystko pod niebem” to dawna nazwa Chin. 我的天啊! 你怎么了? Wielkie nieba! Co z tobą?	niebo
15.	辛苦	特性动; 形容; 副	xīn kǔ 她很辛苦, 可是赚的钱不多。 Ona ciężko pracuje, ale nie zarabia dużo. 他辛苦地工作, 可是生活还是不好。 On ciężko pracuje, a żyje mu się jednak kiepsko.	mieć/być ciężko (<i>dość. gorzko</i> cierpieć); ciężki; ciężko (<i>o pracy,</i> <i>warunkach życia</i> <i>itp.</i>)
16.	地	助	de 她太努力地工作了。 Ona zbyt ciężko pracuje.	<i>partykuła umieszczana między przyśłówkiem a czasownikiem</i>
17.	哪里 哪裡	惯用语	nǎ lǐ A: 你做的饭很好吃。 Świetnie gotujesz. B: 哪里, 哪里! Ależ skąd!	ależ skąd, ależ nie (<i>w odpowiedzi na komplement</i>)
18.	规定 規定	名 量: 个 (個), 种 (種) (rodzaj)	gūi ding 波文的语法有很多规定。 Gramatyka języka polskiego ma mnóstwo reguł.	zasada, reguła
19.	记得 記得	动	jì de 这首中文歌, 你还记得吗? Czy pamiętasz jeszcze tę chińską piosenkę?	pamiętać

20.	像	动; 特性动	xiàng 汽车都很贵, 像日本的或者德国的。 Samochody są bardzo drogie, na przykład (dosł. podobnie) te japońskie czy niemieckie. 我跟我妈妈很像。 Jestem bardzo podobny do mamy.	być podobnym
21.	啦	助	la 你别看电视啦! 我们去走走吧! Nie oglądaj telewizji! Chodźmy pospacerować!	partykuła wykrzyknikowa (połączenie 了i啊)
22.	常常	副	cháng cháng 你为什么冬天的时候常常吃巧克力? Czemu zimą jesz często czekoladę?	często
23.	清楚	副	qīng chǔ 他是一个说话很清楚的人。 On się wyraża bardzo jasno.	jasno, wyraźnie
24.	什么时候 什麼時候	疑问代	shén me shí hòu 你是什么时候从中国回来的? Kiedy wróciłeś z Chin?	kiedy
25.	来得及 來得及	动	lái de jí 火车九点开, 现在是八点四十五分, 我们来得及吗? Pociąg odjeżdża o dziewiątej, teraz jest ósma czterdzieści pięć, czy zdążymy?	zdążyć

26.	帮助 幫助	动; 名 量: 个 (個)	bāng zhù 我很累, 别睡觉, 帮助我吧! Jestem bardzo zmęczony, nie śpij, tylko mi pomóż! 谢谢您的帮助。 Dziękuję panu/pani za pomoc.	pomagać; pomoc
27.	好好地 好好地	副	hǎo hǎo de 你来华沙的时候, 我们一定要好好地庆祝! Kiedy przyjedziesz do Warszawy, solidnie to uczymy!	porządnie, dobrze, solidnie
28.	准备 準備	动	zhǔn bèi 这次我没准备好, 我还是下次再考试吧。 Tym razem nie przygotowałam się dobrze, chyba będę zdawać następnym razem.	przygotowywać się
29.	成功	动; 名 量: 个 (個)	chéng gōng 我们一定要成功。 Na pewno odniesiemy sukces. 每个人成功的意思都不一样。 Dla każdego sukces oznacza co innego.	odnieść sukces; sukces
30.	时间 時間	名 量: 个 (個)	shí jiān 我的时间不够, 我不去跳舞了。 Nie mam (dość) czasu, nie pójdę (po)tańczyć.	czas

31. 假	名	jià	wakacje, ferie, urlop
	量: 个 (個)	你今年有几天假? Ile masz (dni) urlopu w tym roku?	
放假	动受	fàng jià	mieć wakacje/wolne
		在中国一年放假放多长? Ile jest w Chinach wolnych dni w roku?	
32. 结束 結束	动	jié shù	ukończyć, skończyć
		你的工作已经结束了没有? Czy skończyłeś już pracę?	
33. 该 該	助动	gāi	musieć, powinien
34. 讨厌 討厭	动; 特性动; 形容	tǎo yàn	nie znosić, nie cierpieć, nienawidzić; być nieznośnym/ znienawidzonym (często żartobliwie); nieznośny, niegrzeczny
		我讨厌喝太多酒的人。 Nie znoszę osób nadużywających alkoholu。 弟弟很讨厌，他一直打我，骂我。 Mój młodszy brat jest naprawdę nieznośny, bez przerwy bije mnie i wyzywa.	
35. 申请 申請	动	shēn qǐng	składać podanie/ dokumenty
		你要申请那一所大学? Na jaką uczelnię chcesz złożyć dokumenty?	(na uczelnię, o stypendium itp.)
36. 奖学金 獎學金	名	jiǎng xué jīn	stypendium
	量: 个 (個)	这所学校的奖学金是多少钱? Jak wysokie jest stypendium naukowe na tej uczelni?	

37.	努力	副; 名; 特性动	nǔ lì	ciężko; ciężki
		量: 个 (個)	我这么努力地工作, 就是做不好。	wysiłek, trud;
			Ciężko pracuję, ale i tak to, co robię, robię kiepsko.	czynić wielkie
			要是没有大家的努力, 我们的公司不会成功。	wysiłki
			Gdyby nie wysiłek wszystkich (pracowników), nasza firma nie odniosłaby sukcesu.	
			他非常努力学习中文。	
			On bardzo ciężko pracuje, ucząc się chińskiego.	
38.	赚 赚	动	zhuàn	zarabiać
			我要用我赚的钱买一辆 新汽车。	
			Za zarobione pieniądze chcę kupić samochód.	
39.	付	动	fù	płacić
			今天得付学费了。	
			Dziś muszę opłacić studia.	
40.	学 学 费 费	名	xué fèi	opłata za naukę,
		量: 个 (個)	这所大学的学费不便宜。	czesne
			Na tej uczelni są wysokie opłaty za studia.	

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne

Miejsce, czas trwania czynności i sposób jej wykonania mogą być wyrażane przez dopełnienie.

Zajmiemy się tu szczególnie pod względem gramatycznym dopełnieniami wyrażającymi rezultat i sposób wykonania czynności. Dopełnienia te mogą być:

- rezultatywne – wskazujące, czy rezultat danej czynności został osiągnięty,
- potencjalnie rezultatywne – wskazujące, czy rezultat danej czynności może, „ma szansę” zostać osiągnięty.

I. Czasowniki 懂, 见, 完, 到 jako dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne

W funkcji dopełnienia rezultatywnego oraz potencjalnie rezultatywnego mogą występować niektóre czasowniki, jak np. 懂, 见, 完, 到.

Czasownik z dopełnieniem rezultatywnym, będącym jednym z powyższych wyrazów, znaczeniowo odpowiada w przybliżeniu polskiemu czasownikom dokonanym używanym w odniesieniu do przeszłości (zjadł, dostrzegł, nie skończyliśmy).

Natomiast znaczenie czasownika z tego rodzaju dopełnieniem potencjalnie rezultatywnym dotyczy możliwości osiągnięcia rezultatu danej czynności, rozważania szansy jej wykonania (zjesz?, dostrzeżesz?, nie skończymy rozumiane jako będziesz w stanie zjeść?, dasz radę dostrzec?, nie damy rady skończyć).

Forma niezaprzeczona i zaprzeczona czasownika z dopełnieniem rezultatywnym jest taka jak innych czasowników dokonanych w czasie przeszłym (我看到了。我没看到呢).

W wypadku formy niezaprzeczonej czasownika z dopełnieniem potencjalnie rezultatywnym stawiamy między czasownikiem a dopełnieniem partykułę 得 (你看得出来?), w wypadku formy zaprzeczonej – partykułę 不 (我看不到).

a) 动 + 懂 *rozumieć*

Zdanie	rezultatywne		potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczoną	他说的话, 你听懂了没有?	Czy zrozumiałeś, co on mówił?	汉语, 你听得懂吗?	Czy rozumiesz chiński ze słuchu? (Czy masz możliwość słyszenia chińskiego, tak aby go rozumieć?)
z czasownikiem zaprzeczoną	我没听懂。	Nie zrozumiałem.	我当然听不懂。	Oczywiście, że nie rozumiem (Oczywiście, że nie mam możliwości, aby słyszeć chiński tak, żeby rozumieć).

1. 这个汉字, 我看不懂。
2. 看得懂日文的人, 汉字, 也看得懂吗?
3. 波语, 你听得懂吗?
4. 我女朋友是波兰人, 所以我听得懂一点波语。

b) 动 + 见/到 *dostrzec, zauważyć*

Zdanie	rezultatywne		potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczoną	你看见/看到了他的新衣服了吗?	Czy zauważyłeś jego nowe ubranie?	从那么远, 你还看得见/看得到这么小的字吗?	Czy jesteś w stanie dostrzec z tak daleka tak małe znaki (Z tak daleka, czy jesteś w stanie tak patrzeć, żeby dostrzec tak małe znaki)?
z czasownikiem zaprzeczoną	还没看见/看到呢, 可是听说真奇怪。	Jeszcze nie widziałem, ale słyszałem, że jest bardzo dziwne.	当然看不见/看不到。	Oczywiście, że nie dostrzegę (Oczywiście nie jestem w stanie tak patrzeć, żeby dostrzec).

1. 他假装¹听不到我说话, 真没礼貌²。
2. A: 你看得见那边穿白衣服的黑头发的小姐吗?
B: 看得见, 看得见, 我认识她, 她叫张凯蒂。
3. 你听到他说了什么?

¹ 假装(假裝) jiǎ zhuāng udawać.

² 礼貌(禮貌) lǐ mào uprzejmy; maniery.

c) 动 + 完 o czynności wyrażanej przez 动 ‘skończyć’

Zdanie	rezultatywne		potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	他吃完了。	Skończył jeść.	这些菜, 你吃得完吗?	Czy uda ci się skończyć te dania (<i>Te kilka dań, czy jesteś w stanie tak je jeść, żeby zjeść je do końca</i>)?
z czasownikiem zaprzeczonym	王老师还没吃完呢, 我们别走吧!	Nauczyciel Wang jeszcze nie skończył jeść, nie odchodźmy!	哎哦, 你做那么多菜, 我们吃不完。	Och! Zrobiłeś tyle dań, nie damy rady zjeść!

1. 今天的工作你做完了吗?
2. 老师给我们太多练习了, 我写不完。
3. 你看得完这十片电影片吗?

d) 动 + 到 o czynności wyrażanej przez 动 ‘osiągnąć rezultat’

Zdanie	rezultatywne		potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	啊! 你的笔, 我找到了!	O, znalazłem twoje pióro!	在波兰找得到这种的词典吗?	Czy w Polsce można dostać taki słownik (<i>Czy w Polsce da się radę tak szukać tego słownika, żeby znaleźć</i>)?
z czasownikiem zaprzeczonym	我没买到这种的词典。	Nie dostałam tego rodzaju słownika.	这种词典已经买不到了。	Takiego słownika już się nie dostanie.

1. 孩子拿不到果汁。
2. 华沙大学太远了, 我走不到。
3. 我没想到他的德文这么好。

2. Czasowniko-przymiotniki (特性动) jako dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne

Czasowniko-przymiotniki, jak np. 清楚, 对 czy 饱, w funkcji dopełnienia wprowadzają znaczenie jakości bądź rezultatu wykonywanej czynności. Niektóre z nich odpowiadają znaczeniowo polskiemu czasownikom dokonanym (你吃饱了? Czy się najadłeś?), niektóre muszą być tłumaczone jako czasowniki z dopełnieniami (你看得清楚? Czy widzisz wyraźnie?).

a) 动 + 清楚 *widzieć/słyszeć wyraźnie*

Czasowniko-przymiotnik 清楚 w funkcji dopełnienia może być dodany jedynie do czasowników takich, jak np. 看 *widzieć*, 听 *słyszeć*, 说 *mówić*.

Zdanie	rezultatywne		potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	我听清楚了, 他不要请我们吃饭。	Słyszałem wyraźnie, on nie chce nas zaprosić na obiad.	那么小的字, 我也看得清楚。	Widzę wyraźnie nawet takie małe znaki (mam taką możliwość, że widzę wyraźnie, mogę je dostrzec).
z czasownikiem zaprzeczonym	我没听清楚, 请你再说一次。	Nie usłyszałem dobrze, proszę powtórzyć.	我的眼睛一直看不清楚, 应该去看医生吗?	Ciągle widzę niewyraźne (moje oczy ciągle widzą niewyraźnie), czy powinienem iść do lekarza?

1. 音乐太吵³, 你说的话, 我听不清楚。
2. A: 在白纸上的黄色的字, 你看得清楚吗?
B: 这两个颜色太像, 我看不清楚。
3. 小弟弟还太小, 说话不清楚。

³ 吵 chǎo być głośnym/hałaśliwym.

b) 吃 + 饱 *najeść się*

Zdanie	rezultatywne		potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczoną	我吃饱了以后马上想休息。	Po najedzeniu się do syta od razu myślę o odpoczynku.	只吃小沙拉, 你吃得饱吗?	Jedząc tylko małą porcję sałatki, jesteś w stanie się najeść?
z czasownikiem zaprzeczoną	他给我们吃的菜那么少, 我们没吃饱。	Dań, które dla nas zrobił, było mało, nie najedliśmy się.	我吃不饱。我再点一个炒面, 就好了。	Nie jestem w stanie się najeść. Zamówię jeszcze smażony makaron i będzie w sam raz.

1. 你吃饱了没有?

2. 我吃饱了。

3. Partykuły 了, 着, 下 i 及 w dopełnieniach potencjalnie rezultatywnych

Partykuły 了, 着, 下 i 及 wchodzą w skład tylko dopełnienia potencjalnie rezultatywnego.

a) 动 + 了 o czynności wyrażanej przez czasownik 动 ‘dać radę’

Zdanie	potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczoną	你受得了牙疼吗?	Czy jesteś w stanie wytrzymać ból zęba?
z czasownikiem zaprzeczoną	这些东西太多了, 我拿不了, 请你帮助我!	Tych rzeczy jest za dużo, sam nie dam rady ich podnieść, pomóż mi, proszę!

1. 我就受不了穿蓝色衣服。

2. 对不起, 我感冒了, 我真去不了。

3. 他做的菜太多了, 我吃不了。

4. 我一定忘不了他的眼睛。

5. 从这儿开车开半个小时, 到得了那儿吗?

b) 动 + 着 o czynności wyrażanej przez 动 'dokonać się'

Zdanie	potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	压力很大的时候, 你睡得着吗?	Czy mógłbyś zasnąć, jak jesteś bardzo zdenewrowany?
z czasownikiem zaprzeczonym	哎,一定睡不着。	Och, z pewnością nie mógłbym.

1. 明天考试。你睡得着吗?
2. 这本词典太麻烦,我用不着。
3. 我好久没见着他了。
4. 他找不着停车场。

c) 动 + 下 zmieścić się

Zdanie	potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	你的房间不大, 我们都坐得下吗?	Twój pokój nie jest duży, czy wszyscy się tam pomieścimy? (czy damy radę się tam pomieścić?)
z czasownikiem zaprzeczonym	我们坐不下, 你怎么办?	Co będzie, jak się nie pomieścimy?

1. 你的车 Fiat 126 那么小,我们七个人坐得下吗?
2. 这个地方很大,你为什么想你的东西放⁴不下?
3. A: 这张纸不大,你的报告⁵写得下吗?
B: 我写字,写得很小,一定写得下。

⁴ 放 fàng położyć, umieścić.

⁵ 报告 (報告) bào gào wypracowanie, raport, referat.

d) 来 + 及 *zdążyć*

Zdanie	potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	我要坐九点的火车。现在九点差一刻，我来得及吗？	Chcę wsiąść do pociągu o dziewiątej. Teraz jest za kwadrans dziewiąta. Czy zdążę? (Czy jest możliwe, żebym zdążył?)
z czasownikiem zaprzeczonym	你的家离火车站很远，你一定来不及。	Twój dom jest bardzo daleko od dworca. Na pewno nie zdążysz.

1. 时间不多了，我们一定来不及。
2. 你走得太慢，我们怎么来得及？

Ćwiczenie 1

Wstaw do każdego zdania odpowiedni wyraz:

懂 见 完 到

- ① 你的书会不会太难⁶？你什么都看得……吗？
- ② 这本书你看……的时候，请你给我看。
- ③ 你看……他的新女朋友了吗？很漂亮啊！
- ④ 他的中文非常不好，我听不懂……。
- ⑤ 你听……了吗？那个奇怪的声音是什么？
- ⑥ 你给我的光盘，我已经听……了，好听极了！
- ⑦ 你找……你的车了吗？
- ⑧ 昨天晚上在图书馆我看……他了。

Ćwiczenie 2

Wstaw do każdego zdania odpowiedni wyraz:

清楚 错 饱

- ① 对不起，我说……了。
- ② 那么多菜，我们一定吃得……。
- ③ 大学外面有一个人，你看得……他是谁吗？

⁶ 难 (難) nán być trudnym.

Ćwiczenie 3

Wstaw do każdego zdania odpowiedni wyraz:

及 下 着 了

- ① 他又不客气, 又糟糕, 住同样的一个房间, 我就受不.....。
- ② 我们那么多人, 你的汽车那么小, 我们怎么坐得.....?
- ③ 下雨⁷的时候, 他就睡不.....。
- ④ 坐八点的火车, 我们来得.....吗?

Ćwiczenie 4

Spójrz na ilustracje i odpowiedz na pytania:

- ① 他看得清楚吗?

- ② 他现在在火车站, 他的火车是下午五点, 现在是四点四十五分, 他来得及吗?

- ③ 你看他, 现在他受得了吗?

- ④ 这只狗吃得饱吗?

⁷ 下雨 xià yǔ pada deszcz.

Ćwiczenie 5

Wstaw brakujące wyrazy, tak aby otrzymać, w zależności od kontekstu, dopełnienie rezultatywne lub potencjalnie rezultatywne:

- ① 这么小的字, 你看.....吗?
- ② 你写.....了没有?
- ③ 下个星期, 你的中文报告, 你写.....?
- ④ 你的运动鞋, 你还没找.....吗? 你真糟糕!
- ⑤ 这种词典, 在波兰, 你找.....吗?
- ⑥ 喂? 请你再说一次! 我没听.....!
- ⑦ 从这么远的地方, 你还看.....吗?
- ⑧ 我们都吃.....了, 现在要休息一下。
- ⑨ 那么少菜, 我们一定吃.....。

II Podwojone przymiotniki, czasowniko-przymiotniki, przysłówki i czasowniki

1. Podwojone przymiotniki i czasowniko-przymiotniki

Aby szczególnie podkreślić jakąś cechę, musimy podwoić wyraz określający, czyli przymiotnik lub czasowniko-przymiotnik, i postawić po nim wyraz 的, jak po większości określeń dwusylabowych.

1. 他有大大的眼睛。 On ma ogromne oczy.
2. 爸爸有高高的鼻子。 Tata ma bardzo długi (dosł. wysoki) nos.
3. 他的眼睛大大的。 Jego oczy są bardzo duże.
4. 爸爸的鼻子高高的。 Nos taty jest bardzo długi.

Jeżeli czasowniko-przymiotnik pełni w zdaniu funkcję orzeczenia, stosujemy konstrukcję:

1. 他的狗小小的。 Jego pies jest bardzo mały.
2. 她的衣服漂漂亮亮的。 Jej ubranie jest bardzo ładne.
3. 弟弟高高兴兴的。 Młodszy brat jest szczęśliwy.

2. Podwojone przysłówki

Między podwojony przysówek a czasownik wstawiamy wyraz 地 de. Przysówek taki powinien stać przed czasownikiem.

1. 我要好好地准备。 Chcę się bardzo dobrze przygotować.
2. 请你慢慢地走路。 Proszę, idź wolno.

3. Podwojony przymiotnik/przysówek dwusylabowy

Jeżeli przymiotnik/przysówek, który podwajamy, jest dwusylabowy, podwajamy kolejno każdą z sylab.

1. 漂漂亮亮的小姐 bardzo piękna dziewczyna
2. 辛辛苦苦地工作 pracować bardzo ciężko

Ćwiczenie 6

Wstaw 的 lub 地:

- ① 高霞是一位高高.....小姐。
- ② 亚洲人以为头发黑黑....., 长长....., 才⁸漂亮。
- ③ 你要考得好, 一定要好好儿.....学习。
- ④ 甜甜..... 红红..... 苹果菜好吃。
- ⑤ 努力..... 学习才会成功吗?

4. Podwojony czasownik

Czasownik podwajamy, aby podkreślić krótki czas trwania czynności:

谈(一)谈 = 谈一下

chwilę porozmawiać

吃(一)吃 = 吃一下

przekąsić

练习练习 = 练习一下

chwilę poćwiczyć

休息休息 = 休息一下

chwilę odpocząć

⁸ 才 cǎi jedynie; dopiero wtedy.

1. 请你来我家！我们坐一坐，谈一谈吧！
2. 我还不要买，我要先想一想，好吗？
3. 星期天，我们看看电视，去外面走走。
4. 你练习练习，就会了。

Ćwiczenie 7

Przekształć zdania, używając podwojonych czasowników:

- ① 请你看一下！ .....
- ② 请你吃一下！ .....
- ③ 我们来庆祝一下吧！ .....
- ④ 请你等一下！ .....

III Czynności i zdarzenia w niedalekiej przyszłości

Aby wskazać na czynność lub zdarzenie, które wkrótce nastąpią, stosujemy konstrukcję:

Podmiot	(快)	要	动/特性/动受	了	
我	(快)	要	走	了。	Zaraz pójdę.
	(快)	要	上课	了。	Zaraz zacznie się lekcja.
我		要	看书	了。	Zaraz będę czytać książkę.

Zapamiętaj

Przed wyrażeniem (快)要 nie używa się określeń czasu, odpowiadających na pytanie *kiedy?*:

- ~~我今天快要去图书馆看书子~~
我快要去图书馆看书了。

Ćwiczenie 8

Przetłumacz:

- 1 Niedługo egzamin, muszę się bardzo dobrze przygotować.
- 2 Nie wytrzymam (*dosł.* Zaraz nie wytrzymam)! Przystań na mnie krzyczeć!
- 3 Zaraz skończę czytać tę książkę.
- 4 Niedługo wracam do kraju.
- 5 Zaraz się rozchoruję.

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I W poniższym tekście w 16 miejscach użyto błędnie znaki. Wskaż te miejsca i wstaw poprawne znaki:

明天我来考试。我的庆力很大，上个星其我一支生窝，所以没办法好好儿得准备。我能考好吗？要是考不好，我申请的将学金一定拿不倒。拿不到的时候我怎么班？我这么想的时候，一个月友菜了，我们坐一坐，淡一淡，我就舒服多了。

II A jak ty znosisz stres związany z nauką czy pracą? Jakie są twoje największe obawy? A jakie są objawy stresu? Jakie masz sposoby na złagodzenie stresu? Opowiedz po chińsku.

III Czy stres może mieć korzystny wpływ na naukę czy pracę? Odpowiedz po chińsku. Pamiętaj o wyrażeniach, jak: 的时候, 要是, 因为...所以...

IV Gdybyś mógł wybierać, jaki rodzaj pracy byś wybrał? *Bibliotekarza* (图书馆员 *tú shū guān yuǎn*) czy *maklera giełdowego* (股票经纪人 *gǔ piào jīng jì rén*)? Porównaj oba zawody i umotywuuj swoją opinię.

➔ ZWRÓĆ UWAGĘ

Wang Ming pod koniec jedzenia zwraca się do Gosi: 你吃饱了? *Najadłaś się?* Jest to zwyczajowy zwrot wypowiedziany wobec osoby zaproszonej na posiłek. W tradycji chińskiej to, że gość nie najadł się do syta, oznaczałoby dla gospodarza utratę twarzy 丢脸 *diū liǎn*, sugerowałoby bowiem, że gospodarz poskąpił jedzenia.

W dawnych Chinach na wsi używano na powitanie zwrotu 你吃饭了没有? *Czy jadłeś?* Trudne warunki życia sprawiały, że codzienny posiłek nie był wcale czymś oczywistym. Dziś tego zwrotu używa się często na zagajenie rozmowy.

➔ CZY WIESZ, ŻE...

Egzaminy i księgi klasyczne

Egzaminy mają wielkie znaczenie zarówno w tradycyjnej, jak i współczesnej kulturze Chin.

W dawnych Chinach zdany egzamin państwowy był przepustką do kariery urzędniczej lub wojskowej. Choć wraz ze zmianami dynastii zmieniały się wymagania co do materiału egzaminów i cech kandydatów, to jednak niezmienny pozostawał wymóg doskonałej znajomości ksiąg klasycznych, które miały zawierać mądrość nieosiągalną dla ksiąg czasów późniejszych. Należało tekst ksiąg klasycznych opanować tak szczegółowo, żeby na podstawie jednozdaniowego cytatu móc odtworzyć zdanie poprzednie i następne danego dzieła. Doskonałego przyswojenia wymagały też wielkie księgi starożytne oraz tzw. *Czteroksiąg konfucjański*.

Księgi starożytne

诗经 Shī jīng	Księga pieśni
书经 Shū jīng	Księga dokumentów
易经 Yì jīng	Księga przemian
仪礼 Yí lǐ	Księga etykiety i ceremoniałów
春秋 Chūn qiū	Kronika wiosen i jesieni

Czteroksiąg konfucjański

礼记 Lǐ jì	Zapiski o rytuałach
大学 Dà xué	Wielka nauka
中庸 Zhōng yōng	Doktryna Środka
论语 Lún yǔ	Dialogi konfucjańskie

Konfucjusz (孔子 Kǒng zǐ) nazywany jest wielkim nauczycielem. Na Tajwanie jego urodziny (28 września) obchodzi się uroczyście jako święto nauczyciela.

O wielkiej roli, jaką pełniły i nadal pełnią księgi oraz książki w procesie nauczania i przyswajania wiedzy, świadczą wyrażenia:

教书 jiāo shū o *nauczycielu*: uczyć (*dosł.* uczyć książek)

读书 dú shū studiować, uczyć się, uczęszczać do szkoły (*dosł.* czytać książki).

LEKTURA NADOBOWIĄZKOWA

A oto jedna z opowieści na temat egzaminów w dawnych Chinach. Przeczytaj i postaraj się zrozumieć treść, nie sięgając do polskiego tłumaczenia zawartego w Kluczu.

蚂蚁救主人

从前有一个姓王的读书人。书读得非常好，准备进京赶考。他离开家走了没有多远，看见一条水潭里漂浮着一片竹叶。竹叶上有一些小蚂蚁。因为找不到地面回不了窝，它们在叶上来来去去地乱转。四面都是水，蚂蚁没办法上岸。姓王的读书人拿起一支芦苇一头放在那片竹叶上，一头放在地上，让蚂蚁上岸。看到全部的

蚂蚁安全地上岸了，他才走了。他到了京城，参加考试。这一年的题目是他最喜欢的，最好写的一个题目。他作完文章，觉得非常的得意。

他给了考官他写的文章以后才发现，好像有一个“太”字少写一点，就变成一个“大”字了。

按照当时的规定，不论文章写得多好，如果里面有写错的一个字，就一定考不好。王考生后悔得不得了，可是已经没办法改了。

后来，考官在看卷子的时候，桌子上来了一只小蚂蚁。他想动手赶走蚂蚁，可是那只蚂蚁很快地跑到考卷堆里去了。当时考官也没有留意这件事，一张一张地看着考卷。当他看到王考生那张考卷的时候，那只蚂蚁刚好停留在“大”字的中间，让王考生写的字跟“太”字一样。考官一看，这篇文章写得非常的好，就给他第一名。考官就请王考生来因为要看看文章写这么好的人是怎样的人。

王考生一听说考官想跟他见面就很着急，他想，是不是因为写错字了。他去见考官的时候，就很勇敢地承认“太”字他少写了一点。

可是考官说：我看得很清楚，你的考卷上没有什么错的字。他拿来那张考卷，看一看，可是找不到什么错的字。

王考生看那“太”字中间有一只小蚂蚁。考官一看它，就要用他的衣袖轻轻地赶它走，可是小蚂蚁一直不走。

考官觉得很奇怪，他问王考生：这只蚂蚁在你的考卷上不是一个巧合。你想想，有没有发生过什么跟蚂蚁有关系的事情？

王考生想了一想，就记得在路上救过的一些蚂蚁，所以跟考官说了这件事情。

考官听了，就想王考生不只文章写得非常好，还是一个很好的人。他破例给他第一名。

Mǎ yǐ jiù zhǔ rén

Cōng qián yǒu yí ge xìng Wáng de dù shū rén. Shū dú de fēi cháng hǎo, zhǔn bèi jìn jīng gǎn kǎo. Tā lí kāi jiā zǒu le méi yǒu duō yuán, kàn jiàn yì tiáo shuǐ tán lí piāo fú zhe yí piàn zhú yè. Zhú yè shàng yǒu yì xiē xiǎo mǎ yǐ. Yīn wèi zhāo bú dào dì miàn huì bú liǎo wō, tā men zài yè shàng lái lái qū qū de luàn zhuàn. Sì miàn dōu shì shuǐ, mǎ yǐ méi bàn fǎ shàng àn. Xīng Wáng de dù shū rén nà qī yì zhǐ lú wèi yì tóu fàng zài nà piàn zhú yè shàng, yì tóu fàng zài dì shàng, ràng mǎ yǐ shàng àn. Kàn dào quán bù de mǎ yǐ ān quán de shàng le àn, tā cái zǒu le.

Tā dào le jīng chéng, cǎn jiā kǎo shì. Zhè yì nián de tí mù shì tā zuì xǐ huān de, zuì hǎo xiě de yí ge tí mù. Tā zuò wán wén zhāng, jué de fēi cháng de dé yì.

Tā gěi le kǎo guān tā xiě de wén zhāng yǐ hǒu cái fā xiàn, hǎo xiàng yǒu yí ge „tài” zì shǎo xiě yì diǎn, jiù biàn chéng yí ge „dà” zì le.

Ān zhào dāng shí de guī dīng, bú lùn wén zhāng xiě de duō hǎo, rú guǒ lǐ miàn yǒu xiē cuò de yí ge zì, jiù yí dìng kǎo bù hǎo. Wáng kǎo shēng hòu huǐ de bù dé liǎo, kě shì yì jīng méi bàn fǎ gǎi le. Hòu lái, kǎo guān zài kàn juàn zì de shí hòu, zhuō zì shàng lái le yì zhī xiǎo mǎ yǐ. Tā xiǎng dòng shǒu gǎn zǒu mǎ yǐ, kě shì nà zhī mǎ yǐ hěn kuài de pǎo dào kǎo juàn duī lǐ qù le. Dāng shí kǎo guān yě méi yǒu liú yì zhè jiàn shì, yì zhāng yì zhāng de kàn zhe kǎo juàn. Dāng tā kàn dào Wáng kǎo shēng nà zhāng kǎo juàn de shí hòu, nà zhī mǎ yǐ gāng hǎo tíng liú zài „dà” zì de zhōng jiān, ràng Wáng kǎo shēng xiě de zì gēn „tài” zì yì yàng. Kǎo guān yì kàn zhè piàn wén zhāng xiě de fēi cháng de hǎo, jiù gěi tā dì yī míng. Kǎo guān jiù qǐng Wáng kǎo shēng lái yīn wèi yào kàn yí kàn wén zhāng xiě zhè me hǎo de rén shì zěn me yàng de rén.

Wáng kǎo shēng yì tīng shuō kǎo guān xiǎng gēn tā jiàn miàn jiù hěn zháo jí, tā xiǎng, shì bú shì yīn wèi xiě cuò zì le. Tā qù jiàn kǎo guān de shí hòu, jiù hěn yǒng gǎn de chéng rèn „tài” zì tā shǎo xiě le yì diǎn.

Kě shì kǎo guān shuō: wǒ kàn de hěn qīng chǔ, nǐ de kǎo juàn shàng méi yǒu shén me cuò de zì. Tā ná lái nà zhāng kǎo juàn, kàn yí kàn, kě shì zhǎo bú dào shén me cuò de zì.

Wáng kǎo shēng kàn nà „tài” zì zhōng jiān yǒu yì zhī xiǎo mǎ yǐ. Kǎo guān yì kàn tā, jiù yào yòng tā de yì xiù qīng qīng de gǎn tā zǒu, kě shì xiǎo mǎ yǐ yì zhí bù zǒu.

Kǎo guān jué de hěn qǐ guài, tā wèn Wáng kǎo shēng: zhè zhī mǎ yǐ zài nǐ de kǎo juàn shàng bú shì yí ge qiǎo hé. Nǐ xiǎng yì xiǎng, yǒu méi yǒu fā shēng guò shén me gēn mǎ yǐ yǒu guān xì de shì qíng?

Wáng kǎo shēng xiǎng le yì xiǎng, jiù jì de zài lù shàng jiù guò de yì xiē mǎ yǐ, suǒ yǐ gēn kǎo guān shuō le zhè jiàn shì qíng.

Kǎo guān tīng le, jiù xiǎng Wáng kǎo shēng bú zhǐ wén zhāng xiě de fēi cháng hǎo, hái shì yí ge hěn hǎo de rén. Tā pò lì gěi tā dì yī míng.

1. 蚂蚁 (螞蟻)	量: 只 (隻)	mǎ yǐ	mrówka
2. 救		jiù	uratować; ratunek
3. 主人	量: 个 (個), 位	zhǔ rén	mistrz, opiekun
4. 京		jīng	stolica
5. 赶考 (趕考)		gǎn kǎo	zdawać egzamin do służby cywilnej
6. 水潭	量: 个 (個)	shuǐ tán	kałuża
7. 漂浮		piāo fú	dryfować
8. 竹叶 (竹葉)	量: 片	zhú yè	liść bambusa
9. 地面	量: 个 (個)	dì miàn	ład
10. 窝 (窩)	量: 个 (個)	wō	gniazdo, tu: mrowisko

11.	乱 (亂)		luàn	chaotycznie, bezładnie
12.	岸		àn	brzeg
13.	芦苇 (蘆葦)	量: 支 (枝)	lú wěi	patyk
14.	全部		quán bù	wszystko, wszystkie
15.	参加 (參加)		cān jiā	uczestniczyć
16.	题目 (題目)	量: 个 (個)	tí mù	temat
17.	文章	量: 篇	wén zhāng	praca pisemna, tekst
18.	得意		dé yì	dumny, zadowolony z siebie
19.	考官	量: 个 (個), 位	kǎo guān	egzaminator
20.	变成 (變成)		biàn chéng	zmieniać się, stawać się
21.	按照		àn zhào	według, przestrzegając (czegoś)
22.	当时 (當時)		dāng shí	wówczas, ówczesny
23.	不论 (不論)		bù lùn	bez względu na...
24.	考生	量: 个 (個), 位	kǎo shēng	egzaminowany, osoba zdająca egzamin
25.	后悔 (後悔)		hòu huǐ	żałować
26.	改		gǎi	zmieniać
27.	卷子	量: 张 (張)	juǎn zi	zwój (papieru), rulon
28.	赶 (趕)		gǎn	przeganiać
29.	跑		pǎo	biec
30.	堆		duī	plik, sterta (papierów, zwojów)
31.	留意		liú yì	zwracać uwagę
32.	刚好 (剛好)		gāng hǎo	właśnie/dokładnie tam
33.	第一名		dì yī míng	pierwsze miejsce
34.	着急 (著急)		zháo jí	zdenerwowany; zmartwiony
35.	勇敢		yǒng gǎn	odważny; odważnie
36.	承认 (承認)		chéng rèn	przyznawać, uznawać
37.	衣袖		yī xiù	rękaw
38.	巧合		qiǎo hé	przypadek, zbieg okoliczności
39.	发生 (發生)		fā shēng	wydarzyć się
40.	有关系 (有關係)		yǒu guān xi	mieć związek
41.	破例		pò lì	robić wyjątek, łamać zasadę

Dì shí wǔ kè: Shēng rì kuài lè!

第十五课: 生日快乐!

第十五課: 生日快樂!

Lekcja 15: Wszystkiego najlepszego z okazji urodzin!

Dui huà

对话
對話

DIALOGI

A

凯蒂, 王明和别的朋友: 生日快乐! 万事如意!
凱蒂, 王明和別的朋友: 生日快樂! 萬事如意!
Katie, Wang Ming Życzymy szczęścia w dniu urodzin!
i inni przyjaciele: Najserdeczniejsze życzenia!

高霞: 你们记得啊!

高霞: 你們記得啊!

Gosia: Pamiętaliście!

凯蒂: 当然记得。这是小礼物给你。

凱蒂: 當然記得。這是小禮物給你。

Katie: Oczywiście, że pamiętaliśmy. A to mały prezent dla ciebie.

高霞: 谢谢。

高霞: 謝謝。

Gosia: Dziękuję.

凯蒂: 诶, 你知道自己是属什么生肖的吗?

凱蒂: 诶, 你知道自己是屬什麼生肖的嗎?

Katie: Ej, a wiesz, spod jakiego chińskiego znaku zodiaku jesteś?

高霞: 当然知道! 我是属牛的! 凯蒂, 你呢?

高霞: 當然知道! 我是屬牛的! 凱蒂, 你呢?

Gosia: No pewnie, że wiem! Jestem spod znaku bawołu! A ty, Katie?

凯蒂：我属虎！小王，你属什么？

凱蒂：我屬虎！小王，你屬什麼？

Katie: Ja spod tygrysa! A ty xiao Wang?

王明：我属老鼠，可是我不太相信十二生肖，算命，什么的，那都是迷信！

王明：我屬老鼠，可是我不太相信十二生肖，算命，什麼的，那都是迷信！

Wang Ming: Ja jestem spod znaku szczura, ale nie bardzo wierzę w horoskopy, wróżby i tym podobne. To wszystko są przesady!

凯蒂：什么迷信？你看，属老鼠的好处很多：像聪明，魅力。。。

凱蒂：什麼迷信？你看，屬老鼠的好處很多：像聰明，魅力...

Katie: Jakie przesady? Zobacz, osoby spod znaku szczura mają bardzo dużo zalet: inteligencja, wdzięk...

高霞：老鼠也有坏处，比方说。。。

高霞：老鼠也有壞處，比方說...

Gosia: Szczury mają też wady, na przykład...

王明：诶！那，我们来看一看属牛的坏处吧。倔强。。。

王明：誒！那，我們來看一看屬牛的壞處吧。倔強...

Wang Ming: Ej! To może popatrzmy na wady osób spod znaku bawołu. Uparci...

高霞：讨厌，够了！够了！我们还是吃一点生日蛋糕吧！小王，请你把这瓶红酒打开！

高霞：討厭，夠了！夠了！我們還是吃一點生日蛋糕吧！小王，請你把這瓶紅酒打開！

Gosia: Jesteś okropny! Wystarczy! Wystarczy! A gdybyśmy tak zjedli trochę tortu urodzinowego! Xiao Wang, otwórz, proszę, tę butelkę czerwonego wina!

高霞：你们春节的时候有什么计划？听说这是要跟家人一起过的节日。

高霞：你們春節的時候有什麼計劃？聽說這是要跟家人一起過的節日。

Gosia: Jakie macie plany na chiński Nowy Rok? Słyszałam, że to święto, które powinno się spędzać razem z rodziną.

王明：是啊！我怎么这么笨没想到呢！如果在春节的时候去旅行，一定要先买票。可是，到四川的火车票已经卖光了！凯蒂，到伦敦去的飞机票，还买得到吗？

王明：是啊！我怎么这么笨没想到呢！如果在春节的时候去旅行，一定要先买票。可是，到四川的火车票已经卖光了！凯蒂，到伦敦去的飞机票，还买得到吗？

Wang Ming: Właśnie! Ależ ja jestem głupi, że o tym nie pomyślałam! Jeżeli ktoś chce podróżować w czasie Nowego Roku, musi koniecznie wcześniej kupić bilet. Ale bilety na wszystkie pociągi do Syczuanu już zostały sprzedane. Katie, czy można jeszcze dostać bilety lotnicze do Londynu?

凯蒂：还买得到，可是我把我的钱都花光了，买不起。

凯蒂：還買得到，可是我把我的錢都花光了，買不起。

Katie: Jeszcze są, ale wydałam już wszystkie pieniądze, nie stać mnie na kupno biletu.

高霞：那，我们就在一起好好儿地庆祝庆祝吧！

高霞：那，我們就在在一起好好兒地慶祝慶祝把！

Gosia: W takim razie może świętujemy razem!

凯蒂，王明：好主意！

凯蒂，王明：好主意！

Katie,

Wang Ming: Świetny pomysł!

A

Kǎi dì, Wáng Míng

hé bié de péng yǒu: Shēng rì kuài lè! Wàn shì rú yì!

Gāo xiá: Nǐ men jì de a!

Kǎi dì: Dāng rán jì de. Zhè shì xiǎo lǐ wù gēi nǐ.

Gāo xiá: Xiè xie.

Kǎi dì: Éi, nǐ zhī dào zì jǐ shì shǔ shén me shēng xiào de ma?

Gāo xiá: Dāng rán zhī dào! Wǒ shì shǔ niú de! Kǎi dì, nǐ ne?

Kǎi dì: Wǒ shǔ hǔ! Xiǎo Wáng, nǐ shǔ shén me?

Wáng Míng: Wǒ shǔ lǎo shǔ, kě shì wǒ bú tài xiāng xìn shí èr shēng xiào, suàn míng, shén me de, nà dōu shì mí xìn!

Kǎi dì: Shén me mí xìn? Nǐ kàn, shǔ lǎo shǔ de hǎo chù hěn duō: xiàng cōng míng, mèi lì...

Gāo xiá: Lǎo shǔ yě yǒu huài chù, bǐ fāng shuō...

Wáng Míng: Éi! Nà, wǒ men lái kàn yí kàn shǔ niú de huài chù ba. Jué jiàng...

Gāo xiá: Tǎo yàn! Gòu le! Gòu le! Wǒ men hái shì chī yì diǎn shēng rì dàn gāo ba! Xiǎo Wáng, qǐng nǐ bǎ zhè píng hóng jiǔ dǎ kāi!

B

Gāo xiá: Nǐ men chūn jié de shí hòu yǒu shén me jì huà? Tīng shuō zhè shì yào gēn jiā rén yì qǐ guò de jié rì.

Wáng Míng: Shì a! Wǒ zěn me zhè me bèn, méi xiǎng dào ne! Rú guǒ zài chūn jié de shí hòu qù lǚ xíng, yí dìng yào xiān mǎi piào. Kě shì, dào Sì chuān de huǒ chē piào yǐ jīng mài guāng le! Kǎi dì, dào Lún dūn qù de fēi jī piào, hái mǎi de dào ma?

Kǎi dì: Hái mǎi de dào, kě shì wǒ bǎ wǒ de qián dōu huā guāng le, mǎi bù qǐ.

Gāo xiá: Nà, wǒ men jiù zài yì qǐ hǎo hǎo de qīng zhù qīng zhù ba!

Kǎi dì, Wáng Míng: Hǎo zhǔ yì!

Kè wén

课文

課文

CZYTANKA

75

杰克的旅行日记 (五)

杰克的旅行日記 (五)

二月十三号, 上海
二月十三號, 上海

春节快要来了。已经有节日的气氛; 到处都有人在写春联, 卖鞭炮。
春節快要來了。已經有節日的氣氛; 到處都有人在寫春聯, 賣鞭炮。

好可惜我快要回国了。不能在中国过新年。
好可惜我快要回國了。不能在中國過新年。

我除了要买春联以外, 还要买中国书法的毛笔, 砚台, 还要买旗袍给姐姐...
我除了要買春聯以外, 還要買中國書法的毛筆, 硯臺, 還要買旗袍給姐姐...

所以我的旧箱子放不下这些东西, 我得去买一个新的箱子。好辛苦啊!
所以我的舊箱子放不下這些東西, 我得去買一個新的箱子。好辛苦啊!

Jié kè de lǚ xíng rì jì (wǔ)

Èr yuè shí sān hào, Shàng hǎi

Chūn jié kuài yào lái le. Yí jīng yǒu jié rì de qì fēn; dào chù dōu yǒu rén zài xiě chūn lián, mài biān pào. Hǎo kě xī wǒ kuài yào huí guó le. Bù néng zài Zhōng guó guò xīn nián. Wǒ chū le yào mǎi chūn lián yì wài, hái yào mǎi Zhōng guó shū fǎ de máo bǐ, yàn tái, hái yào mǎi qī páo gěi jiě jie... Suǒ yǐ wǒ de jiù xiāng zì fàng bù xià zhè xiē dōng xī, wǒ déi qù mǎi yí ge xīn de xiāng zǐ. Hǎo xīn kǔ a!

Pamiętnik Jacka z podróży (5)

13 lutego, Szanghaj

Niedługo chiński Nowy Rok. Panuje już świąteczna atmosfera; wszyscy piją noworoczne sentencje, kupują fajerwerki, jaka szkoda, że niedługo muszę wracać do kraju i nie mogę spędzić Nowego Roku w Chinach. Opięć ozdobionych kart z noworocznymi sentencjami muszę jeszcze kupić podzielić do chińskiej kaligrafii, kamień do rozrabiania tuszu, no i chińska sukienka dla starszej siostry... Ponieważ do mojej starej walizki wszystkie te rzeczy się nie zmieściły, muszę jeszcze kupić nową walizkę. Co za nuka!

Shēng cǐ

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	生日	名 量: 个 (個)	shēng rì 今天是我的生日! Dzisiaj są moje urodziny!	urodziny
2.	快乐 快樂	特性动; 形容	kuài lè 旅行快乐! Szczęśliwej podróży!	być szczęśliwym/ radosnym; szczęśliwy, radosny
3.	万事如意 萬事如意	惯用语	wàn shì rú yì	wszystkiego najlep- szego!
4.	属 屬	动	shǔ 你是属什么生肖的? Spod jakiego chińskiego znaku zodiaku jesteś?	być spod (jakiegoś) znaku zodiaku

5.	生肖	名 量: 个 (個)	shēng xiào 属哪一个生肖的人最倔强? Spod jakiego chińskiego znaku zodiaku są osoby najbardziej uparte?	chiński znak zodiaku
	十二生肖	名	shí èr shēng xiào 你知道十二生肖是什么吗? Czy wiesz, co to jest chiński horoskop?	
6.	虎 <i>lub</i> 老虎	名 量: 只 (隻)	hǔ <i>lub</i> lǎo hǔ 虎是一种很漂亮的动物。 Tygrys to bardzo piękne zwierzę.	tygrys
7.	老鼠	名 量: 只 (隻)	lǎo shǔ 不是每个小姐怕老鼠! Nie każda dziewczyna boi się szczurów!	szczur
8.	相信	动	xiāng xìn 我真相信你。 Naprawdę ci wierzę.	wierzyć, ufać
9.	算命	动受	suàn mìng 你认识一些算命的方法? Czy znasz jakieś wróżby? 你要算什么命? Czego ma dotyczyć wróżba?	wróżyc

10.	什么的 什麼的	惯用语	shén me de 在市场里什么都有： 水果，肉，青菜，什么的。 Na targu jest wszystko: owoce, warzywa, mięso i tak dalej.	i tak dalej, i tym podobne
11.	迷信	名 量：个(個)	mí xìn 十三号，星期五一定要 倒楣就是一个迷信。 To, że piątek trzynastego jest dniem pechowym, to po pro- stu przesąd.	przesąd/przesady
12.	好处 好處	名 量：个(個)	hǎo chù 这辆车子的最大的好处 就是价钱很便宜。 Największą zaletą tego samo- chodu jest jego niska cena.	zaleta, dobra strona
	坏处 壞處	名	huài chù 华沙的坏处是什么都 很贵。 Wadą Warszawy jest to, że wszystko jest tam bardzo drogie.	wada, zła strona
13.	聪明 聰明	特性动； 形容	cōng míng 王小姐聪明得很。 Panna Wang jest bardzo inteligentna.	być inteligentnym; inteligentny
14.	魅力	名 量：种(種) (rodzaj)	mèi lì 这个人很有魅力。 Ta osoba jest pełna uroku. 他穿的衣服很有魅力。 Ubrania, które nosi, są pełne wdzięku.	wdzięk, urok

15.	比方说 比方說	惯用语	bǐ fāng shuō 我买很多东西：比方说 鞋子和裤子。 Kupiłem dużo rzeczy, na przykład buty i spodnie.	na przykład
16.	倔强	特性动; 形容	juè jiàng 我爸爸很倔强, 我更 倔强。 Mój tata jest bardzo uparty, a ja jestem jeszcze bardziej uparta.	być upartym; uparty
17.	蛋糕	名 量: 个(個), 块(塊)	dàn gāo 巧克力蛋糕多少钱? Ile kosztuje tort czekoladowy?	ciasto, tort
18.	瓶	量	píng 请你给我一瓶水。 Podaj mi, proszę, butelkę wody.	butelka (czegoś)
	瓶子	名 量: 个(個)	píng zi 这个瓶子里有什么? Co jest w tej butelce?	butelka (jako przedmiot)
19.	打开 打開	动	dǎ kāi 请你打开窗户。 Otwórz, proszę, okno.	otworzyć
20.	春节 春節	名 量: 个(個)	Chūn jié 你们要怎么庆祝春节? Jak zamierzacie obchodzić chiński Nowy Rok?	chiński Nowy Rok

21.	计划 計劃	名	jì huà 下个星期六,你有什么计划? Jakie masz plany na sobotę?	plan/plany
22.	节日 節日	名 量: 个(個)	jié rì 波兰的节日多不多? Czy w Polsce jest dużo dni wolnych?	święto, dzień wolny
23.	笨	特性动; 形容	bèn 这么笨的狗! 你为什么把我的鞋子吃了? Co za głupi pies! Czemu zjadłeś mi buty?	być głupim; głupi
24.	光	助	guāng 别把菜吃光了! Proszę, zjedz to danie do końca!	<i>partykuła nadająca czasownikowi znaczenie skończenia/wyczerpania czegoś</i>
25.	伦敦 倫敦	名	Lún dūn 华沙离伦敦远不远? Czy z Warszawy do Londynu jest daleko?	Londyn
26.	把	助	bǎ 请你把窗户打开。 Otwórz, proszę, (to) okno.	<i>partykuła podkreślająca dopełnienie</i>
27.	花	动	huā 新的衣服,鞋子,你花的钱太多了! Nowe ubrania, buty... wydałeś zbyt dużo pieniędzy!	wydawać (pieniądze)

28.	主意	名 量: 个 (個)	zhǔ yì 我现在没有主意。 W tej chwili nic mi nie przychodzi do głowy (dosł. Teraz nie mam pomysłu).	pomysł, plan
29.	气氛 氣氛	名 量: 个 (個)	qì fēn 这家餐厅的气氛差很多。 Atmosfera w tej restauracji pozostawia wiele do życzenia.	atmosfera, nastrój
30.	到处 到處	副	dào chù 在亚洲, 欧洲, 到处都有好人。 Czy to w Azji, czy w Europie, wszędzie można spotkać dobrych ludzi.	wszędzie
31.	春联 春聯	名 量: 张 (張)	chūn lián 我爸爸最喜欢写春联。 Mój tata najbardziej lubi kaligrafować noworoczne sentencje.	noworoczne sentencje, pisane na ozdobnym czerwonym papierze, umieszczane na drzwiach domu lub obok drzwi – zawierają życzenia pomyślności i dostatku na nadchodzący rok
32.	鞭炮	名 量: 串 chuàn, 个 (個)	biān pào	fajerwerki, sztuczne ognie
	放鞭炮	动受	fàng biān pào 春节的时候你怎么不要放鞭炮? Jak to, nie chcesz zapalać fajerwerków w chiński Nowy Rok?	zapalać/puszczać fajerwerki

33.	可惜	副	kě xī 我的东西被偷了！ 真可惜！ Moje rzeczy zostały skradzione! Jaka szkoda!	szkoda
34.	除了... (以外)	惯用语	chú le... (yǐ wài) 除了波兰以外, 你还去过哪些欧洲的国家? W jakich jeszcze krajach europejskich byłeś oprócz Polski?	oprócz... jeszcze...
35.	书法 書法	名 量: 种 (種) (rodzaj)	shū fǎ 你会不会写书法? Czy potrafisz kaligrafować? 你觉得中国书法漂亮吗? Czy uważasz, że chińska kaligrafia jest piękna?	kaligrafia
36.	毛笔 毛筆	名 量: 支	máo bǐ	piędzel
37.	砚台 硯臺	名 量: 个 (個)	yàn tái	kamień do rozrabiania tuszu kaligraficznego
38.	旗袍	名 量: 件	qí páo 我觉得穿旗袍的小姐很有魅力。 Uważam, że dziewczyny ubrane w qipao wyglądają bardzo wdzięcznie (dosł. mają mnóstwo wdzięku).	qipao (tradycyjna chińska suknia zapinana pod szyją na koteczki)
39.	箱子	名 量: 个 (個)	xiāng zi 这个箱子会不会太小, 我的东西放得下吗? Czy ta walizka nie jest za mała, czy moje rzeczy się zmieszczą?	walizka

Yǔ fǎ

语法

語法

GRAMATYKA

I Cechy charakteru

生肖 Znak zodiaku	好处 Zalety	坏处 Wady	年份 nián fēn Rok urodzenia	行 Żywioł
 生肖 szczur	有魅力 yǒu mèi lì uroczy 聪明 cōng míng inteligentny 有想象力 yǒu xiǎng xiàng lì pomysłowy, obdarzony wyobraźnią	有竞争能力 yǒu jìng zhēng néng lì zadziorny	24.01.1936–10.02.1937 10.02.1948–28.01.1949 28.01.1960–14.02.1961 15.02.1972–02.02.1973 02.02.1984–08.02.1985 19.02.1996–06.02.1997 07.02.2008–25.01.2009	火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia
 生肖 bawół	用功 yòng gōng pracowity, pilny 有耐心 yǒu nài xīn cierpliwy	倔强 jué jiàng uparty	11.02.1937–30.01.1938 29.01.1949–16.02.1950 15.02.1961–04.02.1962 03.02.1973–22.01.1974 09.02.1985–28.02.1986 07.02.1997–27.01.1998 26.01.2009–13.02.2010	火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia
 生肖 tygrys	勇敢 yǒng gǎn odważny 大方 dà fāng szczodry 直心眼 zhí xīn yǎn uczciwy	粗心 cū xīn beztroski	31.01.1938–18.02.1939 17.02.1950–05.02.1951 05.02.1962–21.01.1963 23.01.1974–10.02.1975 29.02.1986–16.02.1987 28.01.1998–15.02.1999 14.02.2010–02.02.2011	土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal

 <p>zajac</p>	<p>小心 xiǎo xīn ostrożny</p> <p>诚实 chéng shí uczciwy</p> <p>谨慎 jǐn shèn rozważny, powściągliwy</p>	<p>自私 zì sī samolubny</p>	<p>19.02.1939–07.02.1940</p> <p>06.02.1951–26.01.1952</p> <p>25.01.1963–12.02.1964</p> <p>11.02.1975–30.01.1976</p> <p>17.02.1987–05.02.1988</p> <p>16.02.1999–04.02.2000</p> <p>03.02.2011–11.01.2012</p>	<p>土 ziemia</p> <p>金 metal</p> <p>水 woda</p> <p>木 drzewo</p> <p>火 ogień</p> <p>土 ziemia</p> <p>金 metal</p>
 <p>smok</p>	<p>充满活力 chōng mǎn huó lì energiczny</p> <p>认真 rèn zhēn poważny</p>	<p>不容忍 bù róng rěn nietolerancyjny</p>	<p>08.02.1940–26.01.1941</p> <p>27.01.1952–13.02.1953</p> <p>13.02.1964–01.02.1965</p> <p>31.01.1976–17.02.1977</p> <p>06.02.1988–26.02.1989</p> <p>05.02.2000–23.01.2001</p>	<p>金 metal</p> <p>水 woda</p> <p>木 drzewo</p> <p>火 ogień</p> <p>土 ziemia</p> <p>金 metal</p>
 <p>wąż</p>	<p>谨慎 jǐn shèn rozważny, powściągliwy</p> <p>聪明 cōng míng inteligentny</p>	<p>妒忌 dù jì zazdrosny</p>	<p>27.01.1941–14.02.1942</p> <p>14.02.1953–02.02.1954</p> <p>02.02.1965–20.01.1966</p> <p>18.02.1977–06.02.1978</p> <p>27.01.1989–26.01.1990</p> <p>24.01.2001–11.02.2002</p>	<p>金 metal</p> <p>水 woda</p> <p>木 drzewo</p> <p>火 ogień</p> <p>土 ziemia</p> <p>金 metal</p>
 <p>koń</p>	<p>忠心 zhōng xīn lojalny</p> <p>热心 rè xīn pełen entuzjazmu</p>	<p>没有耐心 méi yǒu nài xīn niecierpliwý</p>	<p>15.02.1942–04.02.1943</p> <p>03.02.1954–23.01.1955</p> <p>21.01.1966–08.02.1967</p> <p>07.02.1978–27.01.1979</p> <p>27.01.1990–14.02.1991</p> <p>12.02.2002–31.01.2003</p>	<p>水 woda</p> <p>木 drzewo</p> <p>火 ogień</p> <p>土 ziemia</p> <p>金 metal</p> <p>水 woda</p>
 <p>koza</p>	<p>温柔 wēn róu delikatny</p> <p>乐于助人 lè yú zhù rén uczynny</p>	<p>容易改变 róng yì gǎi biàn zmienny</p>	<p>05.02.1943–24.01.1944</p> <p>24.01.1955–11.01.1956</p> <p>09.02.1967–29.01.1968</p> <p>28.01.1979–15.02.1980</p> <p>15.02.1991–03.02.1992</p> <p>01.02.2003–21.01.2004</p>	<p>水 woda</p> <p>木 drzewo</p> <p>火 ogień</p> <p>土 ziemia</p> <p>金 metal</p> <p>水 woda</p>

生肖 Znak zodiaku	好处 Zalety	坏处 Wady	年份 nián fēn Rok urodzenia	行 Żywioł
 małpa	聪明 cōng míng inteligentny 有知识 yǒu zhī shi mądry (<i>dość</i> posiadający wiedzę)	自负 zì fù zarozumiały	06.02.1932–25.01.1933 25.01.1944–12.02.1945 12.02.1956–30.01.1957 30.01.1968–16.02.1969 16.02.1980–04.02.1981 04.02.1992–22.01.1993 22.01.2004–08.02.2005	水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo
 kogut	正直 zhèng zhí uczciwy 乐于助人 lè yú zhù rén uczynny 勇敢 yǒng gǎn odważny	虚荣 xū róng próżny	26.01.1933–13.02.1934 13.02.1945–01.02.1946 31.01.1957–17.02.1958 17.02.1969–05.02.1970 05.02.1981–24.01.1982 23.01.1993–09.02.1994 09.02.2005–28.01.2006	水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo
 pies	忠心 zhōng xīn lojalny 无私 wú sī altruista	悲观 bēi guān pesymista	14.02.1934–03.02.1935 02.02.1946–21.01.1947 18.02.1958–07.02.1959 06.02.1970–26.01.1971 25.01.1982–12.02.1983 10.02.1994–30.01.1995 29.01.2006–17.02.2007	木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień
 świnia	正直 zhèng zhí uczciwy 容忍 róng rěn tolerancyjny	自负 zì fù zarozumiały	04.02.1935–23.01.1936 22.01.1947–09.02.1948 08.02.1959–27.01.1960 27.01.1971–18.01.1972 18.02.1983–01.02.1984 31.01.1995–18.02.1996 29.01.2007–06.02.2008	木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień

Ćwiczenie 1

Uzupełnij zdania wyrazami oznaczającymi cechy charakteru:

- ① 王太太不怕一个人去旅行，她很……。
- ② 小弟弟一听到生词，就记得。什么都听得懂。他……极了。
- ③ 王先生开车，开得很慢，吃东西的时候不认识的菜不敢吃。他做事很……。
- ④ 李小姐，一看不懂什么，就很生气。她什么都要马上看得懂。所以她是一个……的人。
- ⑤ 小王喜欢帮助别人。高霞或者凯蒂有什么问题，他要帮助她们。他很……。
- ⑥ 下个冬天张先生要到欧洲去。他没有钱也没有时间，然后生病了，可是他还要去。他……得很！

II Zdania z 把

Partykuły 把 używamy, kiedy chcemy w zdaniu podkreślić dopełnienie.

Podmiot	把	Dopełnienie	动	Wyrazy towarzyszące czasownikowi	
我	把	这本书	看	了。	Przeczytałem już tę książkę.
请你们	把	桌子	放	在这里。	Proszę, wstawcie stół tutaj.

Zapamiętaj

- Konstrukcja z 把 nie może być stosowana z czasownikami wyrażającymi emocje, doznania czy bycie/przebywanie gdzieś lub posiadanie:

我把他喜欢
我把他没看见
我妈妈把家在
我把钱有

- Przedmiot czynności musi być znany zarówno mówiącemu, jak i słuchającemu.
- W zdaniu z partykułą 把 czasownikowi musi towarzyszyć np. albo okolicznik, albo czasownik z dopełnieniem rezultatywnym lub potencjalnie rezultatywnym, albo partykuła 了:

我要把这本书看
我要把这本书看一下。
我要把这本书看一看。
我要把这本书慢慢地看。
我还没把这本书看完呢。
我把这本书看完了。

1. 我把这件衣服穿一穿。
2. 请你把炒面吃完!
3. 小王把这本书看一看。
4. 高霞请小王把这瓶酒打开。
5. 我把你做的菜吃完了。
6. 凯蒂把自己的脚摔坏了。
7. 下午三点请你把这本书拿来给我。
8. 请你让我把话说完。

Ćwiczenie 2

Utwórz poprawne zdania z podanych fragmentów:

- ① 我 看 把 了 这 片 光 盘 电 影 。
- ③ 把 高 霞 妹 妹 穿 这 件 衣 服 给 。
- ⑤ 吃 你 把 完 这 个 菜 请 。
- ④ 你 的 东 西 请 你 放 把 在 这 里 。
- ② 你 请 把 学 习 学 习 好 好 儿 地 第 十 五 课 。
- ⑥ 请 做 你 得 把 这 个 菜 好 吃 一 点 。
- ⑦ 我 的 新 词 典 他 把 我 不 要 借 给 。

Ćwiczenie 3

Przekształć podane zdania w zdania z 把:

- ① 你应该看一看书。.....
- ② 他吃了早饭。.....
- ③ 高霞, 你喝了我的咖啡! .....
- ④ 我忘了他的名字了。.....
- ③ 请你拿来我的东西。.....

Ćwiczenie 4

Przetłumacz zdania, używając konstrukcji z 把:

- ❶ Proszę, poczytaj trochę książkę.
- ❷ Otwórz, proszę, okno.
- ❸ Katie złamała nogę.
- ❹ On sprzedał samochód.
- ❺ On zjadł (do końca) danie zrobione przez mamę.

III Oprócz... jeszcze... 除了...(以外)...

除了 X	(以外)	Y
除了 凯蒂和小王	(以外),	还有很多朋友来。
除了 足球	(以外),	我什么运动都不喜欢。

Oprócz Katie i xiao Wanga przyszło jeszcze wielu przyjaciół.

Oprócz piłki nożnej nie lubię żadnego więcej sportu.

1. 除了波兰, 英国以外, 我还去过日本。
2. 除了他来以外, 没有人来了。
3. 除了努力学习, 还要休息, 你不要忘记了!
4. 除了小狗以外, 他还有金鱼, 小兔子和老鼠。下次, 他还是要买虎吧!
5. 除了可乐以外, 他什么都不喝。

Ćwiczenie 5

Utwórz zdania, łącząc fragmenty z obu kolumn:

A. 除了姐姐以外	1. 我还要去图书馆。
B. 除了聪明以外	2. 他什么都不喜欢。
C. 除了听音乐以外	3. 他还有小弟弟。
D. 除了买东西以外	4. 他还很勇敢。
E. 除了我家人来以外	5. 还有很多朋友来。

IV Zdania z dopełnieniem rezultatywnym (z 光) i potencjalnie rezultatywnym (z 起)

1. 动 + 光 o czynności wyrażanej przez 动 'wyczerpać, zużyć'

Zdanie	rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczoną	这种杯子很好看, 已经卖光了。	Ten rodzaj filiżanek jest śliczny, już zostały wyprzedane.
z czasownikiem zaprzeczoną	这种衣服太难看了, 还没卖光呢。	Tego rodzaju odzież jest nieładna, jeszcze nie została wyprzedana.

1. 我们的啤酒都被喝光了。
2. 他把我们的菜吃光了。
3. 我们已经用光了这个月的钱了。

2. 动 + 起

Zdanie	potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczoną	你住得起这么贵的房子吗?	Czy stać cię na zamieszkanie w tak drogim mieszkaniu?
z czasownikiem zaprzeczoną	这种电视太贵了, 我们买不起。	Ten telewizor jest zbyt drogi, nie stać nas na niego.

a) stać (kogoś na coś)

1. 我们坐不起飞机, 我们还是坐火车去吧!
2. 这家饭馆的菜太贵, 我吃不起!
3. 这里看医生太贵, 所以我看不起。
4. 这所大学的学费太高, 我念不起。

b) 看得起 *szanować* (kogoś)

看不起 *patrzeć* (na kogoś) z góry, *lekceważyć* (kogoś)

1. 你看得起有钱的人吗？
2. 你看得起念¹大学的人吗？
3. 别看不起没念书的人。
4. 请你别看不起我！

c) 对得起 + osoba X – *sprawić, że osoba X będzie dumna z tego, co zrobiliśmy*

对不起 + osoba X – *sprawić, że osobie X będzie przykro z powodu tego, co zrobiliśmy*

1. 你考试考不好，你对得起自己吗？
2. 朋友们都对你很好，所以不要做对不起朋友的事。

Ćwiczenie 6

Uzupełnij zdania dopełnieniem rezultatywnym lub potencjalnie rezultatywnym zawierającym wyraz 光 lub 起. W pustych miejscach, w zależności od zdania, może się znaleźć jeden lub dwa wyrazy:

- ① 我的钱已经花……了。我现在一杯咖啡也买……。
- ② 我把你的最爱的东西吃……了。我真对……你。
- ③ 我看……他因为他常常骂父母。
- ④ 这个房间好看极了可是我住……。
- ⑤ 听说这家饭馆的菜很好吃，可是我的钱太少了，吃……。
- ⑥ 你吃……北京烤鸭吗？
- ⑦ 你的工作做得不好。你对……老板²吗？

¹ 念 niàn uczęszczać (do szkoły, na uczelnię).

² 老板 (老闆) lǎo bǎn (量: 个(個), 位) szef.

ĆWICZENIA WYMOWY

76 I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

míng tiān	zuó tiān	máo yī	páng biān	huí jiā	qián biān
明天	昨天	毛衣	旁边	回家	前边

77 II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

xué xiào	shí yuè	huí qù	wén huà	yú kuài	guó jì
学校	十月	回去	文化	愉快	国际

78 III Posłuchaj nagrania i powtórz:

光 了
 卖 光 了
 已 经 卖 光 了
 机 票 已 经 卖 光 了
 波 兰 的 机 票 已 经 卖 光 了
 到 波 兰 的 机 票 已 经 卖 光 了
 我 到 波 兰 的 机 票 已 经 卖 光 了。

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Przeczytaj poniższy tekst o zwyczajach związanych z chińskim Nowym Rokiem:

中国最重要的节日就是春节(新年)。春节是从农历的一月到十五号。春节的时候大家要大扫除,买新衣服,做最好吃的菜,贴春联,放鞭炮,在外面工作的孩子们,都回家吃团圆饭。夜晚十二点爷爷奶奶发红包给孩子们。

第二天我们要去朋友或者亲戚家拜年。大街小巷都有人说,“恭喜恭喜新年好”,“恭喜发财”。春节是中国人放假放最久的一个节日。到了一月十五号的时候是中国的元宵节。过了元宵节春节就结束了。

1.	重要	zhòng yào	być ważnym
2.	农历 (農曆)	nóng lì	kalendarz księżycowy, tradycyjny kalendarz chiński
3.	大扫除 (大掃除)	dà sǎo chú	gruntowne sprzątanie (aby usunąć wszystko, co było złe w poprzednim roku i zrobić miejsce na nadchodzące pomyślne zdarzenia)

4. 贴 (貼)	tiē	przyklejać
5. 孩子	hái zi	dzieci
6. 团圆饭 (團圓飯)	tuán yuán fàn	wspólna, rodzinna kolacja
7. 亲戚 (親戚)	qīn qī	krewni
8. 拜年	bài nián	składać noworoczne życzenia, modlić się, prosić los o pomyślność w nadchodzącym roku
9. 大街小巷	dà jiē xiǎo xiàng	w całym mieście (<i>dosł.</i> na każdej dużej ulicy i małej uliczce)
10. 恭喜恭喜	gōng xǐ gōng xǐ	wszystkiego najlepszego!, gratulacje!
11. 元宵	Yuán xiāo	Święto Lampionów (<i>piętnastego dnia pierwszego miesiąca księżycowego</i>)

II Odpowiedz na pytania:

- ① 春节是什么时候开始的?
- ② 在外面工作的人, 春节的时候应该怎么样?
- ③ 爷爷奶奶什么时候发红包?
- ④ 春节的时候大家要说什么?
- ⑤ 元宵节是什么时候?
- ⑥ 春节的第二天, 中国人做什么?
- ⑦ 春节的时候中国放几天假?

III Spróbuj opowiedzieć w podobny sposób o zwyczajach towarzyszących świętom Bożego Narodzenia (圣诞节 Shèng dàn jié) czy Wielkanocy (复活节 Fù huó jié) w Polsce/w twojej rodzinie.

IV Opisz swój charakter. Czy zgadza się on z charakterystyką twojego chińskiego znaku?

V Czy charakter któregoś z bliskich ci osób zgadza się z charakterystyką jej chińskiego znaku? Podaj przykłady na umotywowanie swojej opinii, np. *Mój starszy brat jest spod znaku bawołu. Jest rzeczywiście uparty. Na przykład w minionym roku był chory i nie miał pieniędzy, ale jednak pojechał do Chin.*

➡ CZY WIESZ, ŻE...

Chiński zodiak 十二生肖 Shi èr shēng xiào

Aby dobrze określić swój charakter według chińskiego zodiaku, nie wystarczy znać rok, miesiąc i dzień urodzenia. Trzeba też znać godzinę urodzenia (zob. Lekcja 8) i wiedzieć, któremu z pięciu żywiołów 五行 wǔ xíng (zob. Lekcja 11) podlega rok urodzenia.

Najważniejsze święta chińskie 中国最重要的节日

Nowy Rok 春节 农历的一月到十五号 贴春联, 吃团圆饭, 发红包

Czerwone noworoczne lampiony z życzeniami
powodzenia i bogactwa
恭喜发财 gōng xǐ fā cái

Wejście do zabytkowego chińskiego domu.
Na odrzwiach i skrzydłach drzwi –
czerwone arkusze papieru z noworocznymi sentencjami
春联 chūn lián

Święto Lampionów

元宵节 农历的一月十五号 提³灯笼⁴

W okresie świątecznym przybrane lampionami są świątynie, domy i całe ulice

Lampiony wywieszane z okazji Święta Lampionów są często niezwykle barwne i mogą mieć przeróżne kształty

Święto Smoczycich Łodzi

端午⁵节 农历五月五日 划⁶龙舟⁷, 吃粽子

Wyścigi smoczycich łodzi.

Na dziobie każdej łodzi znajduje się rzeźba smoczyciej głowy. Sternik wybija rytm wiosłowania na bębnie

粽子 zòng zi to tradycyjna potrawa związana ze Świętem Smoczycich Łodzi. Jak głosi legenda, wielki poeta epoki Walczących Królestw (475-221 p.n.e.), Qu Yuan, w proteście przeciw złym rządóm, rzucił się w nurt rzeki. Okoliczni wieśniacy, chcąc go uratować, wsiedli do swych łodzi i popłynęli mu na ratunek. Jednak nie udało się im go ocalić, zaczęli więc wrzucać do wody przynętę dla drapieżnych ryb (kleisty ryż i mięso owinięte w liście bananowca), aby uchronić ciało wielkiego poety przed pożarciem. Dziś tę potrawę je się na pamiątkę zdarzeń z przeszłości

³ 提 tí podnosić, wznosić.

⁴ 灯笼 (燈籠) dēng lóng (量: 个 (個)) latarnia, lampion.

⁵ 端午 Duān wǔ (量: 个 (個)) Festiwal Smoczycich Łodzi.

⁶ 划 huá wiosłować.

⁷ 龙舟 (龍舟) lóng zhōu (量: 条 (條)) smocza łódź.

Festiwal Środka Jesieni

中秋节

农历八月十五日

赏⁸月⁹, 吃月饼¹⁰

Tradycja podziwiania tarczy księżyca w noc Festiwalu Środka Jesieni jest wciąż żywa, także w wielkich miastach. Na zdjęciu Szanghaj

Podczas Festiwalu Środka Jesieni je się *ciasteczka księżycowe* 月饼 yuè bǐng. Napis na ciasteczku brzmi: 玉环 yù huán, co znaczy *jadeitowy krążek, jadeitowa bransoleta*, jak metaforycznie określa się Księżyc. Księżyc, jak i ciasteczko księżycowe, symbolizują pełnię i obfitość zbiorów

Chińska kaligrafia 中国书法 Zhōng guó shū fǎ

Kaligrafia zajmuje wyjątkową pozycję wśród tradycyjnych sztuk kultury chińskiej. Dobra kaligrafia powinna oddawać emocje zarówno zawarte w tekście, jak i towarzyszące jego pisaniu.

Podstawowe przybory chińskiej kaligrafii:

po lewej tusz (墨 mò), po prawej kamień do rozrabiania tuszu kaligraficznego

(砚台 yàn tái) oraz pędzelek (毛笔 máo bǐ)

⁸ 赏 (赏) shāng podziwiać (np. piękno czegoś).

⁹ 月 (亮) yuè (liàng) (量: 个 (個)) księżyc.

¹⁰ 饼 (餅) bǐng (量: 个 (個)) ciastko.

Clucz do ćwiczcń

Tam, gdzie to konieczne, na czerwono zaznaczono błędnie użyte znaki, zaś na niebiesko poprawne odpowiedzi.

Lekcja 1

Ćwiczenie 1

1. 英国/中国, 波兰
2. 中国
3. 英国
4. John

Ćwiczenie 3

1. Nowak 小姐是波兰人。
2. Smith 先生叫 John。
3. 王明是中国人。
4. John 姓 Smith。

Ćwiczenie 2

1. 是的。她是波兰人。
2. John 不姓李。他姓 Smith。
3. John Smith 不是波兰人。他是英国人。

Ćwiczenie 4

1. 高霞 Nowak 是波兰人。
2. 中国人姓王。
3. Smith 是英国姓。

Lekcja 2

Ćwiczenie 1

1. 你高兴吗?
2. 王先生你累吗?
3. 我太累。
4. 你不太忙吗?
5. 他很高兴。
6. 老师高不高?
7. 他很高吗?
8. 你好不好?

Ćwiczenie 2

1. 我看电影。
2. 我看波兰电影。
3. 王太太认识他。
4. 他喝茶。
5. 我不认识他。
6. 我不喝茶。
7. 我不看电影。

Ćwiczenie 4

1. 我们很高兴。
2. 他们请我喝茶。
3. 他们是英国人。
4. 他们很高。
5. 他们去波兰吗？

Lekcja 3

Ćwiczenie 1

1. 王小姐在学波文。
2. 王明在买书。
3. 张老师在看波兰电影。
4. 她在喝茶。

Ćwiczenie 2

1. 你喝茶不喝？
2. 你去中国不去？
3. 她喜欢看书不喜欢？
4. 他们买报不买？
5. 你懂中文不懂？

Ćwiczenie 3

1. 我很喜欢看书。
2. 我不要买书。
3. 他们要买中国报。
4. 我要借。
5. 我要看英文书。

Ćwiczenia utrwalające

- I
1. 你要借什么？
  2. 你喜欢波兰吗？/你喜欢不喜欢波兰？/你喜欢波兰不喜欢？/你喜不喜欢波兰？
  3. „大学”书店有没有中文词典？/„大学”书店有中文词典吗？
  4. 谁要喝茶？
  5. 请你借我英文书。
  6. 你要学习波文吗？那么，你一定要去波兰。

- II
1. 大学书店好不好吗？ → 大学书店好不好？/大学书店好吗？
  2. 我不有中文书。 → 没
  4. 我看在电影。 → 在看
  6. 你喜欢不欢喝中国茶？ → 喜欢

Lekcja 4

Ćwiczenie 1

1. 一些人
2. 一本书
3. 两杯咖啡
4. 四个人/一些人
5. 一百块钱

Ćwiczenie 3

1. 十九块九毛九分
2. 二十二块七毛四分
3. 十块零五分
4. 七十四块一毛

Ćwiczenia utrwalające

I

1. 份, 份, 份
2. 杯, 杯
3. 张
4. 本, 块
5. 个
6. 位/个, 位/个

III

1. 王先生叫富明。
2. 张小姐叫阿美。
3. 王先生: 5685538988312, 张小姐: 0086-43859229292
4. 王先生: 04895335870, 张小姐: 0086-46358484987
5. 王先生: wang99@poczta.pl, 张小姐: ameizhang@post.cn

Ćwiczenie 2

1. 一百本英文词典
2. 九十五本中文词典
3. 四十四本英汉 - 汉英词典
4. 三十八本练习本
5. 二十三支笔
6. 两份波文报

Ćwiczenie 4

1. 我要那支。
2. 那位先生姓王。
3. 我要喝冷咖啡。

II

1. 我要买两本书。 → 两
2. 一杯咖啡少多少钱? → 多少
3. 这份小说好不好? → 本
4. 这支笔五块三分一毛。 → 毛一分

Lekcja 5

Ćwiczenie 1

1. 我的狗
2. 王太太的姐姐
3. 我的笔

Ćwiczenie 2

1. 一个中国男朋友
2. 一个很好的妈妈
3. 一本很有用的词典
4. 一只很好看的狗
5. 小狗

Ćwiczenie 3

1. 那是一本很好的书。
2. 那是一部不好看的电影。
3. 这是一件很好看的衣服。
4. 那是一只很小的狗。
5. 这是两位很忙的老师。

Ćwiczenie 5

1. 这是高霞的。
2. 这不是我的。
3. 这是我弟弟的。
4. 是, 真(是)可爱的。
5. 是的, 是新的。

Ćwiczenie 4

1. b 2. b 3. a

Ćwiczenie 6

1. 我男朋友和我, (我们)都喜欢看电影。
2. 我朋友们, (他们)都要买这本词典。
3. 我妈妈, 爸爸和哥哥, (他们)都爱看好(的)书。
4. 他们都不喜欢狗。
5. 我女朋友, 我妹妹, (她们)都不喜欢(喝)咖啡。
6. 高霞和 Kowalska 小姐/太太(她们)都不是中国人。
7. 我家人不都喜欢学习。
8. 我的朋友不都要来。
9. 我的衣服不都好看。

Ćwiczenia utrwalające

I

1. - 2. 的 3. 的 4. - 5. 的, - 6. -, 的 7. -, 的 8. 的
9. (的) 10. (的) 11. 的

II

1. 我妈妈很喜欢看书。	→ 妈妈
2. 我女朋友的衣服都跟好看。	→ 很
3. 这件衣服是新的。	→ 件
4. 有角的书都很贵。	→ 用
5. 找爱家人。	→ 我
6. 这只小狗很可爱。	→ 爱

Lekcja 6

Ćwiczenie 1

	千万	百万	十万	万	千	百	十	个	
7 798 753		七	七	九	八	七	五	三	七百七十九万八千七百五十三
568 000			五	六	八	零	零	零	五十六万八千
68 570				六	八	五	七	零	六万八千五百七十
100 009			一	零	零	零	零	九	十万零九
6 742					六	七	四	二	六千七百四十二
80 078				八	零	零	七	八	八万零七十八
722 453			七	二	二	四	五	三	七十二万两千四百五十三
108 108			一	零	八	一	零	八	十万零八千一百零八

Ćwiczenie 2

- 她有一千多块钱。
她大概有一千多块钱。
- 二十多个人。
差不多有三十多个人。
- 一万多个人。
差不多一万多个人。

Ćwiczenie 3

- 我哥哥是一个很喜欢看书的人。
- 王先生是一个爱动物的人。
- 我是一个没有钱的人。
- 我们是一家卖中国衣服的公司。
- 懂波文的中国人不多。
- 买这样的词典的人很多。
- 看王先生写的书的人不少。

Ćwiczenia utrwalające

III

1. A 2. A 3. B

Lekcja 7

Ćwiczenie 1

- 我妈妈,我爸爸,我哥哥和我,我们都不喜欢做饭。
- 我会说汉语,可是还不会写汉字。
- 我不会跳舞。
- 我妹妹很喜欢念书。
- 请你不要喝酒。

Ćwiczenie 2

1. 她在看书。
2. 她在跳舞。
3. 他在走路。

Ćwiczenie 3

1. 他画得真好。
2. 你做得很好。
3. 你看书看得很快。
4. 汉字你写得好看吗？
5. 你写字写得好吗？
6. 你觉得她跳舞跳得怎么样？
7. 这个波兰舞你跳得好不好？

Ćwiczenie 4

1. 他唱歌得很好听。	→ 他唱歌唱得很好听。
2. 我做得中国菜很好吃。	→ 我做的中国菜很好吃。
4. 你跳舞跳非常好。	→ 你跳舞跳得非常好。
6. 我写字很得不好看。	→ 你写字写得很不好看。
7. 汉字, 我写的字很好。	→ 汉字, 我写得很好。

Ćwiczenie 5

1. 得 2. 的 3. 得 4. -, 的, 得 5. 的, 得

Lekcja 8

Ćwiczenie 1

1. 杯子在电脑旁边。杯子在电脑左边。
2. 电脑在桌子上(面)。
3. 手机在电脑上(面)。手机在笔旁边。手机在笔左边。
4. 笔在电脑上(面)。笔在手机旁边。笔在手机右边。

Ćwiczenie 2

1. 桌子旁边有两把椅子。
2. 桌子上有三只/个苹果和一把花。
3. 床上有枕头和棉被。
4. 两把椅子中间有一张桌子。
5. 两个灯中间有床。
6. 床左边有灯和窗户。

Ćwiczenie 3

1. 我的汽车那边有我妹妹。
2. 桌子前面有我最喜欢的书。
3. 图书馆和大学中间有华沙最好的书店。
4. 书店后面有一家很好的餐厅, 叫„非洲”。

Ćwiczenie 4

1. 在 2. 有 3. 有 4. 有 5. 有 6. 在 7. 有

Ćwiczenie 5

1. 晚上七点差一刻。/差一刻晚上七点。
2. 他们中午十二点去吃饭。
3. 你们早上几点去学校?
4. 王先生下午两点多要去她家喝茶。
5. 凯蒂上午十点多去图书馆看书。
6. 王明和高霞几点来?
7. 张太太几点来喝咖啡?
8. 他妹妹什么时候去学校上课?
9. 他早上差五分七点来我家。
10. 他们是几点去上海的?

Ćwiczenie 6

1. 我弟弟吃两个钟头的早饭。/我弟弟吃早饭吃两个钟头。真麻烦!
我弟弟每天八点半吃早饭。
2. 王太太每天学英文学一个钟头。/王太太每天学一个钟头的英文学。
真是好学生!
王太太每天下午一点钟学中文。
3. 我等你们等两个钟头。
我下午两点钟等你们。
4. 高霞上八个钟头的课。/高霞上课上八个钟头。
高霞早上八点半上课。

Lekcja 9

Ćwiczenie 1

1. 是的,他去了。
2. 他昨天没来。
3. 是的,高霞做了饭。
4. 是的,王先生教了一年的中文。/王先生教中文教了一年。
5. 是的,凯蒂昨天跳了一个很好看的波兰舞。
6. 王太太没买一本英文书,她买了一本中文的。

Ćwiczenie 2

1. 他明天不要来了。
2. 我会写汉字了。
3. 王小姐会说英文了。
4. 他们不要喝酒了。
5. 他们不要看电影了。
6. 他的狗不小了。/他的狗大了。
7. 北京餐厅不便宜了。/北京餐厅贵了。

Ćwiczenia utrwalające

I

1. C 2. A 3. A 4. B 5. A 6. A 7. C

Lekcja 10

Ćwiczenie 1

- 我一坐飞机, 就不舒服。
- 父母一不在家, 弟弟就看电视。
- 弟弟一回家, 就想吃饭。
- 我一给我这个礼物, 我就不好意思。
- 他一上课, 就不舒服。
- 我一进饭店, 服务员就来。

Ćwiczenie 2

- 这件衣服这么不好看, 谁都不要买。
- 这家饭店里什么都不好吃。
- 她什么菜都会做。
- 这个地方这么好玩, 什么饭馆, 俱乐部都有。

Ćwiczenie 3

1. 本 2. 点 3. 家 4. 杯 5. 次 6. 份 7. 把, 张 8. 碗 9. 件

Ćwiczenie 4

1. A: 会, 会	3. A: 能, 能
B: 会	B: 能
2. A: 可(以)/能, 可以/能	4. A: 会
B: 可以/能	5. B: 能

Ćwiczenia utrwalające

I

1. B: 点, 碗, 杯	2. B: 买单
A: 汁	A: 一共, 块
A: 等	A: 找
3. 我弟弟是一个不好的孩子。他什么都不要吃。昨天一碗饭也没吃。我需要他帮我, 他就说: 我没办法帮你! 他什么书都不喜欢看, 一点也不喜欢上课。什么语言都不要学, 怎么办?

Lekcja 11

Ćwiczenie 1

1. 请问, 到火车站怎么走?
2. 到公共汽车站去怎么走?
3. 请问, 到北京大学要坐几号的公共汽车?
4. 到你家怎么走?/你家怎么去?

Ćwiczenie 2

1. 你应该坐十五号公车在第三个车站下车。
2. 你一直走, 到了十字路口往右边转。
3. 你往左边转, 走大概五分钟就到了英国学校。

Ćwiczenie 3

1. 要是衣服好看, 我就买。
2. 要是工作太麻烦, 我就不要做。
3. 要是炒面不好吃, 我们就不吃。
4. 要是你迷路了, 你就问路。
5. 要是天气太冷了, 弟弟就感冒。
6. 要是你喜欢狗, 你就买一只。

Ćwiczenie 4

1. 他们先喝酒, 再吃饭。
2. 妈妈先休息, 再做饭。
3. 学生先想一下, 再问问题。
4. 爸爸先教姐姐, 姐姐再教弟弟。
5. 我要先念书, 再看电影。

Ćwiczenie 5

A. 3 B. 1 C. 5 D. 6 E. 2 F. 4

Ćwiczenie 6

A: 离, 远, 远

A: 近

B: 上海

Ćwiczenia utrwalające

I

1. 停车场
2. 药店
3. 皇宫
4. 提款机
5. 网路咖啡
6. 捷运站/地铁站

Lekcja 12

Ćwiczenie 1

1. 足 2. 耳朵 3. 眼睛 4. 牙齿 5. 背 6. 头发 7. 肚子 8. 手 9. 脸 10. 脚

Ćwiczenie 2

1. 她的脸美极了。
2. 他的歌唱得好听得不得了。
3. 王老师一直忙得不得了。
4. 我们的城市安全极了。
5. 王老师客气得很，所以学生很爱他。
6. 凯蒂可怜得不得了。

Ćwiczenie 4

1. 以前我很喜欢运动，可是现在没有时间锻炼。
2. 本来我不喜欢王老师，可是现在我很喜欢他了。
3. 本来我学英文，后来我学中文了。现在我还学中文。
4. 本来他不要跟我们吃饭，后来他要吃一点，然后她吃了五个菜！
5. 现在我上大学。以后我要在一家贸易公司工作。
6. 我的中文将来一定有用。

Ćwiczenie 5

1. 以前
2. 以前
3. 以后
4. 的时候
5. 以前
6. 的时候
7. 的时候
8. 以后

Ćwiczenie 6

1. 请你多休息！
别工作那么多！
2. 请你多喝水！
别去上课！
3. 请你多锻炼！
别放弃！
4. 请你少吃一点！
别吃那么多！

Ćwiczenie 7

1. 老师叫学生看这本书。
2. 王太太叫王先生帮助她。
3. 妈妈叫弟弟快一点吃饭。
4. 医生让我吃药和休息。
5. 医生不让我喝酒。
6. 今天父母不让妹妹去玩儿。
7. 王老叫高霞说慢一点。

Ćwiczenie 8

1. 热的天气让我不舒服。
2. 她来了让我高兴极了。
3. 冷的天气让我感冒。
4. 运动让他累极了。
5. 这个歌让我很高兴。

Ćwiczenia utrwalające

I

烧	弃	篮	倒	缴
发	放	球	泳	楣
空	体	游	药	退
身	手	中	顾	照
休	息	道	医	生

II

我最喜欢的运动就是篮球。一前我母天打两个小时,可是现在我的腿一只痛,没班法锻炼,真倒楣!

我最喜欢的运动就是篮球。以前我每天打两个小时,可是现在我的腿一直痛,没办法锻炼,真倒楣!

Lekcja 13

Ćwiczenie 2

1. 这个菜我越吃越不舒服。
2. 红酒越老越好。
3. 你的姐姐越来越漂亮。
4. 你的舞越跳越好。
5. 这个城市越来越不安全。
6. 我越学习,越想吃饭。

Ćwiczenie 3

1. 她的钱被偷了。
2. 纸被狗吃了。
3. 咖啡被喝了。
4. 小弟弟被姐姐骂了。
5. 苹果被吃了。

Ćwiczenie 4

1. 或者/或是
2. 还是
3. 或者/或是
4. 还是
5. 还是

Ćwiczenia utrwalające

I

1. B: 好看
B: 这件, 比
A: 比, 便宜
2. A: 还是
B: 比较
A: 一样
A: 比, 越, 越
3. B: 或者
A: 还是
B: 太, 一定
4. B: 被
A: 被
B: 被, 骂
B: 越, 越, 以前

Lekcja 14

Ćwiczenie 1

1. 懂 2. 完 3. 见 4. 懂 5. 见 6. 完 7. 到 8. 到

Ćwiczenie 2

1. 错 2. 饱 3. 清楚

Ćwiczenie 3

1. 了 2. 下 3. 着 4. 及

Ćwiczenie 4

1. 他什么都看不清楚。
2. 是的, 他来得及。
3. 我看他现在快受不了了。
4. 东西太少了, 这只狗吃不饱。

Ćwiczenie 5

1. 得清楚/见 2. 好/完 3. 得完 4. 到 5. 得到 6. 见 7. 得清楚
8. 饱 9. 不饱

Ćwiczenie 6

1. 的 2. 的, 的 3. 地 4. 的, 的 5. 地

Ćwiczenie 7

1. 请你看一看!
2. 请你吃一吃!
3. 我们来庆祝庆祝吧!
4. 请你等一等!

Ćwiczenie 8

1. 快要考试了。
2. 我快要受不了了。
3. 我快要看完这本书了。
4. 我快要回国了。
5. 我快要生病了。

Ćwiczenia utrwalające

I

明天我来考试。我的压力很大, 上个星期我一支生窝, 所以没办法好好儿得准备。我能考好吗? 要是考不好, 我申请的将学金一定拿不倒。拿不到的时候我怎么办? 我这么想的时候, 一个月友菜了, 我们坐一坐, 谈一谈, 我就舒服多了。

明天我来考试。我的压力很大, 上个星期我一只生病, 所以没办法好好儿地准备。我能考好吗? 要是考不好, 我申请的奖学金一定拿不到。拿不到的时候我怎么办? 我这么想的时候, 一个朋友来了, 我们坐一坐, 谈一谈, 我就舒服多了。

Lektura nadobowiązkowa – tłumaczenie

Dawno temu żył student nazwiskiem Wang. Nauka szła mu świetnie – przygotowywał się do egzaminów do służby cywilnej, odbywających się w stolicy.

Gdy już wyruszył do stolicy, nie uszedł daleko, jak zobaczył pływający w przydrożnej kałuży liść bambusa. Na liściu było kilka mrówek. Ponieważ nie mogły wyjść na ląd i wrócić do mrowiska, bezładnie kręciły się po powierzchni liścia. Woda otaczała je z czterech stron, nie miały więc możliwości wyjść na brzeg. Student nazwiskiem Wang wziął w dłoń patyczek. Jeden jego koniec oparł o liść, a drugi o brzeg kałuży, umożliwiając mrówkom przejście na suchy ląd. Odszedł, dopiero jak zobaczył, że wszystkie mrówki bezpiecznie zeszły na brzeg.

Dotarliśmy do stolicy, wziął udział w egzaminie. Temat eseju egzaminacyjnego tamtego roku był taki, który lubił najbardziej i do którego był przygotowany najlepiej. Oddając pracę egzaminacyjną, był bardzo zadowolony z siebie.

Dopiero gdy oddał arkusz egzaminacyjny, zdał sobie sprawę, że prawdopodobnie nie dopisał do znaku „太” kropki, przez co znak ten zmienił się w znak „大”.

Zgodnie z ówczesnymi zasadami nieważne, jak dobrze napisany byłby esej, to jeśli choć jeden znak był napisany z błędem, egzamin uznawano za niezdany.

Egzaminowany nazwiskiem Wang ogromnie żałował, ale nic już nie mógł zmienić.

Tymczasem egzaminator, sprawdzając prace, dostrzegł na stole małą mróweczkę. Chciał delikatnie ją zdjąć ze stołu, ale mrówka szybciotko schowała się w stosie arkuszy egzaminacyjnych. Egzaminator szybko o niej zapomniał i dalej sprawdzał prace egzaminacyjne. Kiedy doszedł do pracy egzaminowanego nazwiskiem Wang, mrówka zatrzymała się akurat na błędnie napisanym znaku, przez co wydał się on poprawnie napisanym znakiem „太”. Egzaminator po przeczytaniu pracy uznał ją za doskonałą i wyróżnił pierwszym miejscem. Zaprosił też do siebie młodego egzaminowanego o nazwisku Wang, chcąc zobaczyć, jakim człowiekiem jest osoba, która napisała tak dobrą pracę.

Jak usłyszał, że egzaminator chce się z nim widzieć, Wang bardzo się zdenerwował, myśląc, że spotkanie prawdopodobnie jest rezultatem tego, że źle napisał znak. Poszedł i odważnie przyznał się, że zapomniał dopisać kropki do znaku „太”.

W odpowiedzi egzaminator powiedział: przecież wiem na pewno, w twoim arkuszu egzaminacyjnym nie było żadnego błędu. Wziął arkusz, popatrzył, ale nie znalazł pomyłki. Wang dostrzegł jednak mrówkę tkwiącą na błędnie napisanym znaku. Egzaminator, gdy tylko ją zobaczył, chciał delikatnie usunąć ją rękawem, ale owad nie ruszył się z miejsca.

Egzaminator uznał to za dziwne, powiedział więc: ta mrówka na twoim arkuszu to nie przypadek. Pomyśl, czy ostatnio nie wydarzyło się nic, co by miało związek z mrówkami?

Wang pomyślał chwilę i przypomniał sobie uratowanie mrówek na drodze – opowiedział o tym egzaminatorowi. Egzaminator wysłuchał i pomyślał, że egzaminowany Wang nie tylko napisał świetny esej, ale jest też dobrym człowiekiem. Złamawszy regułę, przyznał mu pierwsze miejsce.

Lekcja 15

Ćwiczenie 1

1. 勇敢 2. 聪明 3. 小心 4. 没有耐心 5. 乐于助人 6. 倔强

Ćwiczenie 2

1. 我把这片电影光碟看了。
2. 高霞把这件衣服给妹妹穿。
3. 请你把这个菜吃完。
4. 请你把你的东西放在这里。
5. 请你把第十五课好好儿地学习学习。
6. 请你把这个菜做得好吃一点。
7. 我不要把我的新词典借给他。

Ćwiczenie 3

1. 你应该把书看一看。
2. 他把早饭吃了。
3. 高霞, 你把我的咖啡喝了!
4. 我把他的名字忘了。
5. 请你把我的东西拿来。

Ćwiczenie 4

1. 请你把书看一下。
2. 请你把窗户打开。
3. 凯蒂把她的腿摔坏了。
4. 他把汽车卖了。
5. 他把妈妈做的菜吃完了。

Ćwiczenie 5

- A. 3 B. 4 C. 2 D. 1 E. 5

Ćwiczenie 6

1. 光, 不起 2. 光, 不起 3. 不起 4. 不起 5. 不起 6. 得起 7. 得起

Ćwiczenia utrwalające

II

1. 春节是从农历的一月开始的。
2. 在外面工作的人都回家吃团圆饭。
3. 夜晚十二点发红包。
4. 恭喜恭喜新年好, 恭喜发财。
5. 农历一月十五号。
6. 去朋友或者亲戚家拜年。
7. 放十五天假。

Słowniki

Słowniki zawierają zarówno hasła z części **Słówka** (oznaczone jedynie numerami lekcji), jak i z **przypisów** (numer lekcji + litera p) oraz wybranych **tabel gramatycznych** (numer lekcji + litera t). Słowniki zawierają też hasła z pozostałych części lekcji, jak np. **Lektura nadobowiązkowa** czy wybrane słówka z części **Czy wiesz, że...** (numer lekcji + litera l).

Słownik chińsko-polski (znaki) uporządkowany jest według liczby kresek (画) w znakach (nie zaś dodatkowo z uwzględnieniem pierwiastka (klucza), jak to jest powszechnie stosowane w dużych słownikach (zob. **Czy wiesz że...** w Lekcji 4), ponieważ ta metoda porządkowania byłaby nieefektywna przy stosunkowo niewielkiej liczbie haseł). Znaki o tej samej liczbie kresek ułożone są alfabetycznie według pinyin. W przypadku haseł wieloznakowych o uszeregowaniu decyduje również liczba kresek kolejnego znaku hasła – np. hasła: 打开 dǎ kāi, 打 dǎ, 打电话 dǎ diàn huà, 打工 dǎ gōng znajdują się wraz z innymi znakami pięciokreskowymi (五画) i zostaną uporządkowane następująco: 打 dǎ, 打工 dǎ gōng, 打电话 dǎ diàn huà, 电话 diàn huà.

Słownik chińsko-polski (pinyin) porządkuje hasła alfabetycznie i – jeśli hasła różnią się jedynie tonami, np. cài i cǎi, dodatkowo według tonów. Przykładowo hasła: cài dān, cài, cǎi i cǎn jiǎ zostaną uszeregowane następująco: cǎi, cài, cài dān, cǎn jiǎ.

Hàn-Bō cí diǎn (Hàn zì)

汉-波词典 (汉字)

漢-波詞典 (漢字)

SŁOWNIK CHIŃSKO-POLSKI (ZNAKI)

一画

一下	yí xià	(przez) chwilę, przez moment (coś robić)	6
一月	yí yuè	styczeń	9 t
一百	yì bǎi	sto	4
一共	yí gòng	w sumie, razem	4
一会儿 (一會兒)	yí huǐr	chwila, moment; przez chwilę/moment	8 p
一定	yí dìng	na pewno, z pewnością	3
一些	yì xiē	kilka (klasyfikator przedmiotów policzalnych)	4
一直	yì zhí	prosto; bez przerwy, ciągle, wciąż	11
一点 (一點)	yí diǎn	trochę	3
一起	yì qǐ	razem (we dwójkę, we trójkę itd.)	13
一样 (一樣)	yí yàng	tak samo; taki sam; to samo; być takim samym	6

二画

八月	bā yuè	sierpień	9 t
丁字路口	dīng zì lù kǒu	skrzyżowanie w kształcie litery T	11
儿子 (兒子)	ér zi	syn	5 p
二月	èr yuè	luty	9 t
几 (幾)	jǐ	ile	5
九月	jiǔ yuè	wrzesień	9 t
了	1. le	partykuła wskazująca na dokonanie się czynności lub zmianę stanu	9
	2. liǎo	partykuła rezultatywna	14
七月	qī yuè	lipiec	9 t
人	rén	człowiek, osoba	1
人民币 (人民幣)	rén mín bì	RMB (waluta ChRL)	4 p
十一月	shí yī yuè	listopad	9 t

十二月	shí èr yuè	grudzień	9 t
十二生肖	shí èr shēng xiào	12 znaków chińskiego zodiaku, chiński horoskop	15
十月	shí yuè	październik	9 t
十字路口	shí zì lù kǒu	skrzyżowanie	11
又...又...	yòu...yòu...	i..., i..., zarówno..., jak i...	11
三画			
才	cái	jedynie, tylko; dopiero wtedy	14 p
大	dà	duży; być dużym	3
大方	dà fāng	szczodry	15 t
大安	Dà ān	<i>nazwa ulicy (dosł. Wielki Pokój)</i>	11
大扫除 (大掃除)	dà sǎo chú	gruntowne sprzątanie przedświąteczne	15 l
大学 (大學)	dà xué	uczelnia, szkoła wyższa, uniwersytet	3
大海	Dà hǎi	Dahai (<i>imię chińskie</i>)	10 p
大家	dà jiā	wszyscy (<i>o grupie osób</i>)	11
大街小巷	dà jiē xiǎo xiàng	wszędzie, w całym mieście	15 l
大概	dà gài	prawdopodobnie, w przybliżeniu, mniej więcej	6
大楼 (大樓)	dà lóu	wieżowiec	13 t
飞机 (飛機)	fēi jī	samolot	9
飞机场 (飛機場)	fēi jī chǎng	lotnisko	9
个 (個)	ge, gè	<i>klasyfikator ogólny, niedefiniujący klasy obiektu, klasyfikator pojedynczych rzeczy, ludzi</i>	
工作	gōng zuò	praca zawodowa; pracować	7
久	jiǔ	długo	2
马 (馬)	mǎ	koń	5 p
马上 (馬上)	mǎ shàng	już, zaraz, w tej chwili, natychmiast, szybko	13
门 (門)	mén	drzwi	8 t
女朋友	nǚ péng yǒu	dziewczyna, sympatia	5 p
千	qiān	tysiąc	6
三月	sān yuè	marzec	9 t
山	shān	góra	11
山上	shān shàng	góry (<i>obszar</i>)	11
山区 (山區)	shān qū	teren/rejon górzysty	11
上(面)	shàng (miàn)	na wierzchu	8 t

上个星期 (上個星期)	shàng ge xīng qī	zeszły/miniony tydzień	9 t
上边 (上邊)	shàng biān	na wierzchu	8 t
上次	shàng cì	poprzednim razem	9
上海	Shàng hǎi	Szanghaj	8 t
上课 (上課)	shàng kè	iść na lekcje; być na lekcji, mieć lekcję/ lekcje/zajęcia	2
士林	Shì lín	<i>nazwa własna (dosł. Las Uczonych)</i>	8
土	tǔ	ziemia	15 t
万 (萬)	wàn	dziesięć tysięcy	6
万事如意 (萬事如意)	wàn shì rú yì	wszystkiego najlepszego!	15
下(面)	xià (miàn)	pod spodem	8 t
下个星期 (下個星期)	xià ge xīng qī	przyszły tydzień	9 t
下巴	xià ba	podbródek	12 t
下边 (下邊)	xià biān	pod spodem	8 t
下次	xià cì	następnym razem	9
下年	xià nián	przyszły rok	9 t
下雨	xià yǔ	pada deszcz	14 p
乡下 (鄉下)	xiāng xià	wieś	11
小	xiǎo	mały; być małym	5
小心	xiǎo xīn	ostrożny	15 t
小姐	xiǎo jiě	panna, pani (<i>o młodej kobiecie</i>), dziewczyna	1
小学 (小學)	xiǎo xué	szkoła podstawowa	9 p
小说 (小說)	xiǎo shuō	powieść	4
也	yě	też, także, również	2
已经 (已經)	yǐ jīng	już	9
四画			
巴士	bā shì	autobus dalekobieżny, autokar	11
巴黎	Bā lí	Paryż	8 t
比	bǐ	być jakimś (<i>w porównaniu</i>); partykuła <i>w porównaniach tłumaczona na polski od</i>	13
比方说 (比方說)	bǐ fāng shuō	na przykład	15
比较 (比較)	bǐ jiào	bardziej; porównywać	6
不	bù, bù	nie	1

不用	bú yòng	nie trzeba, nie jest konieczne, nie musieć	9
不过 (不過)	bú guò	jednakże, jakkolwiek, ale	9
不好意思	bù hǎo yì sī	komuś jest wstyd/głupio/przykro	9
不论 (不論)	bú lùn	bez względu na...	14 l
不容忍	bù róng rěn	nietolerancyjny	15 t
不错 (不錯)	bù cuò	być niezłym; niezły, całkiem dobry	6
长 (長)	cháng	długi; być długim	12 p
长途旅行 (長途旅行)	cháng tú lǚ xíng	trekking, wycieczka	11
车 (車)	chē	samochód	6
车站 (車站)	chē zhàn	przystanek autobusowy	11
丑 (醜)	chǒu	brzydki; być brzydkim	11 p
从 (從)	cóng	<i>partykuła wskazująca, skąd np. przychodzimy, czasami tłumaczona na polski z</i>	9
分	fēn	1. minuta 2. klasyfikator groszy	8 p
风景 (風景)	fēng jǐng	krajobraz, widok	11
父母	fù mǔ	rodzice	5
公车 (公車) <i>lub</i> 公共汽车 (公共汽車)	gōng chē <i>lub</i> gōng gòng qì chē	autobus (miejski)	10, 11
公共汽车站 (公共汽車站)	gōng gòng qì chē zhàn	przystanek autobusowy	11
公分	gōng fēn	centymetr (<i>jednostka długości</i>)	13
公司	gōng sī	firma, przedsiębiorstwo	6
火	huǒ	ogień	15 t
火车 (火車)	huǒ chē	pociąg	11
火车站 (火車站)	huǒ chē zhàn	dworzec kolejowy	11
计划 (計劃)	jì huà	plan	15
见 (見)	jiàn	widzieć (się), spotkać (się)	2
今天	jīn tiān	dzisiaj, dziś	7, 9 t
今年	jīn nián	bieżący/ten rok	9 t
开始 (開始)	kāi shǐ	zacząć, rozpocząć; początek	11, 9 p
六月	liù yuè	czerwiec	9 t
毛	máo	<i>klasyfikator dziesiątek groszy</i>	4

毛巾	máo jīn	ręcznik	8 t
毛笔 (毛筆)	máo bǐ	pełdzel	15, 4 p
木	mù	drzewo	15 t
牛	niú	krowa, wół	10
牛排	niú pái	stek wołowy	10
匹	pǐ	<i>klasyfikator koni i innych zwierząt wierzchowych</i>	
片	piàn	1. <i>klasyfikator oznaczający m.in. plastry, tabliczki czegoś (np. czekolada, kromka chleba)</i> 2. <i>klasyfikator powierzchni lądu lub wody (np. łąka, morze, ocean)</i>	
气氛 (氣氛)	qì fēn	atmosfera, nastrój	15
气候 (氣候)	qì hòu	klimat	13
区 (區)	qū	rejon	11
认识 (認識)	rèn shì	znać	2
认真 (認真)	rèn zhēn	poważny	15 t
日	rì	dzień (w dacie)	10
日元/圆 (圓)	rì yuán	japoński jen	4 p
日本	Rì běn	Japonia	6
日记 (日記)	rì jì	pamiętnik	10
少	shǎo	mało	4
什么	shén me	co	1
什么时候 (什麼時候)	shén me shí hòu	kiedy	14
什么的 (什麼的)	shén me de	i tak dalej, i tym podobne	15
什么样 (什麼樣)	shén me yàng	co (to) za..., jaki	7
手	shǒu	ręka	12, 12 t
手机 (手機)	shǒu jī	telefon komórkowy	4 p, 8 p
手肘	shǒu zhǒu	łokieć	12 t
手指	shǒu zhǐ	palec	12 t
书 (書)	shū	książka	3, 2 p
书店 (書店)	shū diàn	księgarnia	3
书法 (書法)	shū fǎ	kaligrafia	15
双 (雙)	shuāng	<i>klasyfikator obiektów występujących w parach (np. pałeczki, ręce, buty, oczy)</i>	10 p, 12, 13

水	shuǐ	woda	2 p, 15 t
水果	shuǐ guǒ	owoc	10
水煮	shuǐ zhǔ	gotować; gotowany	10
水潭	shuǐ tán	kałuża	14 l
太	tài	za bardzo, zbyt	2
太太	tài tai	pani (<i>o kobiecie zamężnej</i>); żona, małżonka	2
太好了	tài hǎo le	wspaniale, świetnie, znakomicie, super	2
天	tiān	niebo	14
天气 (天氣)	tiān qì	pogoda	12
王	Wáng	Wang (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)	1
为什么 (為什麼)	wèi shén me	dłaczego, czemu, z jakiego powodu, po co	9
文化	wén huà	kultura	9 p
文章	wén zhāng	praca pisemna, tekst, artykuł	14 l
无私 (無私)	wú sī	altruista	15 t
五月	wǔ yuè	maj	9 t
心	xīn	serce	12
心脏 (心臟)	xīn zàng	serce (<i>narząd</i>)	12
牙齿 (牙齒)	yá chǐ	ząb	12 t
以为 (以為)	yǐ wéi	błędnie uważać/przypuszczać	12
以前	yǐ qián	przed, przedtem, wcześniej	12
元	yuán	juan	4 p
元宵	Yuán xiāo	Święto Lampionów	15 l
月(亮)	yuè (liàng)	księżyc	15 p
支 (枝)	zhī	<i>klasyfikator względnie długich, niedużych przedmiotów przypominających patyk (np. pióro, długopis, pędzel)</i>	4
中文	zhōng wén	język chiński	3
中间 (中間)	zhōng jiān	po między	8 t
中医 (中醫)	zhōng yī	lekarz medycyny chińskiej	12
中国 (中國)	Zhōng guó	Chiny	1
中学 (中學)	zhōng xué	gimnazjum	9 p
中药 (中藥)	zhōng yào	lek medycyny chińskiej	12

五画

半	bàn	połowa, pół	8
包	bāo	klasyfikator oznaczający paczkę/ opakowanie czegoś (np. ryż, makaron, cukier, herbata)	10, 13
北边 (北邊)	běi biān	północ (<i>strona świata</i>), część północna	11
北京	Běi jīng	Pekin	8
本	běn	klasyfikator tomów (np. książka, słownik, zeszyt do ćwiczeń, pamiętnik, powieść)	4
本来 (本來)	běn lái	początkowo, najpierw	12
出生	chū shēng	urodzić się	9 p
打	dǎ	1. grać w... (o sportach wymagających głównie używania rąk) 2. uderzać, bić	12 3
打工	dǎ gōng	dorabiać, pracować dorywczo	7
打开 (打開)	dǎ kāi	otworzyć	15
打电话 (打電話)	dǎ diàn huà	telefonować, dzwonić, rozmawiać przez telefon	3
电子邮件 (電子郵件)	diàn zǐ yóu jiàn	e-mail	4 p
电话 (電話)	diàn huà	telefon	3
电视 (電視)	diàn shì	telewizor	10 p
电脑 (電腦)	diàn nǎo	komputer	6
电影 (電影)	diàn yǐng	film	2
电影片 (電影片)	diàn yǐng piàn	film (<i>DVD itp.</i>)	13
东边 (東邊)	dōng biān	wschód (<i>strona świata</i>), część wschodnia	11
东西 (東西)	dōng xi	przedmiot, rzecz	4 p
东京 (東京)	Dōng jīng	Tokio	8 t
冬天	dōng tiān	zima	9 t
对 (對)	duì	1. tak, owszem; mieć rację 2. wobec, w stosunku do	5 10
发生 (發生)	fā shēng	wydarzyć się	14 l
发现 (發現)	fā xiàn	odkryć, zauważyć; odkrycie	13
发烧 (發燒)	fā shāo	mieć gorączkę	12
发展 (發展)	fā zhǎn	rozwój; rozwijać się	7
付	fù	płacić	14

汉字 (漢字)	hàn zì	chińskie znaki	7
汉语 (漢語)	hàn yǔ	język chiński	7
号 (號)	hào	numer, rozmiar	13
号码 (號碼)	hào mǎ	numer (<i>np. telefonu</i>)	4 p
记得 (記得)	ji de	pamiętać	14
叫	jiào	1. mieć na imię, nazywać się 2. kazać, polecać	1 9
节 (節)	jié	<i>klasyfikator obiektów w odcinkach (np. zajęć szkolnych, bambusów)</i>	
节日 (節日)	jié rì	święto, dzień wolny	15
旧 (舊)	jiù	być starym; stary (<i>o przedmiotach</i>)	6
句	jù	<i>klasyfikator słów, wyrażeń, powiedzeń</i>	
可以	kě yǐ	móc, wolno (<i>komuś</i>), mieć czyjeś pozwolenie	4
可乐 (可樂)	kě lè	cola, coca-cola	10 p
可怜 (可憐)	kě lián	biedny, nieszczęśliwy; być biednym (<i>nieszczęśliwym</i>)/godnym współczucia	12
可是	kě shì	ale, jednak	3
可爱 (可愛)	kě ài	być kochanym/miłym/słodkim; kochany, miły, słodki	5
可能	kě néng	możliwe (że), być może	12
可惜	kě xī	szkoda!	15
乐于助人 (樂於助人)	lè yú zhù rén	uczynny	15 t
龙 (龍)	lóng	smok	8 l
龙舟 (龍舟)	lóng zhōu	smocza łódź	15 p
巧合	qiǎo hé	przypadek, zbieg okoliczności	14 l
巧克力	qiǎo kè lì	czekolada	14
去	qù	iść; jechać	2
去年	qù nián	zeszłego roku	9 t
让 (讓)	ràng	powodować, sprawiać; kazać; pozwalać	12
申请 (申請)	shēn qǐng	składać podanie/dokumenty (<i>na uczelnię, o stypendium itp.</i>)	14
生日	shēng rì	urodziny	15
生肖	shēng xiào	chiński znak zodiaku	15
生活	shēng huó	życie; żyć	12 p

生病	shēng bìng	być chorym, chorować	12
石	shí	kamienny; kamień	8 p
四川	Sì chuān	Syczuan	8
四月	sì yuè	kwiecień	9 t
他	tā	on	1
它 (牠)	tā	on/ona/ono (o zwierzętach)	5
台	tái	klasyfikator m.in. maszyn, urządzeń (komputer, telewizor)	
台北	Tái běi	Tajpej	8 t, 10
台湾 (台灣)	Tái wān	Tajwan	10
讨价还价 (討價還價)	tǎo jià huán jià	targować się	13
讨厌 (討厭)	tǎo yàn	nie znosić, nie cierpieć, nienawidzić; być nieznośnym/ znieprawdżonym (często żartobliwie); nieznośny, niegrzeczny	14
头 (頭)	tóu	głowa	12
头 (頭)	tóu	klasyfikator niektórych dużych zwierząt (np. krowa, wół, świnia, lew)	
头发 (頭髮)	tóu fa	włosy	12 t
外边 (外邊)	wài biān	na zewnątrz	8 t
外(面)	wài (miàn)	na zewnątrz	8 t
写(字) (寫(字))	xiě zì	pisać (znaki, litery, wyrazy)	7, 7 t
兄弟姐妹	xiōng dì jiě mèi	rodzeństwo	5
印度	Yīn dù	Indie	8 t
永和	Yǒng hé	nazwa własna (dosł. Wieczny Pokój)	8
用功	yòng gōng	pracowity, pilny	15 t
右边 (右邊)	yòu biān	na prawo (od)	8
正直	zhèng zhí	uczciwy	15 t
只 (隻)	zhī	1. klasyfikator większości zwierząt (np. pies, kot, małpa, tygrys, kura, kurczak, kogut, szczur, koń, krowa, wół, lew) 2. klasyfikator niektórych części ciała (np. ręka, nos, ucho, udo, noga)	5
只	zhǐ	tylko, jedynie	5
主人	zhǔ rén	mistrz, opiekun	14 l
主意	zhǔ yì	pomysł, plan	15

六画

安全	ān quán	bezpieczeństwo; być bezpiecznym; bezpieczny	11
毕业 (畢業)	bì yè	ukończyć (szkołę, uczelnię)	9 p
成功	chéng gōng	odnieść sukces; sukces	14
吃饭 (吃飯)	chī fàn	jeść	7 t
充满活力	chōng mǎn huó lì	energiczny	15 t
次	cì	<i>klasyfikator zdarzeń (raz, ileś razy)</i>	9
当时 (當時)	dāng shí	wówczas, ówczesny	14 l
当然 (當然)	dāng rán	oczywiście	4
灯 (燈)	dēng	lampa	8 p
灯笼 (燈籠)	dēng lóng	latarnia, lampion	15 p
地	de	<i>partykuła umieszczana między przysłówkiem a czasownikiem</i>	14
地方	dì fāng	miejsce	9
地图 (地圖)	dì tú	mapa	11
地面	dì miàn	ład	14 l
动 (動)	dòng	ruszać	12
动物 (動物)	dòng wù	zwierzę	5
多	duō	1. dużo, wiele 2. ponad, około	3 6
多少	duō shǎo	ile	4
朵	duǒ	<i>klasyfikator kwiatów i obiektów przypominających kształtem kwiaty (np. chmura)</i>	
而已	ér yǐ	tylko, jedynie	13
耳朵	ěr duo	ucho	12 t
份	fèn	<i>klasyfikator m.in. pracy zawodowej, gazet, e-maili, dokumentów</i>	4, 7
刚好 (剛好)	gāng hǎo	właśnie, dokładnie, akurat	14 l
光	guāng	<i>partykuła nadająca czasownikowi znaczenie skończenia/wyczerpania czegoś</i>	15
光盘 (光盤)	guāng pán	plyta kompaktowa, CD	5
过 (過)	guò	1. <i>partykuła wskazująca na dokonanie się czynności lub doznanie czegoś</i> 2. minąć, przechodzić 3. po	9 9, 8 p 8 p

过敏 (過敏)	guò mǐn	uczulenie, alergia; być uczulonym, mieć alergię	10
好	hǎo	1. mieć się dobrze; być dobrym; dobry 2. dobrze, porządnie, bardzo	1 2
好久不见 (好久不見)	hǎo jiǔ bú jiàn	dawno się nie widzieliśmy	2
好处 (好處)	hǎo chù	zaleta, dobra strona	15
好好儿地 (好好兒地)	hǎo hǎo er de	porządnie, dobrze, solidnie	14
好听 (好聽)	hǎo tīng	być ładnym (o dźwiękach, muzyce itp.); ładny	5
好玩	hǎo wán	być przyjemnym/fajnym; przyjemny, fajny	5
好笑	hǎo xiào	śmieszny, zabawny; być śmiesznym/zabawnym	13
后(面) (後(面))	hòu (miàn)	za (czymś)	8 t
后边 (後邊)	hòu biān	za (czymś)	8 t
后悔 (後悔)	hòu huǐ	żałować	14 l
华沙 (華沙)	Huá shā	Warszawa	8 t, 6 p
划	huá	wiosłować	15 p
回	huí	wracać	14
回去	huí qù	wracać (<i>nie tam, gdzie znajduje się mówiący</i>)	14
回来 (回來)	huí lái	wracać (<i>tam, gdzie znajduje się mówiący</i>)	9, 14
回国 (回國)	huí guó	wracać do kraju	14
回答	huí dá	odpowiadać; odpowiedź	12
机场 (機場)	jī chǎng	lotnisko	9
价钱 (價錢)	jià qián	cena	6
件	jiàn	1. klasyfikator ubrań (np. qipao, sweter) 2. klasyfikator sztuk (czegoś), spraw, dokumentów	5 5
决定 (決定)	jué dìng	decydować (się), postanawiać, podejmować decyzję	13
考生	kǎo shēng	egzaminowany, osoba zdająca egzamin	14 l
考官	kǎo guān	egzaminator	14 l
考试 (考試)	kǎo shì	egzamin; zdawać egzamin	14
老	lǎo	sędziwy (o osobach); stary (o osobach i przedmiotach)	13 p

老师 (老師)	lǎo shī	nauczyciel	1 p
老板 (老闆)	lǎo bǎn	szef	15 p
老虎	lǎo hǔ	tygrys	7 p, 8 l, 15
老鼠	lǎo shǔ	szczur	15
列	liè	<i>klasyfikator m.in. pociągów</i>	
伦敦 (倫敦)	Lún dūn	London	15
妈妈 (媽媽)	mā ma	mama	5
吗 (嗎)	ma	<i>partykuła pytająca, odpowiadająca polskiemu czy</i>	1
买 (買)	mǎi	kupować	3
买单 (買單)	mǎi dān	płacić rachunek; rachunek	10
芒果	máng guǒ	mango	10
忙	máng	być zajęтым; zajęty	2
米	mǐ	1. metr (<i>jednostka długości</i>)	13
		2. ryż (<i>ziarno</i>)	13
米饭 (米飯)	mǐ fàn	ryż (<i>potrawa</i>)	13
名字	míng zì	nazwisko i imię; imię	1
那	nà	tamten	4
那儿 (那兒)	nàr	tam	8, 8 t
那么 (那麼)	nà me	w takim razie, wobec tego, no to, jak/skoro tak, to...	2
那边 (那邊)	nà biān	tam	8, 8 t
那里 (那裡)	nà lǐ	tam	8 t
农历 (農曆)	nóng lì	kalendź księżycowy, tradycyjny kalendź chiński	15 l
庆祝 (慶祝)	qìng zhù	świętować, uczcić	7
全部	quán bù	wszystko, wszystkie, całość	14 l
肉	ròu	mięso	10
死	sǐ	martwy	8 p
她	tā	ona	1
汤 (湯)	tāng	zupa	10
汤姆 (湯姆)	Tāng mǔ	Tomasz	1 p
汤匙 (湯匙)	tāng chí	łyżka stołowa	10 p
同意	tóng yì	zgodzić się	5
团圆饭 (團圓飯)	tuán yuán fàn	wspólna, rodzinna kolacja	15 l

问路 (問路)	wèn lù	pytać o drogę	11
西班牙	Xī bān yá	Hiszpania	8 t
西餐	xī cān	danie kuchni zachodniej	10
先	xiān	najpierw	8
先生	xiān shēng	pan; mąż, małżonek	1
行	xíng	można	8
休息	xiū xi	odpoczywać	11 p, 12
压力 (壓力)	yā lì	stres	14
亚洲 (亞洲)	Yà zhōu	Azja	6, 8 t
羊	yáng	koza	8 l
爷爷 (爺爺)	yé ye	dziadek ze strony ojca	9
衣服	yī fú	ubranie (<i>sztuka garderoby</i>)	5
衣袖	yī xiú	rękaw	14 l
因为...所以... (因為...所以...)	yīn wèi...suǒ yǐ...	jako że, ponieważ..., (to)...	12
有	yǒu	mieć	3
有用	yǒu yòng	być przydatnym/pożytecznym/użytecznym; przydatny, pożyteczny, użyteczny	3
有关系 (有關係)	yǒu guān xi	mieć związek	14 l
有空	yǒu kòng	mieć czas, być wolnym	4
有知识 (有知識)	yǒu zhī shi	mądry (<i>dosł. posiadający wiedzę</i>)	15 t
有耐心	yǒu nài xīn	cierpliwym	15 t
有神经病 (有神經病)	yǒu shén jīng bìng	być szalonym	14
有竞争能力	yǒu jìng zhēng néng lì	zadziorny	15 t
有想象力	yǒu xiǎng xiàng lì	pomysłowy, obdarzony wyobraźnią; być pomysłowym/obdarzonym wyobraźnią	15 t
有魅力	yǒu mèi lì	uroczy	15 t
再	zài	następnie, potem	8
再见 (再見)	zài jiàn	do widzenia, do zobaczenia	2
在	zài	1. <i>partykuła wskazująca, że dana czynność właśnie trwa</i> 2. (<i>być</i>) w (<i>jakimś miejscu</i>)	3 8, 8 t
早饭 (早飯)	zǎo fàn	śniadanie	8 p
竹叶 (竹葉)	zhú yè	liść bambusa	14 l

自己	zì jǐ	sam, samodzielnie	13
自负 (自負)	zì fù	zarozumiały	15 t
自私	zì sī	samolubny	15 t
字	zì	znak, litera, wyraz, słowo	7
礼物 (禮物)	lǐ wù	prezent, upominek	9
礼貌 (禮貌)	lǐ mào	uprzejmy, maniery	14 p
七画			
吧	ba	<i>partykuła wzmacniająca (np. propozycję)</i>	3
把	bǎ	1. <i>partykuła podkreślająca dopełnienie</i>	15
		2. <i>klasyfikator przedmiotów z uchwytem, które można przemieścić (np. bukiet, krzesło, nóż, miecz, klucze, parasol)</i>	8 p
报 (報)	bào	gazeta	4, 3 p
报告 (報告)	bào gào	wypracowanie, raport, referat	14 p
别	bié	<i>partykuła stosowana w zakazach nie</i>	12
别人	bié rén	inny (człowiek)	13 p
吵	chǎo	być głośnym/hałaśliwym	14 p
床	chuáng	1. łóżko	8 t
		2. <i>klasyfikator pościeli (np. kołdra, koc, prześcieradło)</i>	
串	chuàn	<i>klasyfikator obiektów w szeregach lub skupieniach (np. numer telefonu, chińskie sztuczne ognie, szaszłyk, kiść winogron)</i>	15
词典 (詞典)	cí diǎn	słownik	3
呆 (待)	dāi	spędzać (czas); bawić (gdzieś)	9
岛 (島)	dǎo	wyspa	9
弟弟	dì dì	młodszy brat	5
冻僵 (凍僵)	dòng jiāng	zamarzać, umierać z zimna (o organizmach)	13
肚子	dù zi	brzuch	12, 12 t
妒忌 (妒嫉)	dù jì	zazdrosny	15 t
饭馆 (飯館)	fàn guǎn	restauracja	10
附近	fù jìn	blisko, w pobliżu	8
改	gǎi	zmieniać	14 l
更	gèng	jeszcze, bardziej	13
花	huā	1. kwiat	10, 8 p
		2. wydawać (<i>pieniądze</i>)	15
坏处 (壞處)	huài chù	wada, zła strona	15

还 (還)	hái	jeszcze	4
还好 (還好)	hái hǎo	mieć się w miarę dobrze, być dość dobrym; w miarę dobry	14
还是 (還是)	hái shì	1. czy, lub, albo (<i>alternatywa w pytaniach</i>) 2. (a) może by...	13 14
鸡 (鷄)	jī	kura, kurczak; kogut (<i>znak chińskiego zodiaku</i>)	10, 8 l
鸡蛋 (鷄蛋)	jī dàn	jajo kurze	10
极了 (極了)	jí le	bardzo, niezmiernie, niezwykle	12
进 (進)	jìn	wchodzić	4
近	jìn	być blisko/w pobliżu; bliski (<i>w czasie lub przestrzeni</i>)	8
克	kè	gram	10 p
克拉科夫	Kè lā kē fū	Kraków	8 t
块 (塊)	kuài	<i>klasyfikator kawałków, niedużych brył (np. monety, pieniądze, ciasto, mięso, kamień)</i>	4
快	kuài	być szybkim; szybki; szybko	7
快乐 (快樂)	kuài lè	być szczęśliwym/radosnym; szczęśliwy, radosny	15
快要	kuài yào	niedługo, wkrótce	14
来 (來)	lái	przychodzić, przybywać; wpadać (<i>do kogoś</i>)	4
来得及 (來得及)	lái de jí	zdażyć	14
冷	lěng	zimny; zimno	4 p
李	Lǐ	Li (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)	1 p
里 (裡)	lǐ	w, w środku (<i>np. w szafie</i>)	8
里(面) (裡(面))	lǐ (miàn)	w środku	8 t
里边 (裡邊)	lǐ biān	w środku	8 t
两 (兩)	liǎng	dwa (<i>używane tylko przed klasyfikatorami i na określenie czasu, np. godzin</i>)	4
芦苇 (蘆葦)	lú wēi	patyk	14 l
乱 (亂)	luàn	chaotycznie, bezładnie	14 l
没	méi	nie (<i>partykuła przecząca, używana z czasownikiem 有</i>)	3
没办法 (沒辦法)	méi bàn fǎ	nie móc, nie być w stanie, nie dać rady	6
没关系 (沒關係)	méi guān xi	(nic) nie szkodzi	7
没问题 (沒問題)	méi wèn tí	nie ma problemu, (nic) nie szkodzi	9
没有耐心	méi yǒu nài xīn	niecierpliwy	15 t

每	měi	każdy	6
每天	měi tiān	co dzień, codziennie	8
免费 (免費)	miǎn fèi	za darmo, gratis; darmowy	13
男朋友	nán péng yǒu	chłopak, sympatia	5 p
你	nǐ	ty	1
你们 (你們)	nǐ men	wy	2 t
纽约 (紐約)	Niū yuē	Nowy Jork	8 t
努力	nǔ lì	ciężko; ciężki wysiłek, trud; czynić wielkie wysiłki	14
汽车 (汽車)	qì chē	samochód	6
沙拉	shā lā	sałatka	10
身材	shēn cái	figura, sylwetka (o ciele)	14
身体 (身體)	shēn tǐ	zdrowie; ciało	12
时候 (時候)	shí hòu	czas (jako punkt, moment)	8 t
时间 (時間)	shí jiān	czas	14
条 (條)	tiáo	klasyfikator długich, wąskich obiektów (ulica, droga, rzeka, makaron (pojedyncza nitka), noga, spodnie, smocza łódź, ręcznik, brew, ryba, udo, wąż, smok, pies, ogon, szalik)	5
听 (聽)	tīng	słyszeć, słuchać	5
听力 (聽力)	tīng lì	słuch	12 p
听说 (聽說)	tīng shuō	podobno, słyszałem, że...	9
完全	wán quán	całkowicie, całkiem, zupełnie, kompletnie	13
围巾 (圍巾)	wéi jīn	szalik	13
尾巴	wěi ba	ogon	7 p
位	wèi	klasyfikator wyrażający szacunek do danej osoby (np. profesor, szef, nauczyciel, lekarz, tata, mama, pani, panna, mąż, żona)	4 t
我	wǒ	ja	1
我们 (我們)	wǒ men	my	2
希望	xī wàng	nadzieja, życzenie, marzenie; mieć nadzieję	9
辛苦	xīn kǔ	mieć/być ciężko; ciężki; ciężko (o pracy, warunkach życia itp.)	14
医生 (醫生)	yī shēng	lekarz	12
医院 (醫院)	yī yuàn	szpital	12
饮料 (飲料)	yǐn liào	napój	10 p

应该 (應該)	yīng gāi	powinien, powinno się, trzeba	11
远 (遠)	yuǎn	być daleko/dalekim; daleki	11
运动 (運動)	yùn dòng	sport	12
运动鞋 (運動鞋)	yùn dòng xié	buty sportowe	13
张 (張)	Zhāng	1. Zhang (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)	1
	zhāng	2. <i>klasyfikator m.in. papieru i rzeczy płaskich (rachunek, bilet, menu, mapa, zdjęcie, obraz, film DVD, CD, twarz, stół, łóżko)</i>	4 t
找	zhǎo	szukać	4
找钱 (找錢)	zhǎo qián	wydawać resztę	4
这 (這)	zhè	ten	2
这儿 (這兒)	zhèr	tutaj, tu	8 t
这个星期 (這個星期)	zhè ge xīng qī	ten tydzień	9 t
这边 (這邊)	zhè biān	tutaj, tu	8, 8 t
这次	zhè cì	tym razem	9
这年	zhè nián	bieżący/ten rok	9 t
这里 (這裡)	zhè lǐ	tutaj, tu	8 t
针灸 (針灸)	zhēn jiǔ	akupunktura, zabieg akupunktury; robić akupunkturę; poddawać się akupunkturze	12
纸 (紙)	zhǐ	papier	4 p
住	zhù	mieszkać	11 p
走	zǒu	iść, pójść	11
走路	zǒu lù	iść (drogą)	7 t
足	zú	stopa (<i>tylko w języku literackim</i>)	12, 12 t
足球	zú qiú	piłka nożna	12
坐	zuò	siedzieć; podróżować (<i>np. samolotem, pociągiem</i>)	9
八画			
岸	àn	brzeg	14 l
爸爸	bà ba	tata	5
拜年	bài nián	składać życzenia noworoczne; modlić się, prosić los o pomyślność w nadchodzącym roku	15 l
饱 (飽)	bǎo	najeść się; być najedzonym	10
杯	bēi	<i>klasyfikator oznaczający szklanek/filiżanek czegoś (np. soku owocowego, kawy, coca-coli, piwa, wody, herbaty)</i>	4

变成 (變成)	biàn chéng	zmieniać się, stawać się	14 l
表弟	biǎo dì	młodszy kuzyn ze strony siostry ojca	9
波币 (波幣)	bō bì	złoty polski	4 p
波文	bō wén	język polski	3
波兰 (波蘭)	Bō lán	Polska	1
波兰人 (波蘭人)	Bō lán rén	Polak/Polka	1
波兰话 (波蘭話)	Bō lán huà	polska mowa, język polski (mówiony)	7
波语 (波語)	bō yǔ	język polski (mówiony)	7
波兹南	Bō zī nán	Poznań	11 p
参加 (參加)	cān jiā	uczestniczyć	14 l
炒	chǎo	smażyć; smażony	10
诚实 (誠實)	chéng shí	uczciwy	15 t
承认 (承認)	chéng rèn	przyznawać, uznawać	14 l
担心 (擔心)	dān xīn	martwić się, przejmować się	12, 10 p
到	dào	dotrzeć, przyjechać, przybyć; <i>partykula wskazująca miejsce, do którego się udajemy, czasami tłumaczona na polski do</i>	9
到处 (到處)	dào chù	wszędzie	15
的	de	<i>partykula dzierżawcza</i>	5
...的时候 (...的時候)	...de shí hòu	w czasie (gdy...)	12
法国 (法國)	Fǎ guó	Francja	8 t
法语 (法語)	fǎ yǔ	język francuski (mówiony)	7 p
房子	fáng zi	budynek	13 t
放	fàng	zmieścić, umieścić	14 p
放弃 (放棄)	fàng qì	poddać się, zrezygnować, zaniechać	12
放假	fàng jià	mieć wakacje/wolne	14
放鞭炮	fàng biān pào	zapalać/puszczać fajerwerki	15
非洲	Fēi zhōu	Afryka	8 t
非常	fēi cháng	bardzo, niezmiernie	7
该 (該)	gāi	musieć, powinien	14
狗	gǒu	pies	5, 8 l
规定 (規定)	gūi dìng	zasada, reguła	14
国 (國)	guó	kraj, państwo	1

国家 (國家)	guó jiā	kraj (<i>ogólnie, bez podawania konkretnej nazwy</i>)	6
果汁	guǒ zhī	sok owocowy	10
和	hé	i, oraz	4
虎	hǔ	tygrys	7 p, 8 l, 15
画儿 (畫兒)	huàr	obraz	8 t
画画儿 (畫畫兒)	huà huàr	malować (obrazy)	7 t
话 (話)	huà	mowa, słowo	7
或者 <i>lub</i> 或是	huò zhě <i>lub</i> huò shì	czy, lub, albo (<i>w zdaniach oznajmujących</i>)	13
建国 (建國)	Jiàn guó	Jianguo (<i>chińskie imię</i>)	1
杰克	Jié kè	Jacek	5 p
姐姐	jiě jie	starsza siostra	5
金	jīn	metal	15 t
金鱼 (金魚)	jīn yú	złota rybka	5
京	jīng	stolica	14 l
经过 (經過)	jīng guò	mijać, przechodzić obok	11
卷子	juàn zi	zwój (papieru), rulon	14 l
咖啡	kā fēi	kawa	4 p
凯蒂 (凱蒂)	Kǎi dì	Katie	1
刻	kè	kwadrans	8 p
空手道	kōng shǒu dào	karate	12
练习 (練習)	liàn xí	ćwiczyć; ćwiczenie	4
练习本 (練習本)	liàn xí běn	zeszyt do ćwiczeń	4
罗马 (羅馬)	Luó mǎ	Rzym	8 t
卖 (賣)	mài	sprzedawać	6
妹妹	mèi mei	młodsza siostra	5
明天	míng tiān	jutro	9 t
明年	míng nián	przyszły rok	9 t
呢	ne	1. <i>partykuła pytająca</i> 2. <i>partykuła podkreślająca dodatkowo, że dana czynność właśnie trwa i nie została dokonana</i>	1 3, 9
念	niàn	uczęszczać do szkoły/na studia; uczyć się w...	15 p
念书 (念書)	niàn shū	uczyć się	7 t

欧元 (歐元)	ōu yuán	euro	4 p
欧洲 (歐洲)	Ōu zhōu	Europa	4, 8 t
爬	pá	wspinać się	11
怕	pà	bać się	12, 11 p
朋友	péng yǒu	przyjaciel	5 p
苹果 (蘋果)	píng guǒ	jabłko	10, 8 p
奇怪	qí guài	dziwny	7 p
青菜	qīng cài	warzywa	12 p
事(情)	shì (qíng)	sprawa	9
试试看 (試試看)	shì shì kàn	próbować, wypróbować	13
受不了	shòu bù liǎo	nie wytrzymywać, nie znosić (czegoś)	14
受伤 (受傷)	shǒu shāng	odnieść kontuzję, być rannym	12
松	sōng	sosna	11
松山	Sōng shān	<i>nazwa własna (dosł. Sosnowa Góra)</i>	11
所	suǒ	<i>klasyfikator budynków (np. uczelnia, liceum, szkoła, gimnazjum, dom mieszkalny, budynek – ale nie wieżowiec)</i>	
图书馆 (圖書館)	tú shū guǎn	biblioteka	8
兔子	tù zi	królik	8 l
玩	wán	bawić się	5
往	wǎng	<i>partykuła wskazująca kierunek, tłumaczona na polski w stronę, w kierunku, ku</i>	11
现在 (現在)	xiàn zài	teraz	2
姓	xìng	mieć na nazwisko, nazywać się; nazwisko	1
学习 (學習)	xué xí	uczyć się	3
学生 (學生)	xué shēng	uczeń, student	1 p
学费 (學費)	xué fèi	opłata za naukę, czesne	14
学校 (學校)	xué xiào	szkoła	6 p
夜市	yè shì	nocny bazar/targ	8
英文	yīng wén	język angielski	3
英-汉-汉-英词典 (英-漢-漢-英詞典)	Yīng-Hàn-Hàn- Yīng cí diǎn	słownik angielsko-chiński i chińsko-angielski	4 p
英国 (英國)	Yīng guó	Anglia	1
英国人 (英國人)	Yīng guó rén	Anglik/Angielka	1
英语 (英語)	yīng yǔ	język angielski (mówiony)	7

枕头 (枕頭)	zhěn tóu	poduszka	8 t
知道	zhī dào	wiedzieć, znać	8
直心眼	zhí xīn yǎn	uczciwy	15 t
忠心	zhōng xīn	lojalny	15 t
转 (轉)	zhuǎn	skręcać, obracać (się)	11
九画			
按照	àn zhào	według, przestrzegając	14 l
帮 (幫)	bāng	pomagać	9 p
帮助 (幫助)	bāng zhù	pomagać; pomoc	14, 12 p
背包	bēi bāo	plecak	12 p
背部	bèi bù	plecy	12 t
便宜	pián yí	być tanim; tani	6
饼 (餅)	bǐng	ciastko	15 p
茶	chá	herbata	2
差	chā	brakować; brak; wybrakowany, kiepski	8 p
差不多	chā bù duō	mniej więcej, prawie	6
城市	chéng shì	miasto	8, 6 p
除了...(以外)	chú le... (yǐ wài)	oprócz... jeszcze...	15
穿	chuān	nosić (<i>ubranie</i>), mieć na sobie	5
春天	chūn tiān	wiosna	9 t
春节 (春節)	Chūn jié	chiński Nowy Rok	15
春联 (春聯)	chūn lián	<i>noworoczne sentencje, pisane na ozdobnym czerwonym papierze, umieszczane na drzwiach domu lub obok drzwi – zawierają życzenia pomyślności i dostatku na nadchodzący rok</i>	15
点 (點)	diǎn	zamawiać	10
点心 (點心)	diǎn xīn	słodczyce	13
栋 (棟)	dòng	<i>klasyfikator wysokich budynków (np. wieżowiec)</i>	13 p
俄国 (俄國)	È guó	Rosja	8 t
诶 (誒)	èi	ej, hej	6
封	fēng	<i>klasyfikator m.in. listów</i>	
给 (給)	gěi	dawać; <i>partykuła wprowadzająca polski celownik w znaczeniu „dla kogoś”</i>	4

宫保鸡丁 (宮保雞丁)	gōng bǎo jī dīng	kurczak gongbao	10
贵 (貴)	guì	być drogim; drogi	1, 3
贵姓 (貴姓)	guì xìng	czyjeś nazwisko	1
孩子	hái zi	dziecko	5
很	hěn	bardzo	2
厚	hòu	być grubym (o czymś); gruby	13
奖学金 (獎學金)	jiǎng xué jīn	stypendium	14
架	jià	klasyfikator m.in. samolotów	
结束 (結束)	jié shù	ukończyć, skończyć	14
觉得 (覺得)	jué de	sądzić, uważać, mieć opinię; czuć się	7 p
看	kàn	patrzeć, spojrzeć, oglądać, widzieć; czytać	2
看书 (看書)	kàn shū	czytać	7 t
客气	kè qi	być uprzejmym/grzecznym/miłym; uprzejmy, grzeczny, miły	9
烂头 (爛頭)	Làn tóu	(po kantonsku) Lantau (wyspa należąca do Hongkongu)	9
蚂蚁 (螞蟻)	mǎ yǐ	mrówka	14 l
骂 (罵)	mà	besztać, złorzeczyć, skrzyczeć	5 p, 13 p
贸易 (貿易)	mào yì	handel	7
眉	méi	brew	12 t
美	měi	być pięknym; piękny	11
美国 (美國)	Měi guó	USA	8 t
美金	měi jīn	dolar amerykański	4 p
美洲	Měi zhōu	Ameryka Północna	8 t
迷信	mí xìn	przesąd	15
迷路	mí lù	zabłądzić, zgubić drogę, zgubić się	11
面 (麵)	miàn	makaron	10
面	miàn	klasyfikator m.in. płaskich powierzchni (np. lustro, ściana)	8
哪	nǎ	jaki	1
哪里 (哪裡)	nǎ lǐ	ależ skąd, ależ nie (w odpowiedzi na komplement)	14
哪里 (哪裡) lub 哪儿 (哪兒)	nǎ lǐ lub nǎr	gdzie	8
南京	Nán jīng	Nankin	11 p

南美洲	Nán Měi zhōu	Ameryka Południowa	8 t
南部	nán bù	południe (<i>strona świata</i>), część południowa	11
胖	pàng	być grubym/tęgim; gruby, tęgi	9 p
便宜	pián yí	być tanim; tani	6
前(面)	qián (miàn)	przed (<i>o miejscu</i>)	8, 8 t
前边	qián biān	przed (<i>o miejscu</i>)	8 t
前额 (前額)	qián'é	czoło	12 t
亲戚 (親戚)	qīn qī	krewni	15 l
轻松 (輕鬆)	qīng sōng	relaksować się, odprężyć się; być zrelaksowanym/odprężonym; zrelaksowany, odprężony; wygodnie, w spokoju	14
秋天	qiū tiān	jesień	9 t
神经病 (神經病)	shén jīng bìng	szaleństwo	14
狮子 (獅子)	shī zi	lew	8 p, 8 t
食品	shí pǐn	artykuły spożywcze, produkty żywnościowe, żywność	6
是	shì	być	1
适合 (適合)	shì hé	pasować; być odpowiednim	13
首	shǒu	<i>klasyfikator wierszy, piosenek</i>	7 p
说 (說)	shuō	mówić	7, 4 p
说话 (說話)	shuō huà	mówić	7 t
送给 (送給)	sòng gěi	darować, dawać w prezencie, wręczać	13
贴 (貼)	tiē	przyklejać, naklejać	15 l
哇	wā	ojej (<i>transkrypcja fonetyczna angielskiego wykrzyknika „wow”</i>)	7
虾仁 (蝦仁)	xiā rén	krewetki (<i>danie</i>)	10
相信	xiāng xìn	wierzyć, ufać	15
香港	Xiāng gǎng	Hongkong	9
信	xìn	list	10 p
星期	xīng qī	tydzień	8
星期一	xīng qī yī	poniedziałek	9 t
星期二	xīng qī èr	wtorek	9 t
星期三	xīng qī sān	środa	9 t
星期六	xīng qī liù	sobota	9 t
星期天	xīng qī tiān	niedziela	9 t

星期五	xīng qī wǔ	piątek	9 t
星期四	xīng qī sì	czwartek	9 t
砚台 (砚臺)	yàn tái	kamień do rozrabiania tuszu kaligraficznego	15
要	yào	1. chcieć	3
		2. musieć, mieć coś do zrobienia	5
嘖	yí	partykuła wykrzyknikowa wyrażająca zaskoczenie	8
音乐 (音樂)	yīn yuè	muzyka	8
勇敢	yǒng gǎn	odważny	15 t, 14 l
语言 (語言)	yǔ yán	język (np. chiński)	7
怎么办 (怎麼辦)	zěn me bàn	i co teraz (będzie)?, co robić?	10
怎么样 (怎麼樣)	zěn me yàng	co ty/pan/pani na to?; jak	7
珍珠奶茶	zhēn zhū nǎi chá	herbata z mlekiem i słodkimi kulkami żelowymi	10 p
钟 (鐘)	zhōng	zegar	8 p
钟头 (鐘頭)	zhōng tóu	godzina (jako jednostka czasu)	8 p
种 (種)	zhǒng	klasyfikator oznaczający typ, rodzaj, gatunek (np. herbata, wzór, styl (o ubraniu))	12
重要	zhǒng yào	ważny; być ważnym	15 l
昨天	zuó tiān	wczoraj	9 t
十画			
啊	a	partykuła wykrzyknikowa, wyrażająca potwierdzenie, entuzjazm, emocje	2
唉	ài	och (partykuła wykrzyknikowa, zwracająca uwagę na coś)	7
爱 (愛)	ài	kochać; miłość	5
被	bèi	partykuła wprowadzająca stronę bierną, tłumaczona na polski przez	13
笔 (筆)	bǐ	pióro, długopis	4
病	bìng	choroba	12
部	bù	1. klasyfikator filmów, sztuk teatralnych (np. film, dramat, tragedia, komedia) 2. klasyfikator maszyn, urządzeń (np. komputer)	5 p
倒霉 lub 倒霉	dǎo méi	mieć pecha; pech, nieszczęście	12
都	dōu	wszyscy; wszystko	5
顿 (頓)	dùn	klasyfikator porcji m.in. posiłków (np. śniadanie, kolacja)	

饿 (餓)	è	być głodnym; głodny	10
赶 (趕)	gǎn	przeganiać	14 l
赶考 (趕考)	gǎn kǎo	zdawać egzamin do służby cywilnej	14 l
高	gāo	1. być wysokim; wysoki	2
	Gāo	2. Gao (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)	2
高中	gāo zhōng	liceum	9 p
高兴 (高興)	gāo xìng	być szczęśliwym/zadowolonym; szczęśliwy, zadowolony	2
高林	Gāo lín	<i>nazwa własna (dosł. Wysoki Las)</i>	9
高霞	Gāo xiá	Gosia	1
哥哥	gē ge	starszy brat	5
恭喜	gōng xǐ	gratulować; gratulacje!, wszystkiego najlepszego!	7, 15 l
海	hǎi	morze, ocean	10
海鲜 (海鮮)	hǎi xiān	owoce morza	10
家	jiā	1. <i>klasyfikator m.in. instytucji, firm, restauracji, sklepów, księgarń</i>	7
		2. rodzina, dom	2, 5
家人	jiā rén	domownicy, członkowie rodziny, rodzina	5
借	jiè	pożyczać	3
俱乐部 (俱樂部)	jù lè bù	klub; klub muzyczny	8
倔强	juè jiǎng	być upartym; uparty	15, 15 t
课 (課)	kè	lekcja, lekcje, zajęcia	2
课文 (課文)	kè wén	czytanka, lekcja (<i>w podręczniku</i>), tekst	9
哭	kū	plakać	12 p
离 (離)	lí	<i>partykuła, tłumaczona na polski od (jakiegoś miejsca)</i>	11
离开 (離開)	lí kāi	wyruszać, opuszczać (<i>miejsce</i>)	11
留意	liú yì	zwracać uwagę, uważać	14 l
旅行	lǚ xíng	podróżować; podróż	10
拿	ná	nieść	13
拿来 (拿來)	ná lái	przynieść	13
难 (難)	nán	być trudnym; trudny	5 p, 14 p
能	néng	móc, być w stanie	5
诺瓦克 (諾瓦克)	Nuò wǎ kè	Nowak	2

哦	ó	partykuła wykrzyknikowa wyrażająca nagłe zrozumienie czegoś	8
旁边 (旁邊)	páng biān	obok	8, 8 t
瓶	píng	klasyfikator oznaczający butelkę czegoś (np. octu, soku owocowego, coca-coli, piwa, wody)	15
瓶子	píng zi	butelka (jako przedmiot)	15
破例	pō lì	robić wyjątek, łamać zasadę	14 l
钱 (錢)	qián	pieniądze (używa się zamiast nazwy waluty)	4
请 (請)	qǐng	prosić, zapraszać	2
请问 (請問)	qǐng wèn	przepraszam (gdy pytamy o informację)	11
热 (熱)	rè	gorący; gorąco	4 p
热心	rè xīn	pełen entuzjazmu	15 t
容忍	róng rěn	tolerancyjny	15 t
容易	róng yì	być łatwym; łatwy	7
容易改变 (容易改變)	róng yì gǎi biàn	niestały, zmienny	15 t
扇	shàn	klasyfikator np. drzwi i okien	
谁 (誰)	shéi	kto	1
谈 (談)	tán	gawędzić, rozmawiać; gadać	11
套衫	tào shān	sweter	13
疼	téng	boleć	12
夏天	xià tiān	lato	9 t
笑	xiào	śmiać się	10
胸部	xiōng bù	klatka piersiowa	12 t
样 (樣)	yàng	rodzaj, typ; wygląd	6
真的	zhēn de	naprawdę	3
准备 (準備)	zhǔn bèi	przygotowywać się	14
桌子	zhuō zi	stół	8 t
座	zuò	klasyfikator wielkich, nieruchomych, osadzonych obiektów, np. gór, mostów	11
十一画			
笨	bèn	być głupim; głupi	15
脖子	bǐ zi	szyja	12 t
菜	cài	danie, potrawa	7
菜单 (菜單)	cài dān	menu, lista potraw	10 p

常常	cháng cháng	często	14
唱歌 (唱歌)	chàng gē	śpiewać (piosenkę)	7 t
粗心	cū xīn	beztroski	15 t
蛋	dàn	jajo, jajko	10
蛋花汤 (蛋花湯)	dàn huā tāng	bulion z jajkiem	10
蛋糕	dàn gāo	ciasto, tort	15
得	1. de	<i>partykuła wyrażająca sposób, stopień lub jakość wykonania czynności</i>	7
	2. děi	musieć, powinien	13
得不得了	dé bù dé liǎo	niezwykle, niezmiernie	12
得意	dé yì	dumny/zadowolony z siebie	14 l
第	dì	<i>partykuła nadająca liczebnikowi znaczenie liczebnika porządkowego</i>	11
第一名	dì yī míng	pierwsze miejsce	14 l
堆	duī	plik, sarta (papierów, zwojów)	14 l
敢	gǎn	ośmielić się, odważyć się	5
够 (夠)	gòu	być wystarczającym, wystarczać; wystarczający	6
黄色 (黃色)	huáng sè	kolor żółty; żółty	6
假	jiǎ	wakacje, ferie, urlop	14
假装 (假裝)	jiǎ zhuāng	udawać	14 p
教	jiāo	uczyć (kogoś)	9
脚	jiǎo	noga, udo	12 t
教书 (教書)	jiāo shū	uczyć, nauczać	7 t
教授	jiào shòu	profesor (na wyższej uczelni)	9
救	jiù	uratować; ratunek	14 l
啦	la	<i>partykuła wykrzyknikowa (połączenie 了 i 呵)</i>	14
累	lèi	zmęczony; być zmęczonym	2 p
粒	lì	<i>klasyfikator małych cząsteczek, ziaren, niedużych owoców i warzyw (np. ziarno ryżu, jajo kurze, owoc, pomidor, jabłko, kamień, tabletki)</i>	
脸 (臉)	liǎn	twarz	12 t
脸颊 (臉頰)	liǎn jiá	policzek	12 t
辆 (輛)	liàng	<i>klasyfikator pojazdów kołowych (np. samochód, rower, autobus, autokar)</i>	6
绿色 (綠色)	lǜ sè	kolor zielony, zieleń; zielony	6

麻烦 (麻煩)	má fán	sprawiać kłopot/kłopoty; być kłopotliwym; problem, kłopot, utrapienie; kłopotliwy	5
您	nín	pan/pani (<i>forma zwracania się do kogoś, wyrażająca szczególny szacunek</i>)	1
啤酒	pí jiǔ	piwo	10 p
票	piào	bilet	9
骑 (騎)	qí	jechać (<i>na koniu, rowerze, motocyklu</i>)	5 p
清楚	qīng chǔ	jasno, wyraźnie	14
球	qiú	piłka	12
蛇	shé	wąż	8 l
堂	táng	<i>klasyfikator m.in. zajęć szkolnych</i>	
甜	tián	słodki; być słodkim	10 p
偷	tōu	kraść	13 p
晚饭 (晚飯)	wǎn fàn	kolacja	10
虚荣	xū róng	próżny	15 t
眼睛	yǎn jīng	oko	12 t, 7 p
银色 (銀色)	yín sè	kolor srebrny; srebrny	6
猪 (豬)	zhū	świnia	10
猪肉 (豬肉)	zhū ròu	wieprzowina	10
着 (著)	zhào	<i>partykuła rezultatywna</i>	14
着急 (著急)	zháo jí	zdenerwowany; zmartwiony	14 l
做	zuò	robić	3
做饭 (做飯)	zuò fàn	przyrządzać (coś), gotować	7 t
做事 (做事)	zuò shì	robić (coś)	7 t
十二画			
棒	bàng	być świetnym/super; świetny, super	11
悲观 (悲觀)	bēi guān	pesymista	15 t
悲剧 (悲劇)	bēi jù	dramat, tragedia (<i>też przenośnie</i>)	13
超级市场 (超級市場)	chāo jí shì chǎng	supermarket	11
窗户	chuāng hu	okno	8 t
道	dào	<i>klasyfikator m.in. potraw, dań</i>	
等	děng	czekać	6 p, 8
幅	fú	<i>klasyfikator m.in. obrazów (np. portret) i ubrań</i>	

雇员 (雇員)	gù yuán	pracownik, osoba zatrudniona	7
喝	hē	pić	2
喝酒	hē jiǔ	pić (alkohol)	7 t
黑色	hēi sè	kolor czarny, czerní; czarny	6 t
猴	hóu	małpa	8 l
就	jiù	po prostu	5
棵	kē	<i>klasyfikator roślin (np. drzew)</i>	
裤子 (褲子)	kù zi	spodnie	13
款式	kuǎn shì	fason, wzór, styl (o ubraniu)	13
棉被	mián bèi	kołdra	8 t
跑	pǎo	biec	14 l, 7 p
期末考	qí mǔ kǎo	sesja egzaminacyjna, egzamin końcowy	14
然后 (然後)	rán hòu	następnie, potem	12
赏 (賞)	shǎng	podziwiać (np. piękno czegoś)	15 p
湿 (濕)	shī	być wilgotnym; wilgotny	13
舒服	shū fú	dobrze się czuć; czuć się/jest wygodnie/ komfortowo; być wygodnym/komfortowym	10
属 (屬)	shǔ	być spod (<i>jakiegoś</i>) znaku zodiaku	15
提	tí	podnosić, wznosić	15 p
痛	tòng	boleć	12
喂	wéi	halo (w rozmowie telefonicznej)	8
温柔	wēn róu	delikatny	15 t
窝 (窩)	wō	gniazdo, mrowisko	14 l
喜欢 (喜歡)	xǐ huān	lubić	3
喜剧 (喜劇)	xǐ jù	komedia	13
谢谢 (謝謝)	xiè xie	dziękuję	2
椅子	yǐ zi	krzesło	8 t
游泳	yóu yǒng	pływanie; pływać	12
越来越... (越來越...)	yuè lái yuè...	im..., tym...	13
粤语 (粵語)	yuè yǔ	język kantoński	7 p
最	zuì	najbardziej, naj-	3
最近	zuì jìn	ostatnio	12

十三画

错 (錯)	cuò	zrobić coś złe, pomylić się; pomyłka, błąd	6
感冒	gǎn mào	przeziębienie; być przeziębionym, przeziębic się	9
跟	gēn	z (<i>kimś, czymś</i>); u (<i>kogoś</i>)	5
简单 (簡單)	jiǎn dān	być nieskomplikowanym; nieskomplikowany	11
谨慎 (謹慎)	jǐn shèn	powściągliwy, rozważny, ostrożny	15 t
筷子	kuài zi	pałeczki	10 p
蓝色 (藍色)	lán sè	kolor niebieski; niebieski	6 t
路	lù	ulica; droga	11
睡	shuì	spać	14
睡觉 (睡覺)	shuì jiào	przespać się	14
跳舞	tiào wǔ	tańczyć	7, 7 t
腿	tuǐ	udo, noga	12, 12 t
碗	wǎn	1. miska (<i>jako przedmiot</i>) 2. klasyfikator oznaczający miskę potrawy (<i>np. ryżu, makaronu, zupy</i>)	10 10, 13
想	xiǎng	myśleć, uważać, zastanawiać się; tęsknić; chcieć	6
像	xiàng	być podobnym	14
新	xīn	być nowym; nowy	5
意大利	Yì dà lì	Włochy	8 t
照片	zhào piàn	zdjęcie	4 p
照顾 (照顧)	zhào gù	opieka; dbać, opiekować się	12

十四画

鼻子	bí zi	nos	12 t
端午	Duān wǔ	Festiwal Smoczyc Łodzi	15 p
锻炼 (鍛煉)	duàn liàn	trenować, uprawiać (sport)	12
颗 (顆)	kē	klasyfikator małych, okrągłych przedmiotów (<i>np. serce, perły, zęby, tabletki</i>) lub takich, które wydają się małe (<i>np. odległe gwiazdy</i>)	13
辣	là	być pikantnym/ostrym; pikantny, ostry	10
慢	màn	być wolnym/powolnym; wolny, powolny	7, 5 p
慢慢来 (慢慢來)	màn màn lái	powoli, spokojnie, bez nerwów	7
魅力	mèi lì	wdzięk, urok	15
漂亮	piào liàng	być pięknym; piękny	13

漂浮	piāo fú	dryfować	14 l
旗袍	qí páo	qipao (<i>tradycyjna chińska suknia zapinana pod szyją na kołeczki</i>)	15
墙 (牆)	qiáng	ściana	8 t
摔坏 (摔壞)	shuāi huài	złamać się (<i>o kości</i>)	12
酸	suān	kwaśny; być kwaśnym	10 p
算命	suàn mìng	wróżyc	15
舞	wǔ	taniec	7
舞会 (舞會)	wǔ huì	impieza taneczna	6 p
需要	xū yào	potrzebować, musieć	7
赚 (賺)	zhuàn	zarabiać	14

十五画

澳洲	Ào zhōu	Australia	8 t
聪明 (聰明)	cōng míng	inteligentny	15, 15 t
醋	cù	ocet	10
德国 (德國)	Dé guó	Niemcy	8 t
德语 (德語)	dé yǔ	język niemiecki (<i>mówiony</i>)	7 p
懂	dǒng	rozumieć	3
题目 (題目)	tí mù	temat	14 l
膝盖	xī gài	kolano	12 t
箱子	xiāng zi	walizka	15
鞋子	xié zi	buty	13
颜色 (顏色)	yán sè	kolor	6

> 十五画

鞭炮	biǎn pào	fajerwerki, sztuczne ognie	15
餐厅 (餐廳)	cān tīng	restauracja, jadłodajnia, stolówka	8
蕃茄	fān qié	pomidor	10 t
镜子 (鏡子)	jǐng zi	lustro	8
篮球 (籃球)	lán qiú	koszykówka	12
噢	ō	och!, o!	4
篇	piān	<i>klasyfikator m.in. utworów pisanych (np. artykuł, pamiętnik)</i>	
糖	táng	cukier	10
糖醋鱼 (糖醋魚)	táng cù yú	ryba na słodko-kwaśno	10 t
趟	tàng	<i>klasyfikator m.in. wycieczek</i>	

臀部	tún bù	pośladki	12 t
糟糕	zāo gāo	o rety!	8
嘴巴	zuǐ ba	usta	12

Hàn-Bō cí diǎn (Pīn yīn)

汉-波词典 (拼音)

漢-波詞典 (拼音)

SŁOWNIK CHIŃSKO-POLSKI (PINYIN)

A			
a	partykuła wykrzyknikowa wyrażająca potwierdzenie, entuzjazm, emocje	啊	2
ài	1. kochać; miłość	爱 (愛)	5
	2. och (partykuła wykrzyknikowa, zwracająca uwagę na coś)	唉	7
àn	brzeg	岸	14 l
ān quán	bezpieczeństwo; być bezpiecznym; bezpieczny	安全	11
àn zhào	według, przestrzegając (czegoś)	按照	14 l
Ào zhōu	Australia	澳洲	8 t
B			
bǎ	1. partykuła podkreślająca dopełnienie	把	15
	2. klasyfikator przedmiotów z uchwytem, które można przenosić (np. bukiet, krzesło, nóż, miecz, klucze, parasol)	把	8 p
ba	partykuła wzmacniająca (np. propozycję)	吧	3
bà ba	tata	爸爸	5
Bā lí	Paryż	巴黎	8 t
bā shì	autobus dalekobieżny, autokar	巴士	11
bā yuè	sierpień	八月	9 t
bài nián	składać życzenia noworoczne, modlić się, prosić los o pomyślność w nadchodzącym roku	拜年	15 l
bàn	połowa, pół	半	8
bāng	pomagać	帮 (幫)	9 p
bàng	być świetnym/super; świetny, super	棒	11
bāng zhù	pomagać; pomoc	帮助 (幫助)	12 p, 14

bāo	<i>klasyfikator oznaczający paczkę/opakowanie czegoś (np. ryżu, makaronu, cukru, herbaty)</i>	包	10, 13
bǎo	najeść się, być najedzionym	饱 (飽)	10
bào	gazeta	报 (報)	4, 3 p
bào gào	wypracowanie, raport, referat	报告 (報告)	14 p
bēi	<i>klasyfikator oznaczający szklanke/filiżankę czegoś (np. soku owocowego, kawy, coca-coli, piwa, wody, herbaty)</i>	杯	4 t
bèi	<i>partykuła wprowadzająca stronę bierną, tłumaczona na polski przez</i>	被	13
bèi bāo	plecak	背包	12 p
běi biān	północ (<i>strona świata</i>), część północna	北边 (北邊)	11
bèi bù	plecy	背部	12 t
bēi guān	pesymista	悲观 (悲觀)	15 t
Běi jīng	Pekin	北京	8
bēi jù	dramat, tragedia (<i>też przenośnie</i>)	悲剧 (悲劇)	13
běn	<i>klasyfikator tomów (np. książka, słownik, zeszyt do ćwiczeń, pamiętnik, powieść)</i>	本	4
bèn	być głupim; głupi	笨	15
běn lái	początkowo, najpierw	本来 (本來)	12
bǐ	1. pióro, długopis	笔 (筆)	4
	2. być jakimś w porównaniu; <i>partykuła w porównaniach tłumaczona na polski od</i>	比	13
bǐ fāng shuō	na przykład	比方说 (比方說)	15
bǐ jiào	bardziej; porównywać	比较 (比較)	6
bì yè	ukończyć (szkołę, uczelnię)	毕业 (畢業)	9 p
bí zi	nos	鼻子	12 t
biàn chéng	zmieniać się, stawać się	变成 (變成)	14 l
biān pào	fajerwerki, sztuczne ognie	鞭炮	15
biǎo dì	młodszy kuzyn ze strony siostry ojca	表弟	9
bié	<i>partykuła stosowana w zakazach nie</i>	别	12
bié rén	inny (człowiek)	别人	13 p
bǐng	ciastko	饼 (餅)	15 p

bìng	choroba	病	12
bō bì	polski złoty	波币 (波幣)	4 p
Bō lán	Polska	波兰 (波蘭)	1
Bō lán huà	polska mowa, język polski (mówiony)	波兰话 (波蘭話)	7
Bō lán rén	Polak/Polka	波兰人 (波蘭人)	1
bō wén	język polski	波文	3
bō yǔ	język polski (mówiony)	波语 (波語)	7
bó zi	szyja	脖子	12 t
Bō zī nán	Poznań	波兹南	11 p
bú lub bù	nie	不	1
bù	1. klasyfikator filmów, sztuk teatralnych (np. film, dramat, tragedia, komedia)	部	5 p
	2. klasyfikator maszyn, urządzeń (np. komputer)	部	6
bú cuò	być niezłym; niezły, całkiem dobry	不错 (不錯)	6
bú guò	jednakże, jakkolwiek, ale	不过 (不過)	9
bù hǎo yì sī	komuś jest wstyd/głupio/przykro	不好意思	9
bú lùn	bez względu na...	不论 (不論)	14 l
bù róng rěn	nietolerancyjny	不容忍	15 t
bú yòng	nie trzeba, nie jest konieczne, nie musieć	不用	9
C			
cái	jedynie, tylko; dopiero wtedy	才	14 p
cái	danie, potrawa	菜	7
cài dān	menu, lista potraw	菜单 (菜單)	10 p
cān jiā	uczestniczyć	参加 (參加)	14 l
cān tīng	restauracja, jadalnia, stołówka	餐厅 (餐廳)	8
chá	herbata	茶	2
chā	brakować; brak; wybrakowany, kiepski	差	8 p
chā bù duō	mniej więcej, prawie	差不多	6
cháng	długi; być długim	长 (長)	12 p
cháng cháng	często	常常	14
chàng gē	śpiewać (piosenkę)	唱歌 (唱歌)	7 t

cháng tú lǚ xīng	trekking, wycieczka	长途旅行 (長途旅行)	11
chǎo	1. smażyć; smażony 2. być głośnym/hałaśliwym	炒 吵	10 14 p
chāo jí shì chǎng	supermarket	超级市场 (超級市場)	11
chē	samochód	车 (車)	6
chē zhàn	przystanek autobusowy	车站 (車站)	11
chéng gōng	odnieść sukces; sukces	成功	14
chéng rèn	przyznawać, uznawać	承认 (承認)	14 l
chéng shí	uczciwy	诚实 (誠實)	15 t
chéng shì	miasto	城市	8, 6 p
chī fàn	jeść	吃饭 (吃飯)	7 t
chōng mǎn huó lì	energiczny	充满活力	15 t
chǒu	brzydki; być brzydkim	丑 (醜)	11 p
chú le...(yǐ wài)	oprócz... jeszcze...	除了...(以外)	15
chū shēng	urodzić się	出生	9 p
chuān	nosić (<i>ubranie</i>), mieć na sobie	穿	5
chuàn	<i>klasyfikator obiektów w szeregach lub skupieniach (np. numer telefonu, chińskie sztuczne ognie, szaszłyk, kiść winogron)</i>	串	15
chuáng	1. łóżko 2. <i>klasyfikator pościeli (np. kołdra, koc, prześcieradło)</i>	床 床	8 t
chuāng hu	okno	窗户	8 t
Chūn jié	chiński Nowy Rok	春节 (春節)	15
chūn lián	<i>noworoczne sentencje, pisane na ozdobnym czerwonym papierze, umieszczane na drzwiach domu lub obok drzwi – zawierają życzenia pomysłowości i dostatku na nadchodzący rok</i>	春联 (春聯)	15
chūn tiān	wiosna	春天	9 t
cì	<i>klasyfikator zdarzeń (raz, ileś razy)</i>	次	9
cí diǎn	słownik	词典 (詞典)	3
cóng	<i>partykuła wskazująca, skąd np. przychodzi-my, czasami tłumaczona na polski z</i>	从 (從)	9

cōng míng	inteligentny; być inteligentnym	聪明	15, 15 t
cù	ocet	醋	10
cū xīn	bez troski	粗心	15 t
cuò	zrobić coś źle, pomylić się; pomyłka, błąd	错 (錯)	6
D			
dǎ	1. uderzać, bić	打	3
	2. grać w... (o sportach wymagających głównie używania rąk)	打	12
dà	być dużym; duży	大	3
Dà ān	nazwa ulicy (dosł. Wielki Pokój)	大安	11
dǎ diàn huà	telefonować, dzwonić, rozmawiać przez telefon	打电话 (打電話)	3
dà fāng	szczodry	大方	15 t
dà gài	prawdopodobnie, w przybliżeniu, mniej więcej	大概	6
dǎ gōng	dorabiać, pracować dorywczo	打工	7
Dà hǎi	Dahai (imię chińskie)	大海	10 p
dà jiā	wszyscy (o grupie osób)	大家	11
dà jiē xiǎo xiàng	wszędzie, w całym mieście	大街小巷	15 l
dǎ kāi	otworzyć	打开 (打開)	15
dà lóu	wieżowiec	大楼 (大樓)	13 t
dà sǎo chú	gruntowne sprzątnięcie przedświąteczne	大扫除 (大掃除)	15 l
dà xué	uczelnia, szkoła wyższa, uniwersytet	大学 (大學)	3
dāi	spędzać (czas); bawić (gdzieś)	呆 (待)	9
dàn	jajo, jajko	蛋	10
dàn gāo	ciasto, tort	蛋糕	15
dàn huā tāng	bulion z jajkiem (surowe jajko wlewane jest do wrzącej zupy tak, aby utworzył się wzór przypominający kwiaty)	蛋花汤 (蛋花湯)	10
dān xīn	martwić się, przejmować się	担心 (擔心)	12, 10 p
dāng rán	oczywiście	当然 (當然)	4
dāng shí	wówczas, ówczesny	当时 (當時)	14 l
dǎo	wyspa	岛 (島)	9

dào	1. dotrzeć, przyjechać, przybyć	到	9
	2. <i>partykuła wskazująca miejsce, do którego się udajemy, czasami tłumaczona na polski do</i>	到	9
	3. <i>klasyfikator m.in. potraw, dań</i>	道	7
dào chù	wszędzie	到处 (到處)	15
dǎo méi	mieć pecha; pech, nieszczęście	倒楣 <i>lub</i> 倒霉	12
de	1. <i>partykuła umieszczana między przysłówkiem a czasownikiem</i>	地	14
	2. <i>partykuła dzierżawcza</i>	的	5
	3. <i>partykuła wyrażająca sposób, stopień lub jakość wykonania czynności</i>	得	7
dé bù dé liǎo	niezwykle, niezmiernie	得不得了	12
Dé guó	Niemcy	德国 (德國)	8 t
...de shí hòu	w czasie (gdy...)	...的时候 (...的時候)	12
dé yì	dumny z siebie, zadowolony z siebie	得意	14 l
dé yǔ	język niemiecki	德语 (德語)	7 p
děi	musieć, powinien	得	13
dēng	lampa	灯 (燈)	8 p
děng	czekać	等	8, 6 p
dēng lóng	latarnia, lampion	灯笼 (燈籠)	15 p
dì	<i>partykuła nadająca liczebnikowi znaczenie liczebnika porządkowego</i>	第	11
dì di	młodszy brat	弟弟	5
dì fāng	miejsce	地方	9
dì miàn	łąd	地面	14 l
dì tú	mapa	地图 (地圖)	11
dì yī míng	pierwsze miejsce	第一名	14 l
diǎn	zamawiać	点 (點)	10
diàn huà	telefon	电话 (電話)	3
diàn nǎo	komputer	电脑 (電腦)	6
diàn shì	telewizor	电视 (電視)	8 t, 10 p
diǎn xīn	słodycze	点心 (點心)	13
diàn yǐng	film	电影 (電影)	2

diàn yǐng piàn	film (<i>DVD itp.</i>)	电影片 (電影片)	13
diàn zǐ yóu jiàn	e-mail	电子邮件 (電子郵件)	4 p
dīng zì lù kǒu	skrzyżowanie w kształcie litery T	丁字路口	11
dǒng	rozumieć	懂	3
dòng	1. ruszać	动 (動)	12
	2. <i>klasyfikator wysokich budynków (np. wieżowiec)</i>	栋 (棟)	13 p
dōng biān	wschód (<i>strona świata</i>), część wschodnia	东边 (東邊)	11
dòng jiāng	zamarzać, umierać z zimna (<i>o organizmach</i>)	冻僵 (凍僵)	13
Dōng jīng	Tokio	东京 (東京)	8 t
dōng tiān	zima	冬天	9 t
dòng wù	zwierzę	动物 (動物)	5
dōng xi	przedmiot, rzecz	东西 (東西)	4 p
dōu	wszyscy; wszystko	都	5
dù jì	zazdrosny	妒忌 (妒嫉)	15 t
dù zi	brzuch	肚子	12, 12 t
duàn liàn	trenować, uprawiać sport	锻炼 (鍛煉)	12
Duān wǔ	Festiwal Smoczych Łodzi	端午	15 p
dùì	1. wobec, w stosunku do	对 (對)	10
	2. tak, owszem, prawidłowo; mieć rację	对 (對)	5
duī	plik, sterta (papierów, zwojów)	堆	14 l
dùn	<i>klasyfikator porcji m.in. posiłków (np. śniadanie, kolacja)</i>	顿 (頓)	10
duō	1. ponad, około	多	6
	2. dużo, wiele	多	3
duō	<i>klasyfikator kwiatów i obiektów przypominających kształtem kwiaty (np. chmura)</i>	朵	10, 8 p
duō shǎo	ile	多少	4
E			
è	być głodnym; głodny	饿 (餓)	10
È guó	Rosja	俄国 (俄國)	8 t
èi	ej, hej	诶 (誒)	6
ěr duo	ucho	耳朵	12 t

ér yǐ	tylko, jedynie	而已	13
èr yuè	luty	二月	9 t
ér zi	syn	儿子 (兒子)	5 p
F			
Fā guó	Francja	法国 (法國)	8 t
fā shāo	mieć gorączkę	发烧 (發燒)	12
fā shēng	wydarzyć się	发生 (發生)	14 l
fā xiàn	odkrywać; odkrycie	发现 (發現)	13
fǎ yǔ	język francuski	法语 (法語)	7 p
fā zhǎn	rozwój; rozwijać się	发展 (發展)	7
fàn guǎn	restauracja	饭馆 (飯館)	10
fān qié	pomidor	蕃茄	10
fàng	zmieścić, umieścić	放	14 p
fàng biān pào	zapalać/puszczać fajerwerki	放鞭炮	15
fàng jià	mieć wakacje/wolne	放假	14
fàng qì	poddać się, zrezygnować, zaniechać	放弃 (放棄)	12
fáng zi	budynek	房子	13 t
fēi cháng	bardzo, niezmiernie	非常	7
fēi jī	samolot	飞机 (飛機)	9
fēi jī chǎng	lotnisko	飞机场 (飛機場)	9
Fēi zhōu	Afryka	非洲	8 t
fēn	1. minuta	分	8 p
	2. klasyfikator groszy	分	4 t
fèn	klasyfikator m.in. pracy zawodowej, gazet, e-maili, dokumentów	份	4, 7
fēng	klasyfikator m.in. listów	封	
fēng jǐng	krajobraz, widok	风景 (風景)	11
fú	klasyfikator m.in. obrazów (np. portret) i ubrań	幅	
fù	płacić	付	14
fù jìn	blisko, w pobliżu	附近	8
fù mǔ	rodzice	父母	5

G			
gāi	musieć, powinien	该 (該)	14
gǎi	zmieniać	改	14 l
gǎn	1. ośmielić się, odważyć się	敢	5
	2. przeganiać	赶 (趕)	14 l
gǎn kǎo	zdawać egzamin do służby cywilnej	赶考 (趕考)	14 l
gǎn mào	przeziębienie; być przeziębionym, przezięb się	感冒	9
gāng hǎo	właśnie/dokładnie, akurat	刚好 (剛好)	14 l
gāo	być wysokim; wysoki	高	2
Gāo	Gao (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)	高	2
Gāo lín	<i>nazwa własna (dosł. Wysoki Las)</i>	高林	9
Gāo xiá	Gosia	高霞	1
gāo xìng	być szczęśliwym/zadowolonym; szczęśliwy, zadowolony	高兴 (高興)	2
gāo zhōng	liceum	高中	9 p
ge lub gè	<i>klasyfikator ogólny, niedefiniujący klasy obiektu, klasyfikator pojedynczych rzeczy, ludzi</i>	个 (個)	4 t
gē ge	starszy brat	哥哥	5
gěi	dawać; <i>partykuła wprowadzająca polski celownik w znaczeniu „dla kogoś”</i>	给 (給)	4
gēn	z (<i>kimś, czymś</i>); u (<i>kogoś</i>)	跟	5
gèng	jeszcze, bardziej	更	13
gōng bǎo jī dīng	kurczak gongbao	宫保鸡丁 (宫保雞丁)	10
gōng chē	autobus	公车 (公車)	10
gōng fēn	centymetr (<i>jednostka długości</i>)	公分	13
gōng (gòng qì) chē	autobus miejski	公(共)汽车 (公(共)汽)車)	11
gōng gòng qì chē zhàn	przystanek autobusowy	公共汽车站 (公共汽車站)	11
gōng sī	firma, przedsiębiorstwo	公司	6
gōng xǐ	gratulować; powodzenia!, gratulacje!	恭喜	7, 15 l
gōng zuò	praca (zawodowa); pracować	工作	7
gǒu	pies	狗	5, 8 l

gòu	być wystarczającym, wystarczać; wystarczający	够 (夠)	6
gù yuán	pracownik, osoba zatrudniona	雇员 (雇員)	7
guāng	<i>partykuła nadająca czasownikowi znaczenie skończenia/wyczerpania czegoś</i>	光	15
guāng pán	plyta kompaktowa, CD	光盘 (光盤)	5
gùì	być drogim; drogi	贵 (貴)	1, 3
gūì dìng	zasada, reguła	规定 (規定)	14
gùì xìng	czyjeś nazwisko	贵姓 (貴姓)	1
guó	kraj, państwo	国 (國)	
guò	1. <i>partykuła wskazująca na dokonanie się czynności lub doznanie czegoś</i>	过 (過)	9
	2. po	过 (過)	8 p
	3. minąć, przechodzić	过 (過)	9, 8 p
guó jiā	kraj (<i>ogólnie, bez podawania konkretnej nazwy</i>)	国家 (國家)	6
guò mǐn	uczulenie, alergia; być uczulonym, mieć alergię	过敏 (過敏)	10
guǒ zhī	sok owocowy	果汁	10
H			
hái	jeszcze	还 (還)	4
hǎi	morze, ocean	海	10
hái hǎo	mieć się w miarę dobrze, być dość dobrym; w miarę dobry	还好 (還好)	14
hái shì	1. (a) może by...	还是 (還是)	14
	2. czy, lub, albo (<i>alternatywa w pytaniach</i>)	还是 (還是)	13
hǎi xiān	owoce morza	海鲜 (海鮮)	10
hái zi	dziecko	孩子	5
hàn yǔ	język chiński (mówiony)	汉语 (漢語)	7
hàn zì	chińskie znaki	汉字 (漢字)	7
hǎo	mieć się dobrze; być dobrym; dobry; dobrze, porządnie, bardzo	好	1, 2
hào	numer, rozmiar	号 (號)	13
hǎo chù	zaleta, dobra strona	好处 (好處)	15

hǎo hǎo de	porządnie, dobrze, solidnie	好好儿地 (好好兒地)	14
hǎo jiǔ bú jiàn	dawno się nie widzieliśmy	好久不见 (好久不見)	2
hào mǎ	numer (<i>np. telefonu</i>)	号码 (號碼)	4 p
hǎo tīng	być ładnym (<i>o muzyce itp.</i>); ładny	好听 (好聽)	5
hǎo wán	być przyjemnym/fajnym; przyjemny, fajny	好玩	5
hǎo xiào	śmieszny, zabawny; być śmiesznym/zabawnym	好笑	13
hē	pić	喝	2
hé	i, oraz	和	4
hē jiǔ	pić (alkohol)	喝酒	7 t
hēi sè	kolor czarny, czerni; czarny	黑色	6 t
hěn	bardzo	很	2
hóu	małpa	猴	8 l
hòu	1. być grubym (<i>o czymś</i>); gruby	厚	13
	2. za (<i>czymś</i>)	后 (後)	8 t
hòu biān	za (<i>czymś</i>)	后边 (後邊)	8 t
hòu huǐ	żałować	后悔 (後悔)	14 l
hòu miàn	za (<i>czymś</i>)	后面 (後面)	8 t
hǔ	tygrys	虎	7 p, 8 p, 15
huā	1. kwiat	花	8 p, 10
	2. wydawać (<i>pieniądze</i>)	花	15
huá	wiosłować	划	15 p
huà	mowa, słowo	话 (話)	7
huà huàr	malować (obrazy)	画画儿 (畫畫兒)	7 t
Huá shā	Warszawa	华沙 (華沙)	6 p, 8 t
huài chù	wada, zła strona	坏处 (壞處)	15
huáng sè	kolor żółty; żółty	黄色 (黃色)	6
huàr	obraz	画儿 (畫兒)	8 t
huí	wracać	回	14
huí dá	odpowiadać; odpowiedź	回答	12

huí guó	wracać do kraju	回国 (回國)	14
huí lái	wracać (<i>tam, gdzie znajduje się mówiący</i>)	回来 (回來)	9, 14
huí qù	wracać (<i>nie tam, gdzie znajduje się mówiący</i>)	回去	14
huǒ	ogień	火	15 t
huǒ chē	pociąg	火车 (火車)	11
huǒ chē zhàn	dworzec kolejowy	火车站 (火車站)	11
huò zhě lub huò shì	czy, lub, albo (<i>w zdaniach oznajmujących</i>)	或者 lub 或是	13
J			
jī	kura, kurczak, kogut	鸡 (鷄)	10, 8 l
jǐ	ile	几 (幾)	5
jī chǎng	lotnisko	机场 (機場)	9
jī dàn	jajo kurze	鸡蛋 (鷄蛋)	10
jì de	pamiętać	记得 (記得)	14
jì huà	plan	计划 (計劃)	15
jí le	bardzo, niezmiernie, niezwykle	极了 (極了)	12
jiā	1. klasyfikator m.in. instytucji, firm, restauracji, sklepów, księgarń 2. rodzina, dom	家	7 2, 5
jià	1. klasyfikator m.in. samolotów 2. wakacje, ferie, urlop	架 假	9 14
jià qián	cena	价钱 (價錢)	6
jiā rén	domownicy, członkowie rodziny, rodzina	家人	5
jiǎ zhuāng	udawać	假装 (假裝)	14 p
jiàn	1. widzieć (się), spotkać (się) 2. klasyfikator ubrań (np. spodnie, qipao, sweter) 3. klasyfikator sztuk (czegoś), spraw, dokumentów	见 (見) 件 件	2 5 9
jiǎn dān	być nieskomplikowanym; nieskomplikowany	简单 (簡單)	11
Jiàn guó	Jianguo (<i>chińskie imię</i>)	建国 (建國)	1

jiǎng xué jīn	stypendium	奖学金 (獎學金)	14
jiāo	uczyć (<i>kogoś</i>)	教	9
jiǎo	noga	脚	12 t
jiào	1. kazać, polecać	叫	9
	2. mieć na imię, nazywać się	叫	1
jiào shòu	profesor (<i>na wyższej uczelni</i>)	教授	9
jiāo shū	uczyć, nauczać	教书 (教書)	7 t
jié	<i>klasyfikator obiektów w odcinkach (np. zajęć szkolnych, bambusów)</i>	节 (節)	
jiè	pożyczać	借	3
jiě jie	starsza siostra	姐姐	5
Jié kè	Jacek	杰克	5 p
jié rì	święto, dzień wolny	节日 (節日)	15
jié shù	ukończyć, skończyć	结束 (結束)	14
jīn	metal	金	15 t
jìn	1. być blisko/w pobliżu; bliski (<i>w czasie lub przestrzeni</i>)	近	8
	2. wchodzić	进 (進)	4
jīn nián	bieżący/ten rok	今年	9 t
jīn shèn	powściągliwy, rozważny, ostrożny	谨慎 (謹慎)	15 t
jīn tiān	dzisiaj	今天	7, 9 t
jīn yú	złota rybka	金鱼 (金魚)	5
jīng	stolica	京	14 l
jīng guò	mijać, przechodzić obok	经过 (經過)	11
jìng zi	lustro	镜子 (鏡子)	8 t
jiǔ	długo	久	2
jiù	1. po prostu	就	5
	2. uratować; ratunek	救	14 l
	3. być starym; stary (<i>o przedmiotach</i>)	旧 (舊)	6
jiǔ yuè	wrzesień	九月	9 t
jù	<i>klasyfikator słów, wyrażeń, powiedzeń</i>	句	7
jù lè bù	klub; klub muzyczny	俱乐部 (俱樂部)	8

juǎn zi	zwój (papieru), rulon	卷子	14 l
jué de	sądzić, uważać, mieć opinię; czuć się	觉得 (覺得)	7 p
jué dìng	decydować (się), postanawiać, podejmować decyzję	决定 (決定)	13
jué jiàng	być upartym; uparty	倔强	15, 15 t
K			
kā fēi	kawa	咖啡	4 p
Kǎi dì	Katie (<i>imię żeńskie</i>)	凯蒂 (凱蒂)	1
kāi shǐ	zacząć, rozpocząć; początek	开始 (開始)	11, 9 p
kàn	patrzeć, spojrzeć, oglądać, widzieć; czytać	看	2
kàn shū	czytać	看书 (看書)	7 t
kǎo guān	egzaminator	考官	14 l
kǎo shēng	egzaminowany, osoba zdająca egzamin	考生	14 l
kǎo shì	egzamin; zdawać egzamin	考试 (考試)	14
kē	1. <i>klasyfikator roślin (np. drzew)</i>	棵	11
	2. <i>klasyfikator małych, okrągłych przedmiotów (np. serce, perły, zęby, tabletki) lub takich, które wydają się małe (odległe gwiazdy)</i>	颗 (顆)	13
kè	1. lekcja, lekcje, zajęcia	课 (課)	2
	2. kwadrans	刻	8 p
	3. gram	克	10 p
kě ài	być kochanym/miłym/słodkim; kochany, miły, słodki	可爱 (可愛)	5
Kè lā kē fú	Kraków	克拉科夫	8 t
kě lè	cola, coca-cola	可乐 (可樂)	10 p
kě lián	biedny, nieszczęśliwy; być biednym (<i>nieszczęśliwym</i>)/godnym współczucia	可怜 (可憐)	12
kě néng	możliwe (że), być może	可能	12
kè qì	być uprzejmym/grzecznym/miłym; uprzejmy, grzeczny, miły	客气	9
kě shì	ale, jednak	可是	3
kè wén	czytanka, lekcja (<i>w podręczniku</i>), tekst	课文 (課文)	9
kě xī	szkoda	可惜	15

kě yǐ	móc, wolno (<i>komuś</i>), mieć czyjeś pozwolenie	可以	4
kōng shǒu dào	karate	空手道	12
kū	plakać	哭	12 p
kù zi	spodnie	裤子 (褲子)	13
kuài	1. być szybkim; szybki; szybko	快	7
	2. <i>klasyfikator kawałków, niedużych brył (np. monety, pieniądze, ciasto, mięso, kamień)</i>	块 (塊)	4
kuài lè	być szczęśliwym/radosnym; szczęśliwy, radosny	快乐 (快樂)	15
kuài yào	niedługo, wkrótce	快要	14
kuài zi	pałeczki	筷子	10 p
kuǎn shì	fason, wzór, styl (<i>o ubraniu</i>)	款式	13
L			
là	być pikantnym/oстрыm; pikantny, ostry	辣	10
la	<i>partykuła wykrzyknikowa (połączenie 了 i 啊)</i>	啦	14
lái	przychodzić, przybywać; wpadać (<i>do kogoś</i>)	来 (來)	4
lái de jí	zdażyć	来得及 (來得及)	14
lán qiú	koszykówka	篮球 (籃球)	12
lán sè	kolor niebieski; niebieski	蓝色 (藍色)	6 t
Lǎn tóu	(<i>po kantońsku</i>) Lantau (<i>wyspa należąca do Hongkongu</i>)	烂头 (爛頭)	9
lǎo	sędziwy (<i>o osobach</i>); stary (<i>o osobach i przedmiotach</i>)	老	13 p
lǎo bǎn	szef	老板 (老闆)	15 p
lǎo hǔ	tygrys	老虎	15, 7 p, 8 t
lǎo shī	nauczyciel	老师 (老師)	1 p
lǎo shǔ	szczur	老鼠	15, 8 t
le	<i>partykuła wskazująca na dokonanie się czynności lub zmianę stanu</i>	了	9
lè yú zhù rén	uczynny	乐于助人 (樂於助人)	15 t
lèi	zmęczony; być zmęczonym	累	2 p
lěng	zimny; zimno	冷	4 p

lí	partykuła tłumaczona na polski od (jakiegoś miejsca)	离 (離)	11
lǐ	w, w środku (np. w szafie)	里 (裡)	8, 8 t
Lǐ	Li (popularne nazwisko chińskie)	李	1 p
lì	klasyfikator małych cząsteczek, ziaren, nie-dużych owoców i warzyw (np. ziarno ryżu, jajo kurze, owoc, pomidor, jabłko, kamień, tabletki)	粒	8, 10, 12, 13
lǐ biān	w środku	里边 (裡邊)	8 t
lí kāi	wyruszać, opuszczać (miejsce)	离开 (離開)	11
lǐ máo	uprzejmy; być uprzejmym; maniery	礼貌 (禮貌)	14 p
lǐ miàn	w środku	里面 (裡面)	8 t
lǐ wù	prezent, upominek	礼物 (禮物)	9
liǎn	twarz	脸 (臉)	12 t
liǎn jiá	policzek	脸颊 (臉頰)	12 t
liàn xí	ćwiczyć, trenować	练习 (練習)	4
liàn xí běn	zeszyt do ćwiczeń	练习本 (練習本)	4
liǎng	dwa (używane tylko przed klasyfikatorami i na określenie czasu, np. godzin)	两 (兩)	4
liǎng	klasyfikator pojazdów kołowych (np. samochód, rower, autobus, autokar)	辆 (輛)	6
liǎo	partykuła rezultatywna	了	14
liè	klasyfikator m.in. pociągów	列	11
liú yì	zwracać uwagę, uważać	留意	14 l
liù yuè	czerwiec	六月	9 t
lóng	smok	龙 (龍)	8 l
lóng zhōu	smocza łódź	龙舟 (龍舟)	15 p
lù	ulica; droga	路	11
lǜ sè	kolor zielony, zieleń; zielony	绿色 (綠色)	6
lú wěi	patyk	芦苇 (蘆葦)	14 l
lǚ xíng	podróżować; podróż	旅行	10
luàn	chaotycznie, bezładnie	乱 (亂)	14 l
Lún dūn	Londyn	伦敦 (倫敦)	15
Luó mǎ	Rzym	罗马 (羅馬)	8 t

M			
mǎ	koń	马 (馬)	5 p
mà	zbesztać, skrzyczeć	骂 (罵)	5 p, 13 p
ma	<i>partykuła pytająca, odpowiadająca polskiemu czy</i>	吗 (嗎)	1
má fán	sprawiać kłopot/kłopoty; być kłopotliwym; problem, kłopot, utrapienie; kłopotliwy	麻烦 (麻煩)	5
mā ma	mama	妈妈 (媽媽)	5
mǎ shàng	już, zaraz, w tej chwili, natychmiast, szybko	马上 (馬上)	13
mǎ yǐ	mrówka	蚂蚁 (螞蟻)	14 l
mǎi	kupować	买 (買)	3
mài	sprzedawać	卖 (賣)	6
mǎi dān	placić rachunek; rachunek	买单 (買單)	10
màn	powolny	慢	7, 5 p
màn màn lái	powoli, spokojnie, bez nerwów	慢慢来 (慢慢來)	7
máng	być zajęтым; zajęty	忙	2
máng guǒ	mango	芒果	10
máo	<i>klasyfikator dziesiątek groszy</i>	毛	4
máo bǐ	piędzel	毛笔 (毛筆)	15, 4 p
máo jīn	ręcznik	毛巾	8 t
mào yì	handel	贸易 (貿易)	7
méi	1. brew	眉	12 t
	2. nie (<i>partykuła przecząca, używana z czasownikiem 有</i>)	没	3
měi	1. każdy	每	6
	2. być pięknym; piękny	美	11
méi bàn fǎ	nie móc, nie być w stanie, nie dać rady	没办法 (沒辦法)	6
méi guān xi	(nic) nie szkodzi	没关系 (沒關係)	7
Měi guó	USA	美国 (美國)	8 t
měi jīn	dolar amerykański	美金	4 p
mèi lì	wdzięk, urok	魅力	15
mèi mei	młodsza siostra	妹妹	5
měi tiān	co dzień, codziennie	每天	8

méi wèn tí	nie ma problemu, (nic) nie szkodzi	沒問題 (沒問題)	9
méi yǒu nài xīn	niecierpliwý	沒有耐心	15 t
Měi zhōu	Ameryka Północna	美洲	8 t
mén	drzwi	門 (門)	8 t
mǐ	1. ryż (<i>ziarno</i>)	米	13
	2. metr	米	13
mǐ fàn	ryż (<i>potrawa</i>)	米飯 (米飯)	13
mí lù	zabłądzić, zgubić drogę, zgubić się	迷路	11
mí xìn	przesąd	迷信	15
miàn	1. makaron	面 (麵)	10
	2. <i>klasyfikator m.in. płaskich powierzchni</i> (<i>np. lustro, ściana</i>)	面	
mián bèi	kółdra	棉被	8 t
miǎn fèi	za darmo, gratis; darmowy	免費 (免費)	13
míng nián	przyszły rok	明年	9 t
míng tiān	jutro	明天	9 t
míng zì	imię (i nazwisko)	名字	1
mù	drzewo	木	15 t
N			
ná	nieść	拿	13
nǎ	jaki	哪	1
nà	tamtén	那	4
nà biān	tam	那邊 (那邊)	8, 8 t
ná lái	przynieść	拿來 (拿來)	13
nǎ lǐ	1. gdzie	哪里 (哪裡)	8
	2. <i>ależ skąd, ależ nie (w odpowiedzi na komplement)</i>	哪里 (哪裡)	14
nǎ lǐ	tam	那里 (那裡)	8 t
nǎ me	w takim razie, wobec tego, no to, jak/skoro tak, to...	那么 (那麼)	2
nán	trudny; być trudnym	难 (難)	5 p, 14 p
nán bù	południe (<i>strona świata</i>), część południowa	南部	11
Nán jīng	Nankin	南京	11 p

Nán Měi zhōu	Ameryka Południowa	南美洲	8 t
nán péng yǒu	chłopak, sympatia	男朋友	5 p
nǎr	gdzie	哪儿 (哪兒)	8
nár	tam	那儿 (那兒)	8 t
ne	1. <i>partykuła podkreślająca dodatkowo, że dana czynność właśnie trwa i nie została dokonana</i>	呢	3, 9
	2. <i>partykuła pytająca</i>	呢	1
néng	móc, być w stanie	能	5
nǐ	ty/pan/pani	你	1
nǐ men	wy	你们 (你們)	2 t
niàn	uczęszczać do szkoły/na studia; uczyć się w...	念	15 p
niàn shū	uczyć się	念书 (念書)	7 t
nín	pan/pani (<i>forma zwracania się do kogoś, wyrażająca szczególny szacunek</i>)	您	1
niú	krowa, wół	牛	10
niú pái	stek wołowy	牛排	10
Niǔ yuē	Nowy Jork	纽约 (紐約)	8 t
nóng lì	kalendarz księżycowy, tradycyjny kalendarz chiński	农历 (農曆)	15 l
nǔ lì	ciężko; ciężki wysiłek, trud; czynić wielkie wysiłki	努力	14
nǚ péng yǒu	dziewczyna, sympatia	女朋友	5 p
Nuǒ wǎ kè	Nowak	诺瓦克 (諾瓦克)	2
O			
ō	och!, o!	噢	4
ó	<i>partykuła wykrzyknikowa wyrażająca nagłe zrozumienie czegoś</i>	哦	8
ōu yuán	euro	欧元 (歐元)	4 p
Ōu zhōu	Europa	欧洲 (歐洲)	4, 8 t
P			
pá	wspinać się	爬	11
pà	bać się	怕	12, 11 p
pàng	być grubym/tęgim	胖	9 p

páng biān	obok, koto	旁边 (旁邊)	8, 8 t
pǎo	biec	跑	7 p, 14 l
péng yǒu	przyjaciel	朋友	5 p
pǐ	klasyfikator koni i innych zwierząt wierzcho- wych	匹	
pí jiǔ	piwo	啤酒	10 p
piān	klasyfikator m.in. utworów pisanych (np. ar- tykuł, pamiętnik)	篇	10, 14 l
piàn	1. klasyfikator oznaczający m.in. plastry, tabliczki czegoś (np. czekolada, kromka chleba)	片	14, 14 l
	2. klasyfikator powierzchni lądu lub wody (np. łąka, morze, ocean)	片	10
pián yí	być tanim; tani	便宜	6
piào	bilet	票	13
piāo fú	dryfować	漂浮	9
piào liàng	być pięknym; piękny	漂亮	14 l
píng	klasyfikator oznaczający butelkę czegoś (np. octu, soku owocowego, coca-coli, piwa, wody)	瓶	15
píng guǒ	jabłko	苹果 (蘋果)	10, 8 p
píng zi	butelka (przedmiot)	瓶子	15
pò lì	robić wyjątek, łamać zasadę	破例	14 l
Q			
qí	jechać (na koniu, rowerze, motocyklu)	骑 (騎)	5 p
qì chē	samochód	汽车 (汽車)	6
qì fēn	atmosfera, nastrój	气氛 (氣氛)	15
qí guài	dziwny	奇怪	7 p
qì hòu	klimat	气候 (氣候)	13
qí mò kǎo	sesja egzaminacyjna, egzamin końcowy	期末考	14
qí páo	qipao (tradycyjna chińska suknia zapinana pod szyją na kołeczki)	旗袍	15
qī yuè	lipiec	七月	9 t
qiān	tysiąc	千	6
qián	1. pieniądze (używa się zamiast nazwy waluty)	钱 (錢)	4
	2. przed (o miejscu)	前	8, 8 t
qián biān	przed	前边	8 t

qián é	czoło	前额 (前額)	12 t
qián miàn	przed (<i>o miejscu</i>)	前面	8, 8 t
qiáng	ściana	墙 (牆)	8 t
qiǎo hé	przypadek, zbieg okoliczności	巧合	14 l
qiǎo kè lì	czekolada	巧克力	14
qīn qī	krewni	亲戚 (親戚)	15 l
qǐng	prosić, zapraszać	请 (請)	2
qīng cài	warzywa	青菜	12 p
qīng chǔ	jasno, wyraźnie	清楚	14
qīng sōng	relaksować się, odprężyć się; być zrelakso- wanym/odprężonym; zrelaksowany, odprę- żony; wygodnie, w spokoju	轻松 (輕鬆)	14
qǐng wèn	przepraszam (<i>gdy pytamy o informację</i>)	请问 (請問)	11
qìng zhù	świętować, uczcić	庆祝 (慶祝)	7
qiú	piłka	球	12
qiū tiān	jesień	秋天	9 t
qū	rejon	区 (區)	11
qù	iść; jechać	去	2
qù nián	zeszłego roku	去年	9 t
quán bù	wszystko, wszystkie, całość	全部	14 l

R

rán hòu	następnie, potem	然后 (然後)	12
ràng	powodować, sprawiać; kazać; pozwalając	让 (讓)	12
rè	gorący; gorąco	热 (熱)	4 p
rè xīn	pełen entuzjazmu	热心	15 t
rén	człowiek, osoba	人	1
rén mǐn bì	RMB (<i>waluta ChRL</i>)	人民币 (人民幣)	4 p
rèn shì	znać	认识 (認識)	2
rèn zhēn	poważny	认真 (認真)	15 t
rì	dzień (<i>w dacie</i>)	日	10
Rì běn	Japonia	日本	6
rì jì	pamiętnik	日记 (日記)	10
rì yuán	jen japoński	日元/圆 (圓)	4 p

róng rěn	tolerancyjny	容忍	15 t
róng yì	być łatwym; łatwy	容易	7
ròng yì gǎi biàn	zmienny, niestały	容易改变 (容易改變)	15 t
ròu	mięso	肉	10
S			
sān yuè	marzec	三月	9 t
shā lā	sałatka	沙拉	10
shān	góra	山	11
shàn	<i>klasyfikator np. drzwi i okien</i>	扇	
shān qū	teren/rejon górzysty	山区 (山區)	11
shān shàng	góry (<i>obszar górski</i>)	山上	11
shǎng	podziwiać (<i>np. piękno czegoś</i>)	赏 (賞)	15 p
shàng	na wierzchu	上	8 t
shàng biān	na wierzchu	上边 (上邊)	8 t
shàng cì	poprzednim razem	上次	9
shàng ge xīng qī	zeszły/miniony tydzień	上个星期 (上個星期)	9 t
Shàng hǎi	Szanghaj	上海	8 t
shàng kè	iść na lekcje; być na lekcji, mieć lekcję/lekcje/zajęcia	上课 (上課)	2
shàng miàn	na wierzchu	上面	8 t
shǎo	mało	少	4
shé	wąż	蛇	8 l
shéi	kto	谁 (誰)	1
shēn cái	figura, sylwetka (<i>o ciele</i>)	身材	14
shén jīng bìng	szaleństwo	神经病 (神經病)	14
shén me	co	什么	1
shén me de	i tak dalej, i tym podobne	什么的 (什麼的)	15
shén me shí hòu	kiedy	什么时候 (什麼時候)	14
shén me yàng	co (to) za..., jaki	什么样 (什麼樣)	7
shēn qǐng	składać podanie/dokumenty (<i>na uczelnię, o stypendium itp.</i>)	申请 (申請)	14

shēn tǐ	zdrowie; ciało	身体 (身體)	12
shēng bìng	być chorym, chorować	生病	12
shēng huó	życie; żyć	生活	12 p
shēng rì	urodziny	生日	15
shēng xiào	chiński znak zodiaku	生肖	15
shī	być wilgotnym; wilgotny	湿 (濕)	13
shí	kamienny; kamień	石	8 p
shì	1. być	是	1
	2. sprawa	事	9
shí èr shēng xiào	12 znaków chińskiego zodiaku, chiński horoskop	十二生肖	15
shí èr yuè	grudzień	十二月	9 t
shì hé	pasować; być odpowiednim	适合 (適合)	13
shí hòu	czas (<i>jako punkt, moment</i>)	时候 (時候)	8 t
shí jiān	czas	时间 (時間)	14
Shì lín	<i>nazwa własna (dosł. Las Uczonych)</i>	士林	8
shí pǐn	artykuły spożywcze, produkty żywnościowe, żywność	食品	6
shì qíng	sprawa	事情	9
shì shì kàn	próbować, wypróbować	试试看 (試試看)	13
shí yī yuè	listopad	十一月	9 t
shí yuè	październik	十月	9 t
shī zi	lew	狮子 (獅子)	8 p
shí zì lù kǒu	skrzyżowanie	十字路口	11
shǒu	1. ręka	手	12, 12 t
	2. <i>klasyfikator wierszy, piosenek</i>	首	7 p
shòu bù liǎo	nie wytrzymywać, nie znosić (<i>czegoś</i>)	受不了	14
shǒu jī	telefon komórkowy	手机 (手機)	4 p, 8 p
shòu shāng	odnieść kontuzję, być rannym	受伤 (受傷)	12
shǒu zhǐ	palec	手指	12 t
shǒu zhǒu	łokiec	手肘	12 t
shū	książka	书 (書)	3, 2 p
shǔ	być spod (<i>jakiegoś</i>) znaku zodiaku	属 (屬)	15

shū diàn	księgarnia	书店 (書店)	3
shū fǎ	kaligrafia	书法 (書法)	15
shū fú	dobrze się czuć; czuć się/jest wygodnie/ komfortowo; być wygodnym/komfortowym	舒服	10
shuāi huài	złamać się (o kości)	摔坏 (摔壞)	12
shuāng	<i>klasyfikator obiektów występujących w pa- rach (np. pałeczki, ręce, buty, oczy)</i>	双 (雙)	10 p, 12, 13
shuì	spać	睡	14
shuǐ	woda	水	2 p, 15 t
shuǐ guǒ	owoc	水果	10
shuì jiào	przespać się	睡觉 (睡覺)	14
shuǐ tán	kałuża	水潭	14 l
shuǐ zhǔ	gotować; gotowany	水煮	10
shuō	mówić	说 (說)	7, 4 p
shuō huà	mówić	说话 (說話)	7 t
sǐ	martwy	死	8 p
Sì chuān	Syczuan	四川	8
sì yuè	kwiecień	四月	9 t
sōng	sosna	松	11
sòng gěi	darować, dawać w prezencie, wręczać	送给 (送給)	13
Sōng shān	<i>nazwa własna (dosł. Sosnowa Góra)</i>	松山	11
suān	kwaśny; być kwaśnym	酸	10 p
suàn mìng	wróżyc	算命	15
suǒ	<i>klasyfikator budynków (np. uczelnia, liceum, szkoła, gimnazjum, dom mieszkalny, budy- nek – ale nie wieżowiec)</i>	所	13 t

T

tā	1. on	他	1
	2. ona	她	1
	3. on/ona/ono (o zwierzętach)	它 (牠)	5
tái	<i>klasyfikator m.in. maszyn, urządzeń (kom- puter, telewizor)</i>	台	
tài	za bardzo, zbyt	太	2
Tái běi	Tajpej	台北	10, 8 t

tài hǎo le	wspaniale, świetnie, znakomicie, super	太好了	2
tài tai	pani (<i>o kobiecie zamężnej</i>); żona, małżonka	太太	2
Tái wān	Tajwan	台湾 (台灣)	10
tán	gawędzić, rozmawiać; gadać	谈 (談)	11
tāng	zupa	汤 (湯)	10
táng	1. cukier 2. klasyfikator m.in. zajęć szkolnych	糖 堂	10
tàng	klasyfikator m.in. wycieczek	趟	10
tāng chí	łyżka stołowa	汤匙 (湯匙)	10 p
táng cù yú	ryba na słodko-kwaśno	糖醋鱼 (糖醋魚)	10
Tāng mǔ	Tomasz	汤姆 (湯姆)	1 p
tǎo jià huán jià	targować się	讨价还价 (討價還價)	13
tào shān	sweter	套衫	13
tǎo yàn	nie znosić, nie cierpieć, nienawidzić; być nieznośnym/znienawidzonym (<i>często żartobliwie</i>); nieznośny, niegrzeczny	讨厌 (討厭)	14, 12 p
téng	boleć	疼	12
tí	podnosić, wznosić	提	15 p
tí mù	temat	题目 (題目)	14 l
tiān	niebo	天	14
tián	słodki; być słodkim	甜	10 p
tiān qì	pogoda	天气 (天氣)	12
tiào	klasyfikator długich, wąskich obiektów (<i>ulica, droga, rzeka, makaron (pojedyncza nitka), noga, spodnie, smocza łódź, ręcznik, brew, ryba, udo, wąż, smok, pies, ogon, szalik</i>)	条 (條)	5
tiào wǔ	tańczyć	跳舞	7, 7 t
tiē	przyklejać, naklejać	贴 (貼)	15 l
tīng	słyszeć, słuchać	听 (聽)	5
tīng lì	słuch	听力 (聽力)	12 p
tīng shuō	podobno, słyszałem, że...	听说 (聽說)	9
tòng	boleć	痛	12

tóng yi	zgadzać się	同意	5
tōu	krać	偷	13 p
tóu	1. głowa	头 (頭)	12
	2. klasyfikator niektórych dużych zwierząt (krowa, wół, świnia, lew)	头 (頭)	10
tóu fa	włosy	头发 (頭髮)	12 t
tǔ	ziemia	土	15 t
tú shū guǎn	biblioteka	图书馆 (圖書館)	8
tù zi	królik	兔子	8 l
tuán yuán fàn	wspólna rodzinna kolacja	团圆饭 (團圓飯)	15 l
tuǐ	udo; noga	腿	12
tún bù	pośladki	臀部	12 t
W			
wā	(transkrypcja fonetyczna angielskiego wykrzyknika „wow”) ojej	哇	7
wài	na zewnątrz	外	8 t
wài biān	na zewnątrz	外边 (外邊)	8 t
wài miàn	na zewnątrz	外面	8 t
wán	bawić się	玩	5
wǎn	1. miska	碗	10
	2. klasyfikator oznaczający miskę potrawy (np. ryżu, makaronu, zupy)	碗	10, 13
wàn	dziesięć tysięcy	万 (萬)	6
wǎn fàn	kolacja	晚饭 (晚飯)	10
wán quán	całkowicie, całkiem, zupełnie, kompletnie	完全	13
wàn shì rú yì	wszystkiego najlepszego!	万事如意 (萬事如意)	15
Wáng	Wang (popularne nazwisko chińskie)	王	1
wǎng	partykuła wskazująca kierunek, tłumaczona na polski w stronę, w kierunku, ku	往	11
wéi	halo (w rozmowie telefonicznej)	喂	8
wèi	klasyfikator wyrażający szacunek do danej osoby (np. profesor, szef, nauczyciel, lekarz, tata, mama, pani, panna, mąż, żona)	位	4 t
wěi ba	ogon	尾巴	7 p

wéi jīn	szalik	围巾 (圍巾)	13
wèi shén me	dlaczego, czemu, z jakiego powodu, po co	为什么 (為什麼)	9
wén huà	kultura	文化	9 p
wèn lù	pytać o drogę	问路 (問路)	11
wēn róu	delikatny	温柔	15 t
wén zhāng	praca pisemna, tekst, artykuł	文章	14 l
wō	gniazdo, mrowisko	窝 (窩)	14 l
wǒ	ja	我	1
wǒ men	my	我们 (我們)	2
wǔ	taniec	舞	7
wǔ huì	impreza taneczna	舞会 (舞會)	6 p
wú sī	altruista	无私 (無私)	15 t
wǔ yuè	maj	五月	9 t
X			
Xī bān yá	Hiszpania	西班牙	8 t
xī cān	danie kuchni zachodniej	西餐	10
xī gài	kolano	膝盖	12 t
xǐ huān	lubić	喜欢 (喜歡)	3
xǐ jù	komedia	喜剧 (喜劇)	13
xī wàng	nadzieja, życzenie, marzenie; mieć nadzieję	希望	9
xià	pod spodem	下	8 t
xià ba	podbródek	下巴	12 t
xià biān	pod spodem	下边 (下邊)	8 t
xià cì	następnym razem	下次	9
xià ge xīng qī	przyszły tydzień	下个星期 (下個星期)	9 t
xià miàn	pod spodem	下面	8 t
xià nián	przyszły rok	下年	9 t
xiā rén	krewetki (<i>danie</i>)	虾仁 (蝦仁)	10
xià tiān	lato	夏天	9 t
xià yǔ	pada deszcz	下雨	14 p

xiān	najpierw	先	8
xiān shēng	pan; mąż, małżonek	先生	1
xiàn zài	teraz	现在 (現在)	2
xiǎng	myśleć, uważać, zastanawiać się; tęsknić; chcieć	想	6
xiàng	być podobnym	像	14
Xiāng gǎng	Hongkong	香港	9
xiāng xià	wieś	乡下 (鄉下)	11
xiāng xìn	wierzyć, ufać	相信	15
xiāng zi	walizka	箱子	15
xiǎo	mały; być małym	小	5
xiào	śmiać się	笑	10
xiǎo jiě	panna, pani (o młodej kobiecie), dziewczyna	小姐	1
xiǎo shuō	powieść	小说 (小說)	4
xiǎo xīn	ostrożny	小心	15 t
xiǎo xué	szkoła podstawowa	小学 (小學)	9 p
xiě	pisać	写 (寫)	7
xiè xie	dziękuję	谢谢 (謝謝)	2
xié zi	but, buty	鞋子	13
xiě zì	pisać (znaki, litery, wyrazy)	写字 (寫字)	7 t
xīn	1. być nowym; nowy	新	5
	2. serce	心	12
xìn	list	信	10 p
xīn kǔ	mieć/być ciężko; ciężki; ciężko (o pracy, warunkach życia itp.)	辛苦	14
xīn zàng	serce (narząd)	心脏 (心臟)	12
xíng	można	行	8
xìng	mieć na nazwisko, nazywać się; nazwisko	姓	1
xīng qī	tydzień	星期	8
xīng qī èr	wtorek	星期二	9 t
xīng qī liù	sobota	星期六	9 t
xīng qī sān	środa	星期三	9 t
xīng qī sì	czwartek	星期四	9 t

xīng qī tiān	niedziela	星期天	9 t
xīng qī wǔ	piątek	星期五	9 t
xīng qī yī	poniedziałek	星期一	9 t
xiōng bù	klatka piersiowa	胸部	12 t
xiōng dì jiě mèi	rodzeństwo	兄弟姐妹	5
xiū xi	odpoczywać	休息	12, 11 p
xū róng	próżny	虚荣	15 t
xū yào	potrzebować, musieć	需要	7
xué fèi	opłata za naukę, czesne	学费 (學費)	14
xué shēng	uczeń, student	学生 (學生)	1 p
xué xí	uczyć się	学习 (學習)	3
xué xiào	szkoła	学校 (學校)	6 p
Y			
yá chǐ	ząb	牙齿 (牙齒)	12 t
yā lì	stres	压力 (壓力)	14
Yà zhōu	Azja	亚洲 (亞洲)	6, 8 t
yǎn jīng	oko	眼睛	7 p, 12 t
yán sè	kolor	颜色 (顏色)	6
yàn tái	kamień do rozrabiania tuszu kaligraficznego	砚台 (硯臺)	15
yáng	koza	羊	8 l
yàng	rodzaj, typ; wygląd	样 (樣)	6
yào	musieć, mieć (coś) do zrobienia; chcieć	要	3, 5
yě	też, także, również	也	2
yè shì	nocny bazar/targ	夜市	8
yé ye	dziadek ze strony ojca	爷爷 (爺爺)	9
yí	<i>partykuła wykrzyknikowa wyrażająca zaskoczenie</i>	咦	8
yì bǎi	sto	一百	4
Yì dà lì	Włochy	意大利	8 t
yì diǎn	trochę	一点 (一點)	3
yí dìng	na pewno, z pewnością	一定	3
yī fú	ubranie (sztuka garderoby)	衣服	5

yí gòng	w sumie, razem	一共	4
yì huǐr	chwila, moment	一会儿 (一會兒)	8 p
yǐ jīng	już	已经 (已經)	9
yì qǐ	razem (we dwójkę, we trójkę itd.)	一起	13
yǐ qián	przed, przedtem, wcześniej	以前	12
yī shēng	lekarz	医生 (醫生)	12
yǐ wéi	błędnie uważać/przypuszczać	以为 (以為)	12
yí xià	(przez) chwilę, przez moment (coś robić)	一下	6
yì xiē	kilka (klasyfikator osób, obiektów policzalnych)	一些	4
yī xiù	rękaw	衣袖	14 l
yí yàng	tak samo; taki sam; to samo; być takim samym	一样 (一樣)	6
yī yuàn	szpital	医院 (醫院)	12
yí yuè	styczeń	一月	9 t
yì zhí	prosto; bez przerwy, ciągle, wciąż	一直	11
yǐ zi	krzesło	椅子	8 t
Yìn dù	Indie	印度	8 t
yǐn liào	napój	饮料 (飲料)	10 p
yǐn sè	kolor srebrny; srebrny	银色 (銀色)	6
yīn wéi...suǒ yǐ...	jako że, ponieważ..., (to)...	因为...所以... (因為...所以...)	12
yīn yuè	muzyka	音乐 (音樂)	8
yīng gāi	powinien, powinno się, trzeba	应该 (應該)	11
Yīng guó	Anglia	英国 (英國)	1
Yīng guó rén	Anglik/Angielka	英国人 (英國人)	1
Yīng-Hàn-Hàn-Yīng cí diǎn	słownik angielsko-chiński i chińsko-angielski	英-汉-汉-英词典 (英-漢-漢-英詞典)	4 p
yīng wén	język angielski	英文	3
yīng yǔ	język angielski (mówiony)	英语 (英語)	7
yǒng gǎn	odważny	勇敢	14 l, 15 t
yòng gōng	pracowity, pilny	用功	15 t
Yǒng hé	nazwa własna (dosł. Wieczny Pokój)	永和	8

yǒu	mieć	有	3
yòu biān	na prawo (od)	右边 (右邊)	8
yǒu guān xi	mieć związek	有关系 (有關係)	14 l
yǒu jìng zhēng néng lì	ambitny, rzutki	有竞争能力	15 t
yǒu kòng	mieć czas, być wolnym	有空	4
yǒu mèi lì	uroczy	有魅力	15 t
yǒu nài xīn	cierpliwý	有耐心	15 t
yǒu shén jīng bìng	być szalonym	有神经病 (有神經病)	14
yǒu xiǎng xiàng lì	pomysłowy, obdarzony wyobraźnią	有想象力	15 t
yóu yǒng	pływanie; pływać	游泳	12
yǒu yòng	być przydatnym/pożytecznym/użytecznym; przydatny, pożyteczny, użyteczny	有用	3
yòu...yòu...	i..., i..., zarówno..., jak i ...	又...又...	11
yǒu zhī shi	mądry (dosł. posiadający wiedzę)	有知识 (有知識)	15 t
yǔ yán	język (np. chiński)	语言 (語言)	7
yuán	juan	元	4 p
yuǎn	być daleko/dalekim; daleki	远 (遠)	11
Yuán xiāo	Święto Lampionów	元宵	15 l
yuè (liàng)	księżyc	月(亮)	15 p
yuè lái yuè...	im..., tym...	越来越... (越來越...)	13
yuè yǔ	język kantoński	粤语 (粵語)	7 p
yùn dòng	sport	运动 (運動)	12
yùn dòng xié	buty sportowe	运动鞋 (運動鞋)	13

Z

zài	1. następnie, potem	再	8
	2. partykuła wskazująca, że dana czynność właśnie trwa	在	3
	3. (być) w (jakimś miejscu)	在	8, 8 t
zài jiàn	do widzenia, do zobaczenia	再见 (再見)	2

zǎo fàn	śniadanie	早饭 (早飯)	8 p
zāo gāo	o rety!	糟糕	8
zěn me bàn	i co teraz (będzie)?, co robić?	怎么办 (怎麼辦)	10
zěn me yàng	co ty/pan/pani na to; jak	怎么样 (怎麼樣)	7
zhāng	<i>klasyfikator m.in. papieru i rzeczy płaskich (rachunek, bilet, menu, mapa, zdjęcie, obraz, film DVD, CD, twarz, stół, łóżko)</i>	张 (張)	4 t
Zhāng	Zhang (<i>popularne nazwisko chińskie</i>)	张 (張)	1
zhào	<i>partykuła rezultatywna</i>	着 (著)	14
zhǎo	szukać	找	4
zhào gù	opieka; dbać, opiekować się	照顾 (照顧)	12
zhào jí	zdenierowany, zmartwiony	着急 (著急)	14 l
zhào piàn	zdjęcie	照片	4 p
zhǎo qián	wydawać resztę	找钱 (找錢)	4
zhè	ten	这 (這)	2
zhè biān	tutaj, tu	这边 (這邊)	8, 8 t
zhè ci	tym razem	这次	9
zhè ge xīng qī	ten tydzień	这个星期 (這個星期)	9 t
zhè lǐ	tutaj, tu	这里 (這裡)	8 t
zhè nián	bieżący/ten rok	这年	9 t
zhēn de	naprawdę	真的	3
zhēn jiǔ	akupunktura, zabieg akupunktury; robić akupunkturę; poddawać się akupunkturze	针灸 (針灸)	12
zhēn tóu	poduszka	枕头 (枕頭)	8 t
zhēn zhū nǎi chá	herbata z mlekiem i słodkimi kulkami żelowymi	珍珠奶茶	10 p
zhèng zhí	uczciwy	正直	15 t
zhèr	tutaj, tu	这儿 (這兒)	8, 8 t
zhī	1. <i>klasyfikator względnie długich, niedużych przedmiotów przypominających patyk (np. pióro, długopis, pędzel)</i>	支 (枝)	4
	2. <i>klasyfikator większości zwierząt (np. pies, kot, małpa, tygrys, kura, kurczak, kogut, szczur, koń, krowa, wół, lew)</i>	只 (隻)	5
	3. <i>klasyfikator niektórych części ciała (np. ręka, nos, ucho, udo, noga)</i>	只 (隻)	12

zhǐ	1. tylko, jedynie	只	5
	2. papier	纸 (紙)	4 p
zhī dào	wiedzieć, znać	知道	8
zhí xīn yǎn	uczciwy	直心眼	15 t
zhōng	zegar	钟 (鐘)	8 p
zhǒng	1. rodzaj	种 (種)	12
	2. klasyfikator oznaczający typ, rodzaj, gatunek (np. herbata, wzór, styl (o ubraniu))	种 (種)	13, 15
Zhōng guó	Chiny	中国 (中國)	1
zhōng jiān	pomiędzy	中间 (中間)	8 t
zhōng tóu	godzina (jako jednostka czasu)	钟头 (鐘頭)	8 p
zhōng wén	język chiński	中文	3
zhōng xīn	lojalny	忠心	15 t
zhōng xué	gimnazjum	中学 (中學)	9 p
zhōng yào	lek medycyny chińskiej	中药 (中藥)	12
zhòng yào	ważny; być ważnym	重要	15 l
zhōng yī	lekarz medycyny chińskiej	中医 (中醫)	12
zhū	świnia	猪 (豬)	10, 8 l
zhù	mieszkać	住	11 p
zhǔ rén	mistrz, opiekun	主人	14 l
zhū ròu	wieprzowina	猪肉 (豬肉)	10
zhú yè	liść bambusa	竹叶 (竹葉)	14 l
zhǔ yì	pomysł, plan	主意	15
zhuǎn	skręcać, obracać (się)	转 (轉)	11
zhuàn	zarabiać	赚 (賺)	14
zhǔn bèi	przygotowywać się	准备 (準備)	14
zhuō zi	stół	桌子	8 t
zì	znak, litera, wyraz, słowo	字	7
zì fù	zarozumiały	自负 (自負)	15 t
zì jǐ	sam, samodzielnie	自己	13
zì sī	samolubny	自私	15 t
zǒu	iść, pójść	走	11

zòu lù	iść (drogą)	走路	7 t
zú	stopa (<i>tylko w języku literackim</i>)	足	12, 12 t
zú qiú	piłka nożna	足球	12
zùi	najbardziej, naj-	最	3
zuǐ ba	usta	嘴巴	12 t
zùi jìn	ostatnio	最近	12
zuó	1. robić	做	3
	2. siedzieć; podróżować (<i>czymś, np. samolotem, pociągiem</i>)	坐	9
	3. klasyfikator wielkich, nieruchomych, osadzonych obiektów, <i>np. gór, mostów</i>	座	11
zuò fàn	przyrządzać (coś), gotować	做饭 (做飯)	7 t
zuò shì	robić (coś)	做事 (做事)	7 t
zuó tiān	wczoraj	昨天	9 t

Bō-Hàn cí diǎn

波-汉词典

波-漢詞典

SŁOWNIK POLSKO-CHIŃSKI

A

Afryka	非洲 Fēi zhōu (8t)
akupunktura	针灸 (針灸) zhēn jiǔ (12); robić akupunkturę 针灸 (針灸) zhēn jiǔ (12)
albo	(w pytaniach) 还是 (還是) hái shì (13); (w zdaniach oznajmujących) 或者 huò zhě, 或是 huò shì (13)
ale	1. 可是 kě shì (3); 2. (niemniej jednak) 不过 (不過) bú guò (9)
alergia	过敏 (過敏) guò mǐn (10); mieć alergię 过敏 (過敏) guò mǐn (10)
ależ:	ależ nie, ależ skąd (w odpowiedzi na komplement) 哪里 (哪裡) nǎ li (14)
altruista	无私 (無私) wú sī (15t)
Ameryka:	Ameryka Północna 美洲 Měi zhōu (8t); Ameryka Południowa 南美洲 Nán Měi zhōu (8t)
Anglia	英国 (英國) Yīng guó (1)
Anglik/Angielka	英国人 (英國人) Yīng guó rén (1)
artykuły spożywcze	食品 shí pǐn (6)
atmosfera	(nastrój) 气氛 (氣氛) qì fēn (15)
Australia	澳洲 Ào zhōu (8t)
autobus	1. (miejski) 公车 (公車) gōng chē, 公共汽车 (公共汽車) gōng gòng qì chē (10, 11); 2. (dalekobieżny) 巴士 bā shì (11)
autokar	巴士 bā shì (11)
Azja	亚洲 (亞洲) Yà zhōu (6, 8t)

B

bać się	怕 pà (11p, 12)
bardzo	1. 很 hěn (2); 2. (niezwykle) 非常 fēi cháng (7); 3. (nadzwyczajnie) 极了 (極了) jì le (12); 4. (porządnie) 好 hǎo (2); za bardzo 太 tài (2); bardziej 更 gèng (13); bardziej (w porównaniu do czegoś) 比较 (比較) bǐ jiào (6)
bawić	(gdzieś) 呆 (待) dāi (9)

bawić się	玩 wán (5)
bawół	牛 niú (8l, 10)
besztać	骂 (罵) mà (5p, 13p)
bez nerwów	慢慢来 (慢慢來) màn màn lái (7)
bez względu na...	不论 (不論) bú lùn (14l)
beziadnie	乱 (亂) luàn (14l)
bezpieczeństwo	安全 ān quán (11)
bezpieczny; być bezpiecznym	安全 ān quán (11)
biały	白色 bái sè (6t)
biblioteka	图书馆 (圖書館) tú shū guǎn (8)
bić	(uderzać ręką) 打 dǎ (3)
biec	跑 pǎo (7p, 14l)
biedny; być biednym	(godny współczucia) 可怜 (可憐) kě lián (12)
biel	白色 bái sè (6t)
bilet	票 piào (9)
bliski	(w czasie lub przestrzeni) 近 jìn (8)
blisko	(附近) fù jìn (8)
błąd	错 (錯) cuò (6)
boleć	痛 tòng, 疼 téng (12)
brak	差 chà (8p)
brakować	差 chā (8p)
brat	(młodszy) 弟弟 dì dì (5), (starszy) 哥哥 gē ge (5)
brew	眉 méi (12t)
brzeg	岸 àn (14l)
brzuch	肚子 dù zi (12, 12t)
brzydki; być brzydkim	丑 (醜) chǒu (11p)
budynek	房子 fáng zi (13t)
bukiet	花 huā (8p)
bulion:	bulion z jajkiem 蛋花汤 (蛋花湯) dàn huā tāng (10)
but	鞋子 xié zi (13); buty sportowe 运动鞋 (運動鞋) yùn dòng xié (13)
butelka	(np. wody) 瓶 píng (15); (jako przedmiot) 瓶子 píng zi (15)
być	是 shì (1); być może 可能 kě néng (12); być w stanie 能 néng (5); nie być w stanie 没办法 (沒辦法) méi bàn fǎ (6); być wolnym (mieć czas) 有空 yǒu kòng (4); być jakimś (w porównaniach) 比 bǐ (13)

C

całkiem, całkowicie	完全 wán quán (13); całkiem dobry 不错 (不错) bú cuò (6)
CD	光盘 (光盘) guāng pán (5)
cena	价钱 (價錢) jià qián (6)
centymetr	公分 gōng fēn (13)
chaotycznie	乱 (亂) luàn (14)
chcieć	1. 要 yào (3); 2. (zamierzać) 想 xiǎng (6)
Chiny	中国 (中國) Zhōng guó (1)
chiński	中国的 (中國的) Zhōng guó de; język chiński 中文 zhōng wén (3), 汉语 (漢語) hàn yǔ (7); chiński Nowy Rok 春节 (春節) Chūn jié (15); chińskie znaki 汉字 (漢字) hàn zì (7)
chłopak	男孩 nán hái; (sympatia) 男朋友 nǎn péng yǒu (5p)
chodzić	走 zǒu (11); (dokądś) 去 qù (2); (drogą) 走路 zǒu lù (7t); chodzić na lekcje/zajęcia 上课 (上課) shàng kè (2)
choroba	病 bìng (12)
chorować	生病 shēng bìng (12)
chory	(przymiotnikowo) 生病 shēng bìng (12)
chwila	一会儿 (一會兒) yì huìr (8p); przez chwilę (coś robić) 一下 yí xià (6); w tej chwili 马上 (馬上) mǎ shàng (13)
ciało	身体 (身體) shēn tǐ (12)
ciastko	饼 (餅) bǐng (15p)
ciasto	蛋糕 dān gāo (15)
ciągle	一直 yì zhí (11)
ciężki; być ciężkim	(o pracy, warunkach życia itp.) 辛苦 xīn kǔ (14); ciężki wysiłek, ciężka praca 努力 nǔ lì (14)
ciężko	(o pracy, warunkach życia itp.) 努力 nǔ lì (14); mieć ciężko 辛苦 xīn kǔ (14)
co	什么 shén me (1); po co? 为什么 (為什麼)? wèi shén me? (9); co (to) za... 什么样 (什麼樣) shén me yàng (7); co robić? 怎么办 (怎麼辦)? zěn me bàn? (10); i co teraz (będzie)? 怎么办 (怎麼辦)? zěn me bàn? (10); co ty/pan/pani na to? 怎么样 (怎麼樣)? zěn me yang? (10)
coca-cola	可乐 (可樂) kě lè (10p)
codziennie, co dzień	每天 měi tiān (8)
cola	可乐 (可樂) kě lè (10p)
cukier	糖 táng (10)

czarny	黑色 hēi sè (6t)
czas	时间 (時間) shí jiān (14); <i>(jako punkt, moment)</i> 时候 (時候) shí hòu (8t); mieć czas 有空 yǒu kòng (4); spędzać czas 呆 (待) dāi (9)
czekać	等 dēng (6p, 8)
czekolada	巧克力 qiǎo kè lì (14)
czemu	为什么 (為什麼) wèi shén me (9)
czerni	黑色 hēi sè (6t)
czerwiec	六月 liù yuè (9t)
czerwień	红色 (紅色) hóng sè (6t)
czerwony	红色 (紅色) hóng sè (6t)
czesne	学费 (學費) xué fèi (14)
często	常常 cháng cháng (14)
członkowie rodziny	家人 jiā rén (5)
człowiek	人 rén (1); inny człowiek 别人 bié rén (13p)
czoło	前额 (前額) qián é (12t)
czuć się	觉得 (覺得) jué de (7p)
czwartek	星期四 xīng qī sì (9t)
czy	<i>(w pytaniach)</i> 还是 (還是) hái shì (13); <i>(w zdaniach oznajmujących)</i> 或者 huò zhě, 或是 huò shì (13); 吗 (嗎) ma (1) <i>(partykuła pytająca stawiana na końcu zdania)</i>
czytać	看 kàn (2); 看书 (看書) kàn shū (7t)
czytanka	课文 (課文) kè wén (9)
Ć	
ćwiczenie	练习 (練習) liàn xí (4); zeszyt do ćwiczeń 练习本 (練習本) liàn xí běn (4)
ćwiczyć	<i>(powtarzać)</i> 练习 (練習) liàn xí (4); <i>(trenować)</i> 锻炼 (鍛煉) duàn liàn (12)
D	
Dahai	<i>(imię chińskie)</i> 大海 Dà hǎi (10p)
daleki; być dalekim	远 (遠) yuǎn (11)
danie	菜 cài (7); danie kuchni zachodniej 西餐 xī cān (10)
darmowy	免费 (免費) miǎn fèi (13)
darować	<i>(wręczyć)</i> 送给 (送給) sòng gěi (13)
dawać	给 (給) gěi (4)

dawno	久 jiǔ (2); dawno się nie widzieliśmy 好久不见 (好久不見) hǎo jiǔ bú jiàn (2)
dbać	照顾 (照顧) zhào gù (12)
decydować (się)	决定 (決定) jué dìng (13)
decyzja	决定 (決定) jué dìng (13); podejmować decyzję 决定 (決定) jué dìng (13)
delikatny; być delikatnym	温柔 wēn róu (15t)
dla	(np. dla kogoś) 给 (給) gěi (4)
dlatego	为什么 (為什麼) wèi shén me (9)
długi; być długim	长 (長) cháng (12p)
długo	久 jiǔ (2)
długopis	笔 (筆) bǐ (4)
do	(jakiegoś miejsca, czasu) 到 dào (9)
do widzenia	再见 (再見) zài jiàn (2)
do zobaczenia	再见 (再見) zài jiàn (2)
dobry; być dobrym	好 hǎo (2); całkiem dobry 不错 (不錯) bú cuò (6)
dobrze	1. 好 hǎo (2); 2. (porządnie) 好好儿地 (好好兒地) hǎo hǎo er de (14); mieć się dobrze 好 hǎo (1, 2); mieć się w miarę dobrze 还好 (還好) hái hǎo (14)
dolar amerykański	美金 měi jīn (4p)
dom	家 jiā (2, 5)
domownik	家人 jiā rén (5)
dorabiać	打工 dǎ gōng (7)
dotrzeć	(dojść, dojechać) 到 dào (9)
dramat	悲剧 (悲劇) bēi jù (też przenośnie) (13)
droga	路 lù (11); iść drogą 走路 zǒu lù (7t); pytać o drogę 问路 (問路) wèn lù (11); zgubić drogę 迷路 mí lù (11)
drogi; być drogim	贵 (貴) guì (1, 3)
dryfować	漂浮 piāo fú (14l)
drzewo	木 mù (15t)
drzwi	门 (門) mén (8t)
dumny	(zadowolony z siebie) 得意 dé yì (14l)
dużo	多 duō (3)
duży; być dużym	大 dà (3)
dworzec kolejowy	火车站 (火車站) huǒ chē zhàn (11)

dziadek	(ze strony ojca) 爷爷 (爺爺) yé ye (9)
dziecko	孩子 hái zi (5)
dzień	天 tiān (8); (w dacie) 日 rì (10); dzień wolny 节日 (節日) jié rì (15); co dzień 每天 měi tiān (8); dzień dobry! 你好 nǐ hǎo (1)
dziewczyna	女孩 nǚ hái; 小姐 xiǎo jiě (1); (sympatia) 女朋友 nǚ péng yǒu (5p)
dziękuję!	谢谢 (謝謝) xiè xie (2)
dzisiaj, dziś	今天 jīn tiān (7, 9t)
dziwny	奇怪 qí guài (7p)
dzwonić	(telefonować) 打电话 (打電話) dǎ diàn huà (3)
E	
egzamin	考试 (考試) kǎo shì (14); zdawać egzamin 考试 (考試) kǎo shì (14); zdawać egzamin do służby cywilnej 赶考 (趕考) gǎn kǎo (14); egzamin końcowy 期末考 qí mó kǎo (14)
egzaminator	考官 kǎo guān (14l)
egzaminowany	(osoba) 考生 kǎo shēng (14l)
ej!	诶 (誒) èi (6)
e-mail	电子邮件 (電子郵件) diàn zǐ yóu jiàn (4p)
energeticzny	充满活力 chōng mǎn huó lì (15t)
euro	欧元 (歐元) Ōu yuán (4p)
Europa	欧洲 (歐洲) Ōu zhōu (4, 8t)
F	
fajerwerki	鞭炮 biān pào (15); puszczać/zapalać fajerwerki 放鞭炮 fàng biān pào (15)
fajny; być fajnym	好玩 hǎo wán (5); 棒 bàng (11)
fason	(o ubraniu) 款式 kuǎn shì (13)
ferie	假 jià (14)
Festiwal Smoczyc Łodzi	端午 Duān wǔ (15p)
figura	(o ciele) 身材 shēn cái (14)
film	电影 (電影) diàn yǐng (2); film DVD 电影片 (電影片) diàn yǐng piàn (13)
firma	公司 gōng sī (6)
Francja	法国 (法國) Fǎ guó (8t)
G	
gadać	谈 (談) tán (11)

Gao	(popularne nazwisko chińskie) 高 Gāo (2)
gawędzić	谈 (談) tán (11)
gazeta	报 (報) bào (3p, 4)
gdzie	哪里 (哪裡) nǎ lǐ, 哪儿 (哪兒) nǎr (8)
gimnazjum	中学 (中學) zhōng xué (9p)
głodny; być głodnym	饿 (餓) è (10)
głowa	头 (頭) tóu (12)
głupi; być głupim	笨 bèn (15); komuś jest głupio 不好意思 bù hǎo yì sī (9)
gniazdo	窝 (窩) wō (14l)
godzina	(okres czasu) 钟头 (鐘頭) zhōng tóu (8p), 小时 xiǎo shí (8l); (na zegarze) 点 (鐘) (點(鐘)) diǎn (zhōng) (8l)
gongbao	(danie z kurczaka) 宫保鸡丁 (宮保雞丁) gōng bǎo jī dīng (10)
gorąco	热 (熱) rè (4p)
gorący	热 (熱) rè (4p)
gorączka:	mieć gorączkę 发烧 (發燒) fā shāo (12)
Gosia	高霞 Gāo xiá (1)
gotować	水煮 shuǐ zhǔ (10)
góra	山 shān (11); góry (obszar) 山上 shān shàng (11)
górzysty:	teren/rejon górzysty 山区 (山區) shān qū (11)
grać w...	(o sportach wymagających głównie używania rąk) 打 dǎ (12)
gram	克 kè (10p)
gratis	免费 (免費) miǎn fèi (13)
gratulacje!	恭喜恭喜 gōng xǐ gōng xǐ (15l)
gratulować	恭喜 gōng xǐ (7)
gruby; być grubym	(o kimś) 胖 pàng (9p); (o czymś) 厚 hòu (13)
grudzień	十二月 shí èr yuè (9t)
grzeczny	(uprzejmy) 客气 kè qì (9)

H

halo	(w rozmowie telefonicznej) 喂 wéi (8)
handel	贸易 (貿易) mào yì (7)
hej!	诶 (誒) èi (6)
herbata	茶 chá (2); herbata z mlekiem i słodkimi kulkami żelowymi 珍珠奶茶 zhēn zhū nǎi chá (10p)
Hiszpania	西班牙 Xī bān yá (8t)

Hongkong	香港 Xiāng gǎng (9)
horoskop	(chiński) 十二生肖 shí èr shēng xiào (15)
I	
i	和 hé (4); i co teraz (będzie)? 怎么办 (怎麼辦) zěn me bàn (10); i..., i... 又...又... yòu... yòu... (11)
i tak dalej	什么的 (什麼的) shén me de (15)
i tym podobne	什么的 (什麼的) shén me de (15)
ile	多少 duǒ shǎo (4); 几 (幾) jǐ (5)
im..., tym...	越来越... (越來越...) yuè lái yuè... (13)
imię	名字 míng zì (także imię i nazwisko) (1); mieć na imię 叫 jiào (1)
impreza taneczna	舞会 (舞會) wǔ huì (6p)
Indie	印度 Yīn dù (8t)
inny	(człowiek) 别人 bié rén (13p)
inteligentny; być inteligentnym	聪明 (聰明) cōng míng (15, 15t)
iść	1. (dokąds) 去 qù (2); 2. (o czynności chodzenia) 走 zǒu (11); iść drogą 走路 zǒu lù (7t); iść na lekcje/zajęcia 上课 (上課) shàng kè (2)
J	
ja	我 wǒ (1)
jabłko	苹果 (蘋果) píng guǒ (8p, 10)
Jacek	杰克 Jié kè (5p)
jadłodajnia	餐厅 (餐廳) cān tīng (8)
jajko, jajo	蛋 dàn (10); jajo kurze 鸡蛋 (雞蛋) jī dàn (10)
jak	怎么样 (怎麼樣) zěn me yàng (7); zarówno..., jak i... 又...又... yòu...yòu... (11); jak tak, no to... 那么 (那麼) nà me (2)
jaki	哪 nǎ (1); 怎么样 (怎麼樣) shén me yàng (7)
jakkolwiek	(jednak) 不过 (不過) bú guò (9)
jako że..., (to)...	因为...所以... (因為...所以...) yīn wèi...suǒ yǐ... (12)
Japonia	日本 Rì běn (6)
jasno	(wyraźnie) 清楚 qīng chǔ (14)
jechać	去 qù (2); (na koniu, rowerze, motocyklu) 骑 (騎) qí (5p)
jednak	(ale) 可是 kě shì (3); (niemniej jednak) 不过 (不過) bú guò (9)
jedynie	1. 只 zhǐ (5); 2. (na końcu zdania) 而已 ér yǐ (13); 3. (tylko wtedy) 才 cái (14p)
jen (japoński)	日元/圆 (圓) rì yuán (4p)

jesień	秋天 qiū tiān (9t)
jeszcze	还 (還) hái (4); 更 gèng (13)
jeść	吃饭 (吃飯) chī fàn (7t)
język	语言 (語言) yǔ yán (7); język angielski (<i>pisany</i>) 英文 yīng wén (3), (<i>mówiony</i>) 英语 (英語) yīng yǔ (7); język chiński 汉语 (漢語) hàn yǔ (7), 中文 zhōng wén (3); język francuski 法语 (法語) fǎ yǔ (7p); język kantoński 粤语 (粵語) yuè yǔ (7p); język niemiecki 德语 (德語) dé yǔ (7p); język polski 波文 bō wén (3); język polski mówiony 波语 (波語) bō yǔ (7), 波兰话 (波蘭話) Bō lán huà (7)
Jianguo	(<i>imię chińskie</i>) 建国 (建國) Jiàn guó (1)
juan (chiński)	元 yuán (4p)
jutro	明天 míng tiān (9t)
już	1. (<i>o czynności dokonanej</i>) 已经 (已經) yǐ jīng (9); 2. (<i>natychmiast</i>) 马上 (馬上) mǎ shàng (13)

K

kalendarz:	kalendarz księżycowy, tradycyjny kalendarz chiński 农历 (農曆) nóng lì (15l)
kaligrafia	书法 (書法) shū fǎ (15)
kałuża	水潭 shuǐ tán (14l)
kamienny	石 shí (8p)
kamień	石 shí (8p); kamień do rozrabiania tuszu kaligraficznego 砚台 (砚臺) yàn tai (15)
karate	空手道 kōng shǒu dào (12)
Katie	凯蒂 (凱蒂) Kǎi dì (1)
kawa	咖啡 kā fēi (4p)
kazać	叫 jiào (9); 让 (讓) ràng (12)
każdy	每 měi (6)
kiedy	什么时候 (什麼時候) shén me shí hòu (14)
kiepski	差 chà (8p)
kierunek:	w kierunku 往 wǎng (11)
kilka	(<i>klasyfikator osób, obiektów policzalnych</i>) 一些 yì xiē (4)
klatka piersiowa	胸部 xiōng bù (12t)
klimat	(<i>warunki pogodowe</i>) 气候 (氣候) qì hòu (13)
klub	(<i>także klub muzyczny</i>) 俱乐部 (俱樂部) jù lè bù (8)

kłopot	麻烦 (麻煩) má fán (5); sprawiać kłopot/kłopoty 麻烦 (麻煩) má fán (5)
kłopotliwy; być kłopotliwym	麻烦 (麻煩) má fán (5)
kochać	爱 (愛) ài (5)
kochany; być kochanym	(<i>milutki</i>) 可爱 (可愛) kě ài (5)
kogut	鸡 (鷄) jī (8p)
kolacja	晚饭 (晚飯) wǎn fàn (10); tradycyjna rodzinna kolacja noworoczna 团圆饭 (團圓飯) tuán yuán fàn (15l)
kolano	膝盖 xī gài (12t)
kolor	颜色 (顏色) yán sè (6)
koldra	棉被 mián bèi (8t)
koło	(<i>obok</i>) 旁边 (旁邊) páng biān (8)
komedia	喜剧 (喜劇) xǐ jù (13)
komfortowo	舒服 shū fú (10)
komfortowy; być komfortowym	舒服 shū fú (10)
komputer	电脑 (電腦) diàn nǎo (6)
kontuzja	伤 (傷) shāng (12); odnieść kontuzję 受伤 (受傷) shòu shāng (12)
koń	马 (馬) mǎ (5p, 7l)
koszykówka	篮球 (籃球) lán qiú (12)
koza	羊 yáng (8l)
kraj	(<i>w nazwach</i>) 国 (國) guó (1); (<i>ogólnie, bez podawania konkretnej nazwy</i>) 国家 (國家) guó jiā (6); wracać do kraju 回国 (回國) huí guó (14)
krajobraz	风景 (風景) fēng jǐng (11)
Kraków	克拉科夫 Kè lǎ kē fú (8t)
krewetki	(<i>danie</i>) 虾仁 (蝦仁) xiā rén (10)
krewny	亲戚 (親戚) qīn qī (15l)
krowa	牛 niú (10)
królik	兔子 tù zi (8l)
krzesło	椅子 yǐ zi (8t)
książka	书 (書) shū (2p, 3)
księgarnia	书店 (書店) shū diàn (3)
księżyc	月 (亮) yuè (liàng) (15p)
kto	谁 (誰) shéi (1)

kultura	文化 wén huà (7l, 9p)
kupować	买 (買) mǎi (3)
kura	鸡 (鷄) jī (10)
kurczak	鸡 (鷄) jī (10); kurczak gongbao 宫保鸡丁 (宮保雞丁) gōng bǎo jī dīng (10)
kuzyn:	młodszy kuzyn ze strony siostry ojca 表弟 biǎo dì (9)
kwadrans	刻 kè (8p)
kwaśny; być kwaśnym	酸 suān (10p)
kwiat	花 huā (10); bukiet kwiatów 花 huā (8p)
kwiecień	四月 sì yuè (9t)

L

lampa	灯 (燈) dēng (8p)
lampion	灯笼 (燈籠) dēng lóng (15p); Święto Lampionów 元宵 Yuán xiāo (15l)
Lantau	(po kantońsku, wyspa należąca do Hongkongu) 烂头 (爛頭) Làn tóu (9)
latarnia	(lampion) 灯笼 (燈籠) dēng lóng (15p)
lato	夏天 xià tiān (9t)
ład	地面 dì miàn (14l)
lek	药 (藥) yào (12); lek medycyny chińskiej 中药 (中藥) zhōng yào (12)
lekarz	医生 (醫生) yī shēng (12); lekarz medycyny chińskiej 中医 (中醫) zhōng yī (12)
lekcja	课 (課) kè (2); (w podręczniku) 课文 (課文) kè wén (9); mieć lekcje 上课 (上課) shàng kè (2)
lew	狮子 (獅子) shī zi (8p)
Li	(popularne nazwisko chińskie) 李 Lǐ (1p)
liceum	高中 gāo zhōng (9p)
lipiec	七月 qī yuè (9t)
list	信 xìn (10p)
lista potraw	菜单 (菜單) cài dān (10p)
listopad	十一月 shí yī yuè (9t)
liść bambusa	竹叶 (竹葉) zhú yè (14l)
litera	字 zì (7)
lojalny; być lojalnym	忠心 zhōng xīn (15t)
Londyn	伦敦 (倫敦) Lún dūn (15)

lotnisko	(飞)机场 ((飛)機場) (fēi) jī chǎng (9)
lub	(w pytaniach) 还是 (還是) hái shì (13); (w zdaniach oznajmujących) 或者 huò zhě, 或是 huò shì (13)
lubić	喜欢 (喜歡) xǐ huān (3)
lustro	镜子 (鏡子) jìng zi (8t)
luty	二月 èr yuè (9t)
L	
ładny; być ładnym	(o muzyce itp.) 好听 (好聽) hǎo tīng (5)
łamać się	(o kości) 摔坏 (摔壞) shuāi huài (12)
łatwy; być łatwym	容易 róng yì (7)
łokieć	手肘 shǒu zhǒu (12t)
łódź	(wiosłowa) 舟 zhōu (15p); smocza łódź 龙舟 (龍舟) lóng zhōu (15p)
łóżko	床 chuáng (8t)
łyżka stołowa	汤匙 (湯匙) tāng chí (10p)
M	
maj	五月 wǔ yuè (9t)
makaron	面 (麵) miàn (10)
malować:	malować obrazy 画画儿 (畫畫兒) huà huàr (7t)
mało	少 shǎo (4)
małpa	猴 hóu (8l)
mały; być małym	小 xiǎo (5)
małżonek	先生 xiān shēng (1)
małżonka	太太 tài tai (2)
mama	妈妈 (媽媽) mā ma (5)
mango	芒果 máng guǒ (10)
mapa	地图 (地圖) dì tú (11)
martwić się	担心 (擔心) dān xīn (10p, 12)
martwy	死 sǐ (8p)
marzec	三月 sān yuè (9t)
marzenie	希望 xī wàng (9)
maż	先生 xiān shēng (1)
menu	菜单 (菜單) cài dān (10p)
metal	金 jīn (15t)
metr	(jednostka długości) 米 mǐ (13)

miasto	城市 chéng shì (6p, 8)
mieć	有 yǒu (3); mieć coś do zrobienia 要 yào (5); mieć na sobie 穿 chuān (5); mieć wakacje/wolne 放假 fàng jià (14)
miejsce	地方 dī fāng (9); pierwsze miejsce 第一名 dì yī míng (14l)
miesiąc	月 yuè (9t)
mieszkać	住 zhù (11p)
mięso	肉 ròu (10)
mijać	经过 (經過) jīng guò (11), 过 (過) guò (8p)
miły; być miłym	(uprzejmy) 客氣 kè qì (9); (kochany) 可爱 (可愛) kě ài (5)
minuta	分 fēn (8p)
miska	碗 wǎn (10)
mistrz	主人 zhǔ rén (14l)
mniej więcej	差不多 chà bù duō (6); 大概 dà gài (6)
moment	一会儿 (一會兒) yí huǐr (8p); przez moment (coś robić) 一下 yí xià (6)
morze	海 hǎi (10)
mowa	话 (話) huà (7)
może:	być może 可能 kě néng (12); (a) może by... 还是 (還是) hái shì (14)
możliwe (że)	可能 kě néng (12)
można	行 xíng (8)
móc	1. (mieć pozwolenie) 可以 kě yǐ (4); 2. (mieć możliwość) 能 néng (5); nie móc 没办法 (沒辦法) méi bàn fǎ (6)
mówić	说 (說) shuō (7, 4p), 说话 (說話) shuō huà (7t)
mrowisko	窝 (窩) wō (14l)
mrówka	蚂蚁 (螞蟻) mā yǐ (14l)
musieć	要 yào (5); 需要 xū yào (7); 得 děi (13); 该 (該) gāi (14); nie musieć 不用 bú yòng (9)
muzyka	音乐 (音樂) yīn yuè (8)
my	我们 (我們) wǒ men (2)
myśleć	想 xiǎng (6)

N

na	(czymś) 上(面) shàng (miàn), 上边(上邊) shàng biān (8t); na zewnątrz 外(面) wài (miàn), 外边(外邊) wài biān (8t)
na pewno	一定 yí dìng (3)
na przykład	比方说(比方說) bǐ fāng shuō (15)

nadzieja	希望 xī wàng (9); mieć nadzieję 希望 xī wàng (9)
naj-, najbardziej	最 zùi (2)
najedzony; być najedzonym	饱 (飽) bǎo (10)
najeść się	饱 (飽) bǎo (10)
najpierw	(w wyrażeniu 先...再) 先 xiān (8); (początkowo) 本来 (本來) běn lái (12)
naklejać	贴 (貼) tiē (15)
Nankin	南京 Nán jīng (11p)
napój	饮料 (飲料) yǐn liào (10p)
naprawdę	真的 zhēn de (3)
następnie	(potem) 再 zài (8); 然后 (然後) rán hòu (12)
następny	下 xià (2), (9)
nastrój	气氛 (氣氛) qì fēn (15)
natychmiast	马上 (馬上) mǎ shàng (13)
nauczać	教书 (教書) jiāo shū (7t)
nauczyciel	老师 (老師) lǎo shī (1p)
nazwisko	姓 xìng (1); (czyjeś) 贵姓 (貴姓) guì xìng (1); mieć na nazwisko 姓 xìng (1); imię i nazwisko 名字 míng zì (1)
nazywać się	(samo nazwisko) 姓 xìng (1); (pełne imię i nazwisko) 叫 jiào (1)
nic nie szkodzi	没关系 (沒關係) méi guān xi (7), 没问题 (沒問題) méi wèn tí (9)
nie	不 bú, bù (1); 没 méi (3); (w zakazach) 别 bié (12); nie być w stanie 没办法 (沒辦法) méi bàn fǎ (6); nie dać rady, nie móc 没办法 (沒辦法) méi bàn fǎ (6); nie trzeba, nie jest konieczne 不用 bú yòng (9); nie ma problemu 没问题 (沒問題) méi wèn tí (9), 没关系 (沒關係) méi guān xi (7)
nie cierpieć	(nie znosić) 讨厌 (討厭) tǎo yàn (14)
nie znosić	(nie wytrzymać) 受不了 shòu bù liǎo (14); (kogoś, czegoś) 讨厌 (討厭) tǎo yàn (14)
niebieski	蓝色 (藍色) lán sè (6t)
niebo	天 tiān (14)
niedługo	(zaraz) 快要 kuài yào (14)
niedziela	星期天 xīng qī tiān (9t)
Niemcy	德国 (德國) Dé guó (8t)
nienawidzić	讨厌 (討厭) tǎo yàn (14)
nienawistny; być nienawistnym	(żartobliwie) 讨厌 (討厭) tǎo yàn (12p)

nieskomplikowany; być nieskomplikowanym	简单 (簡單) jiǎn dān (11)
niestały; być niestałym	容易改变 (容易改變) róng yì gǎi biàn (15t)
nieszczęście	(<i>pech</i>) 倒楣/倒霉 dǎo méi (12)
nieszczęśliwy; być nieszczęśliwym	(<i>godny współczucia</i>) 可怜 (可憐) kě lián (12)
nieść	拿 ná (13)
niezły; być niezłym	不错 (不錯) bú cuò (6)
niezmiernie	非常 fēi cháng (7); 极了 (極了) jí le (12); 得不得了 dé bù dé liǎo (12)
nieznośny; być nieznośnym	(<i>często żartobliwie</i>) 讨厌 (討厭) tǎo yàn (14)
niezwykle	1. 极了 (極了) jí le (12); 2. (<i>niespotykanie</i>) 得不得了 dé bù dé liǎo (12)
nocny bazar/targ	夜市 yè shì (8)
noga	腿 tuǐ (12), 脚 jiǎo (12t)
nos	鼻子 bí zi (12t)
nosić	(<i>ubranie</i>) 穿 chuān (5); (<i>nieść</i>) 拿 ná (13)
Nowak	诺瓦克 (諾瓦克) Nuò wǎ kè (2)
noworoczny:	noworoczne życzenia/modlitwy 拜年 bài nián (15l); noworoczne sentencje (<i>pisane na ozdobnym czerwonym papierze, umieszczone na drzwiach domu</i>) 春联 (春聯) chūn lián (15)
nowy; być nowym	新 xīn (5)
Nowy Jork	纽约 (紐約) Niǔ yuē (8t)
numer	(<i>rozmiar, także numer domu, stolika, autobusu</i>) 号 (號) hào (13); (<i>np. telefonu</i>) 号码 (號碼) hào mǎ (4p)

O

o!	噢 ō (4); o rety! 糟糕 zāo gāo (8)
obiad	(<i>lunch</i>) 午餐 wǔ cān
obok	旁边 (旁邊) páng biān (8, 8t)
obrać (się)	转 (轉) zhuǎn (11)
obraz	画儿 (畫兒) huàr (8t)
ocean	海 hǎi (10)
ocet	醋 cù (10)
och!	唉 ài (7); 噢 ō (4)
oczywiście	当然 (當然) dāng rán (4)

od	1. (<i>jakiegoś momentu, miejsca</i>) 从 cóng (9), (<i>jakiegoś miejsca</i>) 离 (離) lí (11); 2. (<i>w porównaniach</i>) 比 bǐ (13)
odkrycie	发现 (發現) fā xiàn (13)
odkryć	(<i>zauważyć</i>) 发现 (發現) fā xiàn (13)
odpoczywać	休息 xiū xi (11p, 12)
odpowiadać	回答 huí dá (12)
odpowiedni	适合 (適合) shì hé (13)
odpowiedź	回答 huí dá (12)
odprężyć się	轻松 (輕鬆) qīng sōng (14)
odprężony	轻松 (輕鬆) qīng sōng (14)
odważnie	勇敢 yǒng gǎn (14l)
odważny; być odważnym	勇敢 yǒng gǎn (14l, 15l, 15t)
odważyć się	敢 gǎn (5)
ogień	火 huǒ (15t); sztuczne ognie 鞭炮 biān pào (15)
oglądać	看 kàn (2)
ogon	尾巴 wěi ba (7p)
ojej!	哇 wā (7)
okno	窗户 chuāng hu (8t)
oko	眼睛 yǎn jīng (7p, 12t)
około	(<i>nieco ponad</i>) 多 duō (6); (<i>w przybliżeniu</i>) 大概 dà gài (6); (<i>mniej więcej</i>) 差不多 chà bù duō (6)
okropny; być okropnym	(<i>żartobliwie</i>) 讨厌 (討厭) tǎo yàn (12p)
on	他 tā (1); (<i>o zwierzętach</i>) 它 (牠) tā (5)
ona	她 tā (1); (<i>o zwierzętach</i>) 它 (牠) tā (5)
opieka	照顾 (照顧) zhào gù (12)
opiekować się	照顾 (照顧) zhào gù (12)
opiekun	主人 zhǔ rén (14l)
opinia	意见 (意見) yì jian; mieć opinię 觉得 (覺得) jué de (7p)
opłata za naukę	学费 (學費) xué fèi (14)
oprócz... jeszcze...	除了... (以外) chú le... (yǐ wài) (15)
opuszczać	(<i>miejsce</i>) 离开 (離開) lí kāi (11)
oraz	和 hé (4)
osoba	人 rén (1); inna osoba 别人 bié rén (13p)
ostatnio	最近 zuì jìn (12)

ostrożny; być ostrożnym	小心 xiǎo xīn (15t); (rozważny, powściągliwy) 谨慎 (谨慎) jǐn shèn (15t)
ostry; być ostrym	(pikantny) 辣 là (10)
ośmielić się	敢 gǎn (5)
otworzyć	打开 (打開) dǎ kāi (15)
owoc	水果 shuǐ guǒ (10)
owoce morza	海鲜 (海鮮) hǎi xiān (10)
owszem	对 (對) duì (5)
Ó	
ówczesny	当时 (當時) dāng shí (14l)
P	
palec	手指 shǒu zhǐ (12t)
paleczki	筷子 kuài zi (10p)
pamiętać	记得 (記得) jì de (14)
pamiętnik	日记 (日記) rì jì (10)
pan	先生 xiān shēng (1)
pani	(o kobiecie zamężnej) 太太 tài tai (2); (o młodej kobiecie) 小姐 xiǎo jiě (1)
panna	小姐 xiǎo jiě (1)
państwo	(w nazwach krajów) 国 (國) guó (1); (ogólnie, bez podawania konkretnej nazwy państwa) 国家 (國家) guó jiā (6)
papier	纸 (紙) zhǐ (4p)
Paryż	巴黎 Bā lí (8t)
pasować	(odpowiadać) 适合 (適合) shì hé (13)
patrzeć	看 kàn (2)
patyk	芦苇 (蘆葦) lú wěi (14l)
październik	十月 shí yuè (9t)
pech	倒楣/倒霉 dǎo méi (12); mieć pecha 倒楣/倒霉 dǎo méi (12)
Pekin	北京 Běi jīng (8)
pesymista	悲观 (悲觀) bēi guān (15t)
pewność:	z pewnością 一定 yí dìng (3)
piędzel	毛笔 (毛筆) máo bǐ (4p, 15)
piątek	星期五 xīng qī wǔ (9t)
pić	喝 hē (2); (alkohol) 喝酒 hē jiǔ (7t)

pieniądze	(zamiast nazwy konkretnej waluty) 钱 (錢) qián (4)
pies	狗 gǒu (5, 8p)
piękny; być pięknym	漂亮 piào liàng (13), 美 měi (11)
pikantny; być pikantnym	辣 là (10)
piłka	球 qiú (12); piłka nożna 足球 zú qiú (12)
pióro	(do pisania) 笔 (筆) bǐ (4)
pisać	写 (寫) xiě (7); (znaki, litery, wyrazy) 写字 (寫字) xiě zì (7t)
piwo	啤酒 pí jiǔ (10p)
plan	1. (pomysł) 主意 zhǔ yì (15); 2. (projekt) 计划 (計劃) jì huà (15)
plecak	背包 bēi bāo (12p)
plecy	背部 bèi bù (12t)
plik	(papierów) 堆 duī (14l)
placić	付 fù (14); płacić rachunek 买单 (買單) mǎi dān (10); 结账/帐 (結賬/帳) jié zhàng
plakać	哭 kū (12p)
plyta kompaktowa	光盘 (光盤) guāng pán (5)
plywać	游泳 yóu yǒng (12)
pływanie	游泳 yóu yǒng (12)
po	(np. po jakimś czasie) 过 (過) guò (8p)
po co?	为什么 (為什麼) wèi shén me (9)
po prostu	就 jiù (5)
pociąg	火车 (火車) huǒ chē (11); podróżować pociągiem 坐火车 (坐火車) zuò huǒ chē (9)
początek	开始 (開始) kāi shǐ (9p, 11)
początkowo	本来 (本來) běn lái (12)
pod spodem	下(面) xià (miàn), 下边 (下邊) xià biān (8t)
podanie	申请书 (申請書) shēn qǐng shū; składać podanie (na uczelnię, o stypendium itp.) 申请 (申請) shēn qǐng (14)
podbródek	下巴 xià ba (12t)
poddać się	放弃 (放棄) fàng qì (12)
podnosić	提 tí (15p)
podobno	听说 (聽說) tīng shuō (9)
podobny; być podobnym	像 xiàng (14)
podróż	旅行 lǚ xíng (10)
podróżować	旅行 lǚ xíng (10); (np. samolotem, pociągiem) 坐 zuò (9)

poduszka	枕头 (枕頭) zhěn tóu (8t)
podziwiać	(<i>np. piękno czegoś</i>) 赏 (賞) shǎng (15p)
pogoda	天气 (天氣) tiān qì (12)
Polak/Polka	波兰人 (波蘭人) Bō lán rén (1)
polecać	(<i>wydawać polecenie</i>) 叫 jiào (9)
policzek	脸颊 (臉頰) liǎn jiá (12t)
Polska	波兰 (波蘭) Bō lán (1)
polski	波兰的 (波蘭的) Bō lán de; język polski mówiony 波语 (波語) bō yǔ (7), 波兰话 (波蘭話) Bō lán huà (7); polska mowa 波兰话 (波蘭話) Bō lán huà (7); język polski 波文 bō wén (3); polski złoty 波币 (波幣) bō bì (4p)
połowa	半 bàn (8)
południe	(<i>strona świata, część południowa</i>) 南部 nán bù (11)
pomagać	帮助 (幫助) bāng zhù (12, 14), 帮 (幫) bāng (9p); chętnie pomagać innym 乐于助人 (樂於助人) lè yú zhù rén (15t)
pomidor	蕃茄 fān qié (10); 西红柿 (西紅柿) xī hóng shì
pośród	中间 (中間) zhōng jiān (8t)
pomoc	帮助 (幫助) bāng zhù (14)
pomylić się	错 (錯) cuō (6)
pomyłka	错 (錯) cuò (6)
pomysł	1. 主意 zhǔ yì (15); 2. (<i>plan</i>) 计划 (計劃) jì huà (15)
ponad	多 duō (6)
poniedziałek	星期一 xīng qī yī (9t)
ponieważ:	ponieważ..., (to)... 因为...所以... (因為...所以...) yīn wèi... suǒ yǐ... (12)
porównywać	比较 (比較) bǐ jiào (6)
porządnie	1. (<i>starannie</i>) 好好儿地 (好好兒地) hǎo hǎo de (14); 2. (<i>bardzo</i>) 好 hǎo (2)
postanawiać	决定 jué dìng (13)
pośladki	臀部 tún bù (12t)
potem	1. (<i>w wyrażeniu</i> 先...再) 再 zài (8); 2. (<i>następnie</i>) 然后 (然後) rǎn hòu (12)
potrawa	菜 cài (7)
potrzebować	需要 xū yào (7)
powieść	小说 (小說) xiǎo shuō (4)
powinien, powinno się	应该 (應該) yīng gāi (11); 该 (該) gāi (14); 得 děi (13)

powodować	让 (讓) ràng (12)
powoli	(bez nerwów) 慢慢来 (慢慢來) màn màn lái (7)
powolny	慢 màn (5p, 7)
powracać	回来 (回來) huí lái (9)
powściągliwy	谨慎 (謹慎) jǐn shèn (15t)
Poznań	波兹南 Bō zī nán (11p)
pozwalac	让 (讓) ràng (12)
pozwolenie:	mieć czyjeś pozwolenie 可以 kě yǐ (4)
pożyczać	借 jiè (3)
pożyteczny; być pożytecznym	有用 yǒu yòng (3)
pójść	走 zǒu (11)
pół	半 bàn (8)
północ	(strona świata, część północna) 北边 (北邊) běi biān (11)
praca (zawodowa)	工作 gōng zuò (7)
praca pisemna	文章 wén zhāng (14l)
pracować	工作 gōng zuò (7); pracować dorywczo 打工 dǎ gōng (7)
pracownik	雇员 (雇員) gù yuán (7)
prawdopodobnie	大概 dà gài (6)
prawidłowo	对 (對) duì (5)
prawidłowy; być prawidłowym	对 (對) duì (5)
prawie	差不多 chà bù duō (6)
prawo:	na prawo (od) 右边 (右邊) yòu biān (8)
prezent	礼物 (禮物) lǐ wù (9); dawać w prezencie 送给 (送給) sòng gěi (13)
problem	麻烦 (麻煩) má fan (5); nie ma problemu 没问题 (沒問題) méi wèn tí (9)
produkty żywnościowe	食品 shí pǐn (6)
profesor	(na wyższej uczelni) 教授 jiào shòu (9)
prosić	请 (請) qǐng (2)
prosto	(w linii prostej) 一直 yì zhí (11); po prostu 就 jiù (5)
prosty; być prostym	(łatwy) 容易 róng yì (7)
próbować	试试看 (試試看) shì shì kàn (13)
próżny; być próżnym	虚荣 xū róng (15t)
przechodzić obok	经过 (經過) jīng guò (11)

przed	(miejscowo) 前(面) qián (miàn) (8, 8t), 前边 qián biān (3t); (czasowo) 以前 yǐ qián (12)
przedmiot	(rzecz) 东西(東西) dōng xi (4p)
przedsiębiorstwo	公司 gōng sī (6)
przedtem	以前 yǐ qián (12)
przeganiać	赶(趕) gǎn (14l)
przejmować się	担心(擔心) dān xīn (10p, 12)
przepraszam	(gdy pytamy o informację) 请问(請問) qǐng wèn (11)
przerwa:	bez przerwy 一直 yì zhí (11)
przesąd	迷信 mí xìn (15)
przespać się	睡觉(睡覺) shuì jiào (14)
przestrzegać	按照 àn zhào (14l)
przeziębic się	感冒 gǎn mào (9)
przeziębienie	感冒 gǎn mào (9)
przeziębiony	感冒 gǎn mào (9)
przybliżenie:	w przybliżeniu 大概 dà gài (6)
przybywać	来(來) lái (4); 到 dào (9)
przychodzić	来(來) lái (4); 到 dào (9)
przydatny; być przydatnym	有用 yǒu yòng (3)
przygotowywać się	准备(準備) zhǔn bèi (14)
przyjaciel	朋友 péng yǒu (5p)
przyjechać	1. (osiągnąć cel podróży) 到 dào (9); 2. (przybyć) 来(來) lái (4)
przyjemny; być przyjemnym	好玩 hǎo wán (5)
przyklejać	贴(貼) tiē (15l)
przykro:	komuś jest przykro 不好意思 bù hǎo yì sī (9)
przynieść	拿来(拿來) ná lái (13)
przypadek	巧合 qiǎo hé (14l)
przypuszczać	认为(認為) rèn wéi; błędnie przypuszczać 以为(以為) yǐ wéi (12)
przyrządzać	做饭(做飯) zuò fàn (7t)
przystanek autobusowy	(公共汽车)车站((公共汽)車站) (gōng gòng qì) chē zhàn (11)
przyznawać	(potwierdzać) 承认(承認) chéng rèn (14l)
pytać	问(問) wèn (11); pytać o drogę 问路(問路) wèn lù (11)
pytanie	问题(問題) wèn tí (9)

Q

qipao (tradycyjna chińska suknia zapinana pod szyją na kołeczki)
旗袍 qí páo (15)

R

rachunek	买单 (買單) mǎi dān (10); płacić rachunek 买单 (買單) mǎi dān (10); 结账/帐 (結賬/帳) jié zhàng
racja:	mieć rację 对 (對) duì (5)
radosny; być radosnym	快乐 (快樂) kuài lè (15)
ranny; być rannym	受伤 (受傷) shòu shāng (12)
ratunek	救 jiù (14l)
raz	(o zdarzeniu) 次 cì (9); następnym razem 下次 xià cì (2l, 9); poprzednim razem 上次 shàng cì (9); tym razem 这次 zhè cì (9); w takim razie 那么 (那麼) nà me (2)
razem	1. (w sumie) 一共 yí gòng (4); 2. (z kimś) 一起 yì qǐ (13)
reguła	规定 (規定) guī dìng (14); złamać regułę 破例 pò lì (14l)
rejon	区 (區) qū (11); rejon górzysty 山区 (山區) shān qū (11)
relaksować się	轻松 (輕鬆) qīng sōng (14)
restauracja	餐厅 (餐廳) cān tīng (8); 饭馆 (飯館) fàn guǎn (10)
reszta:	wydawać resztę 找钱 (找錢) zhǎo qián (4)
rety!	糟糕 zāo gāo (8)
ręcznik	毛巾 máo jīn (8t)
ręka	手 shǒu (12, 12t)
rękaw	衣袖 yī xiù (14l)
RMB	(waluta ChRL) 人民币 (人民幣) rén mǐn bì (4p)
robić	做 zuò (3); (coś) 做事 (做事) zuò shì (7t); co robić? 怎么办 (怎麼辦) zěn me bàn (10); mieć coś do zrobienia 要 yào (5)
rodzaj	种 (種) zhǒng (12); 样 (樣) yàng (6)
rodzeństwo	兄弟姐妹 xiōng dì jiě mèi (5)
rodzice	父母 fù mǔ (5)
rodzina	家 jiā (5)
rok	年 nián (9t); bieżący/ten rok 这年 (這年) zhè nián, 今年 jīn nián (9t); przyszły rok 明年 míng nián, 下年 xià nián (9t); zeszły rok 去年 qù nián (9t); chiński Nowy Rok 春节 (春節) Chūn jié (15)
Rosja	俄国 (俄國) È guó (8t)
rozmawiać	谈 (談) tán (11)

rozmiar	号 (號) hào (13)
rozpocząć	开始 (開始) kāi shǐ (9p, 11)
rozumieć	懂 dǒng (3)
rozważny	谨慎 (謹慎) jǐn shèn (15t)
rozwijać się	发展 (發展) fā zhǎn (7)
rozwój	发展 (發展) fā zhǎn (7)
również	也 yě (2)
ruszać	动 (動) dòng (12)
ryba	鱼 (魚) yú (5, 10); ryba na słodko-kwaśno 糖醋鱼 (糖醋魚) táng cù yú (10)
rybka:	złota rybka 金鱼 (金魚) jīn yú (5)
ryż	(potrawa) 米饭 (米飯) mǐ fàn (13); (ziarno) 米 mǐ (13)
rzecz	东西 (東西) dōng xi (4p)
Rzym	罗马 (羅馬) Luó mǎ (8t)

S

sałatka	沙拉 shā lā (10)
sam	(samodzielnie) 自己 zì jǐ (13)
samochód	(汽车 ((汽)車) (qì) chē (6)
samodzielnie	自己 zì jǐ (13)
samolot	飞机 (飛機) fēi jī (9); podróżować samolotem 坐飞机 (坐飛機) zuò fēi jī (9)
sądzić	(uważać) 觉得 (覺得) jué de (7p)
serce	心 xīn (12); (narząd) 心脏 (心臟) xīn zàng (12)
sesja egzaminacyjna	期末考 qī mò kǎo (14)
sędziwy	老 lǎo (13p)
siedzieć	坐 zuò (9)
sierpień	八月 bā yuè (9t)
siostra	(młodsza) 妹妹 mèi mei (5), (starsza) 姐姐 jiě jie (5)
składać:	składać dokumenty (np. na studia) 申请 (申請) shēn qǐng (14); składać życzenia noworoczne 拜年 bài nián (15l)
skończyć	结束 (結束) jié shù (14); skończyć szkołę/uczelnię 毕业 (畢業) bì yè (9p)
skoro tak, to...	那么 (那麼) nà me (2)
skręcać	转 (轉) zhuǎn (1)
skrzyżowanie	十字路口 shí zì lù kǒu (11); skrzyżowanie w kształcie litery T 丁字路口 dīng zì lù kǒu (11)

słodki; być słodkim	甜 tián (10p); (przyjemny) 可爱 (可愛) kě ài (5)
słodycze	点心 (點心) diǎn xīn (13)
słowo	话 (話) huà (7)
słownik	词典 (詞典) cí diǎn (3); słownik angielsko-chiński i chińsko-angielski 英-汉-汉-英词典 (英-漢-漢-英詞典) Yīng-Hàn-Hàn-Yīng cí diǎn (4p)
słowo	字 zì (7)
sluch	听力 (聽力) tīng lì (12p)
słyszeć:	słyszałem, że... 听说 (聽說) tīng shuō (9)
smażony	炒 chǎo (10)
smażyć	炒 chǎo (10)
smok	龙 lóng (8l)
sobota	星期六 xīng qī liù (9t)
sok owocowy	果汁 guǒ zhī (10)
solidnie	好好儿地 (好好兒地) hǎo hǎo de (14)
sosna	松 sōng (11)
spać	睡 shuì (14)
spędzać	(czas) 呆 (待) dāi (9)
spodnie	裤子 (褲子) kù zi (13)
spojrzeć	看 kàn (2)
spokojnie	(powoli, bez nerwów) 慢慢来 (慢慢來) màn màn lái (7)
spokój:	w spokoju 轻松 (輕鬆) qīng sōng (14)
sport	运动 (運動) yùn dòng (12); uprawiać sport 锻炼 (鍛煉) duàn liàn (12)
spotkać (się)	见 (見) jiàn (2)
spód:	pod spodem 下 (面) xià (miàn), 下边 (下邊) xià biān (8t)
sprawa	事 (情) shì (qíng) (9)
sprawiać	让 (讓) ràng (12); sprawiać kłopot/kłopoty 麻烦 (麻煩) má fan (5)
sprzątanie:	gruntowne sprzątanie przedświąteczne 大扫除 (大掃除) dà sǎo chú (15l)
sprzedawać	卖 (賣) mài (6)
srebrny	银色 (銀色) yín sè (6)
stan:	być w stanie 能 néng (5); nie być w stanie 没办法 (沒辦法) méi bàn fǎ (6)

Stany Zjednoczone Ameryki	美国 (美國) Měi guó (8t)
stary; być starym	(o przedmiotach) 旧 (舊) jiù (6); (o osobach) 老 lǎo (13p)
stawać się	变成 (變成) biàn chéng (14l)
stek wołowy	牛排 niú pāi (10)
sterta	(papierów) 堆 duī (14l)
stolica	京 jīng (14l)
stopa	足 zú (12, 12t) (tylko w języku literackim); (potocznie) 腿 tuǐ (12), 脚 jiǎo (12t)
stosunek:	w stosunku do 对 (對) duì (10)
stół	桌子 zhuō zi (8t)
stres	压力 (壓力) yā lì (14)
strona:	dobra strona 好处 (好處) hǎo chù (15); zła strona 坏处 (壞處) huài chù (15); w stronę (w kierunku) 往 wǎng (11)
student	学生 (學生) xué shēng (1p)
studiować	念大学 (念大學) niàn dà xué (15p)
styczeń	一月 yí yuè (9t)
styl	(o ubraniu) 款式 kuǎn shì (13)
stypendium	奖学金 (獎學金) jiǎng xué jīn (14)
sukces	成功 chéng gōng (14); odnieść sukces 成功 chéng gōng (14)
suknia	(zapinana pod szyją na kołeczki) 旗袍 qí páo (15)
suma:	w sumie (razem) 一共 yí gòng (4)
super	太好了 tài hǎo le (2); 棒 bàng (11)
supermarket	超级市场 (超級市場) chāo jí shì chǎng (11)
sweter	套衫 tào shān (13)
Syczuan	四川 Sì chuān (8)
sylwetka	(o ciele) 身材 shēn cái (14)
sympatia	(dziewczyna) 女朋友 nǚ péng yǒu (5p); (chłopak) 男朋友 nán péng yǒu (5p)
syn	儿子 (兒子) ér zi (5p)
szaleństwo	神经病 (神經病) shén jīng bìng (14)
szalik	围巾 (圍巾) wéi jīn (13)
szalony:	być szalonym 有神经病 (有神經病) yǒu shén jīng bìng (14)
Szanghaj	上海 Shàng hǎi (8t)
szczęśliwy; być szczęśliwym	高兴 (高興) gāo xìng (2); 快乐 (快樂) kuài lè (15)

szczur	老鼠 lǎo shǔ (8l, 15)
szef	老板 (老闆) lǎo bǎn (15p)
szkoda	(za) 可惜 kě xī (15)
szkoła	学校 (學校) xué xiào (6p); szkoła podstawowa 小学 (小學) xiǎo xué (9p); szkoła wyższa 大学 (大學) dà xué (3); ukończyć szkołę 毕业 (畢業) bì yè (9p); uczęszczać do szkoły 念 niàn (15p)
szpital	医院 (醫院) yī yuàn (12)
sztuczne ognie	鞭炮 biān pào (15)
szukać	找 zhǎo (4)
szybki; być szybkim	快 kuài (7)
szybko	快 kuài (7); 马上 (馬上) mǎ shàng (13)
szyja	脖子 bó zi (12t)

Ś

ściana	墙 (牆) qiáng (8t)
śmiać się	笑 xiào (10)
śmieszny	好笑 hǎo xiào (13)
śniadanie	早饭 (早飯) zǎo fàn (8p)
śpiewać	唱歌 (唱歌) chàng gē (7t)
środa	星期三 xīng qī sān (9t)
środek:	w środku 里 (面) (裡 (面)) lǐ (miàn), 里边 (裡邊) lǐ biān (8t)
świetnie	太好了 tài hǎo le (2)
świetny	棒 bàng (11)
święto	节日 (節日) jié rì (15)
świętować	庆祝 (慶祝) qìng zhù (7)
świnia	猪 (豬) zhū (8p, 10)

T

Tajpej	台北 Tái běi (8t, 10)
Tajwan	台湾 (台灣) Tái wān (10)
tak	对 (對) duì (5); tak samo 一样 (一樣) yí yàng (6); jak tak, no to... 那么 (那麼) nà me (2)
taki sam; być takim samym	一样 (一樣) yí yàng (6)
także	也 yě (2)

tam	那边(那邊) nà biān, 那儿(那兒) nàr, 那里(那裡) nà lǐ (8, 8t); dokładnie/właśnie tam 刚好(剛好) gāng hǎo (14l)
tamten	那 nà (4)
tani; być tanim	便宜 pián yí (6)
taniec	舞 wǔ (7)
tańczyć	跳舞 tiào wǔ (7, 7t)
targować się	讨价还价(討價還價) tǎo jià huán jià (13)
tata	爸爸 bà ba (5)
tekst	课文(課文) kè wén (9); 文章 wén zhāng (14l)
telefon	电话(電話) diàn huà (3); rozmawiać przez telefon 打电话 (打電話) dǎ diàn huà (3); telefon komórkowy 手机(手機) shǒu jī (4p, 8p)
telefonować	打电话(打電話) dǎ diàn huà (3)
telewizor	电视(電視) diàn shì (10p)
temat	题目(題目) tí mù (14l)
ten	这(這) zhè (2)
teraz	现在(現在) xiàn zài (2)
teren górzysty	山区(山區) shān qū (11)
też	也 yě (2)
tegi; być tegim	胖 pàng (9p)
teżknąć	想 xiǎng (6)
to samo	一样(一樣) yí yàng (6)
Tokio	东京(東京) Dōng jīng (8t)
tolerancyjny; być tolerancyjnym	容忍 róng rěn (15t)
Tomasz	汤姆(湯姆) Tāng mǔ (1p)
tort	蛋糕 dàn gāo (15)
tragedia	(też przenośnie) 悲剧(悲劇) bēi jù (13)
trekking	长途旅行(長途旅行) cháng tú lǚ xíng (11)
trenować	练习(練習) liàn xí (4); 锻炼(鍛煉) duàn liàn (12)
trochę	一点(一點) yí diǎn (3)
trud	努力 nǔ lì (14)
trudny; być trudnym	难(難) nán (5p)
trzeba	应该(應該) yīng gāi (11); 得 děi (13); 该(該) gāi (14); nie trzeba 不用 bú yòng (9)

tu, tutaj	这边 (這邊) zhè biān, 这儿 (這兒) zhèr, 这里 (這裡) zhè lǐ (8, 8t)
twarz	脸 (臉) liǎn (12t)
ty	你 nǐ (1); <i>(forma wyrażająca szczególny szacunek)</i> 您 nín (1)
tydzień	星期 xíng qī (8); przyszły tydzień 下个星期 (下个星期) xià ge xīng qī (9t); ten tydzień 这个星期 (這個星期) zhè ge xīng qī (9t); zeszyły/miniony tydzień 上个星期 (上个星期) shàng ge xīng qī (9t)
tygrys	老(虎) lǎo (hǔ) (7p, 8l, 15)
tylko	只 zhǐ (5); <i>(na końcu zdania)</i> 而已 ér yǐ (13)
typ	样 (樣) yàng (6)
U	
u	<i>(kogoś)</i> 跟 gēn (5)
ubranie	<i>(sztuka garderoby)</i> 衣服 yī fú (5)
ucho	耳朵 ěr duo (12t)
uczcić	庆祝 (慶祝) qìng zhù (7)
uczciwy; być uczciwym	正直 zhèng zhí (15t)
uczelnia	大学 (大學) dà xué (3); ukończyć uczelnię 毕业 (畢業) bì yè (9p)
uczeń	学生 (學生) xué shēng (1p)
uczestniczyć	参加 (參加) cān jiā (14l)
uczęszczać:	uczęszczać do szkoły/na studia 念 niàn (15p)
uczulenie	过敏 (過敏) guò mǐn (10); mieć uczulenie 过敏 (過敏) guò mǐn (10)
uczyć	<i>(kogoś)</i> 教 jiāo (9); 教书 (教書) jiāo shū (7t)
uczyć się	学习 (學習) xué xí (3); 念书 (念書) niàn shū (7t); uczyć się w szkole/na uczelni 念 niàn (15p)
uderzać	<i>(ręką)</i> 打 dǎ (3)
udo	腿 tuǐ (12)
ufać	相信 xiāng xìn (15)
ukończyć	结束 (結束) jié shù (14); <i>(szkołę, uczelnię)</i> 毕业 (畢業) bì yè (9p)
ulica	路 lù (11)
uniwersytet	大学 (大學) dà xué (3); ukończyć uniwersytet 毕业 (畢業) bì yè (9p)
uparty; być upartym	倔强 juè jiàng (15, 15t)
upominek	礼物 (禮物) lǐ wù (9); dawać upominek 送给 (送給) sòng gěi (13)

uprzejmy	客氣 kè qì (9)
uratować	救 jiù (14l)
urlop	假 jià (14); mieć urlop 放假 fàng jià (14)
urodzić się	出生 chū shēng (9p)
urodziny	生日 shēng rì (15)
urok	魅力 mèi lì (15)
USA	美国 (美國) Měi guó (8t)
usta	嘴巴 zuǐ ba (12t)
utrapienie	麻烦 (麻煩) má fán (5)
uwaga	注意 zhù yì; zwracać uwagę 留意 liú yì (14l)
uważać	(sądzić) 想 xiǎng (6); 觉得 (覺得) jué de (7p); błędnie uważać 以为 (以為) yǐ wéi (12)
uznawać	承认 (承認) chéng rèn (14l)
użyteczny; być użytecznym	有用 yǒu yòng (3)

W

w, we	1. (<i>jakimś miejscu</i>) 在 zài (8, 8t); 2. (<i>np. w pokoju</i>) 里 (裡) lǐ (8); w środku 里 (面) (裡 (面)) lǐ (miàn), 里边 (裡邊) lǐ biān (8t); w pobliżu 附近 fù jìn (8); w czasie (gdy...) ...的时候 (...的時候) ...de shí hòu (12); w przybliżeniu 大概 dà gài (6); w spokoju 轻松 (輕鬆) qīng sōng (14); w stosunku do 对 (對) duì (10); w sumie (<i>razem</i>) 一共 yì gòng (4); w takim razie 那么 (那麼) nà me (2); w tej chwili 马上 (馬上) mǎ shàng (13); w kierunku, w stronę 往 wǎng (11); we dwójkę, we trójkę itd. 一起 yì qǐ (13); w całym mieście 大街小巷 dà jiē xiǎo xiàng (15l)
wada	坏处 (壞處) huài chù (15)
wakacje	假 jià (14); mieć wakacje 放假 fàng jià (14)
walizka	箱子 xiāng zi (15)
Wang	(<i>popularne nazwisko chińskie</i>) 王 Wáng (1)
Warszawa	华沙 (華沙) Huá shā (6p, 8t)
ważny; być ważnym	重要 zhòng yào (15l)
wąż	蛇 shé (8l)
wchodzić	进 (進) jìn (4)
wciąż	一直 yì zhí (11)
wcześniej	以前 yǐ qián (12)
wczoraj	昨天 zuó tiān (9t)
wdzięk	魅力 mèi lì (15)

według	按照 àn zhào (14l)
widok	风景 (風景) fēng jǐng (11)
widzieć	看 kàn (2)
widzieć się	(z kimś) 见 (見) jiàn (2); dawno się nie widzieliśmy 好久不见 (好久不見) hǎo jiǔ bú jiàn (2)
wiedzieć	知道 zhī dào (8)
wiele	多 duō (3)
wieprzowina	猪肉 (豬肉) zhū ròu (10)
wierzch:	na wierzchu 上 (面) shàng (miàn), 上边 (上邊) shàng biān (8t)
wierzyć	相信 xiāng xìn (15)
wieś	乡下 (鄉下) xiāng xià (11)
wieżowiec	大楼 (大樓) dà lóu (13t)
wilgotny; być wilgotnym	湿 (濕) shī (13)
wiosłować	划 huá (15p)
wiosna	春天 chūn tiān (9t)
wkrótce	快要 kuài yào (14)
Włochy	意大利 Yì dà lì (8t)
włosy	头发 (頭髮) tóu fa (12t)
wobec	(w stosunku do) 对 (對) duì (10); wobec tego 那么 (那麼) nà me (2)
woda	水 shuǐ (2p, 15t)
wolno:	wolno komuś 可以 kě yǐ (4)
wolny; być wolnym	(powolny) 慢 màn (7)
wolny:	wolny dzień 节日 (節日) jié rì (15); być wolnym (mieć czas) 有空 yǒu kòng (4); mieć wolne 放假 fàng jià (14)
wół	牛 niú (8l, 10)
wówczas	当时 (當時) dāng shí (14l)
wpadać	(do kogoś) 来 (來) lái (4)
wracać	回 huí (14); (tam, gdzie znajduje się mówiący) 回来 (回來) huí lái (9, 14); (nie tam, gdzie znajduje się mówiący) 回 qu (14); wracać do kraju 回国 (回國) huí guó (14)
wręczać	送给 (送給) sòng gěi (13)
wróżyc	算命 suàn mìng (15)
wrzesień	九月 jiǔ yuè (9t)
wschód	(strona świata, część wschodnia) 东边 (東邊) dōng biān (11)
wspaniale	太好了 tài hǎo le (2)

wspinać się	爬 pá (11)
wstyd:	komuś jest wstyd 不好意思 bù hǎo yì sī (9)
wszędzie	到处 (到處) dào chù (15); 大街小巷 dà jiē xiǎo xiàng (15l)
wszyscy	都 dōu (5); (o grupie osób) 大家 dà jiā (11)
wszystko	都 dōu (5); 全部 quán bù (14l); wszystkiego najlepszego! 万事如意 (萬事如意) wàn shì rú yì (15)
wtorek	星期二 xīng qī èr (9t)
wy	你们 (你們) nǐ men (2t)
wybrakowany	差 chà (8p)
wycieczka	长途旅行 (長途旅行) cháng tú lǚ xíng (11)
wydarzyć się	发生 (發生) fā shēng (14l)
wydawać:	wydawać pieniądze 花 huā (15); wydawać resztę 找钱 (找錢) zhǎo qián (4)
wygląd	样 (樣) yàng (6)
wygodnie	舒服 shū fú (10); 轻松 (輕鬆) qīng sōng (14)
wygodny; być wygodnym	舒服 shū fú (10)
wyjątek	例外 li wài; robić wyjątek 破例 pò lì (14l)
wypróbować	试试看 (試試看) shì shì kàn (13)
wyraz	(słowo) 字 zì (7)
wyraźnie	清楚 qīng chǔ (14)
wyruszać	离开 (離開) lí kāi (11)
wysiłek	(ciężki) 努力 nǔ lì (14); czynić wielkie wysiłki 努力 nǔ lì (14)
wysoki; być wysokim	高 gāo (2)
wyspa	岛 (島) dǎo (9)
wystarczać; być wystarczającym	够 (夠) gòu (6)
wystarczający	够 (夠) gòu (6)
wytrzymywać	受得了 shòu de liǎo; nie wytrzymywać 受不了 shòu bù liǎo (14)
wznosić	(podnosić) 提 tí (15p)
wzór	(o ubraniu) 款式 kuǎn shì (13)

Z

z	(kimś, czymś) 跟 gēn (5); (miejscowo) 从 (從) cóng (9); 离 (離) lí (11); z pewnością 一定 yí dìng (3); z jakiego powodu 为什么 (為什麼) wèi shén me (9)
---	--

za	(<i>miejscowo</i>) 后(面) (後(面)) hòu (miàn), 后边(後邊) hòu biān (8t); za darmo 免费(免費) miǎn fèi (13)
zabawny	好笑 hǎo xiào (13); (<i>fajny</i>) 好玩 hǎo wán (5)
zabłądzić	迷路 mí lù (11)
zacząć	开始(開始) kāi shǐ (9p, 11)
zadowolony; być zadowolonym	高兴(高興) gāo xìng (2)
zajęcia	课(課) kè (2); iść na zajęcia, być na zajęciach 上课(上課) shàng kè (2)
zajęty; być zajęтым	忙 máng (2)
zaleta	好处(好處) hǎo chù (15)
zamarzać	(o <i>organizmach</i>) 冻僵(凍僵) dǒng jiāng (13)
zamawiać	点(點) diǎn (10)
zaniechać	放弃(放棄) fàng qì (12)
zapraszać	请(請) qǐng (2)
zarabiać	赚(賺) zhuàn (14)
zaraz	马上(馬上) mǎ shàng (13)
zarozumiały; być zrozumiiałym	自负(自負) zì fù (15t)
zarówno..., jak i...	又...又... yòu...yòu... (11)
zasada	规定(規定) guī dìng (14); złamać zasadę 破例 pò lì (14l)
zastanawiać się	想 xiǎng (6)
zatrudniony	雇员(雇員) gù yuán (7)
zauważyć	发现(發現) fā xiàn (13)
ząb	牙齿(牙齒) yá chǐ (12t)
zbieg okoliczności	巧合 qiǎo hé (14l)
zbyt	(za <i>bardzo</i>) 太 tài (2)
zdążyć	来得及(來得及) lái de jí (14)
zdenerwowany	着急(著急) zháo jí (14l)
zdjęcie	照片 zhào piàn (4p)
zdrowie	身体(身體) shēn tǐ (12)
zegar	钟(鐘) zhōng (8p)
zeszyt	本子 běn zi; zeszyt do ćwiczeń 练习本(練習本) liànxí běn (4)
zgadzać się	同意 tóng yì (5)
zgubić:	zgubić drogę, zgubić się 迷路 mí lù (11)
Zhang	(<i>popularne nazwisko chińskie</i>) 张(張) Zhāng (1)

zielen	绿色 (綠色) lǜ sè (6)
zielony	绿色 (綠色) lǜ sè (6)
ziemia	土 tǔ (15t)
zima	冬天 dōng tiān (9t)
zimno	冷 lěng (4p); umierać z zimna (o organizmach) 冻僵 (凍僵) dòng jiāng (13)
zimny	冷 lěng (4p)
złamać się	(o kości) 摔坏 (摔壞) shuāi huài (12)
złorzeczyć	骂 (罵) mǎ (5p)
złoty polski	波币 (波幣) bō bì (4p)
zmartwiony	着急 (著急) zhāo jí (14l)
zmęczony; być zmęczonym	累 lèi (2p)
zmieniać	改 gǎi (14l)
zmieniać się	变成 (變成) biàn chéng (14l)
zmienny; być zmiennym	容易改变 (容易改變) róng yì gǎi biàn (15t)
znać	认识 (認識) rèn shì (2); (wiedzieć) 知道 zhī dào (8)
znak	(np. chiński) 字 zì (7); chińskie znaki 汉字 (漢字) hàn zì (7); chiński znak zodiaku 生肖 shēng xiào (15); 12 znaków chińskiego zodiaku 十二生肖 shí èr shēng xiào (15); być spod (jakiegoś) znaku zodiaku 属 (屬) shǔ (15)
znakomicie	太好了 tài hǎo le (2)
znenawidzony; być znenawidzonym	(często żartobliwie) 讨厌 (討厭) tǎo yàn (14)
zodiak	(chiński) 十二生肖 shí èr shēng xiào (15); być spod (jakiegoś) znaku zodiaku 属 (屬) shǔ (15); chiński znak zodiaku 生肖 shēng xiào (15)
zrelaksowany	轻松 (輕鬆) qīng sōng (14)
zrezygnować	放弃 (放棄) fàng qì (12)
zrobić coś źle	错 (錯) cuò (6)
zupa	汤 (湯) tāng (10)
zupełnie	完全 wán quán (13)
związek:	mieć (z czymś) związek 有关系 (有關係) yǒu guān xì (14l)
zwierzę	动物 (動物) dòng wù (5)
zwój	(papieru) 卷子 juǎn zi (14l)

Ż

żałować	后悔(後悔) hòu huǐ (14l)
żona	太太 tài tai (2)
żółty	黄色(黃色) huáng sè (6)
życie	生活 shēng huó (12p)
życzenie	希望 xī wàng (9)
żyć	生活 shēng huó (12p)
żywność	食品 shí pǐn (6)

现代中国

現代中國

Xiàn dài Zhōng guó

Chiny dzisiaj

1. 哈尔滨 (哈爾濱) Hā ěr bīn
2. 长春 (長春) Cháng chūn
3. 沈阳 (沈陽) Shěn yáng
4. 大连 (大連) Dà lián
5. 北京 Běi jīng
6. 天津 Tiān jīn
7. 青岛 (青島) Qīng dǎo
8. 南京 Nán jīng
9. 合肥 Hé féi
10. 上海 Shàng hǎi
11. 杭州 Hāng zhōu
12. 南昌 Nán chāng
13. 福州 Fú zhōu
14. 厦门 (廈門) Xià mén
15. 呼和浩特 Hū hé hà tè

16. 太原 Tàì yuán
17. 郑州 (鄭州) Zhèng zhōu
18. 武汉 (武漢) Wǔ hàn
19. 长沙 Cháng shā
20. 广州 (廣州) Guǎng zhōu
21. 香港 Xiāng gǎng
22. 澳门 (澳門) Ào mén
23. 西安 Xī ān
24. 重庆 (重慶) Chóng qìng
25. 贵阳 (貴陽) Guì yáng
26. 桂林 Guì lín
27. 南宁 (南寧) Nán níng
28. 海口 Hǎi kǒu
29. 兰州 (蘭州) Lán zhōu
30. 成都 Chéng dū

31. 昆明 Kūn míng
  32. 西宁 (西寧) Xī níng
  33. 乌鲁木齐 (烏魯木齊)
Wū lǔ mù qí
  34. 拉萨 (拉薩) Lā sà
- a. 台北 Tái bēi
b. 台中 Tái zhōng (Taichung)
c. 台南 Tái nán
d. 高雄 Gāo xiǒng (Kaohsiung)

波兰地图
波蘭地圖

Bō lán dì tú
Mapa Polski

